

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1936

JUUNI

SISU:

Ühiskondlikud kihid.

Ajakirjandus 1935. a.

Mootorsõidukite liiklemine üle piiri 1935. a.

Palgaolud tööstuses 1935. a.

Rahvusvaheline maksebilanss 1935. a.

Era- ja tähtsamate ühispankade tulud ja
kulud 1935. a.

Kohtuarstlik tegevus 1931—35. a.

Alatised tabelid.

Nr. 175(6)

TALLINN

Nr. 175(6)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Ühiskondlikud kihid — H. Reiman	285—302	<i>Classes sociales de la population</i>	285—302
Ajakirjandus 1935. a. — A. Lepp	302—305	<i>Journaux et périodiques en 1935</i>	302—305
Mootorsõidukite liikumine üle piiri 1935. a. — J. Kits	305—306	<i>Mouvement des voitures automobiles traversant la frontière</i>	305—306
Palgaolud tööstuses 1935. a. — R. Sõrmus	307—322	<i>Gains dans l'industrie en 1935</i>	307—322
Rahvusvaheline maksebilanss 1935. a. — A. Tooms	323—330	<i>Balance de paiements en 1935</i>	323—330
Era- ja tähtsamate ühispankade tulud ja kulud 1935. a. — V. Feldman	331—336	<i>Recettes et dépenses des banques privées et des banques coopératives en 1935</i>	331—336
Kohtuarstlik tegevus 1931—35. a. — K. Rumma	337—339	<i>Médecine légale en 1931—35</i>	337—339

ALATISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard- numerat- sioon)		(Numération permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus aprillis	340	Tab. 1. Commerce extérieur en avril	340
" 2. Väliskaubandus muude riikidega aprillis	342	" 2. Commerce extér. avec les autres pays en avril	342
" 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus aprillis	342	" 3. Commerce extér. des princip. articles en avril	342
" 4. Piiritusmonopol mais	343	" 4. Ventes d'alcool en mai	343
" 5. Riihtraudteed aprillis	345	" 5. Chemins de fer en avril	345
" 6. Tallinna sadama tegevus mais	348	" 6. Mouvement au port de Tallinn en mai	348
" 7. Era- ja ühispankade äriüks. I. V 36	346	" 7. Situat. financ. des banques au I. V 36	346
" 8. Üksikute pankade äriüks. summad I. V 36	346	" 8. Bilans des princip. banques au I. V 36	346
" 9. Riigi sissetulekud aprillis	348	" 9. Recettes de l'État en avril	348
" 10. Vabariigi piiridest ülesõitnud mais	348	" 10. Nombre des personnes ayant passées les confins de la République en mai	348
" 11. Linnade rahvastik mais	348	" 11. Mouv. de la populat. dans les villes en mai	348
" 12. Liikvel olev raha I. juunil	348	" 12. Billet en circulation en I. juin	348
" 13. Pankadevahelise arvekoja tegevus mais	348	" 13. Mouvement de la chambre de compensation en mai	348
" 14. Protestitud vekslid aprillis	348	" 14. Effets protestés en avril	348
" 15. Kapitali emissioonid mais	348	" 15. Emissions des capitaux en mai	348
" 16. Elumaksurühmade indeksid mais	348	" 16. Nombres-indices du coût de la vie en mai	348
" 17. Suurmüügindeksid mais	348	" 17. Nombres-indices du prix de gros en mai	348
" 18. Töösturg mais	347	" 18. Marché du travail en mai	347
" 19. Tööstatustevõtted ja tööololu I. mail	347	" 19. Entreprises industrielles et leur main-d'œuvre au I. mai	347
" 20. Tööstatustööliste arvu liikumise indeksid mais	348	" 20. Nombre-indices du mouvement du nombre de la main- d'œuvre dans les entrepr. industr. en mai	348
" 21. Nakkushaigused aprillis	348	" 21. Maladies contagieuses en avril	348

AJUTINE TABELITE ÜMBERKORRALDUS.

Et võimaldada lähemal „Eesti Statistika“ numbriks tuua rida tulevateid 1934 a. rahva-
loenduse andmeid, on ajutiselt ühendatud osa standarditabelite avaldamise ulatus.
Tähtsamad üldarvud tuuakse erilise koondtabelina (v. lisolevas nr. lhk. 220).
Keskõhtröö koostatakse tabelid ka edaspidi endiste vormide kohaselt ja tarbekorral antakse
neist soovijale õigustusi.

AVIS CONCERNANT LA SUPPRESSION TEMPORAIRE DES TABLEAUX.

Dans le but de faciliter la publication d'une série des articles sur la composition de la popula-
tion d'après les données du recensement de 1934, la publication d'une partie des tableaux permanents
TEMPORAIREMENT SERA SUSPENDUE.

Les totaux de ces tableaux seront publiés dans un tableau spécial synoptique (p. p. 220).
Les données supplémentaires dans l'ancien cadre de ces tableaux seront communiquées aux institutions
et lecteurs à leur demande.

ÜHISKONDLIKUD KIHID. CLASSES SOCIALES de la POPULATION.

Sisu: 1. Üldandmeid ühisk. kihtidest Eestis, lhk. 286. 2. Ühiskondlikud kihid tööharude järgi, lhk. 287. 3. Ühisk. kihid administratiivkauste järgi, lhk. 295. 4. Ühiskondlikud kihid vanuse järgi, lhk. 299. 5. Rahvuste ühiskondlik kihitus, lhk. 300.

Eesti rahvaloendus käsitleb ühiskondlikke kihte lähtudes iseseisvat sissetulekut saavutajate kodanike tööaranduse laadist järgmiselt. Jalgiüks tulutaotlevas ettevõttes töötavad kodanikud, kes kasustavad palgalist tööjõudu aastas vähemalt 10 kuu jooksul, on arvatud a) peremeesteks alaliselt palgatud töölistega. Ettevõttepidajad aga, kes kasustavad abitööjõuna ainult oma perekonnaliikmeid ja palgatööjõudu vaid juhuslikult — aasta kohta

alla 2 kuu — on arvatud b) peremeesteks oma perekonnaliikmetega; ssesse kihti on arvatud ka tööartelli liikmed. Isikud aga, kes töötavad oma ettevõttes ilma abilisteta aastas vähemalt 10 kuu jooksul, on arvatud c) peremees-üksikuiks. Isikud, kes töötavad kas võõras ettevõttes või telse isiku juures palgajana, on loetud kehalise töö puhul d) töölisiks ja teenijaiks, kontori-kantselei või tehnilis-administratiivpersonaaliks olles

Rahvastiku ühiskondlikud kihid — Classes sociales de la population.

1.	Kokku — Total					Mehed — Hommes					Naised — Femmes				
	Aktiivsed	Palgata töötajad perekonnaliikmed	Kodumajapidamises tegevad perekonnaliikmed	Ülalpeetavad	Kokku	Personnes actives	Membres de famille travaillant sans rémunération	Membres de famille occupés dans le ménage	Personnes passives	Total	Aktiivsed	Palgata töötajad perekonnaliikmed	Kodumajapidamises tegevad perekonnaliikmed	Ülalpeetavad	Kokku
Peremehed alaliselt palgatud töölist.	34 730	39 545	5 005	41 531	120 311	23 874	10 271	—	19 136	58 281	5 850	29 274	5 005	22 395	62 530
Peremehed oma perekonnaliikmetega	97 031	197 375	6 407	132 642	433 455	33 047	50 727	3 62 881	205 658	13 984	137 648	6 404	69 761	227 797	
Peremehed üksikud	42 581	—	13 619	26 540	82 720	25 627	—	4 12 080	37 720	10 034	—	13 615	14 451	45 000	
Töölisid	200 909	142	42 853	84 835	323 739	112 603	44	20 30 223	151 981	88 241	98	43 827	45 612	176 778	
Ametnikud	34 629	55	14 733	24 285	73 702	23 674	28	12 11 003	34 717	10 955	27 14 721	13 282	38 986		
Yabakutselised	3 155	—	808	1 746	5 769	1 625	—	750	2 375	1 530	—	868	996	3 394	
Kihitud	54 106	—	7 808	11 183	72 592	29 404	—	4 5 067	34 475	24 702	—	7 299	6 118	33 117	
Kokku	467 121	237 117	90 738	322 762	1117 783	304 919	70 070	49 154 149	525 187	162 202	167 047	90 739	172 613	592 601	
Kiht teadmata	3 994	138	810	3 633	8 625	2 220	61	1 420	3 701	1 774	77	810	2 263	4 924	
Üldse	471 115	237 255	91 598	326 445	1126 413	307 139	70 131	49 151 569	528 888	163 976	167 124	91 549	174 876	597 525	
Kihitide % — Classes sociales en %.															
Peremehed alaliselt palgatud töölist.	7,4	16,7	5,5	12,9	10,8	9,5	14,7	—	12,7	11,1	3,6	17,5	5,5	13,0	10,6
Peremehed oma perekonnaliikmetega	20,8	83,2	7,1	41,1	33,8	27,1	85,2	6,1	41,9	39,2	8,6	82,4	7,1	40,4	38,4
Peremehed üksikud	9,1	—	15,0	8,2	7,4	8,4	—	8,2	8,1	7,2	10,5	—	15,0	8,4	7,6
Töölisid	45,0	0,1	47,2	26,3	29,4	37,0	0,1	53,0	26,1	28,9	64,4	0,1	47,2	26,4	29,8
Ametnikud	7,4	0,0	16,2	7,5	6,6	7,8	0,0	24,5	7,3	6,6	6,8	0,0	16,2	7,7	6,6
Yabakutselised	0,7	—	1,0	0,5	0,5	0,6	—	—	0,5	0,4	0,9	—	1,0	0,6	0,6
Kihitud	11,6	—	8,0	3,5	6,5	9,6	—	8,2	9,4	6,6	16,2	—	8,0	3,5	6,4
Kokku	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kiht teadmata	0,8	0,1	0,9	1,1	0,8	0,7	0,1	—	0,9	0,7	1,1	0,0	1,3	0,8	
Töösulterühmade % — Caractère de l'activité de la population en %.															
Patrons employant continuellement une main-d'oeuvre salariée	23,8	32,7	4,1	34,4	100,0	49,6	17,6	—	32,8	100,0	9,4	46,8	8,0	35,8	100,0
Patrons travaillant avec leurs membres de famille	22,4	45,5	1,5	30,6	100,0	40,4	29,0	0,0	30,6	100,0	6,2	60,4	2,8	30,6	100,0
Patrons travaillant seuls	51,4	—	16,5	32,1	100,0	67,9	—	0,0	32,1	100,0	37,6	—	30,3	32,1	100,0
Ouvriers	61,2	0,0	13,0	25,8	100,0	74,2	0,0	0,0	25,8	100,0	49,9	0,1	24,2	25,8	100,0
Employés	47,0	0,1	20,0	32,9	100,0	68,2	0,1	0,0	31,7	100,0	25,1	0,1	37,7	34,1	100,0
Professions libérales	54,7	—	15,0	30,3	100,0	68,4	—	—	31,6	100,0	45,1	—	25,6	29,3	100,0
Hors des classes soc.	74,5	—	10,1	15,4	100,0	85,3	—	0,0	14,7	100,0	64,3	—	19,2	16,0	100,0
Total	41,8	21,2	8,1	28,9	100,0	58,1	13,3	0,0	28,6	100,0	27,4	28,9	15,3	29,1	100,0
Classe inconnue	46,3	1,6	9,4	42,7	100,0	60,0	1,6	—	35,4	100,0	36,0	1,6	16,4	46,0	100,0
Gr. total	41,9	21,1	8,1	29,0	100,0	58,1	13,3	0,0	28,6	100,0	27,4	28,9	15,3	29,3	100,0

e) ametnikeks; viimaste hulka on arvatud ka ettevõtte osanikud ja aktsionärid, kui nad töötavad ettevõttes palgalistena. Lõpuks f) vabakutselisteks on arvatud isikud, kelle töö pole seotud ei mingi asutise ega äriaga, samuti mitte palgalepinguga, vaid kes saavad oma teenete eest tasu honorari näol, nagu vabalt praktiseerivad arstid, advokaadid, kunstnikud jne.; viimati nimetatud kutsega isikud palgalises teenistuses on arvatud ametnikeks, ettevõtte omanikena — peremeesteks. g) Kihituina esinevad kõik mittetöoga iseseisvat sissetulekut saavutajad, kaitseväelased ning mungad ja nunnad ning deklasseeritud isikud.

Oma perek.-pea ettevõttes palgata töötajate, kodumajapidamises tegevate ning lõpuks ülalpeetavate ühisk. kiht on määratud neid ülalpidajate aktiivsete kihi järgi. Nii on võimalik leibkonnapea järgi jaotada ühisk. kihtidesse kogu rahvastik, kuigi kihti kuuluvuse määrab vaid ühiskondlik seisund töö alal. Järgnevas on ühisk. kihte käsitletud võimalikul määral nii kogu rahvastiku kui töötajate ulatuses.

I. Üldandmeid ühisk. kihtidest Eestis.

Données générales.

Võttes rahvastiku tervikuna, arvestamata erilaadseid tööhäarusid, saavutame ülevaatliku käsitluse rahvastiku ühiskondlikest kihtidest — nii kogu rahvastiku, kui üksikute töösuhterühmade alal (tab. 1). Sellest selgub, et ei ole ükskõik, mis ulatusel käsitletakse ühiskondlikku kihitust, kas ainult

aktiivsete, kõigi töötajate või kogu rahvastiku suhtes.

Kui vaadelda ainult aktiivseid, nii kui seda sageli tehakse, siis esinevad Eestis suurima osatähtsusega kihina töölised (43,0%), ehk need koos ametnikega (7,4%), s. o. üldse palgalised (50,4%) üldse peremeeste (37,3%) vastu. Ent, nii kui eespool selgitatud, viimastest vaid väike osa (7,4% — peremehed alaltiselt palgatud töolistega) esineb tööandjana, s. o. kitsamas mõttes peremeestena, suurem osa neist aga kas töötab oma perekonnaliikmetega (20,8%) või üksikult (9,1%), peamiselt käsitöölisena ja väikekaupmeestena, kes majanduslikult seisundilt ei erine oluliselt töölisist.

Eelöeldust suuresti erinevad vahekorrad saavutamata arvestades koos aktiivsetega ka palgata töötajaid, kes esinevad peamiselt vaid kahte esimest kihti peremeeste juures, nimelt: peremeeste kihti kuuluvaid 58,4%, töölisi 28,8% ehk koos ametnikega üldse palgalisi 33,8% (v. tab. 2). Arvestades aga kogu rahvastiku kihtidesse jagunemist, leiame vahekorrad jällegi pisut suuremainsa palgaliste osatähtsus-

Rahvastiku ühiskondlikud kihid 1922. ja 1934. a. — *Classes sociales de la population en 1922 et 1934.*

2.	Kogu rahvastik <i>Population</i>		Aktiivsed <i>Actives</i>		Aktiivsed koos palgata töötajate perek.-liikme- tega — <i>Actives et membres de famille travaillant sans rémunération</i>		Ülalpeetavad koos kodu- majapid. tegevate perek.- liikmetega — <i>Personnes passives avec les membres de famille occupés dans le ménage</i>	
	1934	1922	1934	1922	1934	1922	1934	1922
	Peremehed alal, p. töölisega	120 811	121 171	34 730	30 058	74 275	69 493	46 586
Peremehed oma perek.-liikm.	433 455	510 278	97 081	129 303	294 406	300 383	139 049	200 895
Peremehed üksikud	82 720	42 561	42 561	42 561	42 561	42 561	40 159	40 159
Töölised	323 739	345 103	200 909	198 656	201 051	198 656	127 638	146 447
Ametnikud	73 702	64 127	34 629	30 986	34 684	30 986	39 018	33 141
Vabakutselised	5 700	3 961	3 155	2 436	3 155	2 436	2 614	1 525
Kihitud	72 592	47 486	54 106	37 460	54 106	37 460	18 486	10 026
Kokku	1 117 788	1 092 126	467 121	429 499	794 238	648 414	413 550	443 712
Kiht teadmata	8 625	14 933	3 994	4 324	4 132	4 324	4 493	10 609
Üldse — Gr. total	1 126 413	1 107 059	471 115	433 823	798 370	652 738	418 043	454 321
					%			
<i>Patrons employant continuel- lement une main-d'oeuvre salarée</i>	10,8	11,1	7,4	7,1	10,6	10,7	11,3	11,6
<i>Patrons travaillant avec leurs membres de famille</i>	46,2	46,7	29,9	30,1	47,8	47,7	43,3	45,3
<i>Patrons travaillant seuls</i>	29,4	31,6	43,0	40,3	28,0	30,0	30,9	33,0
<i>Ouvriers</i>	0,6	5,9	7,4	7,2	4,9	4,8	9,4	7,5
<i>Employés</i>	0,5	0,4	0,7	0,6	0,4	0,4	0,6	0,3
<i>Professions libérales</i>	0,5	4,8	11,6	8,7	7,7	5,8	4,5	2,3
<i>Hors des classes sociales</i>	0,5	4,8	11,6	8,7	7,7	5,8	4,5	2,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Classe inconnue</i>	0,8	1,3	0,8	1,0	0,8	0,7	1,1	0,2

solt, nimelt kokku peremehi 57,0%, palgalisi 36,0% ja vabakutselisi 0,5%: aktiivsete 0,7% vastu ning kihitud (6,5%: aktiivsete 11,6% vastu. Viimaste protsendi suur erinevus kahesugusel vaatlusel on tingitud kõrgeast aktiivsete osatähtsusest kihitute seas. Besti oludes, kus palgata töötajate osatähtsus töötavas rahvastikus on suur ja kus aktiivsete seas esinevad ka mittetöoga iseseisvat sissetulekut saavutajad, peab pidama ühiskonda paremini iseloomustavaks kogu rahvastiku kihtidesse jagunemist.

See selgub ka eraldi sugude juures: nii meeste kui naiste jagunemine kihtidesse üldse erineb vähe,

kuna aktiivsete juures erinevus on suur — jällegi palgata töötajate perek.-liikmete mõjul, nii kui see ilmneb selgesti ühisk. kihtide jagunemisest töösuhterühmadesse (tab. 1). Siit nähtub, kuivõrra rahvastiku tööharulisel käsitlusel selgitatud põhjustel üksikutes ühisk. kihtides naiste tööerakenduse laad on erinev ja kui raske on erinevate kihtide tööerakenduse määra võrdlemine; ainult siis, kui tööks arvame ka tegevuse kodumajapidamises, saame võrreldavad arvud puhtülalpeetavate osatähtsuses. See on, arvestamata mittetöötajajaks loetavaid kihitud, teistest palju madalam töölisel (25,8%) ja kõrgeim (34,4%) alaltiselt palgalistega töötavil peremeestel.

Rahvastiku ühiskondlikus kihitusel moodunud 11 a. jooksul teostunud muutustest ülevaadet võimaldab 1922. ja 1934. a. rahvaloenduste andmete võrdlus (tab. 2). Sellest nähtub, et rahvastiku koguarvult on kasvanud ühes peremees-üksikutega peremehed oma perek.-liikmetega, ametnikud, vabakutselised ning eriti suurel määral kihitud, kuna ka hakanud on nii peremehed alatiselt palgatud töolistega kui töölised. Seda pealegi rahvastiku üldarvu kasvamise taustal. Järelikult, peab otsima erilisi töölise ja neile tööd andjate arvu kasvu takistavaid põhjusi. Osalt võib põhjuseks pidada 1934. a. rahvaloenduse ajal läbielatud majanduslikku kriisi; kuid peale selle peab arvestama veel teisi põhjusi — üksikuis kihitides erineval määral sündimuse langust, muutusi suremuses, maareformi mõju, mis eriti töölise arvel tõstis oma perekonnaliikmetega töötajate põllupidajate arvu, kapitalist elavate ning pensionäride ja hoolekandjaluste arvu kasvu jne. Osalt on need tegurid mõjustanud küll töötajate, ent peamiselt siiski ülalpeetavate arvu, sest töötajate arvu leiame siiski kasvanuna kõigis kihitides.

Kuid suhteliselt töötajate üldarvule leiame teostunud muutuste tulemused siiski erinevaina. Tab. 2 suhtarvud selleks aga tarvilist selgust ei võimalda: siin kihitute arvus esinevate kapitalist elavate ja teiste tööta sissetulekust elavate arv mõjub segavalt. Seepärast, võrreldes ainult töötajaid (aktiivseid koos palgata töötajatega) saavutame järgmise kihitide osatähtsuse:

Ühiskondlikkude kihitide osatähtsus (%) töötavas rahvastikus	1934	1922
Peremehed alat. p. töolistega	11,2	11,1
Peremehed oma perek.-liikm.	50,9	49,7
Peremehed üksikud		
Töölised	30,4	31,9
Ametnikud	5,2	5,0
Vabakutselised	0,5	0,4
Kihitud	1,8	1,9
Kokku 100,0	100,0	100,0

Seega osutuvad osatähtsusest tõusnuks kõik kihid peale töölise ja kihitute, kellenä siin on arvestatud vaid kaitsevaelased. Ja nii kui allpool näeme, on töölise osatähtsus langenud peamiselt maareformi teostamise mõjul, mis tõi juure põllumajanduse alal palju uusi peremehi, eeskätt oma perekonnaliikmetega töötajaid. Oieti oli maareformi mõju suuremgi, kui seda näitavad siin toodud andmed, mis selgub allpool ühisk. kihitide tööharulisel eritusel.

Varemate aegade kohta ühiskondlikust kihitusel võrdlusandmed puuduvad. 1881. a. üleskirjutusel käsitleti küll ka ühiskondlikke kihte, kuid andmete rühmitus on teostatud selliselt, et võrdlused pole võimalikud. Seega jääb selgusetuks, mis ulatuses on Eesti ühiskond uutes oludes teiseilmeline, kui moodunud sajandil või enne maailmasõda. Võime vaid nentida, et muutused on suured, kui meenutame maareformi, samuti omariiklusega seotud ümberkorraldusi.

2. Ühiskondlikud kihid tööharude järgi.

Classes sociales d'après les branches du travail.

Täit selgust Eesti rahvastiku ühiskondlikust struktuurist saavutame vaid ühiskondlike kihitide vaatlusel tööharude järgi. Sest, nii kui andmed (tab. 3) näitavad, on üksikute tööharude erinevused suured. Nimelt eespool nenditud suur peremehete osatähtsus Eesti rahvastikus on tingitud Eestis osikohal seisva põllumajandusliku rahvastiku ühiskondlikust struktuurist. Suurmajapidamiste likvideerimine ja seoses sellega loodud asundustalundid koos vanataludega, millistest üldise keskmise 23,2 ha pindala juures kuni 20 ha suuruste talundite osatähtsus moodustab 60%, on tõstnud üldse peremeeste (81,8%) ja eriti oma perek.-liikmetega töötajate osatähtsuse (63,4%) kõrgele. Selle ala töölise (17,0%) ja ametnike (0,6%) kihid esinevad tagasihoidlike arvudega. Tööstuses ja kaubanduses seevastu on palgaliste osatähtsus kõrge (68,2% ja 51,1%), eriti töölise arv (62,8%) tööstuses; kaubanduses kõrge ametnike arv (21,8%) on tingitud peamiselt rahanduse ja kindlustuse alal tegevatest. Ka on tööstuse ja kaubanduse alal võrdlemisi kõrge peremees-üksikute, n. n. käsitöölise ja väikekaupmeeste osatähtsus (22,3% ja 26,5%). Oma perek.-liikmetega töötajate arv tööstuses ja kaubanduses on võrreldes põllumajandusega tagasihoidlik (3,4% ja 12,9%), ja veel väiksem palgalistega töötajate peremeeste arv eriti tööstuses (6,1%). Osalt on see tingitud tööstusettevõtete suurusest (ühe käitise kohta langevast võrdlemisi suurest palgaliste arvust), osalt aga varem mainitud osa- ja aktsiaühisuste peremees aktsionäride osalisest arvestamisest ametnike kihis. Transport ja side alal on peremeeste osatähtsus väike, sest suur osa sellest alast kuulub kas riigile (raudteed ja side korraldus) või osatähtsustele (laevatähtsused) mistõttu sel alal peremeestena esinevad peamiselt maantee- ja osalt veetranspordi alal ettevõtjad, peamiselt peremees-üksikud (voorimehed, taksiomanikud, autojuhid jne.). Lõpuks ühiskondliku tegevuse ja majateenistuse alal peremehed puuduvad täiesti; majateenistuse alal ametnikena esinevad vähesed majavalitsejad. Vabakutselisi eespool selgitatud ulatuses leidus vaid ühiskondliku tegevuse alal (7,8%). Kihituina esinevad: ühisk. tegevuse alal kaitsevaelased (ühes perekondadega) ja vähesel arvil munki ja nunki ning väljaspool eelnimetatud tööharusid seisvate (kapitalist elavate, pensionäride jne.) rühm — kogu ulatuses.

Kui vaadelda tööharude järgi ainult aktiivsete ühisk. kihte, siis tulemused, varem selgitatud põhjusil, kujunevad tunduvalt palgaliste osatähtsuse tõusu kasuks — kõigis rühmis, nii kui näitavad arvud tab. 4. Eriti suur on aktiivsetest palgaliste osatähtsuse erinevus, võrreldes rahvastiku koostisega, põllumajanduse alal (38,8%:18,2% vastu), kuid siiski peremehed jäävad siin ikkagi domineerivaks kihiks (61,2%), kuigi nende koostis ühiskondlikult ilmelt sugugi pole ühtlane (v. allpool). Tööstuse, kaubanduse ja transpordi alal koos töolistega on aktiivsete arvus kõrgem ka

Rahvastiku ühiskondlikud kihid tööharede järgi — Classes sociales d'après les branches du travail.

3.	Peremehed alatselt palga- tud töölisega	Peremehed oma perekonna- liikmetega	Peremehed üksikud	Töölisid	Ametnikud	Vabakutselised	Kihitud	Kokku	Kihit teadmata	Üldse
ÜLDSE — Total										
Põllumajandus	103 006	419 126	18 524	110 497	4 007	—	—	661 250	1 811	662 561
Tööstus	11 887	6 573	43 733	121 895	11 607	—	—	195 605	254	195 949
Kaubandus	5 265	7 137	14 733	16 257	12 071	—	—	55 463	106	55 569
Transport ja side	442	444	5 146	22 482	9 581	—	—	38 095	98	38 193
Ühiskondl. tegevus	—	—	—	15 840	35 448	5 769	16 906	73 523	119	73 642
Maja- ja isikuteenistus	—	—	—	18 848	98	—	—	18 946	—	18 946
Väljaspool toodud tööh. seisev. isikud	—	—	—	—	—	—	55 028	55 028	—	55 028
Kokku	120 690	433 280	82 136	311 319	72 812	5 769	72 592	1095 593	1 888	1100 486
Tööharu teadmata	121	175	584	17 420	890	—	—	19 190	6 737	25 927
Üldse	120 811	433 455	82 720	328 739	73 702	5 769	72 592	1117 783	8 625	1126 413
Tööharede % jagunemine kihide järgi.										
<i>Branches du travail en % d'après les classes sociales.</i>										
Agriculture	15,0	63,4	2,8	17,0	0,0	—	—	100,0	0,2	—
Industries	6,1	3,4	22,3	62,3	5,9	—	—	100,0	0,1	—
Commerces	9,5	12,9	26,5	20,3	21,8	—	—	100,0	0,2	—
Transport et communications	1,2	1,2	13,5	59,0	25,1	—	—	100,0	0,3	—
Administration publique et professions libérales	—	—	—	20,9	48,2	7,8	23,1	100,0	0,2	—
Service domestique	—	—	—	99,5	0,5	—	—	100,0	—	—
Retraités ou personnes sans profession	—	—	—	—	—	—	100,0	100,0	—	—
Total	11,0	33,4	7,5	28,4	6,6	0,5	6,6	100,0	0,2	—
Gruppe inconnu	0,6	0,9	3,1	90,8	4,6	—	—	100,0	26,0	—
Gr. total	10,8	38,8	7,4	29,4	6,6	0,5	6,5	100,0	0,8	—
Kihide % jagunemine tööharede järgi.										
<i>Classes sociales en % d'après les branches du travail.</i>										
Põllumajandus	85,4	90,7	22,6	37,4	5,5	—	—	60,2	69,4	60,2
Tööstus	9,8	1,5	53,2	39,2	15,9	—	—	17,3	18,5	17,8
Kaubandus	4,4	1,7	17,9	5,2	16,6	—	—	5,0	5,6	6,0
Transport ja side	0,4	0,1	0,3	7,2	13,2	—	—	3,5	5,2	3,5
Ühiskondl. tegevus	—	—	—	4,9	48,7	100,0	23,4	6,7	6,3	6,7
Maja- ja isikuteenistus	—	—	—	6,1	0,1	—	—	1,7	—	1,7
Väljaspool toodud tööh. seisev. isikud	—	—	—	—	—	—	76,6	5,1	—	5,1
Kokku	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tööharu teadmata	0,1	0,0	0,7	5,3	1,2	—	—	1,7	78,1	2,3

MEHED — Hommes

	Peremehed alatselt palga- tud töölisega	Peremehed oma perekonna- liikmetega	Peremehed üksikud	Töölisid	Ametnikud	Vabakutselised	Kihitud	Kokku	Kihit teadmata	Üldse
Põllumajandus	49 089	198 550	8 281	52 601	2 200	—	—	311 821	548	311 869
Tööstus	5 833	3 438	20 006	62 431	5 838	—	—	97 546	115	97 661
Kaubandus	2 465	3 336	6 355	6 908	5 617	—	—	24 679	52	24 731
Transport ja side	229	258	2 810	12 789	4 788	—	—	20 854	57	20 911
Ühiskondl. tegevus	—	—	—	6 855	15 829	2 375	13 021	38 800	56	38 136
Maja- ja isikuteenistus	—	—	—	2 304	45	—	—	2 349	—	2 349
Väljaspool toodud tööh. seisev. isikud	—	—	—	—	—	—	21 454	21 454	—	21 454
Kokku	58 216	205 582	37 452	143 866	34 317	2 375	34 475	516 283	828	517 111
Tööharu teadmata	65	78	268	8 095	400	—	—	8 904	2 873	11 777
Üldse	58 281	205 658	37 720	151 961	34 717	2 375	34 475	525 187	3 701	528 888
Tööharede % jagunemine kihide järgi.										
<i>Branches du travail en % d'après les classes sociales.</i>										
Agriculture	16,0	63,8	2,6	16,9	0,7	—	—	100,0	0,2	—
Industries	6,0	3,5	20,5	64,0	6,0	—	—	100,0	0,1	—
Commerces	10,0	13,5	25,8	28,0	22,7	—	—	100,0	0,2	—
Transport et communications	1,1	1,2	13,5	61,2	23,0	—	—	100,0	0,3	—
Administration publique et professions libérales	—	—	—	18,0	41,6	0,2	34,2	100,0	0,1	—
Service domestique	—	—	—	98,1	1,9	—	—	100,0	—	—
Retraités ou personnes sans profession	—	—	—	—	—	—	100,0	100,0	—	—
Total	11,3	39,8	7,2	27,9	6,6	0,5	6,7	100,0	0,3	—
Gruppe inconnu	0,7	0,8	3,1	90,9	4,5	—	—	100,0	24,4	—
Gr. total	11,1	39,2	7,2	28,9	6,6	0,4	6,6	100,0	0,7	—
Kihide % jagunemine tööharede järgi.										
<i>Classes sociales en % d'après les branches du travail.</i>										
Põllumajandus	85,4	96,5	22,1	36,0	6,4	—	—	60,3	66,2	60,3
Tööstus	10,0	1,7	53,4	43,4	17,0	—	—	18,9	13,9	18,9
Kaubandus	4,2	1,6	17,0	4,8	16,4	—	—	4,8	6,3	4,8
Transport ja side	0,4	0,2	7,5	8,9	14,0	—	—	4,0	6,9	4,0
Ühiskondl. tegevus	—	—	—	4,7	46,1	100,0	37,8	7,4	6,7	7,4
Maja- ja isikuteenistus	—	—	—	1,6	0,1	—	—	0,5	—	0,5
Väljaspool toodud tööh. seisev. isikud	—	—	—	—	—	—	62,2	4,1	—	4,1
Kokku	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tööharu teadmata	0,1	0,0	0,7	5,3	1,2	—	—	1,7	77,6	2,2

peremees-üksikute osatähtsus, mistõttu palgalistega ja oma perek-liikmetega töötavate peremeeste osatähtsus neil aladel esineb võrdlemisi väiksemana.

Vaadeldes rahvastiku jagunemist ühiskondlikes kihtides tööharede järgi, selgub mis määral missugusest tööharrust nad elatuvad (tab. 3). Nimelt palgalistega ja oma perek-liikmetega töötavate peremeeste kihti kuuluvast rahvastikust elatub peamine osa põllumajandusest (85,4 ja 96,7%), peremees-üksikute kihile on tähtsamaks elatusalaks tööstus (53,2%), tööliste kihile pea võrdsest põllumajanduse (37,4%) ja tööstus (39,2%) ning ametnikele — ühisk. tegevus (48,7%). Kuid vaadeldes samast seisukohast vaid aktiivseid (tab. 4), leiame vahekorrad kujunenud peremeestel tööstuse alal tegevate osatähtsuse kasuks, eriti palgalistega töötavil (13,1% : rahvastiku 9,8% vastu), töölistel aga eeskätt põllumajanduse alal tegevate osatähtsuse kasuks (42,5% : 37,4% vastu) ja ametnikel peamiselt kaubanduse alal tegevate osatähtsuse kasuks (18,1% :

16,6% vastu). Toodust nähtub, eriti tööliste ja teenijate kohta, et 200 909 isikust, arvestades ka selgusetu tööharruga isikutega, töötab põllumajanduse alal ca 85 tuhat, tööstuse alal ca 69 tuh., kaubanduses ca 11 tuh., transpordi ja side alal ca 11 tuh., ühisk. tegevuse alal ca 8 tuh. ning maja- ja isikuteenistuse alal ca 17.

Sooline erinevus rahvastiku jagunemises ühisk. kihtidesse tööharede järgi (tab. 3) pole suur, mis-pärast selle juures siin ruumi puudusel pikemalt ei peatu.

1922—34. a. teostunud muutused üksikute tööharede rahvastiku ühiskondlikes kihtides on palju suuremad kui seda nentisime üldkäsitlusel (tab. 5). Nimelt, põllumajanduses on palgaliste ja palgalistega töötajate peremeeste kahanedes suuresti kasvanud oma perek-liikmetega töötavate peremeeste osatähtsus 66,2% peale : 64,3% vastu — osalt tööstuse arvel, peamiselt

Rahvastiku ühiskondlikud kihtid tööharede järgi % 1922. ja 1934. a.
Classes sociales d'après les branches du travail en 1922 et 1934 en %

5.	Peremehed alatiiselt palgatud töölistega Patrons employant constamment un maître d'œuvre salarié	Peremehed oma perekonaliikmetega ja peremehed üksikud Patrons travaillant avec leurs membres de famille et patrons travaillant seuls	Töölisel Ouvriers	Ametnikud Employés	Vabakutselised Professions libérales	Kihitud Hors des classes sociales	Kokku Total	Kiht teadmata Classe inconnue		
									1922.	1934.
	1934.									
Põllumajandus	15,6	66,2	17,6	0,6	—	—	100,0	0,2		
Tööstus	6,1	25,7	62,8	5,0	—	—	100,0	0,1		
Kaubandus	9,5	39,4	29,3	21,8	—	—	100,0	0,3		
Transport ja side	1,2	14,7	59,0	25,1	—	—	100,0	0,3		
Ühiskondlik tegevus	—	—	20,9	48,2	7,8	23,1	100,0	0,2		
Maja- ja isikuteenistus	—	—	90,5	0,5	—	—	100,0	—		
Väljaspool toodud tööh. seisv. isikud	—	—	—	—	—	100,0	100,0	—		
Tööharu teadmata	0,6	4,0	90,8	4,6	—	—	100,0	26,0		
Üldse	10,8	46,2	29,4	6,6	0,5	6,5	100,0	0,8		
	1922.									
Agriculture	10,2	64,3	18,9	0,6	—	—	100,0	0,0		
Industries	5,0	36,5	51,0	6,9	—	—	100,0	0,2		
Commerces	11,7	44,0	24,2	20,1	—	—	100,0	0,1		
Transport et communications	1,7	19,3	61,0	18,0	—	—	100,0	0,0		
Administration publique et professions libérales	—	—	20,2	52,2	6,4	21,2	100,0	0,0		
Service domestique	—	—	100,0	—	—	—	100,0	—		
Hors des groupes nommés	—	—	—	—	—	100,0	100,0	—		
Groupes inconnus	—	—	100,0	—	—	—	100,0	17,2		
Total	11,1	46,7	31,6	5,9	0,4	4,3	100,0	1,3		

aga põllumajanduse enda tööliste arvel. Samal ajal aga on veelgi suuremal määral kasvanud tööliste osatähtsus tööstuses (62,3% peale : 51,0% vastu) ja kaubanduses — 29,3% peale : 24,2% vastu — jällegi osalt samal alal oma perek-liikmetega (või üksikute) peremeeste ja põllutöö alalt pärit tööliste arvel. Ühes sellega on kasvanud ka palgalistega töötajate peremeeste osatähtsus tööstuses (6,1% peale : 5,4% vastu). Ametnike osatähtsus on kasvanud vaid transpordi ja side alal (25,1% peale : 18,0% vastu), kuna ühis-

kondliku tegevuse alal on kasvanud vabakutseliste osatähtsus (7,8% peale : 6,4% vastu), peamiselt ametnike ja kaitsevaelaste osatähtsuse languse arvel.

Kuna aga toodud võrdlust siiski teataval määral segab 1922. a. andmeis suur arv teadmata tööharruga ja kihiga isikuid (peamiselt töötuid ja mitmes tööharrus tegevaid töölisi), siis teadmatute arvude proportsionaalsel jaotamisel saavutame järgmised tulemused, arvatud 1000 elaniku jagunemisenä tööharede ja ühisk. kihtide järgi.

1000 elaniku jagunemine tööhärude ja ühisk. kihtide järgi
1922. ja 1934. a.

	Peremehed alat, palgatud töölised	Peremehed oma perek.-liikm. ja peremehed üksik.	Töölised ja teenijad	Ametnikud	Vabakutselised	Kihitud	Kokku
	1934						
Põllumajandus . . .	01,8	380,7	111,4	3,6	—	—	596,5
Tööstus	10,6	45,1	116,5	10,5	—	—	182,7
Kaubandus	4,7	19,6	15,0	10,9	—	—	50,8
Transport ja side . . .	0,4	5,0	21,5	8,7	—	—	35,6
Ühiskondlik tegevus . . .	—	—	14,7	32,0	5,1	15,1	66,9
Maja- ja isikuteen. . . .	—	—	18,0	0,1	—	—	18,1
Väljaspool toodud tööhärusid	—	—	—	—	—	49,4	49,4
Üldse	107,5	459,4	297,7	65,8	5,1	64,5	1000,0
	1922						
Põllumajandus	05,3	378,0	145,2	3,5	—	—	622,9
Tööstus	8,8	57,4	104,2	10,8	—	—	181,2
Kaubandus	4,9	13,4	13,2	8,4	—	—	44,9
Transport ja side	0,6	6,4	26,5	6,0	—	—	39,5
Ühiskondlik tegevus . . .	—	—	14,7	29,2	3,6	11,9	59,4
Maja- ja isikuteen. . . .	—	—	21,1	—	—	—	21,1
Väljaspool toodud tööhärusid	—	—	—	—	—	31,0	31,0
Üldse	109,6	461,1	324,9	57,9	3,6	42,9	1000,0

Need arvud näitavad mitte üksikute tööhärude kihtidevahelisi suhtemuutusi, vaid muutusi nii kihtides kui tööhäruades korraga — seega ühiskonna ümberkihistust täies ulatuses. Ja seetõttu neis eelmainitud muutused tulevad ilmsiks palju selgemalt, eriti põllumajanduse alal töölised ja põllumajanduse alal oma perek.-liikmetega töötajate peremeeste arvu tõusuga. Nimelt, 1934. a. kuulus igast tuhan-

dest elanikust riigis põllumajanduse alal töölised ja teenijate kihti 111,4 inimest: 145,2 vastu 1922. a.; samuti 91,8⁰/₀₀ palgalistega peremeeste kihti: 95,3⁰/₀₀ vastu, kuna oma perek.-liikmetega töötajaid üksikuid oli 389,7⁰/₀₀:378,0⁰/₀₀ vastu 1922. a. Tööstuse alal see vastu on kasvanud nii palgalistega peremeeste (10,6⁰/₀₀:8,8⁰/₀₀ vastu) kui töölised arv (116,5⁰/₀₀:104,2⁰/₀₀), kuna kahanenud on peremehed oma perek.-liikmetega ja üksikud (45,1⁰/₀₀:57,4⁰/₀₀), samuti ametnikud (10,5⁰/₀₀:10,8⁰/₀₀). Kaubanduses aga on palgalistega töötajate peremeeste väikese languse juures (4,7⁰/₀₀:4,9⁰/₀₀) tõusnud nii oma perek.-liikmetega ja üksik-peremehed (19,6⁰/₀₀:13,4⁰/₀₀) kui eriti töölised (15,0⁰/₀₀:13,2⁰/₀₀) ja ametnikud (10,9⁰/₀₀:8,4⁰/₀₀). Transportis ja sides aga on langenud kõigi kihtide osatähtsus peale ametnike (8,7%:6,0%). Ühiskondliku tegevuse alal on tõusnud peale paigal püsinud töölised kõigi kihtide osatähtsus.

Kui nendele muutustele arvame juure ka veel vabakutseliste ja kihtitute osatähtsuse kasvu, siis tulemusena üldiselt on kahanenud peremeeste ja eriti töölised osatähtsus ning tõusnud ametnike, vabakutseliste ja kihtitute osatähtsus, nii kui see selgus juba eespool (tab. 2). Seejuures arvestades peremeestest suuremat kahanemist palgalistega töötajail, võib väita, et Eesti ühiskond mõõdunud 11 a. jooksul on muutunud tunduvalt väikekodanlisemaks.

Rahvastiku ühisk. kihtidesse jagunemisest võrdlusi väliskriigega on andmete liigituste suure erinevuse tõttu võimata usaldusväärset teostada.

Edasi on tähtis võtta vaatlusele ühiskondlikku kihtitust tööhärude alajaotustes, eriti muutusi kahe

Rahvastiku ühiskondlikud kihid põllumajanduses 1922—1934¹⁾ — Classes sociales dans l'agriculture de 1922—34.

6.	1934					1922				
	Peremehed alat, palgatud tööl.	Peremehed oma perek.-liikm. ja peremehed üksik.	Töölised	Ametnikud	Kokku	Patrons employant coulinalement une main-d'œuvre salarie	Patrons travaillant avec leurs membres de famille et patrons travaillant seuls	Ouvriers	Employés	Total
	Rahvastik — Population.									
Põllupidamine	16,5	67,6	15,8	0,1	100,0	17,0	65,0	17,7	0,3	100,0
Alandus ja mesindus	7,4	80,0	31,9	0,7	100,0	9,6	63,8	25,8	1,3	100,0
Metsandus	0,4	2,1	82,4	15,1	100,0	0,4	—	87,5	12,1	100,0
Kalandus	1,7	93,0	5,2	0,1	100,0	1,5	97,1	1,4	0,0	100,0
Kokku	15,6	66,2	17,6	0,6	100,0	16,2	64,3	18,9	0,6	100,0
	Aktiiused — Pers. actives.									
Agriculture et élevage	14,1	49,2	36,4	0,3	100,0	13,9	48,7	39,0	0,4	100,0
Horticulture et apiculture	6,1	50,1	48,0	0,8	100,0	8,3	55,2	35,2	1,3	100,0
Sylviculture	0,4	2,0	84,0	13,6	100,0	0,4	—	88,2	11,4	100,0
Pêche	1,7	80,1	9,1	0,1	100,0	1,5	94,8	3,6	0,1	100,0
Total	13,1	48,1	37,9	0,9	100,0	13,1	46,2	39,9	0,8	100,0
	Aktiiused koos palgata töötajate perekonnaliikmetega. <i>Actives avec les membres de famille travaillant sans rémunération.</i>									
Põllupidamine	15,0	67,4	16,9	0,1	100,0	18,2	65,6	18,0	0,2	100,0
Alandus ja mesindus	5,8	82,0	31,6	0,6	100,0	—	—	—	—	—
Metsandus	0,4	2,5	83,5	13,6	100,0	—	—	—	—	—
Kalandus	1,5	92,8	5,7	0,0	100,0	—	—	—	—	—
Kokku	15,0	66,4	18,2	0,4	100,0					

¹⁾ Võrdlus on koostatud arvestamata teadmata tööhäru ja ühisk. kihiga isikuid.

rahvaloenduse vahemikul. Sest, nii kui varem käsitlust selgunud, kannab rahvastiku jagunemine peatööhurdesse vägagi summaarset iseloomu: iga peatööhuru sisaldab mitmekesiseid, tihti suuresti erinevaid alaharusid.

a) Põllumajandus. Põllumajanduse alla arvatud neljast tööhurast kandvaima — põllupidamise — juures leiame varem kogu põllumajandusele iseloomulikuna nenditud ühiskondliku kihituse omapära esinevat veelgi teravamal kujul (tab. 6): peremeeste osatähtsus tööliste ja ametnike arvel on veelgi suurem — nii rahvastiku kui töötajate seas; seejuures ka peremees-üksikute protsent on pisut väiksem kui põllumajanduses üldse (3,7%:4,7% vastu). Teiste sessa rühma kuuluvate tööhurade ühisk. kihid aga erinevad põllupidamisest tunduvalt. Nimelt, aianduse ja mesinduse alal on tööliste osatähtsus juba hästi suurem — peamiselt palgalistega töötavate peremeeste arvel; veel enam aga leidub siin peremees-üksikuid — aktiivsete juures 28,4%: oma perek.-liikmetega töötajate 21,7% vastu (tab. 6 mõlemad kihid esinevad

koos). Kalanduse alal aga peremehed oma perek.-liikmetega (47,3%) ja peremehed-üksikud (41,8%) esinevad pea ainuvalitsevaina — palgalisi pidavaid peremehi ja töölisti leidub siin vähe. Metsanduse alal on peremeeste osatähtsus üldse väike; valdavas ülekaalus esinevad töölistid ja ametnikud.

Võrreldes 1922. a. leiame rahvastikus ja kõigi töötajate juures põllupidamise alal tööliste ja ametnike, samuti palgalistega peremeeste osatähtsuse languse juures tõusnud vaid oma perek.-liikmetega töötavate peremeeste osatähtsuse, nii kui seda nentisime varem kogu põllumajanduse kohta; ainult aktiivsete juures on tõusnud kõigi peremeeste osatähtsus. Sama laadset muutussuunda, s.o. peremeeste osatähtsuse kasvu võib nentida ka metsanduse alal. Seevastu aianduse ja mesinduse ning kalanduse alal on tõusnud tööliste osatähtsus — seoses nende alade tööstusliku iseloomu kasvamisega.

b) Tööstus. Tööstusena arvestatud tööhurade ühiskondliku kihituse kohta toome siin andmed (tab. 7) vaid suuremate rühmadena; kuid kasustades

Rahvastiku ühiskondlikud kihid tööstuses 1922. ja 1934. a. — Classes sociales dans l'industrie.

7.	1934			1922			Ouvriers	Employés	Total	
	Peremehed alaltsest palgatud töölistega	Peremehed oma perekonnaliikmetega ja peremehed üksikud	Töölistid	Ametnikud	Kokku	Patrons employant constamment une main-d'oeuvre salariée				Patrons travaillant avec leurs membres de famille et patrons travaillant seuls
	Rahvastik — Population.									
	6,1	25,7	62,3	5,9	100,0	5,6	36,5	51,0	6,9	100,0
Murrud ja kaevandused	0,9	3,7	89,7	5,7	100,0	1,3	—	84,3	14,4	100,0
Mineraalide töötlemine	7,0	6,8	79,5	6,7	100,0	4,2	13,0	74,3	7,6	100,0
Metallitööstus	7,3	27,1	80,5	5,1	100,0	5,4	26,1	59,1	9,4	100,0
Keemiatööstus	4,5	3,2	72,9	19,4	100,0	6,3	4,1	73,2	16,4	100,0
Nahatööstus	9,4	26,7	58,4	5,5	100,0	8,8	31,6	53,4	6,4	100,0
Tekstiilitööstus	2,2	8,5	80,8	8,5	100,0	2,8	25,4	65,8	6,0	100,0
Puutööstus	4,9	33,5	56,9	4,7	100,0	3,9	44,9	44,1	7,1	100,0
Fabertööstus	0,9	1,2	86,9	11,0	100,0	1,7	2,0	85,7	10,6	100,0
Põlvinaafiatööstus	5,8	14,0	68,0	10,4	100,0	7,1	15,5	66,1	11,3	100,0
Toit- ja maitsainete ning jookide tööstus	11,2	13,9	56,7	18,2	100,0	12,2	25,5	50,2	12,1	100,0
Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	7,9	59,8	31,4	0,9	100,0	6,2	71,5	21,7	0,6	100,0
Ehitustööstus	4,2	13,4	80,3	2,1	100,0	4,0	36,7	55,1	4,2	100,0
Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	—	0,3	75,3	23,9	100,0	0,7	0,1	79,7	19,5	100,0
Puhastus ja hügieen	13,4	30,1	56,5	1,0	100,0	12,5	42,6	43,8	1,1	100,0
	Aktiivsed — Personnes actives.									
	4,5	24,8	65,4	5,3	100,0	3,8	34,9	55,2	6,1	100,0
Industries extractives	0,8	3,0	90,9	5,3	100,0	0,9	—	85,5	13,6	100,0
Industrie des terres et des pierres	5,7	5,7	81,7	6,9	100,0	3,1	6,1	82,5	8,3	100,0
Industrie des métaux	5,3	23,0	66,0	4,8	100,0	4,1	22,6	65,4	7,9	100,0
Industrie chimique	3,3	3,0	74,4	19,3	100,0	4,3	2,4	78,2	15,1	100,0
Industrie des peaux et cuirs	6,5	23,5	64,7	5,3	100,0	6,5	29,2	58,4	5,0	100,0
Industrie textile	1,3	9,6	82,5	6,6	100,0	1,0	31,8	62,6	4,0	100,0
Industrie du bois	3,7	29,4	62,6	4,3	100,0	2,9	39,3	50,7	7,1	100,0
Industrie du papier	0,8	1,2	87,6	10,4	100,0	1,1	2,3	87,2	9,4	100,0
Industrie polygraphique	3,8	13,5	73,9	8,8	100,0	4,4	12,5	73,8	9,8	100,0
Industrie d'alimentation et boissons	7,3	9,5	66,4	16,8	100,0	8,1	17,6	61,8	12,5	100,0
Confection de vêtements et fabr. de mercerie	6,0	56,2	37,0	0,8	100,0	4,0	65,0	29,5	0,5	100,0
Constructions	3,2	12,4	82,3	2,1	100,0	3,2	39,6	53,1	5,1	100,0
Usines électriques et à gaz et distribution de l'eau	—	0,2	74,1	25,7	100,0	0,4	0,3	80,4	18,0	100,0
Nettoyage et hygiène	10,0	23,7	60,3	1,0	100,0	8,3	41,4	49,0	1,3	100,0

ühtlasi ka üksikasjalise liigitelu kohta olevaid andmeid, kujuneb iga haru pilt järgmisena (võrdlusarvud on toodud vaid aktiivsete kohta).

Murdude ja kaevanduste alal esinevad töölistid teistest kihtidest valdavas ülekaalus, 1922. a. võrreldes koguni kasvanud määral (90,0%:85,5%

vastu) — mitte üksnes domineerivalt esineva põlevkivitööstuse mõjul, kus leidub ainult töölisti (94,7%) ja ametnikke (5,3%), vaid ka turbatööstuses (84,9%) ning kivi- ja paemurdudes ning teistes kaevandustes (75,9%); peremeestest peremees-üksikuid leidub turbatööstuses (4,6%) ning kivi- ja paemurdudes (14,3%).

Mineraalide töötlemise alal on võrreldes 1922. a. tööliste arv pisut kahanenud (81,7% : 82,5%) palgalistega peremeeste kasuks. Siia kuuluvatest tööharudest on tööliste arv savitööstuse (78,8%) ja kivide töötlemise (65,5%) alal, kus leidub silmapaistval määral peremehi palgalistega (10,0% ja 10,3%), samuti peremehi üksikuid (4,0% ja 17,5%), madalam kui sideainete ja klaasitööstuses, kus on tegemist suuremate käitistega ja seetõttu tööliste osatähtsus kõrge (84,9% ja 86,5%).

Metallitööstuses on võrreldes 1922. a. tõusnud nii tööliste (66,0% : 65,4%) kui peremeeste osatähtsus — ametnike arvel. Alaharudest esinevad suurima tööliste osatähtsusega metallide töötlemine (87,7%), laevaehitus (86,1%) ning raudtee ja trammi veereva koosseadu ehitus (93,1%), kus puuduvad peremehed üldse. Seevastu teistes alaharudes on tööliste osatähtsus tunduvalt madalam peremeeste, eriti peremeesüksikute arvel, mistõttu viimased kogu metallitööstuses esinevad võrdlemisi kõrge osatähtsusega (21,5%).

Keemiatööstuses on peale 1922. a. tõusnud peremeeste ja ametnike osatähtsus — tööliste arvel, vaatamata sellele, et uuesti juure tulnud põlevkivitööstuses on peremehi vähe (0,4%) ja tuletikutööstuses monopoli kehtimahakkamise järele need täitsa puuduvad ja esinevad vaid töölised (87,3% ja 82,7%) ning ametnikud (12,3% ja 17,3%). Seevastu aga esinevad suure peremeeste ja ametnike arvuga seebi- ja küünlatehased ning kosmeetilised laboratooriumid (12,8% ja 29,7%) ning mitmesuguste muude keemiaesemete valmistuse alal ametnikke palju (13,1%), kuna peremeestest (6,8%) on palgalistega töötajaid võrdlemisi vähe (2,8%).

Nahatööstuses on peale 1922. a. tõusnud vaid tööliste osatähtsus (64,7% : 58,4% vastu) — peamiselt oma perekonnaga ja üksitöötajate arvel; kuid siiski viimaseid leidis 1934. a. veel rohkem (21,2%) eriti (arvatud välja jalanõude valmistus) nahkesemete valmistuse alal (34,3%), kus seetõttu tööliste osatähtsus on võrdlemisi madal (56,0%). Toornahatööstuse alal aga leidis töölisi rohkem (71,2%), samuti ametnikke (8,1%), kuna peremeestest (20,7%) enamik on üksikud (11,4%).

Tekstiiltööstuses on osatähtsusest suuresti kasvanud tööliste (62,8% : 82,5%) ja ametnike arv (6,6% : 4,0%) — peremeeste, peamiselt oma perek.-liikmetega ja üksitöötajate arvel (9,6% : 31,3%), mida on põhjustanud suurel määral silmkudujate erinev arvestamine: 1922. a. tekstiili, 1934. a. kehakattetööstuse alal. Alaharudest esinevad suurima tööliste ja vastavalt väikese peremeeste arvuga puuvilla-, lina- ja kunstiõidetööstus, kuna villa-, köie-, nõõri-, võrgu- ja niidetööstuses, samuti riidevärvmise, -vanutamise ja -trükkimise alal töötab peremehi rohkemal määral, eriti peremehi-üksikuid villatööstuses (21,9%) ja köie- jne. tööstuses (19,6%).

Puutööstuses on 1922. a.-st tõusnud tööliste (62,6% : 50,7%) ja palgalistega peremeeste osatähtsus

(3,7% : 2,9%) — ametnike ja peamiselt oma perek.-liikm. ja üksitöötavate peremeeste arvel. Viimasest peremehi-üksikuid 1934. a. suuremal arvul mõõbli- ja vineeritööstuses (35,4% : tööliste 54,0% vastu) ning muude puuesemete valmistamise alal (53,0% : 35,9%). Saevskites, sindliõikuse ja kastivabrikute alal aga esineb rohkem töölisi (88,0%) ja ametnikke (7,3%).

Paberitööstuses on 1922. a. kihtide vahetõttu muutunud võrdlemisi vähe, siiski tööliste ja ametnike osatähtsuse kasuks. Alaharudest esineb pabermassi ja paberi valmistamise alal peamiselt töölisi (89,2%), (0,1%) palgalistega peremeeste väikese arvu kõrval ja ametnikke (10,7%) kuna paberesemete valmistamise alal on peremehi võrdlemisi palju (17,5%, selles üksikuid 8,6%).

Polügraafiatööstuses samuti on kihtide vahetõttu muutunud võrdlemisi vähe — peamiselt töötute ja tõenäoliselt peremees-üksikute (päevapiltnikud) kasuks (1934. a. 12,5%).

Toit- ja maitseainete ning jookide tööstuses on kasvanud silmapaistvalt tööliste ja ametnike osatähtsus — kuigi peremeeste, siiski tõenäoliselt rohkem üksikute arvel. Osa sisse koonduvasse kuuluvaid harusid esineb kõrge tööliste ja eriti ametnike osatähtsusega, nagu šokolaadi- ja kompevekitööstus (84,3% ja 9,6%), tapamajad ja külmutushooned (79,6% ja 18,0%), piimatööstus (43,5% ja 50,7% — viimastest valdav osa meierid ja koorejaama juhatajad), toitõli- ja rasvatööstus (66,7% ja 28,0%), kartulijahu- ja siirupitööstus (81,3% ja 14,7%), piiritus- ja pärmit. (66,9% ja 32,0%), likööri- ja veinivabrikud (64,3% ja 26,7%), linnase- ja õlletehased (80,9% ja 16,6%) ning tubakatööstus (87,7% ja 12,0%); osas aga esineb tööliste ja ametnike kõrval siiski rohkem peremehi — vähese arvu oma perek.-liikmetega töötajate kõrval, peamiselt palgalistega ja üksikuid, nagu jahuveskid (13,2% ja 16,4%), leivatööstus (12,1% ja 9,2%), liha- ja kalatööstus (11,9% ja 6,1%), karastavate jookide tööstus (16,7% ja 10,4%) ning kohvi- ja muude maitseainete tööstus (13,9% ja 11,3%).

Kehakatte- ja pudukaupade tööstuse alal on samuti tõusnud koos palgalistega peremeestega (4,0% : 6,0%) eriti tööliste osatähtsus (29,5% : 37,0%). Kuid siiski esinevad siin väikese arvu oma perek.-liikmetega töötajate peremeeste (2,5%) kõrval suure osatähtsusega peremees-üksikud (53,3%), seda peamiselt riietuse (56,2%) ja nahkjalanõude valmistamise alal (52,9%). Teistes alaharudes on muid peremehi juba rohkem, kuid üksikute arv koos töölistega siiski küllalt suur, nagu vilditööstuses (18,4% ja 62,1%), pudu- ja moekaupade tööstuses (20,1% ja 64,2%) ning linnusulgede puhastuse ja padjatööstuse alal (20,5% ja 69,3%).

Ehitustööstuses on suuresti tõusnud tööliste osatähtsus (82,3% : 58,1%), seda osalt küll varem nenditud osa hädaabitöölise arvestamisest, osalt aga siiski peremees-üksikute arvel; 1934. a. oli selliseid 11,6% ehitusala aktiivseist, peamiselt hoonete ehituse ja remondi alal (14,7%).

Elektri- ja gaasijaamades on tõusnud kõigi teiste kihtide arvel ametnike osatähtsus; eriti suur on viimane avalike elektrijaamade alal (29,1%)

Puhastuse ja hügieeni alal on tõusnud jällegi töoliste (60,3%:49,0%) ja tööandjate-peremeeste (10,0%:8,3%) osatähtsus — üksikute arvel, kelle osatähtsus 1934. a. ületas oma perek.-liikmetega töötajate arvu suuresti (26,8%:1,0%).

Nii näeme, et varem nenditud suurem töoliste arvu tõus tööstuses on teostunud paljudel aladel peamiselt käsitöö taandumisest käitistöö eest.

d) Kaubandus. Kaubanduses (tab. 8), samuti kui tööstuses, on peale 1922. a. tõusnud töoliste osatähtsus, kuigi väiksemal määral ja seda aktiivsete juures pea kõigis alaharudes, arvatud välja keemiatoodete jne. kauplused, kus on kasvanud peamiselt

Ühiskondlikud kihtid kaubanduses 1922. ja 1934. a. % — Classes sociales dans les commerces en 1922 et 1934.

8.	1934					1922				
	Peremehed alalt. palgat. töölis. tege	Peremehed oma perek.-liikmet. ja peremehed üksikud	Töölised	Ametnikud	Kokku	Patrons employant continuellement une main-d'oeuvre salariée	Patrons travaillant avec leurs membres de famille et travaillant seuls	Ouvriers	Employés	Total
Kogu rahvastik — Population totale.										
Tõltsainete kauplused	9,3	59,8	24,7	0,2	100,0	10,2	65,5	18,2	6,1	100,0
Mööbli- ning muude majatarvete ja puuesem. kauplused	17,1	28,9	36,4	17,6	100,0	16,5	36,4	27,0	20,1	100,0
Riide-, kehakatte-, püü-, jalanõude- ja nahkauplused	19,6	20,2	38,2	13,0	100,0	20,4	47,3	23,4	8,9	100,0
Metallesemete kauplused	13,1	16,1	33,0	32,8	100,0	15,0	14,6	35,8	34,6	100,0
Keemiatoodete ja rohukauplused ning bensinijaamad, petrooleumikauplused ja laod	15,3	16,1	23,6	45,0	100,0	16,7	13,6	28,7	41,0	100,0
Rhitudmaterjali- ja kütteenete kaupl.	12,6	26,5	42,2	18,7	100,0	13,4	18,2	35,2	33,2	100,0
Raamatu-, paber-, noodi-, kunstiesemete ja muusikariistade kauplused	13,8	24,1	36,5	25,6	100,0	16,1	32,5	31,5	19,9	100,0
Segakauplused	6,5	46,4	30,0	17,1	100,0	9,8	33,2	29,2	27,8	100,0
Turu- ja tänavakaupl. ning linnukaupl.	1,1	92,8	5,9	0,2	100,0	1,3	95,3	3,4	—	100,0
Võõrastemajad, söögimajad ja lõbustus-asutised	15,2	13,8	67,1	3,9	100,0	20,6	24,6	50,1	4,7	100,0
Kauband. vahetalit., kohakuul., teadete- ja rekl.-büroo	8,1	11,1	19,5	61,3	100,0	10,5	4,0	14,2	71,3	100,0
Panga- ja kindlustusasutus	—	—	11,6	88,4	100,0	0,6	—	13,4	86,0	100,0
Kokku	9,5	39,4	29,3	21,8	100,0	11,7	44,0	24,2	20,1	100,0
Aktiivsed — Personnes actives.										
Épiceries	7,6	52,9	32,7	6,8	100,0	8,3	55,7	28,1	7,9	100,0
Commerce de meubles et d'ustensiles et d'articles en bois	12,5	24,3	45,0	17,3	100,0	13,8	27,2	40,0	19,0	100,0
Commerce d'étoffes vêtements, mercerie, chaussures et articles en cuir	13,2	24,0	50,1	12,7	100,0	14,0	37,1	36,7	11,6	100,0
Commerce d'objets métalliques	9,3	12,9	44,5	33,3	100,0	11,2	10,2	42,7	35,9	100,0
Produits chimiques et drogueries, vente et entrepôts de benzine et pétrole	9,2	11,2	28,5	51,1	100,0	11,4	0,3	33,9	45,4	100,0
Commerce du matériel de construction et des combustibles	10,4	21,5	49,2	18,9	100,0	11,2	14,8	40,9	33,1	100,0
Commerce de livres, papier, notes, objets d'art et instruments de musique	9,4	17,5	44,8	28,3	100,0	11,2	21,2	43,0	24,6	100,0
Mercerie	5,7	36,2	38,3	19,8	100,0	7,2	24,3	36,5	32,0	100,0
Commerce au marché et colportage	1,0	92,1	6,8	0,1	100,0	1,3	93,9	4,8	—	100,0
Hôtels, restaurants, théâtres, cinémas etc.	9,2	12,1	75,0	3,7	100,0	11,8	23,5	58,7	6,0	100,0
Courages, agences, bureaux de placement, d'annonces et réclames	6,8	10,6	21,5	61,1	100,0	7,1	3,6	15,0	74,3	100,0
Banques et établissements d'assurance	—	—	12,0	88,0	100,0	0,3	—	12,0	87,7	100,0
Total	7,0	33,8	36,9	22,3	100,0	8,4	35,6	32,9	23,1	100,0

apteekide alal tegevate ametnike arv. (Siin on 1922. ja 1934. a. erinev apteekide alal tegevate arvestamine kõrvaldatud.) Ühes sellega on kõigis alaharudes kahanenud palgalistega töötajate peremeeste osatähtsus, kuna palgalisteta peremehed ja ametnikud on osas harudes tõusnud, osas kahanenud. Erilist tähelepanu pälviv palgalisteta peremeeste osatähtsuse suurem kasv ehitusmaterjali ja kütteenete (21,5%:14,8%), segakaupluste (36,2%:24,3%) ning kauband. vahetalituse jne. alal (10,6%:3,6%), mida on põhjustanud varem mainitud kriisiaegne töötute haaramine kauplemise kui elatisvahendi järgi. Samal põhjusel on suuresti kasvanud palgalisteta peremeeste

arv (2 867:1 854) turu- ja tänavakauplejate rühmas, kuigi kihtide suhtarvud seejuures on muutunud pigemini töoliste osatähtsuse tõusu kasuks.

Panga ja kindlustuse alal on töoliste ja ametnike vahekorid jäänud pea muutusetu, kuid aktiivsete arv on tõusnud suuresti (ametnikke 2 362:1 225 vastu).

e) Transport ja side. Transpordi ja side alal (tab. 9) on peale 1922. a. kasvanud töoliste osatähtsus vaid vesi- ja maanteetranspordi alal, kuna raudteetranspordis see on suuresti langenud (72,6%:81,1%) ametnike osatähtsus aga on tõusnud kõigis transpordi harudes. Seoses eelmiste muutustega peremeeste osatähtsus on kõikjal langenud. Ent side alal, vas-

Ühiskondlikud kihid transpordi ja side alal 1922. ja 1934. a. — Classes sociales dans le transport et communications en 1922 et 1934.

9.	1934					1922				
	Peremebed elatiseid palgatud tööstistega	Peremebed oma perekonnamüüritsega ja peremebed üksikud	Töölised	Ametnikud	Kokku	Patrons employant constamment une main-d'oeuvre salariée	Patrons travaillant avec leurs membres de famille et patrons travaillant seuls	Ouvriers	Employés	Total
Rahvastik — Population.										
Transport raudteel	—	0,6	72,6	26,8	100,0	—	—	81,1	18,9	100,0
Transport vesiteel	2,2	4,2	63,5	30,1	100,0	4,6	13,1	56,0	25,4	100,0
Transport maanteel ja õhus	3,3	57,8	37,3	1,6	100,0	4,2	62,0	31,4	1,5	100,0
Post, telegraaf ja telefon	0,0	6,2	42,9	50,9	100,0	—	—	46,3	53,7	100,0
Üldse	1,1	14,7	59,0	25,2	100,0	1,7	19,3	61,0	18,0	100,0
Aktiivsed — Personnes actives.										
Transport par chemins de fer	—	0,8	71,5	27,7	100,0	—	—	77,0	22,1	100,0
Transport maritime	1,3	2,9	72,3	23,5	100,0	2,7	8,2	66,7	22,4	100,0
Transport aérien et par grands chemins	2,5	52,7	43,5	1,3	100,0	3,5	53,2	41,2	2,1	100,0
Postes, télégraphes et téléphones	0,0	7,2	39,9	52,9	100,0	—	—	41,8	58,2	100,0
Total	0,9	13,8	61,0	24,3	100,0	1,3	15,2	62,5	21,0	100,0

tandina 1922. a., on tekkinud ka peremehi, peamiselt peremehi-üksikuid, kellena on arvestatud hankelepingu alusel töötajad postivedajad maal.

g) Ühiskondlik tegevus. Ühiskondliku tegevuse alal (tab. 10) on tööliste osatähtsus võrdlemisi madal ja on võrreldes 1922. a. veelgi langenud, —

Ühiskondlikud kihid ühiskondliku tegevuse alal 1922. ja 1934. a. — Classes sociales dans l'administration publique et professions libérales en 1922 et 1934.

10.	1934					1922				
	Töölised	Ametnikud	Vabakutselised	Kihitud	Kokku	Ouvriers	Employés	Professions libérales	Hors des classes sociales	Total
Rahvastik — Population.										
Tervishoidlikul alal töötav personaal	26,2	44,5	29,3	—	100,0	30,2	36,9	32,9	—	100,0
Hariduslikul, kunstilisel ja muul vaimse kultuuri alal töötav personaal	14,7	74,2	11,1	—	100,0	18,8	70,1	11,6	—	100,0
Usu alal töötav personaal	27,0	71,9	1,1	—	100,0	26,7	71,4	0,8	1,1	100,0
Riigiteenistus, mis ei kuulu varem käsitletud tööhäruksesse	39,6	60,4	—	—	100,0	27,5	72,5	—	—	100,0
Omavalitsusteenistus, mis ei kuulu varem käsitletud tööhäruksesse	37,7	62,3	—	—	100,0	39,8	60,2	—	—	100,0
Muul ühiskondlikul tegevusalal töötav personaal	11,2	39,7	40,1	—	100,0	14,0	32,4	53,6	—	100,0
Kaitsevägi	—	—	—	100,0	100,0	—	—	—	100,0	100,0
Üldse	20,9	48,2	7,8	23,1	100,0	20,2	52,2	6,4	21,2	100,0
Aktiivsed — Personnes actives.										
Service sanitaire	31,5	41,9	26,6	—	100,0	35,6	32,9	31,5	—	100,0
Instruction, professions scientifiques, artistiques etc.	15,2	70,1	14,7	—	100,0	16,8	68,1	15,1	—	100,0
Le clergé	29,6	68,7	1,7	—	100,0	31,9	63,3	1,6	8,2	100,0
Employés d'Etat non mentionnés dans les groupes précités	39,2	60,8	—	—	100,0	25,1	74,9	—	—	100,0
Employés d'administr. publiques, non mentionnés dans les groupes précités	37,4	62,6	—	—	100,0	37,3	62,7	—	—	100,0
Différentes professions libérales	14,6	45,1	40,3	—	100,0	18,2	36,9	44,9	—	100,0
Armée	—	—	—	100,0	100,0	—	—	—	100,0	100,0
Total	19,0	42,9	8,1	30,0	100,0	16,4	44,1	6,6	32,9	100,0

arvatud välja riigi- ja omavalitsusteenistus, kus võib nentida tõusu (39,2%:25,1%) või püsivust endisel tasemel. Samuti on kahanenud kõikjal, peale usu-ala vabakutseliste osatähtsus. Kuid riigiteenistuse suure kaalu, samuti kaitseväelaste osatähtsuse languse tõttu on kogu rühma ühisk. kihti vahekorrad siiski muutunud tööliste ja vabakutseliste osatähtsuse tõusu kasuks.

3. Ühisk. kihid administratiivüksuste järgi.

Classes sociales d'après les unités administratives.

Kuna eelselgunu kohaselt üksikute tööhäru ühiskondlik kihitus on suuresti erinev, siis loomulikult linna ja maa erinevus ka ühiskondlikult kihituselt ei või olla väikene, arvestades rahvastiku tööharulise koostise erinevust, nii kui nähtub toodud võrdlusandmeist (tab. 11). Ühiskondlikult kihitu-

Rakendus ühiskondlikud kihid 1934. a. administratiiv-üksuste järgi — Classes sociales de la population d'après les unités administratives en 1934.

	Perimehed elatisele	Perimehed ühiskondlikult	Perimehed ühiskondlikult	Töölised	Ametnikud	Vabakutselised	Kihind	Kihitendimata	Ülae	Patrons employants main-d'œuvre salarés	Patrons travaillant de famille	Patrons travaillant seuls	Overters	Emplöés	Professions libérales	Hors des classes sociales	Total	Classe inconnue	
																			%
Liinad — Villas	14 960	10 927	38 515	156 131	51 042	5 175	40 983	5 854	323 007	47	85	122	493	161	1,6	127	100,0	1,8	
Tallinn	5 344	3 006	13 108	71 768	23 950	2 184	15 779	2 658	137 792	40	22	97	531	177	1,6	117	100,0	1,9	
Haapsalu	288	327	912	1 635	690	53	601	53	4 649	6,3	7,1	19,8	35,6	15,0	1,8	14,4	100,0	1,1	
Kuressaare	289	169	649	1 600	847	71	664	180	4 478	6,7	3,9	15,1	37,4	19,7	1,7	15,6	100,0	4,0	
Narva	711	2 359	7 88	13 620	2 345	242	3 252	264	23 512	3,0	5,4	10,3	58,2	10,1	1,0	14,0	100,0	3,4	
Nõmme	398	313	1 280	6 309	4 122	222	1 952	514	15 105	2,7	2,1	8,3	43,2	28,3	1,5	13,4	100,0	1,1	
Paide	179	240	447	1 451	517	39	386	25	3 285	5,5	7,4	13,7	44,5	14,0	1,2	11,8	100,0	0,8	
Paldiski	88	105	162	1 319	117	1	95	1,4	851	4,5	12,5	19,4	38,1	15,0	0,1	11,4	100,0	1,6	
Pärsti	357	336	698	1 406	786	97	535	59	4 274	8,5	8,0	16,6	33,3	22,3	2,3	12,7	100,0	1,4	
Pärnu	826	905	3 119	10 027	2 557	288	2 348	264	20 334	4,1	4,5	15,6	50,0	12,7	1,4	11,7	100,0	1,3	
Rakvere	905	158	492	1 239	241	35	241	100	2 600	8,2	6,3	16,8	49,0	14,8	1,9	16,9	100,0	2,8	
Rakvere	616	462	1 580	3 965	1 325	184	1 656	229	10 027	6,3	4,7	16,1	40,5	13,6	0,8	15,0	100,0	0,5	
Tapa	737	119	435	1 801	619	59	749	19	3 751	9,7	3,2	13,4	48,3	15,0	2,1	13,0	100,0	2,3	
Taru	2 998	2 998	8 208	26 082	8 639	1 295	7 494	1 169	58 876	6,5	4,0	14,2	45,2	13,0	0,9	15,0	100,0	2,0	
Toru	245	251	437	1 190	190	23	224	10	2 509	9,5	9,7	17,0	46,8	17,3	0,9	8,7	100,0	0,4	
Turi	127	106	352	1 685	321	61	212	36	2 093	4,4	5,8	12,3	38,1	11,2	0,8	7,4	100,0	1,2	
Valga	513	386	1 329	3 029	1 311	134	1 810	84	10 842	4,8	3,0	14,2	46,8	12,5	1,2	16,9	100,0	0,9	
Vihandi	688	543	1 900	5 272	1 839	208	1 533	138	11 788	5,5	4,7	16,3	45,2	13,4	1,8	13,1	100,0	1,2	
Võru	320	360	838	1 804	858	59	971	32	5 332	6,0	6,8	15,8	35,2	16,2	1,7	18,3	100,0	0,6	
Alavid — Boerjs	1 015	1 928	4 899	14 241	2 171	184	2 149	241	26 819	3,8	7,2	18,4	53,6	8,2	0,7	8,1	100,0	0,9	
Antsla	107	64	314	807	33	13	147	13	1 588	6,9	4,2	20,3	52,2	6,0	0,9	9,5	100,0	0,8	
Elva	123	128	269	841	117	37	102	89	1 740	7,2	7,5	15,8	48,3	6,8	2,2	11,2	100,0	2,2	
Jõgeva	114	49	242	545	107	11	88	8	1 144	10,0	4,3	16,5	48,0	9,4	1,0	7,8	100,0	0,7	
Jõhvi	134	134	342	892	234	21	276	10	2 043	6,6	6,6	16,8	43,9	11,5	1,0	13,6	100,0	0,5	
Kallaste	23	293	500	797	43	4	10	5	1 605	1,4	17,7	31,3	46,1	2,7	0,2	0,6	100,0	0,3	
Kalle	66	66	146	447	180	7	111	14	980	5,0	0,9	15,3	46,8	13,6	0,8	11,6	100,0	1,4	
Kilingi-Nõmme	98	124	269	758	179	3	135	4	1 445	6,4	8,6	18,7	51,2	5,5	0,5	9,4	100,0	0,3	
Kunda	86	122	192	1 393	122	10	100	2	1 863	1,5	4,6	6,6	74,9	6,6	0,2	5,3	100,0	0,1	
Kärda	61	174	359	1 093	193	5	144	11	1 454	6,1	4,2	12,1	61,6	6,6	0,3	7,6	100,0	0,8	
Musta	59	111	180	454	65	4	62	8	943	6,3	11,9	10,2	48,8	7,0	0,4	6,6	100,0	0,8	
Murvee	48	355	989	1 176	160	11	116	15	2 841	2,4	4,2	38,2	41,6	5,7	0,4	4,1	100,0	0,3	
Moskõda	49	147	115	1 508	274	11	141	23	2 222	2,0	2,1	6,2	41,6	12,3	0,5	6,4	100,0	1,0	
Narva-Jõesuu	55	100	385	1 705	130	0	213	41	1 685	3,4	0,3	24,1	44,2	8,2	0,4	13,4	100,0	1,0	
Otepää	32	166	473	970	121	30	192	31	2 016	1,6	8,4	23,8	48,9	6,1	1,5	9,7	100,0	1,5	
Shõdi	12	34	56	1 418	200	1	122	11	1 864	0,7	1,8	3,0	76,9	10,9	0,1	6,6	100,0	0,6	
S.-Jaani	44	60	232	495	82	10	104	4	1 081	4,3	6,8	22,6	37,2	8,0	1,0	10,1	100,0	0,4	
Võõpsu	20	60	162	166	21	—	30	2	451	4,4	13,4	33,6	48,2	4,7	—	6,7	100,0	0,4	
Vallad — Communes rurales	104 895	420 539	39 301	187 768	20 141	407	21 989	2 524	787 535	13,7	55,0	5,1	20,6	2,8	0,1	2,9	100,0	0,3	
Virumaa	10 671	58 969	5 581	25 007	3 467	61	3 045	437	107 238	10,0	55,2	5,2	23,4	3,2	0,1	2,9	100,0	0,7	
Järvamaa	7 925	24 005	2 612	10 954	1 541	63	3 595	320	49 015	16,3	40,3	5,3	22,5	3,2	0,1	3,3	100,0	0,4	
Harjumaa	43 355	4 844	4 844	20 713	2 636	43	3 525	293	38 405	14,8	49,2	5,5	23,5	2,5	0,0	4,0	100,0	0,3	
Läänemaa	44 772	2 905	9 903	9 903	1 695	36	1 839	200	9 936	10,9	65,1	4,4	14,4	2,5	0,0	2,7	100,0	0,3	
Saaremaa	4 759	35 251	2 940	6 248	1 055	7	987	126	61 373	9,3	68,1	5,7	12,2	2,1	0,0	1,9	100,0	0,2	
Pärnumaa	31 807	3 620	3 620	17 650	2 017	35	2 451	308	83 798	16,3	46,8	5,3	25,8	2,9	0,1	3,5	100,0	0,2	
Viljandimaa	12 143	26 282	2 548	13 891	1 435	37	2 105	186	58 622	20,8	44,6	4,3	23,8	2,4	0,1	3,8	100,0	0,3	
Tartumaa	50 842	7 048	2 873	29 324	2 373	54	3 135	279	113 068	17,7	45,0	6,3	26,0	2,5	0,1	2,8	100,0	0,7	
Valgamaa	11 173	1 360	1 360	7 234	808	43	852	170	25 837	16,5	43,5	5,3	28,2	2,2	0,1	3,8	100,0	0,7	
Võrumaa	11 945	42 451	3 639	13 735	1 699	48	2 091	151	75 804	15,8	53,1	4,9	18,1	2,2	0,1	2,8	100,0	0,2	
Petsamaa	1 484	52 392	2 069	8 119	315	20	385	54	60 438	2,5	86,8	3,4	5,2	1,5	0,0	0,6	100,0	0,1	
Eriti arvest. isik. — Complète à part	11	1	14	599	348	3	8 070	6	9 632	0,1	0,0	0,2	6,6	3,9	0,0	89,2	100,0	0,1	
Ühise — Gr. total	120 811	433 455	89 720	328 739	73 702	5 769	72 592	8 625	1 126 413	10,8	36,8	7,4	29,4	6,6	0,5	6,5	100,0	0,8	

selt osutub linna iseloomulikuks jooneks väikese peremeeste arvu juures (ilma peremees-üksikuteta 8,2%) kõrge palgaliste osatähtsus (65,3%) ja vastupidi maa erinevaks jooneks — kõrge peremeeste arvu (ilma peremees-üksikuteta 68,7%) juures madal palgaliste arv (23,2%). Alevid kuuluvad ühiskondlikult kihituselt linnade liiki, samuti kui rahvastiku tööharuliselt jagunemiselt: 11% peremeeste (ilma üksikuteta) vastu leiame seal palgalisi 61,8%. Peremees-üksikuid aga, kui peremeeste ja tööliste vahelist kihti, tuleb käsitleda eraldi: suurimal arvul leidub neid alevs ja väikelinnus. Tallinnas koos Nõmmeaga leidub neid kõige vähem (9,6%). Veel vähem on neid tööstusalevis Kundas (6,6%), Moisakülas (5,2%) ja Sindis (3,0%). Maal aga peremees-üksikute protsendi hoiab esineval kõrgusel (keskmiselt 5,1%) peamiselt vaid tööstus (käsitöölised!), kuna põllupidamise alal on selliseid võrdlemisi vähem (3,7%). Ametnikke, samuti vabakutselisi, leidub suurimal määral linnus (16,1% ja 1,9%), siis alevs (8,2% ja

0,7%), kuna maal nende osatähtsus on madal (2,6% ja 0,1%). Samuti kihitutega: ka neid on maal (2,9%) ja osas alevs võrdlemisi vähe, kuna linnus nende osatähtsus rahvastikus on võrdlemisi suur (12,7%), eriti vanemais väikelinnus, nagu Võrus (18,3%), Valgas (16,9%), Rakveres (16,9%) ja Kuressaares (15,6%). Kuna aga kihituina esinevad peale hoolealuste ja teiste ka kapitalist, arvatud ühes majajürist, elavad, siis on selge, miks neid on rohkem linnus, samuti alevs eriti Elvas, Jõhvis ja Narva-Jõesuus, kuna majajüri on paljudele pea ainsaks elatusallikaks.

Palgalistega töötajate peremeeste ja palgaliste, eriti tööliste, võrdleva osatähtsuse kohta võib nentida kindlakujulist sõltuvusvahetkorda: kus on rohkem töandjaid peremehe seal ka rohkem töölisti, kuigi tööstuse ja kaubanduse alal segavalt mõjub asjaolu, et aktsiaühisuste peremehed-osanikud ei esine peremeeste arvus. Seepärast nimetatud sõltuvusnähtus esineb puhtamalt vaid põllupidamise alal, nii kui näitavad toodud arvud (tab. 12). ja nende põhjal arvatud

Rahvastiku ühiskondlikud kihid põllumajanduse alal administratiiv-üksuste järgi.
Classes sociales dans l'agriculture d'après les unités administratives.

12.	ARV — Nombre							%							
	Peremehed alaltseid palgatud töölistega	Peremehed oma perekonnaliikmetega	Peremehed üksikud	Töölisid	Ametnikud	Kokku	Kiht teadmata	Üldse	Patrons employés une main-d'œuvre salariée	Patrons travaillant avec leurs membres de famille	Patrons travaillant seuls	Ouvriers	Employés	Total	Classe inconnue
Linnad — Villes . . .	2 144	4 068	2 535	8 829	1 044	18 020	801	19 421	11,5	21,9	13,6	47,4	6,0	100,0	4,1
Alevid — Bourgs . . .	122	1 051	1 088	3 366	95	5 722	41	5 763	2,1	18,4	10,0	58,5	1,7	100,0	0,7
Vallad — Communes rurales	100 828	414 000	14 899	104 302	2 866	636 901	469	637 370	15,8	65,0	2,3	16,4	0,5	100,0	0,1
Virumaa	10 178	58 026	2 012	12 155	527	82 398	95	82 995	12,3	70,0	2,4	14,7	0,6	100,0	0,1
Järvamaa	7 503	23 013	574	7 040	298	39 084	55	39 149	19,3	60,4	1,5	18,0	0,8	100,0	0,1
Harjumaa	12 487	42 695	1 910	12 000	292	69 390	20	69 410	18,0	61,5	2,8	17,3	0,4	100,0	0,0
Läänemaa	7 202	44 372	1 254	6 124	159	59 111	50	59 161	12,2	75,1	2,1	10,3	0,3	100,0	0,1
Saaremaa	4 659	34 960	1 900	3 809	56	45 384	25	45 409	10,3	77,0	4,2	8,4	0,1	100,0	0,1
Pärnumaa	10 710	30 934	1 223	12 550	324	55 803	70	55 879	19,2	55,5	2,2	22,5	0,6	100,0	0,1
Viljandimaa	11 869	25 843	787	11 366	242	50 107	38	50 145	23,7	51,5	1,6	22,7	0,5	100,0	0,1
Tartumaa	19 356	48 798	2 604	21 970	548	98 282	43	98 325	20,7	52,3	2,3	23,6	0,6	100,0	0,0
Valgamaa	4 088	10 946	348	5 108	163	20 698	31	20 698	19,6	53,1	1,7	24,8	0,8	100,0	0,1
Võrumaa	11 422	41 714	1 088	10 198	229	64 651	30	64 681	17,7	64,5	1,7	15,8	0,3	100,0	0,0
Petserimaa	1 888	52 055	1 198	1 958	28	56 577	6	56 583	2,3	92,0	2,1	3,5	0,1	100,0	0,0
Kokku — Total	103 094	419 123	18 522	116 497	4 005	661 243	1 311	662 554	15,6	63,4	2,8	17,6	0,6	100,0	0,2
Eriti arvestatud — Complètes à part	2	1	2	—	2	7	—	7	28,6	14,2	28,0	—	28,0	100,0	—
Üldse — Gr. total	103 096	419 126	18 524	116 497	4 007	661 250	1 311	662 561	15,6	63,4	2,8	17,6	0,6	100,0	0,2

palgalistega peremeeste ja tööliste vaheline kõrge korrelatsiooni-koeffitsient $r = +0,9334 (\pm 0,0262)$. Ja nii kui nähtub tabelist, esinevad suurima peremeeste ja tööliste arvuga põllumajanduslikult edenenud ja jõukamad maad, kuna kehvemates maades, nagu Saare- ja Läänemaal, on kõrge oma perekonnaliikmetega töötavate peremeeste arv. Eriti kõrge on selliste osatähtsus Petserimaal (92,0%), mistõttu seal rahvastikust teiste kihtide arvele jääb vähe. Peremees-üksikuid samuti esineb maal teatavas sõltuvuses rahvastiku sotsiaalsest olukorrast: suurimad arvud leiame peale Saaremaa (4,2%) veel Tartu- (2,8%), Harju- (2,8%) ja Virumaa (2,4%). Eriti rohkesti

aga esineb põllumajanduse alal peremees-üksikuid alevs (19,0%) ja linnus (13,6%), samuti kui töölisti (58,8% ja 47,4%), nii kui seda nentisime juba varem töölerakenduse määra käsitlusel.

Millisel määral alevite ja linnade põllumajandusliku rahvastiku ühiskondlik kihitus on tingitud põllupidamise suuruselt, jääb andmete puudulikkuse tõttu lahtiseks; ent maade kohta on võimalik seda selgitada täiel määral (tab. 13). Nii kui toodud andmeist nähtub, maad erinevad mitte üksnes vormiliselt kihituselt, vaid ka sisuliselt kihtide laadilt: nimelt, talundite suuruselt nii palgalistega kui oma perekonnaliikmetega töötavad peremehed erinevad suuresti.

Peremehed põllupidamise alal põllumaa suuruse järgi — Patrons dans l'agriculture d'après l'étendue de la superficie des champs.

	Üldse — Total																
	Arv					%											
	—4 ha	5—10 ha	11 ha—	Teadm.	Kokku	—4 ha	5—10 ha	11 ha—	Teadm.	Kokku							
Minnad	9	1	18	1 752	1 750	32,1	3,6	64,3	98,5	98,5	246	251	40,0	60,0	100,0	98,0	
Alevid	1	—	24	57	82	4,0	—	96,0	69,5	69,5	17	24	—	100,0	100,0	70,8	
Vallad	5 436	30 763	57 367	6 973	100 481	5,8	32,8	61,4	6,9	6,9	1 788	27 550	7,8	58,2	100,0	6,5	
Virumaa	605	4 001	4 776	782	10 144	6,5	42,0	50,9	7,5	7,5	1 203	13 226	9,0	43,3	100,0	6,5	
Järvamaa	171	1 949	4 805	623	7 548	2,5	28,1	69,4	8,3	8,3	69	1 303	1,6	47,7	100,0	7,7	
Härvamaa	1 158	5 811	4 455	936	12 360	10,1	50,9	39,0	7,8	7,8	387	2 156	3,5	65,4	100,0	6,5	
Lääne-	1 886	4 007	1 886	417	7 196	13,1	59,1	27,8	5,8	5,8	1 132	1 114	12,4	51,8	100,0	5,5	
Saaremaa	843	3 906	227	261	4 637	19,3	75,5	5,2	5,6	5,6	300	813	25,7	69,5	100,0	5,6	
Pärnumaa	390	2 888	6 671	750	10 699	3,9	29,0	67,1	7,0	7,0	1 48	1 92	5,5	30,4	100,0	6,7	
Viljandimaa	416	3 220	7 886	836	11 858	8,8	29,2	67,0	7,1	7,1	174	941	5,6	30,1	100,0	6,7	
Tartumaa	442	2 909	14 638	1 320	19 260	2,5	16,5	81,0	6,9	6,9	870	3 762	3,7	18,1	100,0	6,7	
Valgumaa	115	560	3 193	175	4 033	3,0	14,3	82,7	4,3	4,3	170	886	3,7	15,5	100,0	4,4	
Võrumaa	268	1 686	8 784	727	11 416	2,5	15,3	82,2	4,4	4,4	94	1 146	3,4	17,7	100,0	6,2	
Peseterimaa	142	375	646	168	1 351	12,2	32,2	55,6	12,6	12,6	101	30	15,9	38,3	100,0	11,4	
Kokku	5 446	30 704	57 409	8 764	102 343	5,8	32,8	61,4	8,6	8,6	1 997	27 825	7,7	58,3	100,0	7,4	
Eriti arvestatud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Üldse	5 446	30 704	57 409	8 764	102 343	5,8	32,8	61,4	8,6	8,6	1 997	27 825	7,7	58,3	100,0	7,4	

Peremehed alaliseks põllupidajaks — Patrons employant continuellement une main-d'œuvre salariée.

	Üldse — Total																
	Arv					%											
	—4 ha	5—10 ha	11 ha—	Teadm.	Kokku	—4 ha	5—10 ha	11 ha—	Teadm.	Kokku							
Minnad	9	1	18	1 752	1 750	32,1	3,6	64,3	98,5	98,5	246	251	40,0	60,0	100,0	98,0	
Alevid	1	—	24	57	82	4,0	—	96,0	69,5	69,5	17	24	—	100,0	100,0	70,8	
Vallad	5 436	30 763	57 367	6 973	100 481	5,8	32,8	61,4	6,9	6,9	1 788	27 550	7,8	58,2	100,0	6,5	
Virumaa	605	4 001	4 776	782	10 144	6,5	42,0	50,9	7,5	7,5	1 203	13 226	9,0	43,3	100,0	6,5	
Järvamaa	171	1 949	4 805	623	7 548	2,5	28,1	69,4	8,3	8,3	69	1 303	1,6	47,7	100,0	7,7	
Härvamaa	1 158	5 811	4 455	936	12 360	10,1	50,9	39,0	7,8	7,8	387	2 156	3,5	65,4	100,0	6,5	
Lääne-	1 886	4 007	1 886	417	7 196	13,1	59,1	27,8	5,8	5,8	1 132	1 114	12,4	51,8	100,0	5,5	
Saaremaa	843	3 906	227	261	4 637	19,3	75,5	5,2	5,6	5,6	300	813	25,7	69,5	100,0	5,6	
Pärnumaa	390	2 888	6 671	750	10 699	3,9	29,0	67,1	7,0	7,0	1 48	1 92	5,5	30,4	100,0	6,7	
Viljandimaa	416	3 220	7 886	836	11 858	8,8	29,2	67,0	7,1	7,1	174	941	5,6	30,1	100,0	6,7	
Tartumaa	442	2 909	14 638	1 320	19 260	2,5	16,5	81,0	6,9	6,9	870	3 762	3,7	18,1	100,0	6,7	
Valgumaa	115	560	3 193	175	4 033	3,0	14,3	82,7	4,3	4,3	170	886	3,7	15,5	100,0	4,4	
Võrumaa	268	1 686	8 784	727	11 416	2,5	15,3	82,2	4,4	4,4	94	1 146	3,4	17,7	100,0	6,2	
Peseterimaa	142	375	646	168	1 351	12,2	32,2	55,6	12,6	12,6	101	30	15,9	38,3	100,0	11,4	
Kokku	5 446	30 704	57 409	8 764	102 343	5,8	32,8	61,4	8,6	8,6	1 997	27 825	7,7	58,3	100,0	7,4	
Eriti arvestatud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Üldse	5 446	30 704	57 409	8 764	102 343	5,8	32,8	61,4	8,6	8,6	1 997	27 825	7,7	58,3	100,0	7,4	

Peremehed oma perekonnaliikmetega — Patrons travaillant avec leurs membres de famille.

	Üldse — Total																
	Arv					%											
	—4 ha	5—10 ha	11 ha—	Teadm.	Kokku	—4 ha	5—10 ha	11 ha—	Teadm.	Kokku							
Minnad	9	1	18	1 752	1 750	32,1	3,6	64,3	98,5	98,5	246	251	40,0	60,0	100,0	98,0	
Alevid	1	—	24	57	82	4,0	—	96,0	69,5	69,5	17	24	—	100,0	100,0	70,8	
Vallad	5 436	30 763	57 367	6 973	100 481	5,8	32,8	61,4	6,9	6,9	1 788	27 550	7,8	58,2	100,0	6,5	
Virumaa	605	4 001	4 776	782	10 144	6,5	42,0	50,9	7,5	7,5	1 203	13 226	9,0	43,3	100,0	6,5	
Järvamaa	171	1 949	4 805	623	7 548	2,5	28,1	69,4	8,3	8,3	69	1 303	1,6	47,7	100,0	7,7	
Härvamaa	1 158	5 811	4 455	936	12 360	10,1	50,9	39,0	7,8	7,8	387	2 156	3,5	65,4	100,0	6,5	
Lääne-	1 886	4 007	1 886	417	7 196	13,1	59,1	27,8	5,8	5,8	1 132	1 114	12,4	51,8	100,0	5,5	
Saaremaa	843	3 906	227	261	4 637	19,3	75,5	5,2	5,6	5,6	300	813	25,7	69,5	100,0	5,6	
Pärnumaa	390	2 888	6 671	750	10 699	3,9	29,0	67,1	7,0	7,0	1 48	1 92	5,5	30,4	100,0	6,7	
Viljandimaa	416	3 220	7 886	836	11 858	8,8	29,2	67,0	7,1	7,1	174	941	5,6	30,1	100,0	6,7	
Tartumaa	442	2 909	14 638	1 320	19 260	2,5	16,5	81,0	6,9	6,9	870	3 762	3,7	18,1	100,0	6,7	
Valgumaa	115	560	3 193	175	4 033	3,0	14,3	82,7	4,3	4,3	170	886	3,7	15,5	100,0	4,4	
Võrumaa	268	1 686	8 784	727	11 416	2,5	15,3	82,2	4,4	4,4	94	1 146	3,4	17,7	100,0	6,2	
Peseterimaa	142	375	646	168	1 351	12,2	32,2	55,6	12,6	12,6	101	30	15,9	38,3	100,0	11,4	
Kokku	5 446	30 704	57 409	8 764	102 343	5,8	32,8	61,4	8,6	8,6	1 997	27 825	7,7	58,3	100,0	7,4	
Eriti arvestatud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Üldse	5 446	30 704	57 409	8 764	102 343	5,8	32,8	61,4	8,6	8,6	1 997	27 825	7,7	58,3	100,0	7,4	

Complète à part

Gr. total

Õieti on Eestis põllupidamise alal palgaliste pidamine või mittepidamine, mis on sõltuv perekondlikest oludest, peremehel ühiskondliku seisundi määramisel väiksema tähtsusega kui talundi suurus. Sest suur-talundi pidaja esineb talund-äripidajana ka siis, kui ta teatava aja kasustab töölistena oma palgata töö-tajaid lapsi või sugulasi, kuna väiketalundipidajale on talund vaid töö- ja elatisvahend — ka siis, kui ta kas ajutiselt või pidevalt on sunnitud kasutama palgalist abijõudu. Tõsi, tegelikult pole igakord võimalik tähistada piiri, kus lõpeb töö-põllupidaja ja algab äri-põllupidaja; ent kui loeme, et üle 11 ja enam ha põllumaaga palgalistega ja oma perek.-liikmetega peremehi on Saaremaal vaid 4,8% ja 2,0%, Lääne-maal 25,9% ja 6,0%: Valgamaa 80,8% ja 35,8%, Võrumaa 78,9% ja 34,0% ning Viljandimaa 78,2% ja 27,9% vastu, siis on ilmne, et nende maade põllu-pidamise ühiskondlik iseloom suuresti erineb ja et

õigem on ühiskondlikult kihituselt koos käsitleda suur-talundeid suur-talunditega ja väikesi väikestega. Kui tahetakse talundi suuruselt leida vastet tööstuse ja kaubanduse alal oma perek.-liikmetega töötajale, siis peab k'ill piirduma vaid — 4 ha põllumaaga talun-ditega, kuigi neist osa (5,7%) esineb palgalist tööjõudu tarvitajana, kuna kõik teised talundid peab lugema vas-tavaiks palgalisi pidavaile tööstureile ja kaupmeestele, kuigi suures enamuses väikestele. Sellisel jaotusel saame Eestis aktiivsete ühiskondl. kihituses peremehi palga-listega 18,3% eeltoodud (tab. 1) 7,4% vastu ja pere-mehi oma perek.-liikmetega 9,9%:208% vastu.

4. Ühiskondlikud kihid vanuse järgi.

Classes sociales d'après l'âge.

Sõltuvuses ühelt poolt üksikute tööharude erinevast ühis-kondlikust kihitusest ja teiselt erinevast sigimusest, on loo-mulik ka üksikute kihtide rahvastiku vanusliku koos-tise erinevus (tab. 14). Nimelt palgalistega ja eriti

Ühiskondlikud kihid vanuse järgi*) — *Classes sociales d'après l'âge.*

14.	Arv — Nombre									Teadm.	Kokku
	—14	15—19	20—29	30—39	40—49	50—59	60—69	70—			
Rahvastik — Population.											
Peremehed alat. palgat. töölistega	31 540	5 419	14 822	19 131	16 302	13 080	11 318	9 134	65	120 811	
Peremehed oma perekonnaliikmetega	119 697	31 906	67 036	57 094	51 085	47 481	35 202	22 108	226	433 455	
Peremehed üksikud	17 785	3 439	10 808	13 556	13 339	10 864	7 978	4 845	56	82 720	
Tööliised ja teenijad	65 392	26 738	76 100	55 055	42 222	33 770	19 401	8 860	361	328 739	
Ametnikud	15 430	3 248	14 643	17 274	10 957	6 356	3 401	2 260	43	73 702	
Vabakutselised	967	256	882	1 366	978	619	459	240	2	5 769	
Kihitud*)	7 608	2 385	4 276	4 491	4 961	6 060	10 747	14 377	118	55 026	
Kihti teadmata	1 212	924	1 780	1 093	823	780	743	780	485	8 625	
Kokku	259 661	74 318	191 247	169 960	141 317	119 610	89 404	62 694	1 296	1109 447	
Aktiivsed — Personnes actives.											
<i>Patrons employant continuellement une main-d'oeuvre salariée</i>	8	50	2 765	8 257	9 178	7 310	4 071	2 154	22	34 730	
<i>Patrons travaillant avec leurs membres de famille</i>	12	177	6 880	10 208	23 740	24 465	16 449	6 042	58	97 081	
<i>Patrons travaillant seuls</i>	10	431	6 848	9 533	9 922	8 230	5 532	2 227	28	42 661	
<i>Ouvriers</i>	3 273	17 671	63 117	43 250	32 095	25 311	12 504	3 447	241	200 969	
<i>Employés</i>	—	309	9 475	12 031	7 437	3 904	1 233	209	26	34 629	
<i>Professions libérales</i>	—	27	634	1 028	775	439	281	69	2	3 155	
<i>Hors des classes sociales*)</i>	3 607	1 108	2 554	3 469	3 869	5 224	9 132	13 202	111	42 416	
<i>Classe inconnue</i>	10	154	1 075	797	548	481	303	163	463	3 994	
Total	7 010	19 936	93 048	97 573	87 564	75 370	50 460	27 513	951	459 425	
%											
	—14	15—19	20—29	30—39	40—49	50—59	60—69	70—	Total	Inconnu	
Rahvastik — Population.											
Peremehed alat. palgat. töölistega	26,1	4,5	12,3	15,8	13,5	10,8	9,4	7,6	100,0	0,1	
Peremehed oma perekonnaliikmetega	27,0	7,4	15,7	18,2	11,9	11,0	8,1	5,1	100,0	0,1	
Peremehed üksikud	21,5	4,2	13,1	16,4	16,2	13,1	9,6	5,0	100,0	0,1	
Tööliised ja teenijad	19,9	8,1	23,2	17,0	13,0	10,3	5,9	2,7	100,0	0,1	
Ametnikud	20,9	4,4	19,0	23,5	14,9	8,6	4,7	3,1	100,0	0,1	
Vabakutselised	16,8	4,4	15,3	23,7	17,0	10,7	7,9	4,2	100,0	0,0	
Kihitud*)	13,7	4,3	7,7	8,1	8,9	12,0	19,4	25,9	100,0	0,2	
Kihti teadmata	14,9	11,3	21,9	13,4	10,1	9,6	9,2	9,6	100,0	5,6	
Kokku	23,4	6,7	17,2	15,3	12,8	10,8	8,1	5,7	100,0	0,1	
Aktiivsed — Personnes actives.											
<i>Patrons employant continuellement une main-d'oeuvre salariée</i>	0,0	0,2	8,0	23,8	20,4	21,1	14,3	6,2	100,0	0,1	
<i>Patrons travaillant avec leurs membres de famille</i>	0,0	0,2	7,1	19,8	24,5	25,2	17,0	6,2	100,0	0,1	
<i>Patrons travaillant seuls</i>	0,0	1,0	15,7	22,4	23,3	19,4	13,0	5,2	100,0	0,1	
<i>Ouvriers</i>	1,6	8,8	31,5	21,6	16,0	12,6	6,2	1,7	100,0	0,1	
<i>Employés</i>	—	0,9	27,4	34,8	21,5	11,3	3,5	0,6	100,0	0,1	
<i>Professions libérales</i>	—	0,9	16,9	32,6	24,0	13,0	8,9	2,2	100,0	0,1	
<i>Hors des classes sociales*)</i>	8,7	2,6	6,0	8,2	9,2	12,4	21,7	31,2	100,0	0,3	
<i>Classe inconnue</i>	0,8	4,4	30,4	22,6	15,5	13,6	8,6	4,6	100,0	11,6	
Total	1,5	4,4	20,3	21,3	19,1	16,4	11,0	6,0	100,0	0,2	

*) Ilma kaitsevõelasteta — *Sans l'armée.*

oma perek.-liikmetega töötajate peremeeste kihis leiame põllupidajate mõjul rahvastikus palju rohkem noori — kuni 14-a. kui teistes kihtides, eriti vabakutseliste ja kihitute juures. Kuna aga viimase rühma koostist on mõjustamas ühelt poolt hoolekandealused lapsed ja teiselt raugad, siis langeb see võrdlusest välja. Võrreldavates kihtides aga leiame suuri erinevusi ka peale laste: nimelt raukade osatähtsus on suurem palgalistega peremeestel (vanad peremehed), väikseim ametnikel ja töölisel — osalt raukade pensionile mineku või invaliidistumise tõttu, osalt (ametnikel) valitud noore koostise tõttu. Seepärast esinebki ametnike juures erakorraliselt suure osatähtsusega 30—39 a. vanusrühm; samuti ka vabakutseliste juures iseseisvuse ajal suuremal arvul ülikooli lõpetanute tõttu. Töölisel aga on eriti suur 20—29 a. rühm, mis tingitud sellest, et osa töölisi, eriti põllumajanduses, vanemas eas, olgu maareformi või asundustegevuse tõttu, on läinud üle peremeeste kihti, samuti sellest, et lasterikkamaist talundeist nooremad astuvad töölisena teenistusse, et hiljem alata iseseisvat tegevust või ka sellest, et väikemaapidaajast väljas tööl käijaid (saarlasid ja petserlasid) on rohkem noori kui vanemalisi.

Veel suuremad on kihtide vanusliku koostise erinevused aktiivseil, nimelt seetõttu, et aktiivselt tööle hakkamine ei sünni kõigil ühtlases vanuses. Töölisi leiame nimetamisväärselt juba alla 14-aastaseid (1,6%) ja veel enam 15—19 a. (8,8%), kuna teistes kihtides ses vanuses aktiivseid on vähe. Samuti 20—29 a. rühm töölisel esineb eelmainitud põhjusil erakorraliselt kõrge suhtarvuga, kuna aga vanemalisi, eriti rauku, on vähe; samuti ametnikel ja vabakutselisel. Seevastu 60 a. ja vanemaid rauku esineb üsna rohkesti aktiivseina peremeeste kihtides, kus peremeheks saamine teostub tihti võrdlemisi hilja. Ametnike juures paistab silma vanemaliste, eriti üle 50 a. vähesus, kuna valdaval määral esinevad noored 20—29 ja 30—39 a. (kokku 62,2%) — siin on ilmselt avaldanud mõju E. Vabariigi noor iga.

5. Rahvuste ühiskondlik kihitus.

Classes sociales d'après la nationalité (ethnique).

Traditsioonidest, üksikute rahvuste ühiskondlik kihitus on suuresti erinev. Eritledes vaid aktiivsete kihitus (tab. 15) leiame selle eestlastel kui enamusrühmusest väga lähedase üleriiklikule aktiivsete kihitusele (v. tab. 1): esikohal töölised (43,9%), teisel peremehed oma perek.-liikmetega (20,8%), kolmandal kihitud (10,5%), neljandal peremehed-üksikud (9,2%), viiendal — peremehed palgalistega (8,0%) ning lõpus ametnikud (7,1%) ja vabakutselised (0,5%). Teised eristatud rahvused aga esinevad tunduvalt teiselaadilise koostisega. Eestlastele kõige lähedasema koostise omavad siiski venelased. Suurimaks erinevuseks nende juures on palgalistega peremeeste vähesus

oma perek.-liikmetega töötajate peremeeste osatähtsuse kasuks; peale selle pisut rohkem töölisi ja vabakutselisi ning vähem ametnikke ja kihituid.

Rootslaste kihitus esineb eestlaste ja venelaste vahepealsena — eriti kõrge oma perek.-liikmetega peremeeste (42,0%) ja eestlastest suurema ametnike (10,8%) ning vabakutseliste (1,2%) osatähtsusega. Sakslastel aga on esikohal ametnikud (32,3% — peamiselt käitistes ja ärides) ja teisel kihitud (24,8% — peamiselt kapitalist elavad ja hoolealused), kolmandal töölised üsna tagasihoidliku osatähtsusega (20,1%) ja neljandal vabakutselised — võrreldes eestlastega suure osatähtsusega (7,9%) ning rea lõpus eestlastest madalamal määral peremehed, eriti oma perekonnaliikmetega töötavad — põllumajanduse vähesel harrastuse tõttu. Juutide ühisk. kihitus sarnaneb mitmeti sakslaste omale, kuigi neil kihitute arvel on rohkesti peremehi-üksikuid (15,0%) ja eriti palgalistega peremehi (17,3%); teistega võrreldes suurim on juutidel vabakutseliste osatähtsus.

Kuid arvestades nende, samuti teiste vähemusrühvuste arvulist vahet eestlastega, eestlased igas kihis esinevad suure ülekaaluga enamuses. Kõigi aktiivsete seas 89,1% enamuse juures eestlaste osatähtsus üksikuis kihtides on kõlvuv 11,0% piirides, arvatud välja vabakutselisi, kus nad esinevad vaid 60,0% ülekaaluga: sakslaste 20,7%, venelaste 9,2% ja juutide 5,0% vastu. Kuid arvestades üliõpilaste rahvusliku koostisega, milles eestlaste osatähtsus järjest kasvab (1932. — 80,5%, 1934. a. 83,7%), võib pidada tõenäoliseks ka vabakutse alal vanema generatsiooni arvel kõrge vähemusrühvuste osatähtsuse langust tulevikus.

Millisel määral rahvused etendavad juhtivat osa üksikuis tööstusharudes, seda näitavad järgnevad peremeeste ja ametnike kolita tööhäruude järgi toodud andmed (tab. 16).

Peremeestest alatiselt palgatud töölisega põllumajanduse alal on eestlasi maksimaalne arv (97,8%); teistest rahvustest ühegi osa ei küüni terve protsendini. Teistes tööhäruades, eriti kaubanduse alal, on eestlasi-peremehi küll vähem, kuid siiski küllalt kõrge arv. Peremeestest oma perek.-liikmetega langeb eestlaste arvole üldse küll vähem kui eelmises kihis, seda peamiselt põllumajanduse alal töötajate venelaste mõjul, kuid selle eest on eestlaste osatähtsus kõigis harudes ühtlasem — kõikudes vaid 6,0% piirides. Ametnike kihis, kuhu kuuluvad ka ettevõttega palgavahekorras seisvad aktsionärid-direktorid, on eestlaste osatähtsus veelgi pisut madalam, seda eriti kaubanduse ja tööstuse alal, kus etendavad silmapaistvat osa sakslased ja venelased. Kuid teistel aladel on see küllaltki kõrge — eriti ühisk. tegevuse alal vaid pisut tahajääv eestlaste osatähtsusest kogu rahvastikus (88,3%). Üldiselt aga võib väita, et sakslased ja juudid, peamiselt linna rahvastikku kuuluvaina esinevad juhtivaina kapitaliga ja haridusega seotud tegevusaladel

Aktiivsete ühiskondlikud kihid rahvuse järgi — Classes sociales des personnes actives d'après la nationalité.

15.

Arv — Nombre

	Eestlased setudega	Venelased	Sakslased	Rootslased	Juudid	Muud	Teadmata	Üldse
Kokku — Total.								
Perem. alat. palgat. tööllestega . . .	32 940	496	511	106	338	320	10	34 780
Perem. oma perek.-liikmetega . . .	85 745	9 473	191	942	80	583	17	97 031
Peremehed — üksikud	37 791	8 224	524	140	308	545	22	42 561
Töölised	180 889	15 120	1 056	551	459	2 075	158	200 909
Ametnikud	29 034	1 671	2 666	242	365	624	27	34 029
Vabakutselised	1 907	291	652	26	176	98	5	3 156
Kihitud, kiht teadmata	43 312	2 579	2 047	227	233	896	746	50 039
Üldse¹⁾	411 627	32 854	8 247	2 243	1 957	5 141	985	463 054
Mehed — Hommes.								
Patrons employant continuellement une main-d'oeuvre salariée	27 444	375	421	80	289	246	10	28 874
Patrons travaillant avec leurs membres de famille	73 487	7 993	152	850	65	484	16	83 047
Patrons travaillant seuls	22 428	2 199	279	97	233	376	15	25 627
Ouvriers	100 475	9 340	870	269	293	1 286	126	112 668
Employés	19 827	1 198	1 694	174	270	479	23	23 074
Professions libérales	1 094	132	248	12	102	34	3	1 625
Hors des classes soc., classe inconn.	20 669	1 218	566	107	119	456	428	23 563
Total	265 424	22 464	4 230	1 598	1 380	3 361	631	299 078
Naised — Femmes.								
Perem. alat. palgat. tööllestega . . .	5 505	121	90	17	49	74	—	5 856
Perem. oma perek.-liikmetega . . .	12 258	1 480	39	92	15	99	1	13 984
Peremehed — üksikud	15 363	1 025	245	52	73	169	7	16 934
Töölised	80 414	5 771	786	282	166	789	32	88 241
Ametnikud	9 207	473	972	68	86	145	4	10 956
Vabakutselised	813	150	404	14	74	64	2	1 530
Kihitud, kiht teadmata	22 043	1 361	1 481	120	114	440	318	26 476
Üldse	146 263	10 390	4 017	645	577	1 780	364	163 976

Rahvuste %-line jagunemine hiisk. kihide järgi
Nationalité d'après les classes sociales en %Kihide %-line jagunemine rahvuste järgi
Classes sociales d'après la nationalité en %

	Rahvuste %-line jagunemine hiisk. kihide järgi Nationalité d'après les classes sociales en %							Kihide %-line jagunemine rahvuste järgi Classes sociales d'après la nationalité en %								
	Eestlased setudega ²⁾	Russes	Allemands	Suèdois	Juifs	Autres	Inconnue	Total	Eestlased setudega	Venelased	Sakslased	Rootslased	Juudid	Muud	Kokku	Teadmata
Kokku — Total.																
Perem. alat. palgat. tööllestega . . .	8,0	1,5	6,2	4,7	17,3	0,2	1,0	7,5	94,0	1,4	1,5	0,3	1,0	0,9	100,0	0,0
Perem. oma perek.-liikmetega . . .	20,8	28,8	2,3	42,0	4,1	11,4	1,7	20,9	88,4	9,7	0,2	1,0	0,1	0,6	100,0	0,0
Peremehed — üksikud	9,2	9,8	6,4	6,6	15,6	16,6	2,2	9,2	88,8	7,6	1,2	0,4	0,7	1,3	100,0	0,1
Töölised	43,9	46,0	20,1	24,6	23,5	40,4	10,1	43,4	90,1	7,6	0,3	0,3	0,2	1,0	100,0	0,1
Ametnikud	7,1	6,1	32,3	10,8	18,0	12,1	2,8	7,5	83,9	4,8	0,7	0,7	1,1	1,8	100,0	0,1
Vabakutselised	0,5	0,9	7,9	1,2	9,0	1,9	0,5	0,7	60,3	9,2	20,7	0,8	5,6	3,1	100,0	0,2
Kihitud, kiht teadmata	10,5	7,9	24,8	10,1	11,9	17,4	75,7	10,8	87,9	5,2	4,1	0,5	0,5	1,8	100,0	1,5
Üldse¹⁾	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	89,1	7,1	1,8	0,5	0,4	1,1	100,0	0,2
Mehed — Hommes.																
Patrons employant continuellement une main-d'oeuvre salariée	10,3	1,7	9,9	5,0	20,9	7,3	1,6	9,6	95,1	1,3	1,4	0,3	1,0	0,9	100,0	0,0
Patrons travaillant avec leurs membres de famille	27,7	35,6	3,6	53,2	4,7	14,4	2,6	27,8	88,5	9,6	0,2	1,0	0,1	0,6	100,0	0,0
Patrons travaillant seuls	8,4	0,8	0,6	6,1	16,9	11,2	2,4	8,6	87,6	8,6	1,1	0,4	0,0	1,4	100,0	0,1
Ouvriers	37,9	41,6	20,8	16,8	21,3	38,3	20,3	37,7	89,3	8,3	0,8	0,2	0,3	1,1	100,0	0,1
Employés	7,5	5,3	40,0	10,9	20,2	14,2	3,7	7,9	83,8	5,1	7,2	0,7	1,2	2,0	100,0	0,1
Professions libérales	0,4	0,6	5,9	0,7	7,4	1,0	0,5	0,6	67,5	8,1	15,3	0,7	6,3	2,1	100,0	0,2
Hors des classes soc., classe inconn.	7,8	5,4	13,4	6,7	8,6	13,6	63,9	7,9	89,3	5,3	2,4	0,5	0,5	2,0	100,0	1,8
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	88,9	7,6	1,4	0,5	0,5	1,1	100,0	0,2
Naised — Femmes.																
Perem. alat. palgat. tööllestega . . .	3,8	1,2	2,2	2,0	8,5	4,2	—	3,6	94,0	2,1	1,5	0,3	0,8	1,3	100,0	—
Perem. oma perek.-liikmetega . . .	8,4	14,2	1,0	14,3	2,0	5,6	0,3	8,5	87,7	10,6	0,3	0,6	0,1	0,7	100,0	0,0
Peremehed — üksikud	10,5	9,9	6,1	8,1	12,6	9,5	1,0	10,3	90,8	6,1	1,4	0,3	0,4	1,0	100,0	0,0
Töölised	55,0	55,5	19,6	43,7	23,8	44,3	3,8	53,8	91,2	6,5	0,0	0,3	0,2	0,9	100,0	0,0
Ametnikud	6,3	4,6	24,2	10,5	14,9	8,1	1,1	6,7	84,1	4,3	8,9	0,6	0,8	1,3	100,0	0,0
Vabakutselised	0,5	1,5	10,0	2,2	12,8	3,6	0,5	0,9	53,2	10,4	26,4	0,9	4,9	4,2	100,0	0,1
Kihitud, kiht teadmata	15,5	13,7	36,9	18,6	19,8	24,7	87,4	16,2	86,6	5,2	5,7	0,4	0,4	1,7	100,0	1,2
Üldse	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	89,4	6,3	2,4	0,4	0,4	1,1	100,0	0,2

1) Sundaega teenivate kaitsväelasteta — Sans les personnes engagées au service militaire obligatoire.

2) Setud — une partie des habitants d'arrondissement de Patsert, ethniquement Estoniens, qui ont subi l'influence russe.

küll oma rahvus-% ületaval määral, kuid vähearvuliste jaandus- ja kultuurielus siiski võrdlemisi tagasihoidlikuks.

Rahvused tööhärude järgi juhtivais kihides (aktiivsed) — Nationalité ethnique des personnes actives d'après les branches du travail.

16.	Eestlased Estoniens	Venelased Russes	Sakalased Allemands	Ruutlased Suédois	Juudid Juifs	Muud Autres	Kokku Total	Teadmata Inconnus
Peremehed alatistelt palgatud töölisega — Patrons employant continuellement une main-d'oeuvre salariée.								
Põllumajandus	97,8	0,7	0,8	0,3	0,0	0,6	100	0,0
Tööstus	87,3	4,0	2,8	0,2	3,7	2,0	100	0,0
Kaubandus	74,8	6,1	7,9	0,5	8,5	3,2	100	—
Transport ja side	88,4	3,4	4,8	2,0	0,7	—	100	—
Tööhäru teadmata	55,6	7,4	7,4	3,7	11,1	14,8	100	—
Kokku	94,9	1,4	1,5	0,3	1,0	0,9	100	0,0
Peremehed oma perekonnaliikmetega — Patrons travaillant avec leurs membres de famille.								
Agriculture, élevage, horticulture, apiculture, sylviculture et pêche	85,5	9,8	0,1	1,0	—	0,6	100	0,0
Industries	87,2	8,3	1,1	0,2	1,7	1,5	100	—
Commerces	84,7	9,1	2,2	0,4	2,1	1,5	100	—
Transport et communication	91,3	2,9	0,6	3,5	—	1,7	100	—
Groupes inconnu	90,7	4,7	2,3	—	2,3	—	100	—
Total	88,4	9,7	0,2	1,0	0,1	0,6	100	0,0
Ametnikud — Employés.								
Põllumajandus	85,6	5,8	4,3	0,6	1,6	2,1	100	0,1
Tööstus	74,4	7,5	12,3	0,8	2,1	2,9	100	0,1
Kaubandus	75,6	4,3	15,0	0,8	2,2	2,1	100	0,1
Transport ja side	93,5	2,6	1,5	0,6	0,1	1,7	100	0,0
Ühiskondlik tegevus	87,3	4,6	5,2	0,7	0,4	1,3	100	0,1
Maja- ja isikuteenistus	78,3	4,3	13,0	2,2	—	2,2	100	—
Tööhäru teadmata	74,0	7,3	13,5	0,9	2,2	2,1	100	0,9
Kokku	83,9	4,8	7,7	0,7	1,1	1,8	100	0,1

A. Lepp.

AJAKIRJANDUS 1935. a. JOURNAUX et PÉRIODIQUES en 1935.

Sisu: 1. Ajalehed-ajakirjad arvult ja keelelt, lhk. 302. 2. Ajalehtede-ajakirjade ilmumiskoht ja -sagedus, lhk. 303. 3. Ajalehtede tiraaž, lhk. 303.

Allpool toodavad kokkuvõtted perioodiliste väljaannete kohta on endiste aastate eeskujul koostatud Siseministeeriumilt saadud andmeil. Arvestatud on kõik Siseministeeriumis registreeritud ja ilmuma hakanud eesti- ja võõrkeelsed ajalehed-ajakirjad.

1. Ajalehed-ajakirjad 1935. a. ilmus Eestis üldse arvult ja keelelt 70 ajalehte, neist eestikeelseid 62 (88,6%), võõrkeelseid 8 (11,4%). Päevalehti oli ajalehtede hulgas 11 (15,7%), harvemini ilmuvaid 59 (84,3%):

Keel:	Päevalehed:		Harvemini ilmuvad:		Kokku:	
	arv	%	arv	%	arv	%
Eesti	8	72,7	54	91,5	62	88,6
Saksa	2	18,2	2	3,4	4	5,7
Vene	1	9,1	3	5,1	4	5,7
Kokku 11	100		59	100	70	100

Ajakirju ilmus möödunud aastal 211, neist eestikeelseid 189 ehk 89,6%:

	1935		5 a. keskm. (1931—35)	
	arv	%	arv	%
Eesti	189	89,6	171	87,7
Saksa	6	2,8	10	5,1
Vene	11	5,2	9	4,0
Muud	5	2,4	5	2,6
Kokku 211	100		195	100

Ajalehtede arv on kahel viimasel aastal vähenenud tunduvalt — 121-lt 1933. a. (kõrgeim arv iseseisvuse ajal) 70-le 1935. a. Tingitud on see peamiselt sisepoliitilise elu tervendamiseks 1934. a. kehtima pandud riiklikest korraldusist. Ajakirjade arv püsis 1933. ja 1934. a. tihel ja samal tasemel (195, 194), tõusis möödunud 1935. a. 17 võrra (+9%). Keskmiselt on 5 viimase aasta kestel (1931—35) ilmunud aastas 100 ajalehte ja 195 ajakirja.

	Ajalehti	Indeksid (1930 = 100)	Ajakirju	Indeksid (1930 = 100)
1935	70	81,4	211	119,9
1934	101	117,4	194	110,2
1933	121	140,7	195	110,8
1932	117	136,0	189	107,4
1931	90	104,7	187	106,3
5 a. keskm.	100	—	195	—
1930	86	100	170	100

Normaalselt — ilmumisest peale kuni aasta lõpuni — ilmus aastas viimase 5 a. keskm. põhjal ajalehist 73%, ajakirjust 91%:

	Ajalehti	% üldarvust	Ajakirju	% üldarvust
1935	50	71,4	197	93,4
1934	66	65,3	180	92,8
1933	84	69,4	169	86,7
1932	87	74,4	169	89,4
1931	76	84,4	168	89,8
5 a. keskm.	73	73,0	177	90,8

Aasta läbi — algusest kuni lõpuni — katkestamatult ilmunud perioodiliste väljaannete arv moodustab 5 viimase aasta keskm. põhjal aasta jooksul ilmunud ajalehtede arvust vaid 56%, ajakirjade — 80,5%:

	Ajalehti	% üldarvust	Ajakirju	% üldarvust
1935	47	67,1	180	85,3
1934	57	56,4	167	80,1
1933	63	52,1	150	76,9
1932	59	50,4	151	79,9
1931	54	60,0	139	74,3
5 a. keskm.	56	56,0	167	80,5

Möödunud 5 aasta (1931—35) jooksul on hakanud ilmuma üldse 144 uut ajalehte, neist 127 (88,2%) eestikeelset ja 190 uut ajakirja, nende hulgas eestikeelseid 163 (85,8%). Seisma on jäänud sama aja kestel 157 ajalehte (143 eestikeelset), neist juba esimesel ilmumisaastal 66 ehk 42% ja 142 ajakirja (122 eestikeelset), neist ilmumisaastal 59 = 41,5%.

1931—35. a. ilmuma hakanud ajalehed-ajakirjad:

Ajalehed:	1935	1934	1933	1932	1931	Kokku	%
Eesti	3	24	41	39	20	127	88,2
Saksa	1	—	1	1	1	4	2,8
Vene	—	1	2	5	1	9	6,2
Muud	—	—	1	2	1	4	2,8
Kokku	4	25	45	47	23	144	100

Ajakirjad:	1935	1934	1933	1932	1931	Kokku	%
Eesti	32	34	42	35	20	163	85,8
Saksa	—	1	2	2	2	7	3,7
Vene	4	2	2	2	5	15	7,9
Muud	1	1	—	2	1	5	2,6
Kokku	37	38	46	41	28	190	100

1931—35. a. ilmumise lõpetanud ajalehed ja ajakirjad:

Ajalehed:	1935	1934	1933	1932	1931	Kokku	%
Eesti	19	34	36	34	20	143	91,1
Saksa	—	—	2	—	—	2	1,3
Vene	1	1	2	4	—	8	5,1
Muud	—	—	1	3	—	4	2,5
Kokku	20	35	41	41	20	157	100

Neist samal aastal ilmuma hakanud	1935	1934	1933	1932	1931	Kokku	%
—	14	20	26	6	66	42,0	

Ajakirjad:	1935	1934	1933	1932	1931	Kokku	%
Eesti	14	14	28	33	33	122	85,9
Saksa	1	3	1	—	1	6	4,2
Vene	1	—	4	3	2	10	7,1
Muud	—	—	—	4	—	4	2,8
Kokku	16	17	33	40	36	142	100

Neist samal aastal

ilmuma hakanud

2. Ajalehtede-ajakirjade ilmumiskoht ja -sagedus.

Journaux et périodiques d'après le lieu et la fréquence de publication.

Meie ajalehist ilmub ümmarguselt $\frac{1}{3}$ Tallinnas (1935. a. 35,7%, 1934. a. 32,6%). Ilmu- missageduselt on 1935. a. esi- kohal üks kord (34,3%) ja kolm korda (32,9%) nädalas ilmuvad lehed.

Ajalehtede ilmumissagedus 1935. a. (sulgudes 1930. a.):

		%
6—7 korda nädalas (päevalehed)	11 (12)	15,7 (13,9)
3 „ „	23 (21)	32,9 (24,4)
2 „ „	7 (9)	10,0 (10,5)
1 „ „	24 (33)	34,3 (38,4)
Tarvidust mööda	5 (11)	7,1 (12,8)
Kokku	70 (86)	100 (100)

Ajakirjade ilmumiskohaks on peamiselt Tallinn ($\frac{3}{5}$) ja Tartu ($\frac{1}{5}$).

1935. a. ilmus ajakirju (sulgudes 1930. a.):

		%
Tallinnas	130 (111)	61,6 (63,1)
Tartus	45 (39)	21,3 (22,1)
Mujal	36 (26)	17,1 (14,8)
Kokku	211 (176)	100 (100)

Kuukirjad moodustavad ligi poole (1935. a. 46,9%, 1930. a. 48,3%) ajakirjade üldarvust.

Ajakirjade ilmumissagedus 1935. a. (sulgudes 1930. a.):

		%
1 kord nädalas	22 (22)	10,4 (12,5)
2 „ kuus	28 (23)	13,3 (13,0)
1 „ „	99 (85)	46,9 (48,3)
8 „ aastas	7 (1)	3,3 (0,6)
6 „ „	23 (10)	10,9 (9,1)
4 „ „	13 (10)	6,2 (5,7)
Tarvidust mööda	10 (10)	0,0 (0,8)
Kokku	211 (176)	100 (100)

3. Ajalehtede tiraaž

1935. a.

Tirage des journaux en 1935.

on lasknud välja üldse 7 242 erinumbrit üldtiraažiga 50 136 000 eks., mis teeb

1 numbrit kohta keskm. 6 900 eks.

Üldtiraažist päevalehed andsid 58%, harvemini ilmuvad — 42%:

	Ajaleh- tede arv	Numbrit arv	Eks. üld- arv tuh.	1 nr. tiraaž			
	%	%	%	%			
Päevalehed	11	15,7	3 109	42,9	29 120	58,1	9,4
Harvem. ilmuvad	59	84,3	4 133	67,1	21 016	41,9	5,1
Kokku	70	100	7 242	100	50 136	100	6,9

1935. a. jooksul ilmunud ajalehtede üksiknumbrit e arvust langeb eestikeelseile 95,1%, võõrkeelseile (saksa,

Eestis ilmunud ajalehtede ja ajakirjade keel 1933—35. a. — *Journaux et périodiques parus en Estonie de 1933—35 selon la langue.*

	Ajalehed — <i>Journaux</i>									Ajakirjad <i>Périodiques</i>			Üldae <i>Ensemble</i>		
	Päevalehed <i>Quotidiens</i>			Harvemini ilmuvad <i>Paraissant plus rarement</i>			Kokku <i>Total</i>								
	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933
Keel — Langue.															
Eesti — <i>Estonienne</i>	8	11	12	54	82	96	62	93	108	189	172	172	251	265	280
Saksa — <i>Allemande</i>	2	2	2	2	1	3	4	3	5	6	11	11	10	14	16
Vene — <i>Russe</i>	1	1	1	3	4	6	4	5	7	11	7	9	15	12	16
Rootsi — <i>Suédoise</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1
Soome — <i>Finoise</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	2	1	1
Esperanto — <i>Espéranto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1
Inglise — <i>Anglaise</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—
Juudi — <i>Juive</i>	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Kokku — Total	11	14	15	59	87	106	70	101	121	211	194	195	281	295	316

Eestis ilmunud ajalehtede ilmumiskoht ja -sagedus 1933—35. a. — *Journaux parus en Estonie de 1933—35 selon le lieu et la fréquence de publication.*

	Ilmumissagedus — <i>Fréquence de publication</i>															Neist — <i>Dont</i>											
	nädalas — <i>par semaine</i>															Tarvidust mööda <i>Suivant la nécessité</i>		Kokku <i>Total</i>		Aasta lõpul <i>Nombre à la fin de l'année</i>			Läbi aasta ilmunud <i>Parus dur- ant toute l'année</i>				
	7 korda <i>Fois</i>			6 korda <i>Fois</i>			3 korda <i>Fois</i>			2 korda <i>Fois</i>			1 kord <i>Fois</i>														
	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933	1935	1934	1933						
Ilmumiskoht. <i>Lieu de publication.</i> Linnus:																											
Tallinn	3	2	4	8	5	4	7 ¹⁾	7 ²⁾	8 ³⁾	2	3	2	8	13	17	2	3	11 ⁴⁾	25	33	46	22	23	29	19	21	21
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	1	2	2	1	2	1	1
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	4	2	3	3	2	3	2
Narva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	5	3	4	4	3	3	4
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	4	1	1	3	1	—	2
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pärnu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	4	3	2	3	3	3	3
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—
Rakvere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	5	1	3	3	1	2	2
Rapa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	3	2	2	1	—	—	1
Tartu	2	2	2	1	3	2	1	1	1	1	1	1	3	7	7	2 ⁵⁾	3 ⁶⁾	4 ⁶⁾	10	17	17	6	8	10	6	6	7
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	3	—	4	3	—	—	4
Valga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	2	1	1	1
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	0	4	4	8	4	4	6
Võru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	4	1	3	4	1	3	3
Mujal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8	11	2	3	8	2	2	5
Kokku — Total	5	4	7	6	10	8	23	26	28	7	10	9	24	36	43	5	15	26	70	101	121	50	66	84	47	57	63

¹⁾ Neist üks 5 × näd. ²⁾ Neist üks 4 × näd. ³⁾ Neist üks 4 × aastat. ⁴⁾ Neist üks 2 × kuus. ⁵⁾ Neist üks 1 × kuus. ⁶⁾ Neist üks 1 × kuus ja kaks 2 × kuus. ⁷⁾ Neist kaks 2 × kuus, üks 1 × kuus, üks 6 × aastat. ⁸⁾ Neist üks 2 × kuus, üks 1 × kuus.

Eestis ilmunud ajakirjade ilmumiskoht ja -sagedus 1934—35. a. — *Périodiques parus en Estonie de 1934—35 d'après le lieu et la fréquence de publication.*

	Ilmumissagedus — <i>Fréquence de publication</i>												Neist — <i>Dont</i>							
	1 kord nädalas <i>1 fois par semaine</i>		2 korda kuus <i>2 fois par mois</i>		1 kord kuus <i>1 fois par mois</i>		3 korda aastas <i>3 fois par an</i>		6 korda aastas <i>6 fois par an</i>		4 korda aastas <i>4 fois par an</i>		Tarvidust mööda <i>Suivant la nécessité</i>	Kokku <i>Total</i>	Aasta lõpul <i>Nombre à la fin de l'année</i>		Läbi aasta ilmunud <i>Parus dur- ant toute l'année</i>			
	1935	1934	1935	1934	1935	1934	1935	1934	1935	1934	1935	1934			1935	1934	1935	1934		
Ilmumiskoht <i>Lieu de publication</i>																				
Tallinn	20	21	14	15	66	58	5 ¹⁾	4 ²⁾	14	8	3	7 ³⁾	8	10	180	123	122	110	118	99
Tartu	1	1	3	2	24	19	1	1	0 ⁴⁾	3	0 ⁵⁾	6 ⁶⁾	4	8	45	40	42	40	35	39
Mujal	1	1	11	11	9	5	1	1	3	1	3	3	7	9	36	31	33	30	27	29
Kokku — Total	22	23	28	28	99	82	7	6	23	12	13	16	19	27	211	194	197	180	180	167

¹⁾ Siin hulgas üks ilmub 9 × aastat. ²⁾ Siin hulgas üks ilmub 3 × aastat. ³⁾ Siin hulgas üks ilmub 5 × aastat.

vene) 4,9%. Ühe numbri tiraaž moodustab eestikeelseil lehtedel keskm. 8 000 (päevalehed 12 400, harvem. ilmuvad 5 500), saksakeelseil — 1 800, venekeelseil 2 000 eks.:

Eksemplaride arv tuhandeis:					
	Eestikeels.	Saksakeels.	Venekeels.	Kokku	%
Päevalehed . .	27 206	1 245	669	29 120	58,1
Harvem. ilm. .	20 498	31	487	21 016	41,9
Kokku {	47 704	1 276	1 156	50 136	100
% {	95,1	2,6	2,3	100	

1 numbri keskm. tiraaž tuhandeis:					
	12,4	2,1	2,2	9,4	
Päevalehed . .	12,4	2,1	2,2	9,4	
Harvem. ilm. .	5,5	0,3	1,8	5,1	
Kokku	8,0	1,8	2,0	6,9	

Ajalehtede tiraažist annab Tallinn $\frac{3}{4}$ (sellest eestikeelsed 95%, võõrkeelsed 5%), muu Eesti $\frac{1}{4}$ (eestikeelsed 95,7%, võõrkeelsed 4,3%). Eestikeelsete lehtede keskm. tiraaž Tallinnas võrdub 15 300-le (päeval. 20 500, harvem. ilmuvad 11 500), mujal 3 300-le (päeval. 5 700, harvem. ilmuvad 2 200).

Võõrkeelsete (saksa, vene) ajalehtede keskmiseks tiraažiks on Tallinnas 2 500 (päeval. 2 700, harv. ilm. 1 700), mujal Eestis 1 100 (päeval. 1 000, harv. ilmuvad 1 200):

Eksempl. arv tuh.: 1 numbri tiraaž tuh.:
Eestik. Võõrk. Kokku Eestik. Võõrk. Kokku

Päevalehed:						
	Eestik.	Võõrk.	Kokku	Eestik.	Võõrk.	Kokku
Tallinn	20 216	1 629	21 845	20,5	2,7	13,7
Muu Eesti . . .	6 990	285	7 275	5,7	1,0	4,3
Harvem. ilmuvad:						
Tallinn	15 279	252	15 531	11,5	1,7	10,5
Muu Eesti . . .	5 219	266	5 485	2,2	1,2	2,1
Kokku:						
Tallinn	35 495	1 881	37 495	15,3	2,5	12,2
Muu Eesti . . .	12 209	551	12 760	3,3	1,1	3,1

1935. a. jooksul üle riigi välja lastud ajalehtede üksiknumbrite arvu rahvastikuarvuga võrreldes selgub, et ühele eestlasele vanuses 10 a. ja üle tuleb eestikeelseid ajalehti aastas 56,3 eks., ühele sakslasele saksakeelseid ajalehti 86,4 eks. ja ühele venelasele venekeelseid — 15,4 eks. Eestlaste arvu (56,8) 100-na võttes, saame sakslase kohta 152, venelase — 27. Teiste sõnadega: eestlane tarvitab emakeelseid ajalehti ligi 4 korda rohkem kui venelane, sakslane omakorda jälle $1\frac{1}{2}$ korda enam kui eestlane.

Lõpuks märgime, et kui võtta ajalehe numbri müügihinnaks 5 *snt* ja arvestada realiseerimata eks. arvu 6%-le tiraažist, on 1935. a. jooksul müüdud ajalehti umbes 2,35 milj. *kr* väärtuses (ümmarguselt 47 milj. eks. à 5 *snt* = 235 milj. *snt*).

Ajakirjanduse kohta varem Keskbüroo väljaandels ilmunud:

Eesti kirjastus ja ajakirjandus arvudes, A. Lepp, E. Statistika nr. 156(11), 1934 a., lhk. 573—581.
Kirjastus ja ajakirjandus 1929—31 a., A. Lepp, E. Statistika nr. 132(11), 1932 a., lhk. 658—666.
Kirjastus ja ajakirjandus 1927—29 a., A. Lepp, E. Statistika nr. 109(12), 1930 a., lhk. 677—686.
Kirjastus, ajakirjandus ja kirjandusturg 1924—26 a., A. Lepp, E. Statistika nr. 68(7), 1927 a., lhk. 393—401.

J. Kits.

MOOTORSÕIDUKITE LIKLEMINE ÜLE PIIRI 1935. a.

MOUVEMENT des VOITURES AUTOMOBILES TRAVERSANT la FRONTIÈRE.

Sis u: 1. Välismaa mootorsõidukid Eestis, lk. 305. 2. Eesti mootorsõidukid välismaal, lk. 306.

1. Välismaa mootorsõidukid Eestis.

Voitures automobiles étrangères en Estonie.

Viimasel viiel aastal sõitis Eestisse ajutiseks siinviibimiseks mootorsõidukeid järgnevalt:

Aasta	Sõidukid	viibis Eestis	päeva
1935	304	4 196	
1934	286	3 515	
1933	217	959	
1932	162	1 754	
1931	180	2 049	

1935. a. sõitis Eestisse 304 mootorsõidukit viibides siin kokku 4 196 päeva, mis keskmiselt ühe mootorsõiduki kohta 13 päeva. Võrreldes eelmiste aastatega

külastes ka 1935. a. Eestit enam mootorsõidukeid, kuid viimasel aastal ei kasvanud meid külastanud mootorsõidukite arv enam nii jõudsasti kui varem aastail. Suurenemine 1935. a. ulatus 6,2%, aasta varem kasvas külastanud mootorsõidukite arv 31,7%. 1935. a. ajutiseks sissesõitnud mootorsõidukeist jäi kolm alatiselt Eestisse ja neilt tasuti tollimaksu. Liikide järgi jagunesid 1935. a. sissesõitnud mootorsõidukid järgnevalt: 260 sõiduautoot, 27 mootorratast, 8 autobust ja 9 veoautoot.

Mootorsõidukid tulid meile peamiselt kesksuvel — juunis, juulis ja augustis, nagu näitavad järgnevad arvud:

	Sõidu- autod	Mootor- rattad	Auto- bused	Veo- autod
Aasta algusest juu- nini tuli	36	3	1	1
Juunis, juulis, au- gustis	184	17	6	7
Septembrist det- sembrini	40	7	1	1

Mootorsõidukite Eestis viibimise aeg kasvas 1935. a. 4 196 päevani eelmise aasta 3 515 päeva vastu suurenedes 19,3% võrra. Keskmise mootorsõiduki Eestis viibimise aeg pikenes 1935. a. ühe päeva võrra, olles 13 päeva eelmise aasta 12 päeva asemel. Enamus

mootorsõidukeist viibis 1935. a., nii kui eelmiselgi aastal, Eestis ainult 1—5 päeva, ainult üksikud (10 sõiduautot, 2 mootorrattast ja 2 veoautot) viibisid Eestis kauemat aega, mille arvel kasvas ka keskmine viibimise aeg. Mootorsõidukite Eestis viibimise aeg sõidukiliikide järgi on:

	Arv	Päevad
sõiduautod	260	3 039
mootorrattad	27	553
autobused	8	24
veoautod	9	580

Kes olid meie külalastajad mootorsõidukitel, näitab järgnev tabel.

Eestit külastanud mootorsõidukite omaniku päritolu — *Nationalité des propriétaires des voitures automobiles ayant visité l'Estonie.*

	Austria	Belgia	Egiptus	Hollandi	Inglise	Itaalia	Leedu	Läti	Maroko	Noorra	Poola	Prantsuse	Rootsi	Rumeenia	Saksa	Soome	Šveits	Taani	Tšehhoslov.	Ungari	P.-Am. Ühendriig.	Vene	Muud Austres	Kokku Total	
Mootorsõidukite arv — N. des voitures automobiles.																									
Sõiduautod	3	1	1	3	15	2	5	120	1	3	5	10	10	1	27	31	6	4	4	1	6	1	.	.	280
Mootorrattad	5	.	.	1	.	.	.	8	.	.	1	.	1	.	5	6	27
Autobused	7	1	8
Veoautod	9	9
Kokku 1935	8	1	1	4	15	2	5	144	1	3	6	10	11	1	33	37	6	4	4	1	6	1	.	.	304
1934	4	16	6	13	117	.	.	.	17	8	.	56	17	2	1	.	.	.	5	5	13	280
1933	1	.	7	10	3	3	93	.	.	.	19	4	.	24	25	6	3	2	.	5	.	3	.	203
Mootorsõidukite Eestis viibimise aeg (päeva) — Durée de séjour (jours).																									
Automobiles	6	4	13	7	217	5	48	1 590	49	7	15	25	83	1	403	250	70	23	17	163	33	1	.	.	3 039
Motocycles	7	.	.	3	.	.	.	390	.	.	5	.	4	.	133	21	553
Autobus	14	10	24
Camions	580	580
Total 1935	13	4	13	10	217	5	48	2 564	49	7	20	25	87	1	546	280	70	23	17	163	33	1	.	.	4 196
1934	12	297	8	57	2 059	.	.	.	200	31	.	593	161	13	4	.	.	23	14	43	.	3 515
1933	6	.	38	22	5	10	367	.	.	.	72	45	.	108	145	31	7	7	.	50	.	9	.	931

Mootorsõiduki omaniku päritolu järgi olid meie sõitnud mootorsõidukid pärit 21 riigist. Nende hulgas oli ligi pool mootorsõidukeist pärit Lätist. Läti kodanikud osutusid ka 1935. a., nii kui varemgi, meie sagedamaks külalastajaks mootorsõidukeil. Teisel kohal meile sissesõitnud mootorsõidukite arvult on Soome, kust tuli 37 mootorsõidukit. Saksast tuli 33 mootorsõidukit, ülejäänud riikidest tuli märksa vähem. Läti ja Soome arvel kasvaski üldine sissesõitnud mootorsõidukite arv. Läti päritoluga mootorsõidukid viibisid Eestis teist kauem, keskmine Eestis viibimise aeg oli neil 18 päeva, mis ületab üldise keskmise viie päeva võrra.

Meid külastanud välismaised mootorsõidukid sõitsid sisse ja välja peamiselt Eesti-Läti-vaheliste piirpunktide kaudu, sagedamini läbides Laatre piiripunkti.

2. Eesti mootorsõidukid välismaal. Eestis registreeritud mootorsõidukeid käis 1935. a. välismaal arvult 104, viibides seal 3 245 päeva. Varem aastail käis mootorsõidukeid välismaal:

	Arv	Päevad
1935	104	3 245
1934	106	5 762
1933	79	528
1932	67	1 064
1931	57	884

Arvudest nähtub, et viimasel aastal vähenes sõit mootorsõidukeil välismaale ja seda eriti välismaal viibimise aja suhtes. Väljasõitnud autode arv vähenes 2 võrra, välismaal viibimise aeg läks tagasi 43,6%. Liikide järgi käis välismaal 90 sõiduautot, 10 mootorrattast ja 4 autobust.

Mootorsõidukid viibisid välismaal keskmiselt 32 päeva, seega märksa kauem kui välismaa omad meil. Peamiseks väljasõiduajaks oli samuti, nagu sissesõidulgi, kesksuvi — juuni, juuli ja august, mil teed ja ilmastik reisimiseks soodsamad. Sõideti välja enamjaolt Eesti-Läti piirpunktide kaudu ja sõideti sealt ka tagasi, viibides ringreisul mitmes riigis.

Mootorsõidukite liiklemise kohta üle piiri varem Keskbüroo väljaandeks ilmunud:

Mootorsõidukite liiklemine üle piiri 1934 a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 161(4), lhk. 212—213.
Mootorsõidukite liiklemine üle piiri 1927—33 a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 148(3), lhk. 149—151.

PALGAOLUD TÖÖSTUSES 1935. a. GAINS dans l'INDUSTRIE en 1935.

Sisu: Andmestiku iseloom ja ulatus, lhk. 307. 1. Töö tasumisviisi suur- ja kesktööstuses 1935. a. juulis, lhk. 307. 2. Lisatasud rahas, lhk. 308. 3. Naturaalatasud, lhk. 309. 4. Tööliliste teenistuse koostis suur- ja kesktööstuses 1932—35. a., lhk. 309. 5. Teenistuse liikumine 1930—35. a., lhk. 309. 6. Teenistuse ostujõu liikumine, lhk. 313. 7. Tööliliste palga kogusumma 1927—35. a. lhk. 313. 8. Suur-, kesk- ja väiketööstuse tööliliste teenistus vahekorrad 1932—35. a., lhk. 314. 9. Tööliliste teenistuse vahekorrad tööstusharude ja tööliliste soo järgi 1934. a. II poolaastal, lhk. 314. 10. Tööliliste rühmitus 1935. a. juulil teenistuse järgi, lhk. 316. 11. Tööliliste teenistuse rajooniline võrdlus, lhk. 321. 12. Administratiiv-personaali palgad, lhk. 322.

Andmestiku iseloom ja ulatus.

Caractère des données.

Iseloomult kaht liiki. Ülevaate esimeses osas käsitleme teenistuse keskmisi üksikute tööstusharude ja tööstuse kohta üldiselt. Need keskmised on arvatatud poolaastati kogutavate üldarvuliste tööaja- ja palgaandmete järgi ja annavad seega palgaolude kujunenemise üldiseloomustuse.

Ülevaate teine osa põhineb nn. isiklike palgaandmeid, milliseid kogutakse kord aastas vaid ühe kuu (juuli) kohta. Mõlemat liiki andmed eristavad tähtsamad teenistuse elemente (teenistus normaalaaja ja ületunnitöö eest, lisatasud rahas ja naturas jne.). Juuli isiklike palgaandmeid on eristatud ka aja- ja tükitöö-teenistus, kuid tööjõu puudusel sellest lähtudes ei ole suudetud andmeid töötleda. Vastavalt teenistuse liigitusele on ositatud ka tööliliste tegelik tööaeg — tehtud töötundide arv.

Poolaasta-andmeid arvatatud keskmised on võrdkaalustatud aritmeetilised keskmised; juuli isiklike palgaandmete alusel arvatatud keskmised on mediaanid, millega on välditud kõrgemalpalgaliste teenistuse mõjutus keskmisile. Tööliliste rühmitamiseks palgaredeli järgi üksikutele tähtsamatele ametialadele, mida Keskbüroo toimib juuli isiklike palgaandmete alusel, arvatatakse iga töölilise kohta tema keskmine normaalteenistus ühe töötunni kohta. Selleks iga töölilise teenistuse keskmise arvutamisel ajatöö alusel tehtud ületundide arv korrutatakse nende eest tegelikult makstud lisaprotsentide määra kohaselt.

Mainitud andmeid kogutakse kõigilt 5 ja enam töötajaga ettevõtetelt, kusjuures ettevõtetelt 5—19 töötajaga kogutakse poolaasta andmeid veidi lihtsustatud vormi järgi. Veel väiksemalt (alla 5 töötajaga) ettevõtetelt — Keskbüroo liigituse järgi väiketööstuselt — kogutakse lihtsustatud vormi järgi tööaja- ja palgaandmeid iga palgalse isiku kohta, kes kuulub tööinspektori järelevalve alla.

Ulatuselt järgnev andmestik hõlmab suur- ja kesktööstust peagu 100%-elt, väiketööstust aga piiratud ulatuses. Ent palgaolude hinnanguks ka väiketööstuse andmed on enam-vähem piisavad.

Täpsuselt tuleb suurtööstuse andmeid pidada rahuldavaks, kuna suurtööstuse ettevõtetel peagu kõikjal on enam-vähem täppis tööaja arvestus. Väiksemate ettevõtete andmed on ebatäpsamad. Võib üldiselt ütelda, et neis sageli ei peeta täpsat ületunnitöö arvestust, mis mõjustab teenistust tõstvalt. Teisest küljest on aga teada, et mõningals ettevõtetel on tulnud ette juhte, kus sotsiaalkindlustuse maksudest kõrvalholdmise huvides erakorralised töötasud, lisatasud jne. jäetakse üldse palgana arvestamata. Sellised juhud esinevad siiski harukordelt ja ei mõjusta üldiselt andmete statistilist väärtust.

1. Töö tasumisviisi suur- ja kesktööstuses 1935. a. juulis.

Modes de paiement dans les grandes et moyennes entreprises industrielles en juillet 1935.

Töö tasumisviisi suhtes on 1935. a. kohta esmakordselt töötletud statistiliselt läbi ka kesktööstuse andmed. Tasumisviisi suhtes on töölised juuli isiklike palga-

andmete alusel ositatud kolme rühma:

a) alatiselt ajatöö alusel töötajad (tunni-, päeva- töölised jne.),

b) vaheldamisi aja- ja tükitöö alusel töötajad ning

d) alatised tükitöölised.

Ettevõtete suuruse, nende omandiõiguse (era- ja riigi-), üksikute tööstusharude ja tööliliste soo järgi töö tasumisviisi vahekorrad on tunduvalt erinevad. Meeste töö ajal era suurtööstuses on valitsevaks vormiks ajatöö süsteem. Nii 1935. a. andmeid oli suurtööstuses alatiselt ajatöö alusel töötavaid mehi ca 60%, kusjuures üksiktuis tööstusharudes nende arv ulatus 80% ja ülegi. Kõrvutades mitme aasta andmeid näeme aga, et see töötasumisviisi osutab kindlat taganemise tendentsi. Võrreldes 1931. a. on suurtööstuses alatiselt ajatöö alusel töötavate meeste arv langenud ca 70%-lt 60%-le. Seevastu aga alatised tükitöö või tükitöö vaheldamisi ajatööga osutab viimastel aastatel silmnähtavat tõusu. Nii alatisest tükitööliliste arv on tõusnud 1931—35. a. ca 15%-lt 22,6%-le, vaheldamisi aja- ja tükitööliliste arv on samuti tõusnud neil aastail 14%-lt 17%-le. Võib märkida, et selline tendents — püüde tööd viia tükitöö alusele — kannab üldist iseloomu. Kui võrrelda, näiteks 1931. ja 1935. a. vastavaid arvuksid andmeid, siis nähtub et tükitöö kas puhtal kujul või vaheldamisi ajatööga on ulatuselt laienemas peagu kõigis tööstusharudes, kuna ajatöö on ulatuselt vähenemas. Ainult üksiktuis tööstusharudes, nagu elektrijaamad, linnade gaasi- ja vesivarustus, vahekorrad on töö tasumisviisi suhtes püsivad.

Kuna selline tendents on kestnud teatud järjekindlusega, siis ei või ütelda, nagu oleks tükitöö

süsteemi süvendamine surutud peale ajutiselt majanduslike raskuste mõjustusel, vaid pigemini võib ütelda vastupidi, et siin on tegemist järjekindla töö organiseerimisega. Selle lõppsiht on saavutada kõrgemat toodangut ja ühtlasi suruda alla tootmiskulusid.

Naiste töö alal on töö tasumisviisi alused üldiselt rohkem püsivad. Siin püsib alatiselt ajatöö alusel töötajate arv ca 47—50% piirides, alatiselt tükitöö alusel töötavate arv püsib ca 35% ja vaheldamisi aja- ja tükitöö alusel töötajate arv ca 15—17% piirides. Üksikutes tööstusharudes aga näeme ilmselt vastupidiseid nähtusi. Nimelt, naiste tähtsamal tööalal — tekstiiltööstuses — on märgata vastupidist tendentsi sellele, millist konstateerisime meeste juures: naiste töö tasumisviis laieneb ajatöö suunas.

Riigile kuuluvais käitisis on üldiselt tükitöö süsteem rõhuvalt ülekaalus. Teatavasti suurema ala moodustavad siin põlevkivi- ja turbatööstus ning riiklikud metallivabrikud, millistel aladel ka erakäitisis on kehtiv rohkem tükitöö süsteem. Kuid silmatorikavalt lahkuminev on töö tasumisviis era ja riigi metallivabrikutes, kusjuures riigi käitisis tükitöö ulatus on tunduvalt laiem. Selle põhjuseks on asjaolu, et riigikäitisis on töö stabiilsemat iseloomu (raudtee tehased ja parandustöökojad), kus töötasude normimine tükitöö alusel on teostatav kergemini ja laiemas ulatuses. Erakäitisis aga on töö rohkem juhuslikku laadi.

Kesktoöstuses on töö tasumisviisi alused suurtööstusest tunduvalt lahkuminevad. Ajatöö süsteem on kesktoöstuses rõhuvas ülekaalus, mõninga iseloomuga tööstusharudes koguni valitsevaks süsteemiks. Sellise olukorra peamiseks põhjuseks on muidugi ettevõtete väiksus ja enamjaolt toodangu juhuslik iseloom, mis ei lase painutada töötasu norme teatud piiratud loetelu alla. Siin ei põhine töötasu normid laiemas ulatuses puht inime tööjõu kulutuse kalkulasioonidel, pigemini toimub töö ettevõtjate eneste või tööjuhatajate kontrolli ja järelevalve all. 1935. a. juuli andmeil oli kesktoöstuses alatiselt tükitöö alusel töötavaid mehi ja naisi vaid ca 17% ning vaheldamisi aja- ja tükitöö alusel töötavaid töölisi 2—4%, alatisi ajatöölisi aga 80% ümber. Meeste hulgas erandina vaid mullatöödel (murrud ja kaevandused, savitööstus jne.), kus järelevalve raskendatud ja töö enamvähem ühtlane ning kehakattetööstuse alal, kus tegemist rohkem standardkaupadega (riietus, jalanõud), on tükitöö ulatus üldisest tunduvalt suurem, osalt koguni ülekaalus. Samuti võib märkida ka naiste kohta, et tükitöö süsteem on levinud rohkem aladel, kus tegemist püsivaloomulisema tööga — tekstiil-, puu- ja kehakattetööstus.

2. Lisatasud rahas. Perekonnaabiraha-süsteem ei *Gains supplémentaires en argent.* oma eratööstuses ulatuselt suurt tähtsust. 1935. a. juuli andmeil oli perekonnaabiraha-saajaid erakäitisis mehi 8,7% ja naisi 2,8%. Suhteliselt kõrgema perekonnaabiraha-saajate arvuga esinevad kõigepealt suu-

remad ja ühtlasi vanemad tekstiiltööstuse käitised, paberitööstus, mineraalide töötlemine (Port-Kunda tsemendivabrik) ning omavalitsuse elektrijaamad ja linnade vesivarustus. Need on tähtsamad alad, kus perekonnaabiraha-süsteem on säilinud kuni tänini ja kus perekonnaabiraha-saajate arv tõuseb meeste hulgas vahest üle 20%. — Ajalises liikumises näeme perekonnaabiraha-süsteemi tähtsuse langust. Nii oli meeste hulgas erakäitisis perekonnaabiraha-saajaid 1929—32. a. ca 15—20%, 1933—34. a. tublisti üle 10%, 1935. a. aga vaid 8,7%. Naiste hulgas on nende arv vähenenud suhteliselt veel rohkem — ca 7%-lt — ca 2,5%-le. Sellise muutuse osatähtsuse tõus rohkem neis ettevõtetes, kus tööliste perekonnaabiraha ei ole üldse võetud palgasüsteemi.

Riigitöölise perekonnaabiraha norme muudeti Riigivanema poolt dekreedina antud Riigitöölise laste-abiraha seadusega, mis hakkas kehtima 1. IV 1935 (RT 35, art. 324 — 1935). Võrreldes endiste normidega see seadus soodustab lasterikkaid perekondi, kuna on pandud kehtima progressiivsed laste-abiraha normid (25, 30, 35 ja 40 *sent.* lapselt päevas, olenevalt laste arvust) endise ühe normi asemel — 15 *sent.* lapselt päevas. Teisest küljest aga jäeti ära abiraha maksimine tööliste abikaasalt ja kaotati ära erand, mille järgi kooliskäivate laste abirahasaaamise õigus kestis 20 a. vanuseni. Praegu kehtiva seaduse järgi on abirahasaaamise õigus kõigil riigitöölise lastel kuni 18 a. vanuseks saamiseni. Mainitud normide muutuste tõttu vaatluselolevais riigi suurtööstuse käitisis abirahaõiguslike tööliste arv vähenes ca 350 isiku ehk $\frac{1}{3}$ võrra. Suhteliselt tööliste üldarvule abirahaõiguseline tööliste arv langes eelmise aasta ca 35%-lt 18,9%-le 1. a. juulis.

Kesktoöstuses on perekonnaabiraha-saajate arv veel väiksem, kuna seal riiklikud ja omavalitsuse käitised peagu puuduvad ja erakäitisis perekonnaabiraha tõenäoliselt üldse ei maksta.

Vastupidiselt perekonnaabiraha-süsteemile, tööliste premeerimise süsteem on erakäitisis levinud tunduvalt rohkem kui riigile kuuluvais käitisis. Ses suhtes on riigi käitisis tunda tagasiminekut, kuna erakäitisis preemiate-süsteem osutab laienemist. 1935 a. preemia-saajate meeste arv jäi erakäitisis küll püsima suhteliselt eelmise aasta tasemele, naiste arv aga jatkas tõusu ja ületas vastava 1932. a. arvu peagu 2-kordselt. Nii tükitöösüsteemi süvendamise kõrval tööliste ergutusvahendina kasustatakse tõhusamalt premeerimise moodust, mille sihiks on samuti saavutada suuremat toodangut, suuremat säästu toor- ja kütteaineis jne. ning kujundada tootmist tasuvamaks.

Peale mainitud kahe liigi, muude rahaliste lisatasude-süsteemi ulatuses ei olnud era suurkäitisis olulist muutust. Riigi käitisis tõusis lisatasu saanud meeste arv, naistest aga ei saanud muud rahalist lisatasu keegi.

Kesktoöstuses on rahaliste lisatasude süsteem, mis ei kuulu ei perekonnaabiraha- ega preemiatestis-

teemi mõiste alla, võrdlemisi suur. Harukordselt suure arvu lisatasusaajaid annab keektoöstuses toit- ja maitseainetetööstus, kus töölised saavad erilist lisatasu arvatavasti toodangu koguselt. Peale selle mitmes muus tööstusharus on lisatasusaajate arv suhteliselt võrdlemisi suur.

3. Naturaaltasud. Naturaaltasude hulgas esi-
Rémunération en nature. neb sagedamini korterivarustus — ühes kütte ja valgustusega, osalt ka ilma. Töölise varustamist toitainete ja tasuta või soodustatud tingimustel antud ülalpidamisega tuleb suurtähtsusega ette harva. See töö tasumisviis ei sobi suurkätistele korra- ja teenistusega. Peale korterivarustuse, naturaaltasudest on suurtoöstuses mainimisväärt ulatusega veel mitmesugused muud naturaaltasud, nagu põhipalgale lisaks antud majapidamisruumid, aia- ja karjamaa jne.

Kesktoöstuses on naturaaltasude tähtsus ulatuse poolest palju suurem. Nii on seal meestöölised ligi 10% varustatud ettevõtte poolt korteriga. Kesktoöstuse tähtsaimas rühmas — toit-, jookide- ja maitseainete tööstuses, peale selle paberitööstuses — saab ettevõtte poolt korteri meestest ca 25%. Üldiselt toit- ja maitseainete rühm on kesktoöstuses alasil, kus naturaaltasude süsteem omab laiemat ulatuse kui kuskil mujal. Sii rühma kuulub üsna suur osa maal asuvaid käitisi, kus palgalistel eneste varustamine teeb raskusi ja seetõttu nende varustamine elatustarvetega ettevõtete poolt on tihti hädavajalik.

4. Töölise teenistuse koostis suur- ja kesktoöstuses 1932—35. a.
Composition du gain des ouvriers dans les grandes et moyennes entreprises industrielles de 1932—35.

Palgaolude kujunemine üldiselt toimus läinud aastal majandusliku aktiivsuse tõusu tähe all. 1935. a. tösteti kohati töötasunorme ja töötati pikema tööpäevaga, mis mõjustas silmnähtavalt üldist palgataset ja ka teenistuse koostist. Tab. I näeme, et I. a. II poolal mehed teenisid üle-
tunnitööga suurtoöstuses 4,8% kogu oma teenistusest eelmise aasta sama aja 3,6% vastu, naised vastavalt 1,7% : 0,9%. Ka rahas makstavaid lisatasusid on töölised saanud 1935. a. suhteliselt rohkem kui eelmisel aastal — II poolaastal mehed 6,2% pro 5,7% ja naised vastavalt 4,8% pro 3,2% teenistuse kogusummast.

Kesktoöstuses ei näi (andmestiku kohaselt) olevat tekkinud ses mõttes märgatavat muutust. Töenäoliselt aga puudulikkuse tõttu kesktoöstuse andmed ei iseloomusta küllaldaselt täpsusega tegelikult aset leidnud muutusi (üksikasju v. tab. I ja 2).

5. Teenistuse liikumine 1930—35. a.
Mouvement des gains de 1930—35.

Tunniteenistuse liikumise, mis iseloomustab peamiselt töötasunormide kujunemist, võis eelmisel aastal alates 1931. a., mil ilmnesid esimesed majanduskriisi tunnused, märkida pidevat langust. 1934. a. keskmiselt töölise tunniteenistus oli suurtoöstuses juba ca 10% võrra madalam kui 1930. a. Läinud aasta

osutus aga teenistuse liikumise poolest pöördeliseks. Aasta keskmiselt tunniteenistus tõusis eelmise aasta 29,0 *sent*-lt 30,2 *sent*-le. Seega tegi I. a. teenistuse tõus tasa kahe eelmise aasta teenistuse languse. 1923. a. II poolaasta taset, mis ajast peale on kasutada palgastatistika andmed, ületas tööstustöölise 1935. a. keskmine tunniteenistus 6% võrra.

Töölise teenistuse koostis % suur- ja kesktoöstuses 1932—35. a.
Effectif du gain des ouvriers dans les grandes et moyennes entreprises en % de 1932—35.

1.	1935								1934								1933								1932								
	Poolaastad — Semestres																																
	II		I		II		I		II		I		II		I		II		I														
Suurtoöstus.																	Grandes entreprises.																
Mehed — Hommes.																	Mehed — Hommes.																
1. Normaaltööaja teen.	88,1	89,4	90,1	89,9	90,4	90,4	90,6	89,8	88,1	89,4	90,1	89,9	90,4	90,4	90,6	89,8	88,1	89,4	90,1	89,9	90,4	90,4	90,6	89,8									
2. Ületunnitöö teenistus	4,8	4,4	3,0	4,0	3,0	3,0	2,6	3,7	4,8	4,4	3,0	4,0	3,0	3,0	2,6	3,7	4,8	4,4	3,0	4,0	3,0	3,0	2,6	3,7									
3. Lisatasud	0,2	5,0	5,7	5,2	5,7	5,7	5,0	5,4	0,2	5,0	5,7	5,2	5,7	5,7	5,0	5,4	0,2	5,0	5,7	5,2	5,7	5,7	5,0	5,4									
4. Naturaaltasud	0,0	0,6	0,0	0,0	0,9	0,9	1,2	1,1	0,0	0,6	0,0	0,0	0,9	0,9	1,2	1,1	0,0	0,6	0,0	0,0	0,9	0,9	1,2	1,1									
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100									
Naised — Femmes.																	Naised — Femmes.																
1. Gain pour le travail ordinaire	92,2	94,2	95,4	95,0	95,5	95,4	95,1	95,0	92,2	94,2	95,4	95,0	95,5	95,4	95,1	95,0	92,2	94,2	95,4	95,0	95,5	95,4	95,1	95,0									
2. Gain pour le travail supplémentaire	1,7	1,8	0,9	1,4	0,9	0,5	0,4	0,5	1,7	1,8	0,9	1,4	0,9	0,5	0,4	0,5	1,7	1,8	0,9	1,4	0,9	0,5	0,4	0,5									
3. Gains divers supplémentaires	4,8	3,6	3,2	2,7	3,2	2,6	2,7	2,7	4,8	3,6	3,2	2,7	3,2	2,6	2,7	2,7	4,8	3,6	3,2	2,7	3,2	2,6	2,7	2,7									
4. Subvention en nature	1,3	0,4	0,5	0,0	0,4	1,5	1,8	1,8	1,3	0,4	0,5	0,0	0,4	1,5	1,8	1,8	1,3	0,4	0,5	0,0	0,4	1,5	1,8	1,8									
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100									
Kesktoöstus.																	Kesktoöstus.																
Entreprises moyennes.																	Entreprises moyennes.																
Mehed — Hommes.																	Mehed — Hommes.																
1. Normaaltööaja teen.	93,5	94,0	94,1	93,9	93,8	93,6	94,5	95,0	93,5	94,0	94,1	93,9	93,8	93,6	94,5	95,0	93,5	94,0	94,1	93,9	93,8	93,6	94,5	95,0									
2. Ületunnitöö teenistus	2,7	2,6	2,9	3,0	2,9	2,9	2,4	2,3	2,7	2,6	2,9	3,0	2,9	2,9	2,4	2,3	2,7	2,6	2,9	3,0	2,9	2,9	2,4	2,3									
3. Lisatasud	2,1	1,5	1,5	1,2	1,5	1,4	1,4	1,0	2,1	1,5	1,5	1,2	1,5	1,4	1,4	1,0	2,1	1,5	1,5	1,2	1,5	1,4	1,4	1,0									
4. Naturaaltasud	1,7	1,9	1,5	1,9	1,8	2,1	1,7	1,7	1,7	1,9	1,5	1,9	1,8	2,1	1,7	1,7	1,7	1,9	1,5	1,9	1,8	2,1	1,7	1,7									
Kokku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100									
Naised — Femmes.																	Naised — Femmes.																
1. Gain pour le travail ordinaire	96,2	98,5	97,3	97,2	96,8	97,9	98,0	97,9	96,2	98,5	97,3	97,2	96,8	97,9	98,0	97,9	96,2	98,5	97,3	97,2	96,8	97,9	98,0	97,9									
2. Gain pour le travail supplémentaire	1,1	0,5	1,1	1,7	1,6	1,1	1,0	1,1	1,1	0,5	1,1	1,7	1,6	1,1	1,0	1,1	1,1	0,5	1,1	1,7	1,6	1,1	1,0	1,1									
3. Gains divers supplémentaires	1,6	0,5	1,1	0,2	1,1	0,5	0,5	0,5	1,6	0,5	1,1	0,2	1,1	0,5	0,5	0,5	1,6	0,5	1,1	0,2	1,1	0,5	0,5	0,5									
4. Subvention en nature	1,1	0,5	0,5	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5	1,1	0,5	0,5	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5	1,1	0,5	0,5	0,9	0,5	0,5	0,5	0,5									
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100									

Tunniteenistuse tõusu võis I. a. märkida peagu kõigis tööstusharudes. Ainult metallitööstuses, kus eraettevõtted laiendasid erakordselt tegevust ja kus palgatase on madalam kui riigile kuuluvais metallitööstuses, töölise üldine palgatase osutas vähest langust. Lahus võetult aga ei saa oletada teenistuse langust ei riigi, ega era metallitööstuse ettevõtete. Igatahes ei olnud metallitööstuses palgade karpimiseks objektiivseid põhjusi.

Erakordselt suur palgatõusu võib konstateerida I. a. puu- ja polügraafiatööstuses. Puutööstuses põhjustasid seda selle rühma struktuurset koostist toiminud muutused. Nimelt saeveskid, kus palgatase on üldiselt madal, töötasid I. a. väiksemas ulatuses võrreldes eelmiste aastatega, mille tõttu pääsesid rohkem mõjule kõrgemapalgalisel mõõbli- ja vineeritööstuse ning muude puuesemete valmistamise alal teotsevad paremini tasutavad töölised.

Samuti võis I. a. konstateerida tunniteenistuse tõusu kõigis ettevõtete suurusrühmades. Võrreldes eelmise aastaga ulatus tõus suur- ja kesktoöstuses

Töölste keskmine teenistus tunnisi (snt) ja selle koostis suur- ja kesktööstuses 1935. a. Moyenne du gain horaire des ouvr. (en snt) et effectif du gain dans les grandes et moyennes entrepr. en 1935.

Main table with multiple columns for industrial types (I, II, III, etc.), average earnings, and composition of earnings. It is divided into two main parts: 'I poolaasta - I semestre' and 'II poolaasta - II semestre', each with sub-sections for 'Suurtööstus' and 'Kesk tööstus'.

1) Iga liigi alal saadud teenistussumma jagatud tehtatud töötundide üldarvule. 2) Chaque composant divisé par de nombres total des heures du travail. 3) Sellest ettevõttest 50 ja enam tööajaga - Dont les entreprises, ayant 50 travailleurs et plus. 4) Sellest ettevõttest 20-49 tööajaga - Dont les entreprises ayant 20-49 travailleurs.

Töölise teenistuse liikumine suurtootustes 1923—35. a.
Mouvement des gains des ouvriers dans les grandes entreprises industrielles de 1923—35.

8.	Teenistus tunnits ühes naturaaltasudega (sent) <i>Gain effectif horaire, y compris la subvention en nature (en sent)</i>							Teenistuse nimesisväärtuse indeksid (1923 = 100) ¹⁾ <i>N.-indices des gains nominaux (1923 = 100)¹⁾</i>						Reaaltenistuse indeksid (1923 = 100) ^{1) 2)} <i>N.-indices des gains réels (1923 = 100)^{1) 2)}</i>					
	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1923 ³⁾	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1935	1934	1933	1932	1931	1930
	I. Murrud ja kaevandused — Industries extractives	32,5	31,8	31,5	32,2	33,6	36,0	31,5	103	101	100	102	107	114	120	116	114	109	107
II. Mineraalide töötlemine — Transformation des pierres et des terres	28,7	27,7	27,6	30,2	31,4	31,0	20,6	97	94	93	102	106	108	113	107	106	100	106	104
III. Metallitööstus — Industrie des métaux	39,2	39,6	39,0	39,7	41,7	44,3	37,0	106	107	105	107	113	120	123	123	119	114	113	115
IV. Keemiatööstus — Ind. chimique	30,1	28,4	29,0	29,1	29,8	30,1	22,1	136	129	131	132	135	139	158	147	149	140	135	131
V. Nahatööstus — Industrie des cuirs et peaux	32,7	30,3	31,3	31,2	33,0	37,0	30,1	109	101	104	104	110	123	126	115	118	111	110	118
VI. Tekstiilitööstus — Ind. textile	25,9	24,7	24,3	23,9	23,8	23,1	21,4	121	115	114	112	111	108	141	132	130	119	111	104
VII. Puutööstus — Ind. du bois	31,7	26,6	24,0	26,3	32,2	33,5	27,5	115	97	91	96	117	122	134	111	103	102	117	117
VIII. Paberitööstus — Ind. du papier	31,9	31,6	29,8	29,2	33,1	35,2	27,4	116	115	109	107	121	120	135	132	124	114	121	124
IX. Poltgraafiatööstus — Ind. polygraphique	42,5	36,8	39,2	40,7	41,5	41,0	38,0	112	97	103	107	109	110	130	111	117	114	109	106
X. Töit-, maitseain. ja jookide tööstus Ind. de l'alimentation et des boissons	25,9	25,8	27,1	27,6	28,6	29,0	25,4	102	102	107	109	113	118	119	117	122	116	113	113
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus Confect. de vêtem. et fabr. de mercerie	26,2	23,5	26,2	29,3	30,4	33,2	33,0	79	71	79	89	92	101	92	81	90	95	92	97
XIII. Elektriijaamad ning gaasi- ja veevarustus — Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau	42,3	41,7	45,2	48,9	49,5	48,7	37,0	114	113	122	132	134	132	133	129	139	140	134	127
Keskmine — Moyenne	30,2	29,0	29,2	29,9	31,9	32,5	28,6	106	101	102	105	112	114	122	116	116	112	112	109

Töölise teenistuse suur-, kesk- ja väiketööstustes 1927—35. a.
Gains horaires des ouvriers dans les entreprises industrielles grandes, moyennes et petites de 1927—35.

4.	Mehed — Hommes				Naised — Femmes				Keskmine — Moyenne ³⁾			
	A.	B.	C.	D. ²⁾	A.	B.	C.	D. ²⁾	A.	B.	C.	D.
	Keskmine teenistus titaits (sent) — Gain moyen horaire (sent).											
1935	35,2	32,1	28,1	24,0	23,2	19,0	18,0	15,0	30,6	27,5	25,3	22,1
1934	33,7	29,6	26,9	20,5	22,3	18,0	18,4	14,7	29,4	26,2	24,4	19,1
1933	34,0	30,6	27,6	20,6	22,5	19,3	18,8	15,6	29,8	26,9	25,0	19,4
1932	34,8	33,0	29,5	23,4	22,3	20,8	18,0	15,8	30,0	29,1	26,8	21,5
1931	37,2	35,3	32,5	23,9	23,3	22,5	21,6	17,2	31,7	31,0	29,1	22,1
1930	39,3	35,0	33,0	26,4	23,2	21,6	21,8	17,2	32,5	31,3	29,8	24,1
1929	38,4	35,4	33,5	27,7	23,1	21,8	21,6	17,3	31,9	30,7	29,8	25,1
1928	36,4	35,1	32,0	25,0	22,6	21,0	20,8	16,4	30,6	30,1	28,5	23,5
1927	34,4	34,2	30,1	24,6	21,5	21,4	19,7	16,0	29,1	30,1	26,8	22,4
1927—31	37,1	35,2	32,3	25,7	22,7	21,7	21,1	16,8	31,2	30,6	28,8	23,4
Teenistuse nimesisväärtuse indeksid (1927—31 = 100) — N.-indices des gains nominaux (1927—31 = 100).												
1935	94,0	91,2	87,0	93,4	102,2	90,3	80,6	94,6	98,1	89,9	87,8	94,4
1934	90,8	84,1	83,3	79,8	98,2	87,1	87,2	87,5	94,2	85,6	84,7	81,6
1933	91,6	86,9	85,4	80,2	90,1	88,0	89,1	80,1	95,5	87,9	86,8	82,9
1932	93,8	93,7	91,3	91,1	98,2	95,9	89,6	94,0	96,2	92,0	91,3	91,0
1931	100,3	100,3	100,6	93,0	102,6	103,7	102,4	102,4	101,6	101,3	101,0	94,4
1930	105,9	102,0	104,0	102,7	102,2	99,5	103,3	103,4	104,2	102,3	103,5	103,0
1929	103,5	100,6	103,7	107,8	101,8	100,5	102,4	102,0	102,2	100,3	103,5	107,3
1928	98,1	99,7	99,1	100,8	99,6	96,8	98,6	97,6	98,1	98,4	99,0	100,4
1927	92,7	97,2	93,2	95,7	94,7	98,6	93,4	95,2	93,3	98,4	93,1	95,7
Reaaltenistuse indeksid (1927—31 = 100) — N.-indices des gains réels (1927—31 = 100).⁴⁾												
1935	115,3	110,8	105,7	113,5	124,2	109,7	108,9	114,9	119,2	109,2	106,7	114,7
1934	110,7	102,6	101,6	97,3	119,8	106,2	106,3	106,7	114,0	104,4	103,3	99,5
1933	111,7	106,0	104,1	97,8	120,9	108,4	108,7	113,3	116,5	107,2	105,9	101,1
1932	106,6	106,5	103,8	103,5	111,6	109,0	101,8	108,8	100,3	108,1	103,8	104,4
1931	107,8	107,8	108,2	100,0	110,3	111,5	110,1	110,1	100,2	108,9	108,6	101,5
1930	110,3	106,3	108,3	107,0	106,5	103,6	107,6	106,7	108,5	106,6	107,8	107,3
1929	95,0	92,3	95,1	98,9	93,4	92,2	93,9	94,5	93,8	92,0	95,0	98,1
1928	94,3	95,9	95,3	96,9	95,8	93,1	94,8	93,8	94,3	94,6	95,2	96,5
1927	94,6	99,2	95,1	97,7	96,6	100,6	95,3	97,1	95,2	100,4	95,0	97,7

¹⁾ II poolaasta — II semestre. ²⁾ Tallinna kohta arvatatud elumaksumuse üldindeksi käik, mille põhjal on arvatatud reaaltenistuse indeksid, on järgmine: — *Pour calcul des gains réels on s'est servi des nombre-indices de coût de la vie à Tallinn: 1923 — 100; 1930 — 104; 1931 — 100; 1932 — 94; 1933 — 88; 1934 — 87; 1935 — 86.*

³⁾ Töölise arvule võrdkaalustatud — *Moyennes pondérées.*

⁴⁾ A — ettevõtted 50 ja enam töötajaga — *entreprises ayant 50 travailleurs et plus.*

B — „ 20—49 „ — „ „ 20—49 „ „ „

C — „ 5—19 „ — „ „ 5—19 „ „ „

D — „ alla 5 „ — „ „ moins de 5 „ „ „

⁵⁾ Mediaan — *Médiane.*

⁶⁾ Reaaltenistuse indeksid arutamiseks kasutatud elumaksumuse indeksid käik on järgmine: — *Pour le calcul des gains réels on s'est servi des nombre-indices du coût de la vie (pour Tallinn):*

1927 — 98	1929 — 109	1931 — 93	1933 — 82	1935 — 82,3
1928 — 104	1930 — 96	1932 — 88	1934 — 82	

peagu võrdselt 4–5%-le. Väiketööstuses aga, kus majanduskriisi mõjul palku kärbiti kõige rohkem, võis kogutud andmeil hinnata I. a. palgatõusu võrreldes eelmise aastaga ca 15%-le. Nii tehti väiketööstuses kriisiaegne palgakäpimine nimeliselt suures osas tasa. Veel lähemal seisid majanduskriisieelsele (1927–31. a. keskmisele) palkade tasemele töölise palgad suuremais — 50 ja enam töötajaga ettevõtteis; naiste keskmine teenistus ses suurusrühmas koguni ületas 1927–31. a. taset 2,2% võrra. Vahepealse suurusega ettevõtteis (kesktööstuses ja suurtööstuse B rühmas) teenistuse keskmine tase jäi ikkagi veel enam kui 10% võrra sama 5 a. keskmisest madalamaks, vaatamata I. a. tõusule.

Selliselt lahkuminevad tendentsid ei ole seletatavad üksnes palganormide ja tükitöö hindade, s. o.

Töölise teenistus tunnisi väiketööstuses 1935. a. juulis (ent).
Gain moyen horaire des ouvriers dans les petites entreprises industrielles en juillet de 1935 (ent).

5.	Pour la nomenclature s'adresser au tab. 9	Mehed		Naised	
		Hommes	Femmes	Hommes	Femmes
I	Murrud ja kaevandused	30,0	—	—	—
II	Mineraalide töötlemine	24,5	17,1	—	—
III	Metalitööstus	22,4	18,5	—	—
IV	Keemiatööstus	24,8	19,4	—	—
V	Nahatööstus	21,1	11,0	—	—
VI	Tekstiilitööstus	23,0	17,2	—	—
VII	Puutööstus	20,5	14,9	—	—
VIII	Faberiitööstus	23,2	14,9	—	—
IX	Polügraafiatööstus	26,7	17,3	—	—
X	Toit-, maitseainete ja jookide tööstus	25,0	17,3	—	—
XI	Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	24,4	16,0	—	—
XII	Ehitustööstus	32,5	12,4	—	—
XIII	Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	33,8	—	—	—
XIV	Puhastustööstus	24,2	14,7	—	—
Keskmine — Moyenne		24,0	15,9		

Tööstustöölise teenistus 1927–35. a. — Gains des ouvriers industriels de 1927–35.

6.	Tunniteenus (ent) Gain horaire (ent)		Tööpäeva pikkus (tundi) Durée de la journée du travail		Päeva-teenistus (kr) Gain par jour (kr)		Nädala-teenistus (kr) Gain par semaine (kr)		Töönädala lühendamise arvel kaotsiläinud tööaeg (%) % du temps perdu à cause de chômage de journées	Nädala-teenistus (tegelik kr) ¹⁾ Gain effectif par semaine (kr) ¹⁾		Nädala-teenistuse nimesväärtuse indeks N-indices des gains nominaux		Nädala-teenistuse ostujõu indeks ²⁾ N-indices des gains réels ²⁾	
	Mehed	Naised	H.	F.	M.	N.	M.	N.		1927–31. a. = 100					
										M.	N.	M.	N.	M.	N.
Suurtööstus (20 ja enam töötajaga ettevõtted) — Grandes entreprises (ayant 20 travailleurs et plus).															
1927 I . . .	34,0	21,4	8,40	8,06	2,86	1,73	17,10	10,88		17,10	10,88	93,5	97,1	96,4	100,1
1927 II . . .	34,8	21,7	8,53	8,09	2,97	1,76	17,82	10,56		17,82	10,56	97,1	98,8	98,1	99,8
1928 I . . .	35,4	21,9	8,62	8,13	3,05	1,78	18,30	10,68		18,30	10,68	99,7	99,9	96,3	96,5
1928 II . . .	37,0	23,0	8,65	8,10	3,20	1,86	19,20	11,16		19,20	11,16	104,6	104,9	99,1	99,4
1929 I . . .	37,2	22,8	8,37	7,88	3,11	1,80	18,66	10,80		18,66	10,80	101,6	101,0	91,5	91,0
1929 II . . .	38,6	23,1	8,36	7,96	3,23	1,84	19,38	11,04		19,38	11,04	106,6	103,8	99,2	97,0
1930 I . . .	38,8	22,8	8,34	7,92	3,24	1,81	19,44	10,86		19,44	10,86	105,9	101,6	107,0	102,6
1930 II . . .	38,6	23,2	8,23	7,92	3,20	1,84	19,20	11,04		19,20	11,04	104,6	103,8	111,3	109,9
1931 I . . .	37,4	23,4	8,27	7,87	3,09	1,84	18,54	11,04	4,5	17,71	10,54	96,5	98,6	103,2	105,5
1931 II . . .	38,6	22,4	8,10	7,82	2,90	1,75	17,76	10,50	5,7	16,75	9,90	91,2	92,6	98,1	99,6
1932 I . . .	34,0	21,8	7,92	7,78	2,76	1,69	16,56	10,14	6,7	15,45	9,46	84,2	88,5	94,1	98,9
1932 II . . .	34,2	22,5	7,95	7,75	2,72	1,74	16,82	10,44	7,5	15,10	9,66	82,2	90,4	95,6	105,1
1933 I . . .	33,1	21,8	7,92	7,70	2,62	1,70	15,72	10,20	7,8	14,49	9,40	78,9	87,9	97,4	108,5
1933 II . . .	33,8	22,2	7,98	7,78	2,66	1,72	15,96	10,32	6,6	14,81	9,64	81,2	90,2	96,7	107,4
1934 I . . .	32,6	22,0	7,90	7,77	2,60	1,71	15,60	10,26	5,5	14,74	9,70	80,3	90,7	96,7	109,3
1934 II . . .	33,5	21,7	7,95	7,81	2,66	1,70	15,96	10,20	2,3	15,59	9,07	84,9	93,3	106,1	116,6
1935 I . . .	34,0	22,3	8,03	7,86	2,73	1,75	16,38	10,50	1,6	16,12	10,33	87,7	96,1	109,0	119,4
1935 II . . .	36,3	23,1	8,08	7,85	2,84	1,81	17,04	10,86	1,6	16,77	10,69	89,1	97,3	106,5	116,3
Kesktööstus (5–19 töötajaga ettevõtted) — Entreprises moyennes (ayant 5–19 travailleurs).															
1927 I . . .	29,6	19,7	8,25	8,10	2,44	1,61	14,04	9,66		14,04	9,66	98,2	96,5	96,1	99,5
1927 II . . .	30,6	19,8	8,35	8,14	2,50	1,61	15,36	9,66		15,36	9,66	97,8	96,5	98,8	97,5
1928 I . . .	31,2	20,6	8,44	8,15	2,63	1,68	15,78	10,08		15,78	10,08	100,5	100,7	97,1	97,3
1928 II . . .	32,7	20,9	8,28	8,04	2,71	1,68	16,26	10,08		16,26	10,08	103,6	100,7	98,2	95,5
1929 I . . .	32,7	21,5	8,20	7,90	2,68	1,72	16,08	10,32		16,08	10,32	102,4	103,1	92,3	92,9
1929 II . . .	34,3	21,7	8,13	7,97	2,79	1,78	16,78	10,38		16,78	10,38	108,8	103,7	100,3	97,4
1930 I . . .	33,9	22,0	8,14	7,82	2,76	1,74	16,56	10,44		16,56	10,44	105,5	104,3	103,6	105,4
1930 II . . .	33,3	21,6	8,06	7,79	2,68	1,68	16,08	10,08		16,08	10,08	102,4	100,7	108,9	107,1
1931 I . . .	33,0	22,0	8,02	7,92	2,65	1,74	15,90	10,44		15,18	9,97	96,7	99,6	103,4	109,5
1931 II . . .	32,0	21,2	7,93	7,89	2,54	1,67	15,24	10,02		14,37	9,46	91,5	94,4	98,4	101,5
1932 I . . .	30,3	18,5	7,87	7,87	2,38	1,46	14,28	8,76		13,32	8,17	84,8	81,6	94,7	91,2
1932 II . . .	28,9	19,3	7,90	7,84	2,28	1,51	13,68	9,06		12,65	8,88	80,6	83,7	93,7	97,3
1933 I . . .	28,0	18,8	7,88	7,81	2,21	1,47	13,26	8,82		12,23	8,13	77,0	81,2	96,2	100,2
1933 II . . .	27,2	18,7	7,89	7,71	2,15	1,44	12,90	8,64		12,05	8,07	76,8	80,0	91,4	96,0
1934 I . . .	26,3	18,3	7,85	8,00	2,06	1,46	12,36	8,76		11,68	8,28	74,4	82,7	89,6	99,6
1934 II . . .	27,4	18,6	8,09	7,84	2,22	1,46	13,32	8,76		13,01	8,56	82,8	85,5	101,0	104,3
1935 I . . .	26,7	18,2	7,87	7,78	2,10	1,41	12,60	8,46		12,40	8,32	79,0	87,2	98,5	103,7
1935 II . . .	29,2	19,0	7,89	7,88	2,30	1,50	13,80	9,00		13,58	8,86	86,0	87,1	103,0	103,2

¹⁾ Nädalateenus vähendatult vastavalt töönädala kärpimise tõttu kaotsiläinud tööajale. 1927–30. a. kohta, kus töönädala kärpimisi tuli ette harukordselt, on võetud täis-töönädala teenistus (päeva-teenistus × 6).

Töönädala lühendamise arvel on vähendatud nädalateenistust kesktööstuses samal määral kui suurtööstuses.

²⁾ Elumaksumuse indeks, mille alusel on arvatud nädalateenistuse ostujõud (1927–31 = 100) — Pour le calcul des gains réels on s'est servi des nombres-indices du coût de la vie (pour Tallinn):

	I pool	II semestre	I pool	II pool
1927	97	99	93,5	93
1928	103,5	105,5	89,5	86
1929	111	106,5	81	84
1930	99	94	80	80
1931			80,2	84,4

töötasanormide kujunemisega, vaid suurel määral tööstuses viimasel ajal toimunud struktuursete muutustega. Tuleb pidada silmas, et käesoleval juhul meie iseloomustame teenistuse liikumist üldiste keskmistega, mis ajalisel võrdluses ei ole sisuliselt täiesti homogeenid. Orienteerumiseks võib teenistuse liikumise iseloomustuseks märkida järgmist. Meeste teenistuse suurem tõus käitiste A rühmas, võrreldes teiste käitiste suurusrühmadega, on seletatav sellega, et ses rühmas on tegevust vähenemise tõttu saeveskites viimasel ajal ja ka 1935. a. kahanenud arvuliselt madalalt tasutat saeveskitöölise arv. Teiseks — viimasel ajal on laiendanud tegevust alad, kus töölised suudavad teenida rohkem. Selliste hulka kuuluvad kõigepealt murdude ja kaevanduste rühm, uned ja tegevust laiendanud tekstiilvabrikud jne.

Tuleb tähendada lisaks, et tööliste majanduslikku seisukorda, kuivõrd see oleneb teenistuse suurusest, soodustas ka töötaja pikenemine. Kõigepealt tõusis pisut tööpäeva pikkus ja vähenes töönädala lühendamise tõttu kaotaminev tööaeg. Tunniteenistuse tõusu ja töötaja pikenemise arvel ületas nädalateenistus suurtööstuses 1935. a. II poolaastal eelmise aasta sama aja taset meestel ja naistel veidi enam kui 7% võrra. Kesktööstuses ulatus nädalateenistuse tõus samal ajal ca 4%-le. Kuid võrreldes 1927—31. a. keskmisega nädalateenistus oli 1. a. suurtööstuses meestel ikkagi veel üle 10% ja naistel 3—4% ning kesktööstuses meestel ligi 20% ja naistel 13% võrra madalam (v. tab. 5).

Lisaks tuleb märkida, et büdžetilise uurimuse andmetel perekonnapea sissetulek teenistusest annab töölisleibkonnas vaid ca 75% leibkonna sissetulekust. Sellele lisanduvad perekonnapea juhuslik teenistus, perekonnaliikmete — naise, laste jne. — teenistus jne. Muidugi, viimasena mainitud lisasissetulekud on osalt juhuslikku ja üldiselt rohkem individuaalset laadi, olenedes leibkonna koostisest ja leibkonnaliikmete tööerakendamise võimalusest.

6. Teenistuse ostu- jõu liikumine.

Mouvement des gains réels.

Peale läinud aasta keskmiselt elatusmaksumus ei mõjutanud tööliskonna ostujõu kujunemist nimetamisväärselt. Võib ütelda, et tööliste ostujõud tõusis proportsionaalselt teenistuse tõusule. Kuid võrreldes 1927—31. a. ligi 20%-ne elatusmaksumuse langus ei ole teinud mitte üksnes tasa teenistuse nimelise languse, vaid on koguni aidanud tõsta tööliste ostujõudu veidi üle majanduskriisiseelse taseme. Nii, olenevalt ettevõtete suurusest tunniteenistuse ostujõud ületas 1935. a. 1927—31. a. taset ca 6—20% võrra, kuna nädalateenistus ületas sama taset suurtööstuses meestel ca 7—8% ja naistel üle 15%, kesktööstuses aga meestel vaevalt 1—2% ning naistel ca 6% võrra.

Läinud aasta vältel ja käesoleva aasta esimestel kuudel muutus aga olukord tunduvalt, mida võib iseloomustada suurtööstuse kohta järgmiste arvudega:

	Tunniteenistus (enz)	Indeksid (1927—31 = 100)		
		Tunniteenistuse nimiväärtus	Elatusmaksumus	Tunniteenistuse ostujõud
1935. a.:				
jaanuar . . .	20,3	94	80	118
aprill	20,7	96	81	118
juuli	20,7	96	81	118
oktoober . . .	30,2	97	87	112
1936. a.:				
jaanuar	30,2	97	88	111
aprill

Siit näeme, et tunniteenistus osutas aasta kestel pidevat tõusu, mis andis aasta kohta tõusu ca 3 punkti võrra. Teiselt poolt elatusmaksumus püsis kuni oktoobrini suurema muutuseta, oktoobris aga tõusis järsku jaanuariga võrreldes 7 punkti võrra, mis viis ühtlasi alla ka tunniteenistuse ostujõud. Nii ületas tunniteenistuse ostujõud aasta lõpupoole 1927—31. a. taset vaid ca 10% võrra 1935. a. jaanuari ligi 20%-se tõusu vastu.

7. Tööliste palga kogusumma 1927—35. a.

Montant total des gains des ouvriers dans l'industrie de 1927—35.

Teatud majanduslikku ja sotsiaalpoliitilist huvi pakub ka tööliskonna kui terviku kogu teenistuse selgitamine. Kui on leitud enamvähem rahuldav vastus sellele küsimusele, on võimalik hinnata tööliskonna kui tarbija ostujõu kujunemist ning teisest küljest — hinnata ainelisi ressursse, mis tööliskonnal on käsutada ülalpidamiseks. Tab. 7 näeme, et suur- ja kesktööstus on 1935. a. kestel

Tööstustöölise üldine palgasumma 1927—35. a.

Montant total des gains des ouvriers dans l'industrie de 1927—35.

7.	Suurtööstus <i>Grandes entreprises</i>	Kesktööstus <i>Entreprises moyennes</i>	Kokku <i>Total</i>	Indeksid (1927—31 = 100) <i>N. indices</i>	
				Nimesväärtus <i>Gains nominaux</i>	Ostujõud <i>Gains réels</i>
Milj. kr					
1935 .	10,1	3,1	22,2	106,1	128,9
1934 .	10,8	2,5	19,3	92,0	112,9
1933 .	13,8	2,2	15,8	75,3	91,3
1932 .	13,6	2,2	15,8	75,3	85,8
1931 .	16,8	2,1	18,9	90,0	96,6
1930 .	10,5	2,3	21,8	103,9	107,7
1929 .	10,9	2,7	22,6	107,8	99,1
1928 .	19,7	2,5	22,2	105,9	101,3
1927 .	17,3	2,1	19,4	92,4	94,3

maksnud töölisele (arvestamata ettevõtete administratsioon — ametnikud, tehniline personal jne.) palgana, arvatud kaasa tasud naturas, kogusummas 22,2 milj. kr. See summa ületab 1932. ja 1933. a. makstud palgasumma 6,4 milj. kr võrra ja 1927—31. a. keskmiselt makstud kogu palgasumma ca 6% võrra. Sellise palgasumma tõusu andis mitte üksnes tööliskonna suhteline tunni- ja nädalateenistuse tõus, vaid seda mõjutas samal ajal suuremal määral palgaliste arvuline juurdekasv tööstuses. Järelikult võib koguni ütelda, et suur osa palga kogusumma juurdekasvust ei tähenda mitte üksnes palgaliste

sissetuleku tõusu, vaid seda võib suurel määral hinnata puhtal kujul rahvusliku sissetuleku kasvuna. Suur osa sellest palga kogusumma juurdekasvust on saavutatud kindlasti tööjõudude intensiivsema ja ulatuslikuma tööle rakendamise kaudu, mis on käinud kaasas rahvamajanduse üldise aktiivsuse tõusuga. Tab. 7 näeme ühtlasi, et tööstustöölise palga kogusumma ostujõud osutas 1935. a. tunduvalt tõusu. Võrreldes majanduskriisielise 5. a. keskmisega (1927—31) palga kogusumma ostujõud tõusis ca 30% võrra. Sellise tõusu põhjustasid osalt töömahu laienemine nii suur- kui kesktööstuses, osalt elatusmaksumuse — eeskätt toitluse maksumuse langus. Võrreldes eelmise aastaga palga kogusumma ostujõud tõusis 1935. a. ligi 15% võrra. Kuna elatusmaksumus võrreldes eelmise aastaga ei tõusnud, võib palga kogusumma ostujõu tõusu kirjutada täiel määral töötasunormide tõusu ja töömahu suurenemise arvele.

8. Suur-, kesk- ja väiketööstuse töölise teenistuse vahekorid 1932—35 a.

Comparaison des gains des ouvriers des entreprises industrielles grandes, moyennes et petites de 1932—35.

Töölise teenistuse tase on üksikutes ettevõtete suurusrühmades kindlas reeglirases vahekorras. Mida suuremad on ettevõtted, seda kõrgem on neis ka töölise teenistus. 1927—31. a. keskmiselt üldiselt teenistus oli väiketööstuses 25%, kesktööstuses (ettevõtted 5—19 töötajaga) ligi 10% ning B rühmas (ettevõtted 20—49 töötajaga) 2% võrra madalam kui A rühmas (ettevõtteis 50 ja enam töötajaga). Töölise soo järgi need vahekorrad on veidi erinevad, kuid üldine suund on ikkagi sama. Teenistuse erineva liikumise tõttu on need vahe-

Töölise teenistuse vahekorid ettevõtete suurusrühmade järgi (%).
Rélation du gain horaire des ouvriers d'après la grandeur des entreprises (en %).

8. Töötajate arv ettevõttes <i>Nombre des travailleurs dans l'entreprise</i>	1935	1934	1933	1932	1927—31
Mehed — Hommes.					
50 < (A)	100	100	100	100	100
20—49 (B)	91	88	90	95	95
5—19 (C)	80	80	81	85	87
5 > (D)	68	61	61	67	69
Naised — Femmes.					
50 < (A)	100	100	100	100	100
20—49 (B)	84	85	86	93	96
5—19 (C)	81	83	84	85	93
5 > (D)	69	66	69	71	74
Keskmine — Moyenne.					
50 < (A)	100	100	100	100	100
20—49 (B)	90	89	90	97	98
5—19 (C)	83	83	84	88	92
5 > (D)	72	65	65	72	75

korrad üksikuil aastail veidi muntunud. Üldiselt võib märkida, et teenistuse erinevus ettevõtete suurusrühmade järgi on viimaseil aastail veelgi süvenenud, mille põhjuseks on teenistuse kiirem tõus suuremas ettevõtteis peale üleelatud majanduskriisi, osalt nähtavasti tööstuses viimasel ajal toi-

munud struktuurilised muutused, millest oli juba kõnet (üksikasju v. tab. 8).

Mainitud lahkuminekute põhjuseks osutuvad mitmesugused asjaolud. Määrava tähtsusega on siin loomulikult tööprotsesside kõrgem mehhaniseerimise aste suuremais käitisis. See annab suhteliselt inimitööjõu kulutusele suurema toodangu ja ühes sellega ka paremad võimalused kõrgemate palkade tasumiseks töölisele. Teiseks, peale puht mehhaniseerimise tõenäoliselt ka tootmise ratsionaalsem korrastrus, milleks on vajalik kvalifitseeritud tööjuhtide asjatundlik töö organiseerimine, ei ole väiksemis ettevõtteis teostatav sellises tempos ja ulatuses, nagu see on mõeldav suuremais käitisis. Kolmandaks — riiklikud ettevõtted, kus töölise teenistus on üldiselt märksa kõrgem kui era ja juriidilisele isikuile kuuluvais käitisis, kuuluvad kõik suuremate ettevõtete rühma, mis selle rühma teenistuse tõstab kõrgele. Ka struktuurilt on mainitud ettevõtete rühmitused lahkuminevad, mis töölise teenistuse suhtes võib olla annab ülekaalu suuremate ettevõtete kasuks. Lõpuks olgu mainitud, et suur osa väiksemaid käitisi asub provintsi linnades ja koguni maal, kus toit- ja tarbeainete hinnad, eriti korteriüürid on madalamad. See võimaldab enamvähem ühtlase elatusaseme kindlustamiseks töölisele maksta odavamais rajoones ka madalamat palka.

9. Töölise teenistuse vahekorid tööstusharude ja töölise soo järgi 1935. a. II poolaastal.

Comparaison du gain des ouvriers d'après les industries et le sexe des ouvriers en II semestre de 1935.

Tööstustöölise teenistus on üksikute tööstusharude järgi kaunis suures ulatuses lahkuminev. Kõrgema teenistusega esinevad suurtootmises meeste hulgas trükitöölised, kelle enamteenistus, võrreldes üldkeskmisega, oli 1935. a. II poolel 39%. Neile järgnevad elektrijaamade, gaasivabrikute ja linnade vesivarustuse alal teotsevad omavalitsuse teenistuses seisvad töölised (+22%), metallitöölised, kelle hulgas suure osatähtsusega esinevad riigitöölised (+14%), nahatöölised (+4%) jne. Murdudes ja kaevandusis aga, milline rühm töölise arvu poolest esineb tähtsa rühmana ja kus töötingimused on väga rasked, teenistus on nii meestel kui naistel alla keskmise (−3%). Puutööstuses, milline omab samuti kõrge osatähtsuse, on meeste teenistus peagu võrdne üldkeskmisele. Tähtsamate rühmadena, kus teenistus on meestel alla üldkeskmise, esinevad veel tekstiiltööstus, kus palgad on olnud alati madalad (−15%) ja mineraalide töötlemise rühm (−12%). Mineraalide töötlemise rühmas surub teenistuse keskmise alla savi- ja tsemenditööstuse töölise madal teenistus. Olgu märgitud, et Port-Kunda tsemendivabrikus töölise teenistus on isegi madalam, kui tsemენტesemete valmistuse alal teotsevais kesktööstuse käitisis. Sealjuures tsemენტesemete — tsemენტblokkide, kaevurakete, tsemენტtorude, katusekivide valmistamine jne. esineb meil puhtal kujul käsitöona, mis ei nõua ka mitte erilist

Tööliste keskmine teenistus tunnits 1933. a. II poolaastal (snt) — Gains des ouvriers industriels en II semestre de 1933 (snt).

9.	Töötajate arv eitevõttes							
	20 < (A+B)		50 < (A)		20—49 (B)		5—19 (C)	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.
I. Murrud ja kaevandused — Industries extractives	34,3	22,5	34,3	22,6	31,8	19,7	38,6	—
Turbatööstus — <i>Tourbières</i>	35,9	25,1	36,0	25,4	31,8	19,7	24,1	—
Põlevkivitööstus — <i>Carières de schiste combustible</i>	34,6	21,1	34,0	21,1	—	—	—	—
Muud — <i>Autres</i>	24,3	18,0	24,3	18,0	—	—	39,6	—
II. Mincraalide töötlemine — Transformation des pierres et des terres	30,9	17,5	31,7	17,9	28,7	16,6	33,4	16,7
Tsemenditööstus — <i>Fab. de ciments</i>	29,9	20,8	30,9	23,3	25,8	13,7	34,3	16,9
Savitööstus — <i>Fab. de poterie et céramique</i>	20,3	19,0	29,8	23,0	29,0	16,8	35,0	16,6
Klaasitööstus — <i>Verrieres</i>	32,9	15,2	32,9	15,2	—	—	29,1	17,5
Muud — <i>Autres</i>	37,4	—	—	—	37,4	—	27,9	12,0
III. Metallitööstus — Industrie des métaux	40,4	21,6	41,1	21,1	36,1	22,0	28,2	17,9
Masinaehitus ja -parandus — <i>Construction mécanique (et réparation)</i>	35,6	17,8	36,3	18,3	29,0	10,0	27,0	—
Laevaehtus ja -parandus — <i>Construction navale (et répar.)</i>	37,8	19,8	37,8	19,8	—	—	42,7	—
Raudtee- ja trammitehased — <i>Constr. (et répar.) du matériel roulant des chemins de fer et des tramways</i>	50,0	32,9	50,2	33,5	44,0	30,4	42,2	—
Muud — <i>Autres</i>	37,3	21,5	30,3	20,8	38,2	23,1	27,4	17,9
IV. Keemiatööstus — Industrie chimique	31,9	25,4	32,4	28,7	27,8	17,7	33,4	21,7
Tuletikutööstus — <i>Fab. d'allumettes</i>	43,2	23,0	43,2	23,0	—	—	—	—
Põlevkivioliitööstus — <i>Fab. d'huile de schiste combustible</i>	29,5	20,4	29,5	20,4	—	—	—	—
Muud — <i>Autres</i>	34,4	24,0	37,0	28,0	27,8	17,7	33,4	21,7
V. Nahatööstus — Industrie des cuirs et peaux	36,8	19,5	41,9	20,3	33,5	19,1	25,9	17,7
Toornahatööstus — <i>Fab. des peaux brutes</i>	36,8	19,5	41,9	20,3	33,5	19,1	26,4	16,9
Nahkesemete valmistus — <i>Fab. d'articles en cuir</i>	—	—	—	—	—	—	24,2	18,5
VI. Tekstiilitööstus — Industrie textile	29,9	23,6	30,0	23,8	28,0	22,0	27,7	20,2
Puuvillatööstus — <i>Fab. de coton</i>	29,0	23,5	29,0	23,5	—	—	25,6	17,4
Villatööstus — <i>Fab. de laine</i>	28,6	23,1	28,7	23,9	27,3	18,0	28,6	18,9
Linatööstus — <i>Fab. de lin</i>	29,0	22,1	30,2	22,3	18,3	13,0	22,7	17,7
Puuvillariide kudumine, kunstsiidi- ja trikotaanzitööstus	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Fab. de cotonnades et de tricots</i>	35,0	26,6	36,2	26,9	20,9	24,7	24,9	27,3
Muud — <i>Autres</i>	28,9	22,0	28,7	21,4	20,5	25,1	25,0	17,4
VII. Puittööstus — Industrie du bois	35,1	24,4	36,0	25,2	31,6	17,2	26,9	17,6
Saeveskid — <i>Scieries</i>	27,7	17,1	28,6	17,0	25,6	17,8	24,2	16,8
Vineri- ja mööblitööstus — <i>Fab. de bois de placage et de meubles</i>	43,5	29,2	43,4	29,6	44,4	15,3	27,9	20,8
Muud — <i>Autres</i>	38,4	17,3	—	—	38,4	17,3	29,3	17,5
VIII. Paberitööstus — Industrie du papier	34,2	23,3	34,4	25,3	27,9	17,5	21,5	21,5
Paberimaast ja pab. valmistus — <i>Fab. de pâte de bois et de papier</i>	34,1	24,1	34,3	25,0	18,3	13,1	15,2	14,7
Paberesemete valmistus — <i>Fab. d'articles en papier et carton</i>	36,1	21,5	47,7	27,3	32,8	18,5	28,7	21,6
IX. Polügraafiatööstus — Industrie polygraphique	49,0	30,2	50,1	31,6	40,5	23,0	31,0	20,7
X. Toit- ja maitseainete tööstus — Industrie d'alimentation et des boissons	35,7	19,9	35,5	20,4	36,0	17,1	26,6	18,0
Jahuveskid — <i>Moulins à farine</i>	35,8	18,3	31,4	17,1	39,8	23,2	26,0	17,1
Šokolaadi- ja kompv. ts. — <i>Fab. de chocolat et de bonbons</i>	31,6	17,1	20,1	17,7	43,8	14,1	35,5	21,0
Tapamajad — <i>Abattoirs</i>	40,2	23,7	41,0	24,4	37,9	23,1	39,2	22,6
Linnase- ja õlletehased — <i>Fab. de malt et brasseries</i>	35,8	20,1	37,7	22,2	30,6	15,7	33,4	16,8
Tubakatööstus — <i>Fab. de tabac</i>	39,5	—	39,5	25,0	—	—	—	—
Muud — <i>Autres</i>	33,2	21,5	32,7	—	33,5	21,5	26,0	17,5
XI. Kehakattetööstus — Confect. de vêtements et fab. de mercer.	35,3	22,1	34,2	22,1	36,8	22,2	38,8	18,7
Riiete valmistus — <i>Fab. de vêtements</i>	28,6	21,8	33,7	21,1	22,8	22,2	44,4	19,4
Jalanõude valmistus — <i>Fab. de chaussures</i>	43,6	28,0	51,9	30,6	38,8	24,3	40,7	16,3
Pudu- ja moekaup. ts. — <i>Fab. de mercerie et d'articles de mode</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Muud — <i>Autres</i>	—	18,6	22,8	19,0	33,2	15,1	22,3	17,6
XII. Ehitustööstus — Industrie des bâtiments	34,2	18,7	33,2	18,7	37,3	19,1	34,8	20,2
Hoonete ehitus ja parandus — <i>Construction et réparation de bâtiments</i>	36,3	17,1	34,5	16,8	41,5	18,6	35,1	20,2
Välisühitused — <i>Constructions extérieurs</i>	31,0	10,3	31,1	19,2	30,8	19,7	32,1	—
XIII. Elektri ja gaasi- ja veevarustus — Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau	43,0	30,6	43,7	31,2	39,7	21,1	31,3	—
Elektri ja gaasi- ja veevarustus — <i>Usines électriques</i>	41,8	30,6	42,4	31,2	39,2	21,1	30,5	—
Gaasi- ja veevarustus — <i>Usines à gaz d'éclairage et distribution d'eau</i>	46,2	—	47,0	—	41,7	—	42,9	—
XIV. Puhastustööstus — Industrie du nettoyage	33,5	20,1	—	—	33,5	20,1	31,0	19,0
Keskmine — Moyenne générale	33,3	23,1	35,5	23,6	33,9	20,1	29,2	19,0

kutseoskuslikku ettevalmistust. Tõsi, see on küll füüsiliselt raske töö, mis õigustab kõrgemat tasu. Ent suhtelise tootmisvõime seisukohalt vahakord võinuks olla siiski vastupidine.

Naiste töö alal on lahkuminekuud veel suuremad. Esikohal on ka siin samuti elektrijaamade ning trükitöölised, kelle enamteenistus ulatus võrreldes üldkeskmisega ca 3%, selle järele keemia- (+10%), puu- (+6%), tekstiil- (+2%) ning paberitöölised (+1%). Suhteliselt madalama teenistusega esinevad ka naiste hulgas mineraalide töötlemise alal teotsevad töölised (-24%), peale selle ehitus- (-19%), naha- (-16%), metalli- (-6%) ning kehakatte- töölised (-4%).

Kesktootuse struktuur on erinev ja loomulikult ühes sellega ka teenistuse vahakord üksikutes tööstusharudes, võrreldes üldkeskmisega on sageli vastupidine suurtööstusele. Nii kesktootuses kuuluvad meeste hulgas kõrgemalpalaliste rühma kehakatte- ja pudukaupade (+33%), murdude ja kaevanduste (+32%), ehitustöölised (+19%), mineraalide töötlemise ning metallitöölised (+14%), alles neile järgnevad trükitöölised (+6%) ja elektrijaamade töölised (+7%). Siit võime järeldada, et kesktootuse rühma kuuluvais trükkikodades on teenistusvõimalused suurtööstuse käitistega võrreldes tunduvalt kehvemad. Kõigis teistes rühmades teenistus oli alla üldkeskmise.

Naiste töö alal kesktootuses esinevad kõrgema teenistusega peagu samad rühmad, mis suurtööstuseski.

Teenistuse taset üksikutel erialadel iseloomustavad üksikasjaliselt tab. 9 andmed.

10. Töölise rühmitus 1935. a. juuli teenistuse järgi.

Répartition des ouvriers d'après leur gain en juillet 1935.

N. n. juuli isiklike palgaandmete alusel Keskbiroo rühmitab tööstustöölisi ettevõtete, kus nad töötavad, omandiõiguse käitiste suuruse,

töölise soo, ametala ja teenistuse taseme järgi. Selle töö ülesanne on: anda ülevaadet tööliste jaotusest teenistusredeli järgi üksikuli ametaladel. See osa osutub seega täiendavaks materjaliks eelkäsitatule, kus keskmised antud tööstusharude järgi ja osutub ühtlasi praegu kehtiva palgastatistika korralduse juures ainsaks sellelaadsete andmete allikaks.

Kui eeltoodud andmestiku kohaselt võis konstateerida, et tööliiskond on teenistustasemelt ebaühtlane kompleks, siis järgnev andmestik toob seda asjaolu esile veel teravamal kujul. Tab. 10 toome selle kohta kokkuvõtliku ülevaate. Sealte näeme, et tööliste rühmitus on tööliste soo, kutseoskuse ja käitiste suuruse järgi suuresti lahkuminev. Üldise reeglina konstateerime siin samuti, et mida suuremad on käitised, seda kõrgem on neis teenistustase ja seda koguni tööliste enamvähem ühtlase kutseoskuse juures. Ametiõpilaste ja lihttöölise teenistuse ja nende jaotuse

Osksu- ja lihttöölise ning õpilaste jaotus teenistuse taseme järgi ja nende teenistuse vahakord juulis 1935. a.
Répartition des ouvriers qualifiés, des manoeuvres et apprentis d'après leur gain et relation du gain des ouvriers en juillet de 1935.

10.	Töölise arv, kelle kohta andmed kirivad N. des ouvriers, concernant lesquels on dispose des données	Sellest % — Dont en %						Kokku — Total	Keskmine teenistus tunnis (snt) — médiane Gain moyen horaire (snt) — médiane	Teenistus suurtööstuses = 100 Gain dans les grandes entreprises = 100		
		Teenistus tunnis (snt) — Gain horaire (snt)										
		—12,5	12,6—25,0	25,1—37,5	37,6—50,0	50,1—62,5	62,6—75,0				75,1—	
A. Mehed — Hommes.												
Keskmine	Suurtööstus	18 038	1,2	35,7	37,7	17,4	5,8	1,0	0,6	100	28,3	100
	Kesktoetus	4 258	8,1	41,7	30,4	18,3	3,8	1,5	1,2	100	26,0	86,8
	Väiketööstus	2 464	10,1	48,8	23,0	8,2	1,9	0,7	0,4	100	22,7	78,8
Osksutöölised	Suurtööstus	9 005	0,1	21,7	41,2	24,5	8,5	2,8	1,2	100	32,9	100
	Kesktoetus	2 977	1,0	37,2	34,5	17,5	5,1	2,0	1,8	100	28,0	86,9
	Väiketööstus	1 776	4,5	51,6	20,2	10,5	2,0	1,0	0,6	100	24,1	73,3
Lihttöölised	Suurtööstus	8 051	0,5	49,0	35,5	10,7	3,3	0,3	0,1	100	25,0	100
	Kesktoetus	925	9,1	50,7	28,0	4,8	1,1	0,3	—	100	22,9	91,6
	Väiketööstus	315	14,0	59,3	21,0	5,1	0,6	—	—	100	19,5	78,0
Õpilased	Suurtööstus	382	39,8	50,8	3,4	—	—	—	—	100	13,7	100
	Kesktoetus	358	57,6	40,2	2,2	—	—	—	—	100	11,4	83,2
	Väiketööstus	378	72,9	20,3	0,8	—	—	—	—	100	9,9	72,3
B. Naised — Femmes.												
Moyenne	Entreprises grandes	12 281	5,6	68,2	23,5	2,3	0,3	0,1	—	100	20,3	100
	„ moyennes	1 606	23,8	63,0	10,3	2,7	0,2	—	—	100	16,0	81,8
	„ petites	741	42,5	48,4	7,8	1,2	0,1	—	—	100	13,0	68,5
Ouvrières qualifiées	„ grandes	6 722	1,7	68,0	26,9	2,8	0,5	0,1	—	100	22,0	100
	„ moyennes	310	17,8	64,9	14,0	2,3	0,4	—	—	100	17,9	81,4
	„ petites	435	33,1	55,1	9,7	3,1	—	—	—	100	15,3	69,5
Manoeuvrières	„ grandes	5 331	9,4	68,8	20,1	1,6	0,1	0,0	—	100	18,3	100
	„ moyennes	717	24,3	65,7	6,0	3,3	0,1	—	—	100	15,7	85,8
	„ petites	213	40,8	51,2	7,5	—	0,5	—	—	100	14,2	77,6
Apprenties	„ grandes	228	32,9	66,2	0,9	—	—	—	—	100	14,3	100
	„ moyennes	79	81,0	19,0	—	—	—	—	—	100	9,3	65,0
	„ petites	98	90,3	9,7	—	—	—	—	—	100	9,1	63,6

järgi palgaredelil võib igatahes tõendada, et ühe ja sama kutseoskusliku kvaliteedi juures teenistuse mõttes riisiko on seda suurem, mida väiksem on käitis ja vastupidi. Tab. 10 näeme ühtlasi, et mida madalam on tööliste kutseoskuslik kvaliteet, seda ühtlasem on nende teenistus ja jaotus palgaredelil ning vastupidi. Samal ajal ka meestel, kelle hulgas kutseoskuse tase on mitmekesisem, on jaotus teenistuse järgi ulatuslikum kui naistel.

Teenistusredeli madalamail astmel asuvad loomulikult ametiõpilased. Nii poistest olenevalt käitiste suuruselt ca 40—75% teenib vaid kuni 12,5 *snt* tunnis. Nende teenistustase piirub peagu järgmise palgaastmega — 12,6—25 *snt* tunnis, millise teenistuse saavutas poistest l. a. juulis vaid ca 25—55%. Teenistustasemel õpilaste järele on lihttöölised, kelle teenistus oli keskmiselt ca 20—25 *snt* tunnis. Koguni lihttöölised väike- ja kesktööstuse käitis 10—15% teenis vaid kuni 12,5 *snt* tunnis. Lihttöölise teenistuse ülempiiriks on tavaliselt ca 35 *snt* tunnis, millest rohkem teenivad vaid üksikud. Oskustöölise teenistus on olenevalt ettevõtete suuruselt ca 5—8 *snt* võrra kõrgem kui lihttöölisel ja seetõttu ka nende jaotus teenistusredelil on pisut erinev. Oskustöölise teenistuse tavaliseks ülempiiriks on kuni 50 *snt* tunnis.

Naiste teenistus on üldiselt madalam meeste omast; seetõttu ka nende jaotus teenistusredelil on kompaktsem ja üksikute juhtudel mitte nii kõrgele ulatuv kui meestel. Tüdrukute õpilastel samuti

Võrreldes tööliste jaotust teenistusrühmade järgi viimaseil aastail näeme, et teenistusolude paranemise tagajärjel 1935. a. on tekkinud ümberpaigutusi ka teenistusredelil. Võrreldes 1933. a. kogu tööliskond on nihkunud pisut kõrgemaile teenistusastmeile, mille juures palgaliste arv madalamail teenistusastmel on vähenenud, kõrgemal aga, vastupidi, suurenenud. Seda tendentsi võib eriti panna tähele meeste juures, kelle teenistustase majanduslikul surutisajastul langes ja hiljem taas tõusis rohkem kui naistel (üksikasju v. tab. 11).

Tööliste teenistusest üksikul ametaladel ja jaotusest palgarühmade järgi annab üksikasjalise ülevaate tab. 12. See arvuline materjal annab meile muuseas võimaluse teha teenistuse võrdlusi ka üksikute ametalade vahel. Võrdluse aluseks võtame loomuliku ja kindla aluse, millest algab tõus ülespoole, s.o. lihttöölise teenistuse. Võrreldes lihttöölisega oskustöölise teenistus on mõnedel ametaladel tublisti kõrgem. Nii suurttööstuses meestel oskustöölise enamteenistus ulatus 40—100% arvult enam kui 10 ametalal. Nii tasub end kutseoskus meie oludes võrdlemisi hästi. Vähemalt ca 20%-ne enamteenistus kutseoskuse arvel on oskustöölisel kindlustatud peagu igal ametalal.

Umbes sama ulatusega on oskustöölise enamteenistus ka riigi käitis, kuigi ka lihttöölise teenistus on seal üldiselt tublisti kõrgem kui era käitis. Lihttöölise võrdlemisi kõrge teenistuse riigi käitis annavad murrud ja kaevandused — põlevkivi- ja turbatööstus — ning metalli- ja puutööstus. See tõstab üldiselt lihttöölise teenistuse riigi käitiste rühmas tasemele, milleni ei küüni isegi kokkuvõttele eristamata kutseoskusega muude oskustöölise, puuseppade ja katlakütjate teenistus.

Kesktööstuses on teenistuse kõikumise amplituud üksikute ametalade järgi üldjoontes sama ulatusega kui suurttööstuses. Ka siin ulatub enamteenistus võrreldes lihttöölisega üksikul ametaladel kuni ca 50—100%. Erandina saeveski töölised, kes küll enamjaolt ei oma erilist kutseoskuslikku kvaliteeti, teenivad vähem kui seda teenivad üldiselt lihttöölised.

Naiste teenistustase ei ole tööliste kutseoskusele olenevalt mitte nii suures ulatuses lahkuminev kui meestel. Tublisti kõrge teenistusega esinevad vaid trükitöölised, kelle enamteenistus, võrreldes lihttöölisega, ulatus l. a. juulis suurttööstuses kuni ca 60%. Peale selle suurema enamteenistuse saavutasid töölised mõnedel kutsealadel tükitööga. Paberrossitoppijad, näiteks, teenisid 55% ja panderollijad (enamuses tubakavabrikuis) 52% võrra rohkem kui lihttöölised. Õppinud tekstiiltöölise teenistus ulatas lihttöölise oma üksikul ametaladel ca 5—35% võrra. Võrdlemisi suur arv kompeveki valmistuse alal teotsevaid töölisi on aga suurttööstuse käitis teeninud vähem sellest, mis teenisid lihttöölised. Tuleb järeldada, et kompeki- ja šokolaaditööstuses kehtivad tükitöö hinnad on liig madalad.

Keskmine tunniteenus (*snt*) 1935. a.

	Käitised		
	riigi	era	% teenistus era- ettevõtteis = 100
Mehed:			
Põlevkivikaevandused	34,0	34,9	97
Turbatööstus	39,3	32,8	120
Metallitööstus	46,4	35,5	131
Põlevkivitööstus	33,1	28,5	116
Trükitööstus	54,1	46,0	118
Põlevkivi väljavõtjad	35,7	33,0	105
Lõkusepad	48,0	34,5	139
Sepad	50,6	38,3	132
Katalsepad	48,0	40,2	119
Metallitreialid	51,8	36,9	140
Valajad	53,1	42,0	126
Laudsepad	43,9	37,4	117
Puusepad	33,2	32,4	102
Trükitöölised (käsitl)	46,7	39,1	119
Masinstid	36,8	35,0	105
Katlakütjad	28,6	28,8	99
Lihttöölised	36,6	25,0	146
Naisted:			
Põlevkivikaevandused	21,0	17,6	124
Turbatööstus	23,8	23,1	125
Metallitööstus	28,2	20,6	137
Trükitööstus	38,5	27,2	142
Lihttöölised	24,3	18,3	133

kui poistelgi ei ületa teenistus 25 *snt* tunnis. Suur osa, keak- ja väiketööstuses koguni rõhuv enamus teenib kuni 12,5 *snt* tunnis. Liht- ja oskustöölise teenistuse vahe on naistel tunduvalt väiksem kui meestel, nimelt ca 1—5 *snt* 5—8 *snt* vastu ühe töö-
tunni kohta.

Järg -- Suite.

12.

Table with columns for gain horaire (ent), % and Total. Rows include Koorejaama juhatajad, Kingsepad, Mürisepad, Maalrid, Masinistid, Katalakütjad, Muud oskustöölised, Lihttöölised, and Õpilased.

III. Väiketööstus (ettevõtted alla 5 töötajaga) -- Petites entreprises (ayant moins de 5 travailleurs).

Table with columns for keskmine, Lukusepad, Sapad, Flakisepad, Laudsepad, Möldrid, Pagarid, Malarid, Koorejaama juhatajad, Rätsepad, Kingsepad, Elektromontöörid, Masinistid, Katalakütjad, Muud oskustöölised, Lihttöölised, and Õpilased.

B. NAISED -- FEMMES. I. Suurtööstus (ettevõtted 20 ja enam töötajaga) -- Grandes entreprises (ayant 20 et plus de travailleurs).

Table with columns for Üleriiklik keskmine, Sellist, and Dont.

Erätööstus -- Industrie privée.

Table with columns for Kraasijad, Ketratud, Korrutajad, Poolijad, Haspeldajad, Kärtijad, Niidepanijad, Kangrud, Appreteerijad, Karbitsejad, Trükliladujad, Pealepanejad, Kompvekivalmistajad, Tubakakütjad, Kestategijad, Faberossitopijad, Panderollijad, Kudujad, Õmblejad, Muud oskustöölised, Lihttöölised, and Õpilased.

Riigitööstus -- Industrie d'Etat.

Table with columns for Oskustöölised and Lihttöölised.

II. Kesktööstus (ettevõtted 5--19 töötajaga) -- Entreprises moyennes (ayant 5--19 travailleurs).

Table with columns for Keskmine, Kangrud, Kudujad, Trükliladujad, Õmblejad, Saapapealse-tegijad, Muud oskustöölised, Lihttöölised, and Õpilased.

III. Väiketööstus (ettevõtted alla 5 töötajaga) -- Petites entreprises (ayant moins de 5 travailleurs).

Table with columns for Keskmine, Kudujad, Õmblejad, Muud oskustöölised, Lihttöölised, and Õpilased.

Kesk- ja väiketööstuses on oskustööliste enamteenistus, võrreldes lihttööstustega, väiksem kui suur-
tööstuses (üksikasju v. tab. 12).

Antud andmestik võimaldab ka teenistuse võrdlusi era ja riigi tööstuskäitises. Vaatlusele on võetud peamiselt alad, kus teotsevad suuremad riiklikud käitised — põlevkivi- ja metallitööstus. Võrdlused näitavad, et metallitööstuse alal riiklikes käitises teenistuse tase on tublisti kõrgem kui erakäitises. Metallitööstuse alal riiklikes käitises teenistuse tase on tublisti kõrgem kui erakäitises. Metallitööstuse alal riiklikes käitises teenistuse tase on tublisti kõrgem kui erakäitises. Metallitööstuse alal riiklikes käitises teenistuse tase on tublisti kõrgem kui erakäitises. Metallitööstuse alal riiklikes käitises teenistuse tase on tublisti kõrgem kui erakäitises. Metallitööstuse alal riiklikes käitises teenistuse tase on tublisti kõrgem kui erakäitises.

Põlevkivitööstuses aga, mis alal riik esineb suurema ettevõtjana, on meeste teenistus üldiselt pisut madalam kui erakäitises, naistel aga 24% võrra erakäitistest kõrgem. Ka põlevkiviõlütööstuse alal riigi

põlevkivitööstuses on teenistus kõrgem (+16%) ja põlevkivi väljavõtjail (+5%). Sellest võib järeldada, et riigi põlevkivitööstuses kõrvalistel töodel, mis ei ole otseselt seotud põlevkivi väljavõtmisega ja õlütööstusega, on töötasunormid madalamad kui erakäitises.

11. Töölise teenistuse rajooniline võrdlus.

Comparaison des gains d'après les rayons statistiques.

Keskbüroo töötleb statistiliselt ja teeb algkokkuvõtteid juuli isiklike palgaandmete põhjal üksikute statistiliste rajoonide järgi (v. tab. 13). See and-

mestik võimaldab teha ka teenistuse rajoonilisi võrdlusi. Teenistuse tasemel Tallinn on tublisti ülekaalus, võrreldes provintsi linnade, alevite ja maakohtadega. Seda põhjustavad mitmesugused asjaolud. Tallinnas asuvad kõigepealt suuremad riiklikud käitised, kus palgatase on üldiselt kõrgem. Teiseks, Tallinnas asuvad suuremad metallivabrikud ja mõned muud käitised, kus palgatase on keskmisest kõrgem. Ka

Lihttöölise jaotus teenistuse järgi statistilistes rajoonides ja teenistuse rajooniline võrdlus 1935. a. juulis¹⁾.
Répartition des ouvriers non qualifiés et comparaison des gains d'après les rayons statistiques en juillet 1935.

13.	Tallinn					Rajoonid				
	Tallinn	Põhja-Ida	Lõuna-Ida	Lõuna-Lääne	Põhja-Lääne	Region de Tallinn	Region de nord-est	Region de sud-est	Region de sud-ouest	Region de nord-ouest
						Mehed — Hommes	Naised — Femmes			
a) Jaotus tunniteenistuse järgi (%) Répartition d'après le gain horaire (%)										
—10	—	—	0,3	—	0,8	0,9	2,0	6,4	6,0	1,1
10,1—12,5	0,2	0,2	0,7	1,1	0,6	3,4	3,0	15,1	10,0	10,4
12,6—15	0,6	0,8	8,2	5,0	2,9	14,3	23,2	23,8	41,4	21,5
15,1—17,5	0,8	1,4	10,4	2,9	10,0	12,4	24,1	10,7	12,4	23,7
17,6—20	3,4	22,5	22,2	23,6	17,8	15,9	31,8	14,7	6,2	14,4
20,1—22,5	5,9	17,4	13,9	10,2	8,9	11,4	8,7	8,1	3,4	13,9
22,6—25	12,9	19,6	18,9	9,7	16,9	10,3	4,4	5,5	2,4	4,4
25,1—27,5	7,9	11,0	5,9	10,4	11,3	12,0	2,1	2,7	7,6	2,4
27,6—30	11,9	10,7	5,8	7,7	9,6	8,6	0,5	3,6	3,1	1,5
30,1—32,5	10,8	4,1	5,2	5,0	7,2	4,2	—	3,0	2,0	3,7
32,6—35	11,2	3,6	2,6	1,4	6,9	2,9	—	1,4	1,7	0,4
35,1—37,5	7,0	1,5	1,4	2,5	2,9	1,5	—	0,6	1,9	—
37,6—40	0,0	2,0	1,0	0,8	2,0	0,6	—	0,7	0,9	2,2
40,1—42,5	5,4	1,2	0,9	1,6	0,9	0,4	—	0,3	0,4	—
42,6—45	4,0	1,3	0,8	1,3	0,8	0,9	—	0,1	—	—
45,1—47,5	3,4	0,8	1,0	0,9	0,5	0,1	—	—	—	0,2
47,6—50	2,8	0,7	0,3	3,8	0,3	0,1	—	0,3	0,1	—
50,1—	5,8	1,2	0,7	12,1	0,2	0,1	—	—	0,5	0,2
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Töölise arv, kelle kohta andmed käivad — Nombre des ouvriers, dont on dispose des données	2 837	2 103	1 531	952	1 228	2 780	607	702	802	480
Keskmine teenistus tinnis (snt) — Gain moyen horaire (snt)	31,5	23,5	21,5	24,3	23,9	20,7	17,3	15,4	14,6	16,8
% (Tallinn = 100)	100	74,6	68,3	77,1	75,9	100	53,6	48,4	46,5	51,2
1934. a. arvud	100	73,2	64,4	70,9	73,5	100	79,3	82,7	76,4	77,9
1933 chiffres pour	100	72,6	61,9	66,6	73,6	100	75,2	63,8	70,0	73,6

kõrgem elatusmaksumuse tase õigustab Tallinnas omast kohast kõrgemaid töötasu norme ja suuremat sissetulekut tööst. Need on peamised põhjused, mis teenistuse tasemel tõstavad Tallinna esikohale.

Lihttöölise teenistuse vahekorrad üksikute rajoonide järgi on viimase 3 aasta kestel tublisti muutunud. Võrreldes teiste rajoonidega, Tallinna ülekaal on 1934—35. a. nõrgenenud nii meeste kui naiste teenistuse suhtes. Meeste teenistuse vahekord on muutunud

teenistuse aeglasema tõusu tõttu Tallinnas; kõigis teistes rajoonides meeste tunniteenus on tõusnud tunduvalt rohkem. Naiste teenistuse vahekorrad üksikute rajoonide järgi on muutunud Tallinna kahjurus osalt üsna vähesel lihttöölise teenistuse languse tõttu Tallinna käitises, teisest küljest aga teenistuse tõusu tõttu teistes rajoonides, peale kahe rajooni. Nende nihkumiste tagajärjel teenistuse tase on kujunenud üle riigi ühtlasemaks ja teenistuse vahed, võrreldes

¹⁾ Tallinna rajoon — Tallinna linn.
Põhja-Ida „ — Virumaa ühes linnade ja alevitega.
Lõuna-Ida „ — Tartu-, Valga-, Võru- ja Põlva ühes linnade ja alevitega.
Lõuna-Lääne „ — Pärnu- ja Viljandimaa ühes linnade ja alevitega.
Põhja-Lääne „ — Järva-, Harju-, Lääne- ja Saaremaa ühes linnade ja alevitega, arvatud välja Tallinn.

Tallinnaga, jäänud väiksemaks. Mainitud muutuste põhjusi on raske tuua ette. Võib märkida vaid ühte, et vaatlusel olevate lihttöölise teenistuse tõusu on põhjastanud muus rajoonides, peale Tallinna, saeveskite tegevuse vähenemine (madalapalgaliste saeveskitöölise väljalangemine).

12. Administratiiv- personaali palgad.

*Salaires du personnel
administratif.*

Administratiiv-personaali jaotus palgarühmade järgi on tehtud juuli isiklike palgandmete järgi. Tuleb aga märkida, et kuna need andmed käivad vaid ühe südasuve-kuu kohta ja ametnikud ning tehniline

Administratiiv-personaali jaotus palgarühmade järgi on tehtud juuli isiklike palgandmete järgi. Tuleb aga

Administratiiv-personaali jaotus palgarühmade järgi suurtööstuses juulis 1935. a. (%).
Répartition du personnel administratif d'après les groupes de salaire dans les grandes entreprises en juillet 1935 (%).

14.	Kuupalk (kr) — Salaire mensuel (kr)													Kokku — Total	Palgaste arv, kelle kohta andmed käivad — N. des salariés, concernés, les mois en dispose des données	Keskmine (möödlaan) Moyenne (médiane)		
	—40	41—60	61—80	81—100	101—120	121—140	141—160	161—180	181—200	201—220	221—240	241—260	261—280				281—300	301—
A. Mehed — Hommes.																		
1. Tehniline personal — Personnel techn.																		
a) Insenerid — <i>Ingénieurs</i>	3,4	6,6	9,2	13,9	16,8	11,5	12,1	5,6	5,1	2,8	1,7	2,3	1,1	2,2	6,0	109	1 128	120,7
b) Tehnikud — <i>Toucheurs</i>	—	0,6	—	3,9	5,2	5,8	11,1	0,5	11,8	5,8	—	—	—	—	—	100	154	217,6
c) Konstruktorid ja joonestajad — <i>Constructeurs et dessinateurs</i>	3,3	3,3	3,3	6,7	13,3	23,4	33,4	6,7	3,3	3,3	—	—	—	—	—	100	30	137,2
Sellest: d) Meistrid — <i>Maîtres</i>	6,1	12,1	16,7	28,8	12,1	6,1	7,6	3,0	—	1,5	—	3,0	1,5	1,5	—	100	66	90,5
Dont: e) Kõnnikud — <i>Chefs d'équipe</i>	1,8	3,1	4,7	9,1	19,7	12,2	15,0	8,9	7,1	4,7	3,1	3,3	0,4	1,8	5,1	100	451	139,0
f) Teemeistrid — <i>Maîtres des chantiers</i>	9,3	19,5	27,9	19,5	10,2	5,1	8,5	—	—	—	—	—	—	—	—	100	118	75,2
g) Muud — <i>Autres</i>	—	—	—	8,0	50,0	32,0	8,0	2,0	—	—	—	—	—	—	—	100	50	116,8
2. Ametnikud — <i>Employés</i>	4,2	10,4	14,8	23,9	17,0	12,7	8,5	3,1	2,3	—	—	0,4	—	1,5	1,2	100	259	97,2
Direktorid, juhatajad — <i>Directeurs</i>	2,2	9,8	15,4	21,8	14,2	7,6	7,5	5,9	3,9	2,1	1,5	2,7	1,3	0,8	4,2	100	1 194	101,1
Raamatupidajad — <i>Teneurs de livres</i>	0,5	2,4	2,4	9,2	7,2	7,2	15,9	7,8	9,7	5,4	3,9	7,7	1,9	2,4	18,4	100	207	173,3
Arvameetnikud — <i>Comptables</i>	6,4	6,4	7,2	14,4	16,8	8,0	9,6	4,0	8,0	4,8	1,6	3,2	4,8	—	4,8	100	125	118,6
Muud — <i>Autres</i>	—	13,5	22,5	26,9	23,6	3,4	4,5	1,1	—	—	—	—	—	—	—	100	89	90,4
3. Alamteenijad — <i>Service</i>	2,2	11,9	19,4	25,7	14,5	8,2	5,2	4,0	2,2	1,6	0,6	1,6	0,6	0,6	0,8	100	773	92,8
Autojuhid — <i>Chauffeurs</i>	28,4	34,0	23,1	10,2	3,9	0,8	0,3	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—	100	765	52,7
Öö- ja väravavahid — <i>Veilleurs et gardiens des portes</i>	2,4	0,0	38,9	31,7	12,0	3,6	1,2	—	0,6	0,6	—	—	—	—	—	100	167	79,8
Muud — <i>Autres</i>	35,8	44,0	17,5	2,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	332	46,5
	35,4	37,2	20,3	6,0	1,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	266	47,8
B. Naised — Femmes.																		
1. Ametnikud — Employés																		
Masinakirjutajad — <i>Dactylographes</i>	13,4	29,1	25,8	17,7	7,4	4,2	—	0,8	0,6	0,3	—	0,5	0,2	—	—	100	621	65,8
Muud — <i>Autres</i>	6,1	30,3	30,3	6,1	9,0	12,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	33	67,5
	13,8	29,1	25,2	18,4	7,3	3,7	—	0,8	0,7	0,3	—	0,5	0,2	—	—	100	588	65,6
2. Alamteenijad — Service																		
	67,1	30,9	2,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	149	34,9

personaali tavaliselt suurte pühade ja tegevusaasta lõpu puhul saavad gratifikatsioone, on administratiiv-personaali üldine sissetulek teenistusest tentud määralt kõrgem tab. 14-s toodust.

Palganormide poolest on administratiiv-personaali hulgas esikohal tehniliste ülesannetega isikud. Nende keskmine kuupalk oli I. a. juulis vaatluse all olevais käitisis 120,7 kr. Inseneride keskmine kuupalk oli ca 220 kr; neile järgnevad meistrid (139 kr), tehnikud

(137 kr), teemeistrid (117 kr) ja muud tehniliste ülesannetega isikud, kelle palk kõigub ca 75—100 kr kuus.

Ametnikkude palgatase on aga märgatavalt madalam. Tööjuhatajate ja direktorite keskmine palgatase ei ulatu inseneride palgatasemeni, samuti ei ole võrdsed raamatupidajate ja meistrite, tehnikute ning lõpuks alama tehnilise ja alama kontori personaali palganormid. Tehniline haridus ja oskused on tasutavad paremini.

Töö- ja palgaolude kohta tööstuses Keskbüroo väljaandels enim ilmuunud artiklid ja andmed:

- Palgaolud tööstuses 1934 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 162(5), lhk. 236—250.
 Palgaolud tööstuses 1933 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 151(6), lhk. 288—305.
 Palgaolud tööstuses 1932 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 138(5), lhk. 241—264.
 Tööolud tööstuses 1933 a. I poolaastal, R. Sõrmus, E. Stat. nr. 141(11), lhk. 582—587.
 Tööolud tööstuses I poolaastal 1932 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 131(10), 1932 a., lhk. 602—607
 Palgaolud tööstuses 1931 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 125(4), 1932 a., lhk. 231—245.
 Tööolud 1931 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 124(3), 1932 a., lhk. 159—160.
 Tööolud suurtööstuses 1931 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 122(1), 1932 a., lhk. 49—54.
 Palgaolud olevikus (1930 a.), R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 114(5), 1931 a., lhk. 288—303.
 Palgaolud tööstuses 1929 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 102(5), 1930 a., lhk. 253—268.
 Palgaolud tööstuses 1928 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 90(5), 1929 a., lhk. 290—304.
 Palgaolud tööstuses 1926—27 a., R. Sõrmus, Eesti Statistika nr. 80(7), 1928 a., lhk. 402—417.
 Mõlgeteenijate palgaolud 1927—28 a., A. Tooms, Eesti Statistika nr. 84(11), 1928 a., lhk. 633—649.

RAHVUSVAHELINE MAKSEBILANSS 1935. a.*)
BALANCE de PAIEMENTS en 1935.

Sisu: 1. Kaubad, lhk. 323. 4—5. Riigivõlad ja protsendid, lhk. 324. 6—7. Protseendid ja dividendid väliskapitalide pealt, lhk. 324. 8. Laevade teenistus, lhk. 324. 9. Sadamamaksud ja tulud sadamais, lhk. 325. 10. Transport raudteedel, lhk. 325. 11. Kindlustuspreemiat, lhk. 325. 12. Post, telegraaf, telefon ja raadio, lhk. 326. 13. Välja- ja sisseriind, lhk. 326. 15. Reisiote ja õppurite kulutused, lhk. 326. 16. Välisesinduste kulud, lhk. 326. 20. Muud riigikulud ja -tulud, lhk. 327. 21. Kapitalide liikumine, lhk. 327. Maksebilansi üldtulemus, lhk. 327. Rahvusvahelise völa bilanss, lhk. 328.

Järgnev maksebilansi arvutus on teostatud samadel alustel nagu eelmiseidki (v. lõpus enim ilu.).

Väliskaubandus 1932—35 a. (1 000 kr) — Commerce extérieur de 1932—35.

1.	1935	1934	1933	1932
Väljavedu — Exportation.				
Väljavedu — ilma all-loetletuta — <i>Exportation — sans articles sous-mentionnés</i> . . .	80 106	68 973	45 555	42 507
Veetud välja hõbedat kangides — <i>En plus — argent en lingots</i>	9	—	—	—
Veetud välja hõbedat teosel ja juvelürit. — <i>En plus — argent en orfèvrerie etc.</i>	3	—	3	4
Kokku — Total	80 118	68 973	45 558	42 511
Müüdnud laevad — <i>Navires vendus</i>	240	181	205	29
Üldse — Gr. total	80 358	69 154	45 763	42 600
Peale selle kuldraha ja -kangid — <i>En plus or monnayé et en lingots exportés</i> . . .	—	—	—	515
Sisseevedu — Importation.				
Sisseevedu kalendriaastal ilma all-loetletuta — <i>Importation sans articles sous-mentionnés</i>	68 607	55 173	38 957	36 694
Veetud sisse hõbedat metallina — <i>En plus importation de l'argent en lingots</i>	45	63	54	73
Veetud sisse hõbedat teostena — <i>En plus importation de l'argent en orfèvrerie</i>	19	14	3	17
Kokku — Total	68 731	55 250	39 014	36 784
Peale selle ostetud laevade eest makstud (ostetud laevade väärtus, millised väliskaubanduses statistika poolt arvestamata) — <i>Navires achetés non compris dans le commerce extérieur (achetés de l'étranger)</i>	1 341	500	550	514
Sisseeveetud kuld teostena — <i>Importation de l'or en orfèvrerie etc.</i>	17	20	9	26
Üldse — Gr. total	70 089	55 779	39 573	37 324
Peale selle sisseeveetud kuldraha ja -kangid — <i>En plus or monnayé et en lingots importés</i>	0	5	7	50

1. Kaubad. Ülevaate väliskaubanduse läbikäigu kohta 1935. a. annab *Marchandises.* tab. 1. Väljavedu 1935. a. võrdus väärtuselt, arvestamata hõbedat kangides ja teostes ning müüdnud laevu, 80 106 tuh. kr. Hõbedat veeti välja (kangides ja teostes) 11 tuh. kr eest ning laevu müüdi 240 tuh. kr väärtuses. Üldse müüdi välismaale 18 laeva kokku

5 270 bruto, 3 529 neto registertonna, 240 tuh. kr väärtuses.

Müüdnud laevadest oli 6 aurulaeva, 4 mootorpurjekat, 7 purjekat ja 1 praam. Aurulaevade eest saadi (arvud tuh. kr) 135 kr, mootorpurjekate eest 83 kr, purjekate — 17 kr ja praami eest 5 kr.

Välismaalt ostetud ja sinna müüdnud kaubalaevade arv ja väärtus 1935 a. — *Nombre et valeur des navires marchands achetés et vendus en 1935.*

2.	Välismaalt ostetud — <i>Achetés</i>						Välismaale müüdnud — <i>Vendus</i>					
	Arv	Maht tn		Väärtus 1 000 kr	Keskmine hind kr		Nombre	Tonnage		Väärtus 1 000 kr	Prix moy. par ton kr	
		bruto	neto		bruto tn	neto tn		brut	net		brut	net
Aurulaevad — <i>Nav. à vapeur</i>	18	22 307	12 987	1 330	60	102	6	3 626	2 188	135	27	61
Mootorpurjelaevad — <i>Nav. à moteur et voiles</i>	1	180	122	8	42	66	4	702	495	83	118	108
Purjelaevad — <i>Voiliers</i>	1	179	160	3	17	19	7	460	303	17	37	43
Kokku — Total	20	22 675	13 269	1 341	59	101	17	4 788	3 016	235	49	76
Praame — <i>Chalandes</i>	—	—	—	—	—	—	1	482	453	5	10	11

*) Suurema osa käesolevas toodud andmeist on koostanud O. Enkelberg.

Müüdnud laevade eest saadi:

	per bruto reg. tn	per neto reg. tn
aurikud	Kr. 37	Kr. 61
moot. purj.	„ 118	„ 168
purjekad	„ 37	„ 43
praam	„ 10	„ 11

Välismaale müüdnud laevad olid kas vanad või avariides vigastada saanud, mille tõttu ka müügihind oli odav. Üksikasjalisemad andmed ostetud ja müüdnud laevade kohta on toodud tab. 3.

Välismaalt osteti üldse 20 laeva, neist 18 aurikut, 1 mootorpurjek ja 1 purjek, kokku 22 675 bruto,

Laevade teenistuse arvutus (1 000 kr) — Calcul des recettes de la marine marchande (1 000 kr).

3.	Välissõidus tegev tonnaaz redut- seeritud br. rg. tn — Tonnage capair occupé dans les trans- ports à long cours (brut)	Bruto-prahid br. rg. t. kr Recettes brutes par tonne kr	Oletatavad koguprahid Recettes brutes totales	Sellest maksud ja kulud võõrals sadamais Dont droits de port et frais aux ports étranq.	Ülejäänud sisse- tulud ja kulud kodumaal sada- mala — Reste, y compris les frais aux ports du pays	Päästelaevaldo j. t. tulu Recettes des ba- teaux de saur- lage etc.	Kokku rahva- majand. tulu Recettes totales pour l'économie nationale
1935	96 730	108	10 448	6 791	3 657	70	3 727
1934	87 538	117	10 242	6 079	3 263	100	3 363
1933	82 000	110	9 020	6 224	2 796	60	2 856
1932	72 500	105	7 613	5 177	2 436	170	2 536
1931	66 500	130	8 645	5 617	3 028	260	3 108

13 269 neto registertoni 1 341 tuh. kr väärtuses. Keskmiseks ostuhinnaks oli:

	per bruto reg. tn	per neto reg. tn
aurikud	Kr. 60	Kr. 102
mootorpurjekad	„ 42	„ 66
purjekad	„ 17	„ 19

Sisseveo koguväärtus, arvates kaasa ka hõbe metallina ja teostes, välismaalt ostetud laevad, millised ei ole arvestatud väliskaubanduse statistikas ja kuld teostes, võrdus 1935. a. 70 089 tuh. kr. Poale selle veeti sisse 9 tuh. kr eest kulda kangides.

Võrreldes 1934. a. on maksebilansis arvestatav väliskaubanduslik läbikäik tunduvalt suurenenud.

4—5. Riigivõlad ja protsendid.

Intérêts et dividendes des capitaux étrangers.

Majandusministeeriumi andmeil tasuti 1935. a. protsente välisvõlgadelt kogusummas kr 2 270 920 Need olid:

1927. a. välislaenu alal:

§ obligatsioonid (Ameerika osa)	Kr 958 287,78
£ obligatsioonide alal	833 686,91
Vickersi laenu	6 881,25
Raudteematerjalide laenuit (% + komisjon)	19 818,00
Rootsi tikutrusti laenuit	431 376,00
Rootsi valitsuselt saadud kaubakrediidina laenuit	20 869,89
Kokku Kr 2 270 919,83	

6—7. Protsendid ja dividendid väliskapitalide pealt.

Intérêts et dividendes des capitaux étrangers.

Seni puuduvad täpsad andmed nii eestlaste poolt välismaale paigutatud kapitalide kui Eestisse paigutatud väliskapitalide kohta, seepärast on dividendide

ja protsentide suhtes kasutatud kaudselt tuletatud andmeid. Kuna maksebilansi seisukohast mõõdnud aastal ei ole suuri muudatusi väliskapitalide alal, siis oletame, et olukord dividendide ja protsentide suhtes on jäänud endiseks. (Vt. 1932. a. andmed). Suuremat selgust dividendide ja protsentide alal ei saa loota enne kui meil teostub kavatses majandusloendus.

3. Laevade teenistus. Transports maritimes.

Laevade bruto-teenistuse kohta välisriikidelt ja kulude kohta välisriikides 1935. a. on läinud korda koguda konkreetseid andmeid laevaomanikelt 50% ulatuses tegevuses olnud mahust. Koguarvude saamiseks on puuduv osa arvatud keskmiste põhjal, mis tuletatud laevaomanikelt saadud andmetest.

Välissõidus tegev maht oli 1935. a. 10,5% võrra suurem eelmisest aastast (üldse mõõdnud aastal meie merikaubalaevastiku maht oli suurem eelmise aasta vastavast arvust 13,8% võrra) 1935. a. osteti rida suuremaid aurulaevu, mis rakendusid välisveedele. Uued laevad polnud tegevuses läbi aasta, kuna neid soetati aasta jooksul; ka osa endisi laevu seisis seosonelt ja prahi puudusel, nii et aasta ringi välissõidus tegev olnud maht on 13,2% võrra väiksem mahu seisust aasta lõpul ja ulatus redutseeritult*) 96 730 br. reg. tn. 1935. a. seisid aurulaevad seosonelt ja prahi puudusel võrdlemisi vähe; seisuprotsent oli suurem mootorpurjekate ja purjelaevade juures.

Laevade bruto-teenistus välisriikidelt oli 1935. a. keskmiselt ühe bruto reg tn kohta madalam kui aasta varem: 108 kr eelmise aasta 117 kr asemel. Madalamad prahid välisriikide-vahelistel vedudel andsid end tunda ka meie kaubalaevastiku teenistuses. Kuna aga meil 1935. a. tegevuses oli märksa suurem maht, saame seda ühe br. reg. tn keskmise prahirahaga korrutades oletatava koguprahi 1935. a. 10 448 tuh. kr, mis veidi (2,0% võrra), ületab eelmise aasta vastava summa.

Suurem osa välisriikidelt teenitud rahast kulus ka välismaal küttematerjali tasuna, mitmesuguste maksude näol sadamates, remontide kuluna ja kindlustuskuludena. 1935. a. jäi nimetatud kuludeks välismaale ümmarguselt 65% oletatavast koguprahist ehk 6 791 tuh. kr. Seega jäi välissõidu kaubalaevastiku tegevusest rahvamajanduslikuks sissetulekuks (ühes palkadega) 3 657 tuh. kr. Laevade teenistuses ei ole

*) Mootorpurjelaevade ja purjelaevade maht on redutseeritud esimene vahekorras 1:2 ja teine 1:3.

arvatud kaasa kaugemere kalalaevade (heeringapüügi) sissetulekud. Siiski nende tegevus parandab maksebilanssi kaudselt, vähendades heeringate sissevedu.

Peale vedude oli 1935. a. sissetulekuid välisriikidest veel päästetööde ja muu laevasõiduga seoses oleva tegevuse kaudu — ümmarguselt 70 tuh. kr. Peale selle annavad välisriikide laevad külastades meie sadamaid veel mitmesuguseid sissetulekuid nagu sadamamaksud, maksud remontide eest jne. Mõõdunud aastal saadi remontide eest 28 tuh. kr. Sadamamaksud kohta on andmed toodud allamal.

Laevade teenistusest saame maksebilanssi järgnevad summad:

	tuh. kr
Kreeditis: Brutotulu	10 448
Päästetööd	70
	Kokku 10 518
Deebetis: Kulud võõra sadamais	6 791
Neto sissetulek	3 727

9. Sadamamaksud ja tulud sadamais.

Droit de port et frais des navires étrangers.

Sadamamaksudena välismaa laevadelt laekus mõõdunud aastal Tallinna sadama kaudu kr 333 013 (kr 313 985 1934. a.).

Sadamamakse teistes sadamais, millised on arvestatud proportsionaalselt maksudele Tallinnas, laekus ümmarguselt kr 20 000. Seega ulatus kogu sissetulek sadama-

Välismaa laevadelt saadud sadamamaksud Tallinnas kr 1934—35. a. *Droits de ports perçus de navires étrangers au port de Tallinn de 1934—35 (kr).*

	1935	1934
Laevamaks riigile	252 207	236 859
Meremeestekodule	8 123	7 611
Päästejaamamaks	8 123	7 611
Tervishoiumaks	7 001	6 823
Lootsimaks	28 782	27 056
Jäälõhkujamaks	23 597	23 478
Veemaks	2 278	1 892
Seisumaks	15	96
Kaub.-tõdet.-k. maks	—	30
Kauhamaaks	0	—
Petri tehastole	1 241	440
Vene-Balti tehastole	107	144
Bekkeri tehastole	792	1 036
Kopli tehastole	171	—
Kokku — Total	333 013	313 985

Välismaa laevade sadamamaksud Tallinnas sadamais riikide järgi, kr 1934—35. a. *Droit de port perçus au port de Tallinn d'après la nationalité des navires de 1934—35 (kr).*

	1935	1934
Saksa	128 161	117 569
Briti	26 322	39 052
Soome	68 202	41 090
Taani	19 344	25 065
Rootsi	39 317	36 625
Norra	23 174	15 941
Prantsuse	2 382	4 024
Vene	36	4 223
Läti	7 261	9 327
Poola	12 735	11 008
Hollandi	5 205	1 564
Panama	428	36
Danzig	—	3 317
Rumeenia	—	36
Kreeka	—	34
F.-Am. Ühendriigid	20	5 001
Itaalia	—	3 283
Leedu	357	—
Kokku — Total	333 013	313 985

Telsed sadamad (peale Tallinna) 20 000 kr.

maksudest 353 013 kr. Tab. 4 ja 5 sadamamaksud on liigitatud esimeses maksuliikide ja teises laeva rahvusliku kuuluvuse järgi. Süte- ja moonastud ning välialaevade (ka huvireisijatega) kulutused meie sadamais on hinnatud ligikaudselt 700 tuh. kr.

10. Transport raudteedel.

Transports aux chemins de fer.

Rahaline vahakord välisriikide raudteedega kujunes 1935. a. meie raudteele ebasoodsaks lõpptulemusena näidates ümmarguselt 90,7 tuh. kr suurust saldot meie kahjuks.

Meie raudteedel oli saada välismaalt 120,3 tuh. kr ja maksta välismaale 210,9. Nagu tab. 6 nähtub,

Raudteede rahaline vahakord välisriikide raudteedega (Ilma transiidita, Raudteeval, andmell kr). *Situation financière des chemins de fer envers l'étranger de 1934—35 (kr) (sans transit).*

	1935		1934	
	Saada	Maksta	Saada	Maksta
Läti	81 596	180 640	77 756	127 106
Leedu	7 522	21 020	1 678	11 456
Saksa	0 290	13 117	6 208	11 250
Vene	18 580	14 558	42 109	15 919
Poola	5 717	31 340	2 811	6 208
Belgia	72	66	65	90
Prantsuse	180	23	224	63
Inglis	79	18	55	104
Ida-Hiina	—	—	56	17
Hollandi	24	32	61	61
Jaapani	171	20	—	—
Tšehhoslovakkia	21	35	25	27
Soome	—	—	12	—
Itaalia	41	52	9	—
Austria	—	33	—	8
Kokku — Total	120 293	210 972	131 129	172 369

oli vahe saadaolevate ja makstaolevate summade vahel meie kahjuks eriti suur Läti, Leedu ja Poola suhtes.

11. Kindlustuspreemid.

Primes d'assurance.

1935. a. bilanss Eesti ja välismaiste kindlustusseltside vahel eelkalkulatsioonide alusel näitab 500 tuh. kr vahet välismaa kasuks. Mõõdunud aastal oletasime maksubilanssi koostamisel olemasolevaid andmeid, et vahakord Eesti ja välismaiste kindlustusseltside vahel 1934. a. lõpeb tasakaaluga. Nagu

Kindlustusseltside vahakord välismaaga (1 000 kr).

Sommees reçues de et versées pour l'étranger par les sociétés d'assurance (1 000 kr).

	Eesti kindlustusseltsid oli maksta välismaa seltsidele — Obligations des sociétés d'assurance eston. envers l'étranger		Välismaa seltsidele kuuluvate summadest kantud nende eluk. depeosse (ficiali Bestisse) — Dont montant resté en Estonie en dépôt		Tegekkult välismaale maksate — Montant affectement payé		Välismaalt saada — Obligations des soc. étrang. envers celles des pays		Välismaa seltsidele oli rohkem maksta (—) või vähem saada (+) Difference	
	1935 ¹⁾	1934 ²⁾	1935 ¹⁾	1934 ²⁾	1935 ¹⁾	1934 ²⁾	1935 ¹⁾	1934 ²⁾	1935 ¹⁾	1934 ²⁾
	1 500	+ 50	1 450	950	1 450	950	— 500	— 160	— 575	— 59
	1 610	+ 32	1 578	1 418	1 578	1 418	— 160	— 575	— 59	— 424
	1 900	+ 70	1 830	1 255	1 830	1 255	— 575	— 59	— 424	— 498
	1 826	+ 61	1 765	1 096	1 765	1 096	— 59	— 424	— 498	— 498
	2 238	+ 103	2 133	1 709	2 133	1 709	— 424	— 498	— 498	— 498
	2 437	+ 106	2 330	2 328	2 437	2 328	— 498	— 498	— 498	— 498

¹⁾ Chiffres provisoires.

²⁾ Chiffres corrigées.

lõplikest andmeist selgus, osutas 1934. a. bilanss 160 tuh. kr suurust saldote meie kahjuks. Vastavalt sellele lõpptulemusele on 1934. a. arvud parandatud. Ülevaate meie ja välismaa kindlustusseltside vahekor-
rast annab tab. 7.

12. Post, telegraaf, telefon ja raadio.
Poste, télégraphie, téléphone etc.

Nagu 1934. a., nii osutab ka 1935. a. Posti-Telegraafi-Telefoni Valitsuse aruanne välismaadega õiendatud summade

kohta saldote meie kasuks. Posti, telegraafi, telefoni ja raadio alal Eestil tuli maksta välismaadele 1935. a.

Posti, telegraafi, telefoni ja raadio rahaline vahetorkord välisriikidega 1935. a. (kr).
Balances entre les institut. postales, télégr. etc. avec celles de l'étranger en 1935 (kr).

8.	1935	
	Saadud Crédit	Makstud Débit
Telegrammid — <i>Télégrammes</i>	39 008	51 975
Raaditotelegramm. — <i>Radiotélégrammes</i>	2 217	3 424
Telefonikõned — <i>Conversations téléphoniques</i>	8 838	21 062
Kirjapostil transiitmaksud — <i>Transit des envois postaux</i>	88	16 439
Postpakid ja frankosaadetised — <i>Colis</i>	50 844	2 130
Vastuskupongid ja kahjutasud — <i>Coupons av. réponse p. et dédommag.</i>	2 128	4 165
Transferdid — <i>Mandats de poste</i>	303 628	31 440
Postivedu — <i>Transport des envois postaux aux journaux</i>	75	4 360
Ajalehtede postilabonement — <i>Abonnements aux journaux</i>	4 104	55 858
Trükitooted, tehn. materjalid — <i>Imprimés etc.</i>	20	1 235
Kokku — Total	410 950	192 088

Posti, telegraafi, telefoni ja raadio rahaline vahetorkord välisriikidega 1935. a. (kr).
Balances financières du trafic postal, télégraphique etc. avec l'étranger d'après les pays en 1935 (kr).

9.	Saadud kr	Makstud kr
P.-Am. Ühendr.	128 983	3 290
Argentiina	—	37
Austria	12	2 750
Belgia	4 578	1 804
Danzig	9 316	181
Egiptus	167	32
Greeka	—	6
Hispaania	780	246
Holland	4 640	6 621
Itaalia	2 260	4
Kuuba	—	9
Läti	10 393	5 085
Leedu	9 628	1 418
Luksemburg	—	2
Lõunaaafrika	2	—
Norra	324	698
Poola	15 281	9 305
Portugal	—	138
Prantsusmaa	44 067	15 921
Rootsi	18 473	7 677
Rumeenia	—	10
Saksamaa	49 006	61 981
Soome	11 483	45 053
Suur-Britannia	56 373	25 485
Šveits	12 633	1 785
Taani	6 692	1 080
Tšehhoslovakkia	3940	247
Tuneesia	531	6
Ungari	35	29
Uruguay	—	14
Vene (N.S.V.L.)	11 050	2 378
Venetsueela	13	—
Kokku	410 950	192 088

kr 192 088. Samal ajal maksid välismaad meile kr 410 950. Seega meie kasuks kr 218 862.

Suurimat tulu maksebilansi seisukohalt näitavad postpakid ja frankosaadetised (+50 844 kr — 2 130 kr) ja transferdid (+ 303 628 kr — 31 440 kr).

13. Välja- ja sisseränd. Käesoleva maksebilansi koostamisel on võetud välja-rändajate poolt väljaviidava summa kalkulatsiooni aluseks kr 300 kr 500 asemel möödunud aastal. Seda peamiselt kaalutlusele, et kaasaegne väljaränd on õieti „järelväljaränd“, kus mitmesuguseil põhjusil Eestisse jäänud perekonnaliikmed sõidavad järele varem väljarännanud omakstele. Sõit sellisel juhtumeil teostub tavaliselt Eestisse saadetud sõidupiletiga ehk laenatud rahaga. Ka moodustavad suure osa väljarändajast teenistuseotsimise otstarbel välismaile sõitvad meremehed. Neil juhtumeil ei tohiks väljaviidav summa keskmiselt ületada kr 300.

Kodumaale tagasipööravate cestilaste poolt kaastoodud summama arvestati 100 tuh. kr nagu varemmailgi aastail.

15. Reisijate ja õppurite kulutused. Reisijate ja õppurite poolt Eestisse sisse toodud ning Eestist välja viidud summad 1935. a. kujunesid järgnevaiks:

Eestisse jäeti raha:	
53 üliõpilast keskmiselt à kr 1 000	Kr 53 000
22 055 välismaalast à kr 100	2 205 500
5 370 reisikaardiga soomlast à kr 50	268 950
61 523 isikutunnist. lätlast à kr 10	615 230
Kokku	Kr 3 142 680

Eestist viidi välja raha:	
7 500 välispasiga väljasõitnut à kr 200	Kr 1 500 000
7 055 reisikaardiga Soome sõitnut à kr 50	352 750
90 002 isikutunnist. lätlast käinut à kr 10	900 020
200 välismaal õppivat üliõpil. keskmiselt à kr 1 300	260 000
290 väljarändajast à kr 100	29 000
Kokku	Kr 3 042 670

Kui lisame juurde kodumaale tagasipööravate cestilaste poolt kaastoodud summa 100 tuh. kr siis lõpeb see umbkaudne bilanss meie kasuks 200 010 kr ulatuses.

Tuleb märkida, et välismaal õppivate üliõpilaste kulutust on arvestatud keskmiselt kr 1 500 õppeaastas ning väljarändajate poolt väljaviidava summa keskmiseks kr 300 pro isik. Kuna aga nii välismaal õppivad üliõpilased kui väljarändajad figureerivad välispasiga väljasõitnute üldarvus, siis on teiskordsel arvestamisel kumbagi liigi alussummast arvatud maha kr 200 (1 500—200 = 1 300 ja 300—200 = 100).

16. Välisesinduste kulud. Eesti esinduste kulutused välismaile ulatusid kr 678 114. Sellest summast tuli tagasi Eestisse (Eestis tasutud tulumaks jne.) kr 60 100. Seega võrdus tegelik kulutus kr 618 014.

Eesti välisesinduste poolt välismailt saadud tulud (kr).
Recettes perçues par les services diplomatiques & l'étranger (kr).

10.	1935	1934
Kantsleil löivud ja maksud . . .	—	3 481
Passide maks	35 542	34 406
Passide viseerimine	26 941	22 445
Kodakondsuse maks	825	556
Maksud lub., tuun. ja kinn.	31 586	26 404
Protsendid fondidelt	252	170
Rent hoonetest	24 374	28 229
Mitmesugused tulud	—	9
Triikitööde müük	204	3
Mitmes. varand. müük	—	11
Kuludeks kantud summ. tagasim.	550	22
Juhuslikud tulud	761	1 163
Kokku	121 125	116 879

Välisesinduste kulutuste kohta Eestis välisministeeriumi kaasabil koguti uusi andmeid Eestis asuvatele välisesindustelt. Olguigi, et see andmestik ei kujunenud täielikuks, selgus siiski, et see kulustusliik on vähenenud ja ulatub ca 750 tuh. kr (ennem 1 000 tuh. kr).

20. Muud riigikulud ja -tulud.

Autres recettes et dépenses gouvernementales.

Tabel toob ülevaate rahvusvahelistele asutistele makstud liikme- ja osamaksudest. Peale tabelis loetletud maksude oli välismaile komandeerimiskulusid välisministeeriumi alal, välismaise informatsiooni kulusid ja välja-

Tabel toob ülevaate rahvusvahelistele asutistele makstud liikme- ja osamaksudest. Peale tabelis loetletud maksude oli välismaile komandeerimiskulusid välisministeeriumi alal, välismaise informatsiooni kulusid ja välja-

Rahvusvahelistele asutistele makstud liikmemaksud (kr).
Cotisations versées pour les organisations internationales (kr).

11.	1935
Rahvasteliidu liikmemaks	110 140
Tolliuuioni tariifide ühingu	1 800
Kõlmutusajanduse instituudila	250
Kirjanduse- ja kunstikaitses ühingu büroo	—
Rooma põllumajandusinstituudile ja rahvusvahelisele seemnekontrolli ühisele	5 028
Raudteede konventsiooni- ja liikmemaksud	—
Posti- ja telegraafiliidu büroo maksud	6 319
Londoni Chamber of Commerce 1935/36. a. liikmemaks	96
Kokku	123 633

minekuid seoses eestlaste võõrsilt kojutoomisega kogusummas kr 56 726.—

Kaitseministeeriumi kulutused välismail ulatusid 1 235 151 kr.

21. Kapitalide liikumine.

Mouvement des capitaux.

Kapitalide liikumise alalt tuleb arvestada peamiselt riigivõlgade kustutamist ning erapankade vahekorraldada välismaaga.

Eesti Panga kullatagavarad ja välisvarade, väliskorrespondentide, tšekide ja raha seis võrdus panga aruande järgi:

1935. a. (tuh. kr) 39 797
 1934. a. „ „ 35 866

Suurenemine võrreldes 1934. a. +3 931 tuh. kr.

Erapankade väliskohustised oiid:

1934. a. lõpul 1 292 tuh. kr
 1935. a. „ „ 1 135 „ „
 Vahekorraldamine meie kasuks 157 „ „

Pankade väliskorrespondentide, -veksliskendi ja -võla arrete vahe
 1934—35. a. (1 000 kr).
Correspondants à l'étranger, escompte et avances des banques privées de 1934—35 (1 000 kr).

12.	1935			1934		
	Meie kasuks	Meie kahjuks	±	Meie kasuks	Meie kahjuks	±
Krediitbank a.-s.	1 758	11	+1 747	947	9	+938
G. Scheel ja Ko	2 124	5 272	-3 148	4 704	6 988	-2 284
Tartu Pank	890	872	+18	705	992	-287
Tallinna linnapank	62	0	+62	58	0	+58
Tallinna aktsiapank	20	14	+6	7	22	-15
Pärnu krediitpank	41	40	+1	56	0	+56
Tartu tööstuspank	2	—	+2	7	6	+1
E. Rahvapank	163	0	+163	229	12	+217
Tall. juudi ühispank	14	—	+14	24	1	+23
Tartu juudi ühispank	—	—	—	1	0	+1
Valga pank	—	—	—	—	—	—
Viru pank	—	—	—	—	—	—
B. kommertsbank	—	—	—	—	—	—
Pärnu pank	—	—	—	—	—	—
Diskonto pank	—	—	—	—	—	—
Kokku	5 074	6 209	-1 135	6 738	8 030	-1 292

Välisvõlgasid tasuti aasta jooksul järgmiselt:

£ obligatsioonide osas Ekr 133 964,18
 \$ obligatsioonide osas „ 172 710,94
 Rootsi tuletiku trusti arvel „ 74 502,51
 Rootsi kaubakrediidi arvel „ 78 968,59
 Vickers'i arvel „ 36 700.—
 Raudteematerjalide laenu arvel „ 233 550.—

Kokku Ekr 735 396,22

Maksebilansi üldtulemus.
Résultats.

Tab. 13 toob maksebilansi üldkokkuvõtte, mis rahuldusega lubab vaadata tagasi 1935. aastale. Vahekorraldada välismaaga on meie kasuks ja seda peagu kogu väliskanbandusliku aktiivsaldo ulatuses: üle 9 milj. kr võrra oleme suutnud välismaid rohkem kohustada ja sealt saada kui sinna võlgnesime.

Kaupade ja muude jooksvate artiklite aktiivsaldo (13,7 milj. kr) seisab vastu vaid protsentide ja dividendide rühma passiivsaldo (ca 4,5 milj. kr).

Olguigi et jooksvate artiklite bilanss võrreldes 1934. a. omaga näitas ümmarguselt 2 milj. kr-st kahanemist, siiski oli see küllaldane, et võimaldada valitsusvaheliste võlgade ja % kavakohast tasumist ning muude vajalike kulutuste teostamist, andes seejuures veel ülejäägi.

Maksebilansi ülekaal avaldus nii Eesti Panga välisvarade suurenemises, kui ka erapankade väliskohustiste vähenemises. Need mõlemad nähtused avaldusid aga palju mõõdukamalt, kui eelmisel aastal. Peagu samavõrd, kui suurensid pankade reservid, jäi saavutatud tulemus pankade arvetes avaldumata (kogu suurenemine 4,8 milj. kr, vahe jooksvate artiklite bilansiga 4,3 milj. kr).

Niipalju kui see ei olene võimalikkudest vigadest, on siin tegemist kahe nähtusega: osa saadud välisvaluutast võis minna rahva kätte väljaspool panku,

Rahvusvaheline maksebilans 1935. a. (1 000 kr) — Balance des paiements en 1935 (1 000 kr).

18.	Kredit	Deebet	+	-
A. Jooksvad artiklid (kaubad, toened ja kuld) — Marchandises, services et or.				
I. Kaubad — Marchandises.				
Välja- ja sisseveedu — <i>Exportation et importation</i>	80 100	68 667	11 439	—
Hõbe kangide ja metallina — <i>Argent en lingots</i>	9	45	—	36
Hõbe teosis ja juveliteosina — <i>Argent en ouvrages</i>	3	19	—	16
Kuld teosina — <i>Or en ouvrages</i>	—	17	—	17
Laevad — <i>Bateaux</i>	240	1 341	—	1 101
Kokku — Total	80 358	70 089	11 439	1 170
II. Protseendid ja dividendid — Intérêts et dividendes.				
4. Valitsusvahelistelt võlgadelt — <i>Intérêts sur les dettes intergouvernementales</i>	—	1 792	—	1 792
5. Muudelt laenuidelt — <i>Intérêts sur d'autres dettes publiques</i>	—	479	—	479
6-7. Kapitaligaigutuste % ja dividendid — <i>Autres intérêts des capitaux à long et à court terme</i>	500	2 700	—	2 200
III. Muud jooksvad artiklid — Autres articles cour.				
8. Laevapabid — <i>Transports maritimes</i>	10 518	—	10 518	—
9. Sadamamaksud ja kuld sadamais — <i>Droits de port et frais aux ports</i>	1 053	6 791	—	5 738
10. Transport raudteel — <i>Transport par chemins de fer</i>	120	211	—	91
Transiit — <i>Transit</i>	—	—	—	—
Muud — <i>Autres</i>	—	—	—	—
11. Kindlustuspreemid — <i>Primes d'assurance</i>	950	1 450	—	500
12. Posti-telegraafi- ja telefoni operatsioonid — <i>Poste, télégraphie et téléphone</i>	411	102	219	—
13. Välja- ja sissorändajad — <i>Fonds des migrants</i>	100	90	10	—
15. Reisijad ja edusõppijad — <i>Dépenses des touristes</i>	3 143	2 953	190	—
16. Diplomaat- ja konsulaarablaste kulud — <i>Dépenses des services diplomatiques</i>	750	618	132	—
17. Autoritasud — <i>Divers services personnels</i>	—	—	—	—
20. Rahvusvah. asut. liikumiseks — <i>Cotisations des assoc. internationales</i>	—	124	—	124
21. Mujal arvestam. valitsuse kulud ja tulud — <i>Autres recettes et dépenses gouvernementales</i>	121	1 202	—	1 171
22. Muud jooksvad tulud — <i>Autres articles</i>	—	—	—	—
Laevade parandus — <i>Réparations des navires</i>	28	—	28	—
Kinofilimid — <i>Films cinématographiques</i>	—	100	—	100
IV. Kuld — Or.				
22. Kuld ja kuldraha liikumine — <i>Espèces d'or et lingots d'or</i>	—	9	—	9
Üldse jooksvad artiklid — Total pour les marchandises, services et or	98 052	88 890	22 536	13 374
Vahe — <i>Balance</i>	9 162	—	—	—
B. Kapitalide liikumine — Mouvement des capitaux.				
I. Pikaajalised toimingud — Opérations à long terme.				
1. Amortisatsioon — <i>Amortissement:</i>	—	—	—	—
(a) Valitsusvaheliste võlg. kustut. — <i>Amortissem. des dettes intergouvernem.</i>	—	—	—	—
(b) Teiste riigivõlgade kustut. — <i>Amortissem. des autres dettes</i>	—	354	—	354
2. Rahvasteliidu laenuobligatsioonide tagasost. — <i>Achat des titres de l'emprunt de SDV</i>	—	307	—	307
3. Rootsi tulutikutrusti laen — <i>Emprunts de Trust d'allumettes</i>	—	75	—	75
II. Lühiajalised toimingud — Opérations à court terme.				
3. Ecati Panga välisvarade suurenemine — <i>Changements dans les avoirs de l'Esti Bank</i>	—	3 931	—	3 931
4. Erapanikade väliskohustuste vähenemine — <i>Changements dans les avoirs des autres banques</i>	—	157	—	157
Üldse kapitali liikumine — Mouv. des cap.	—	4 824	—	4 824
Vahe — <i>Balance</i>	—	4 824	—	—
Maksebilansi üldvahe (arvestamata välkosade vahed, voad jne.) — Balance générale (erreurs, omissions, accroissem. des créd. commerc. etc.)	—	4 338	—	4 338

osa võidi tarvitada välismaiste arvõlgade tasumiseks (kaupade väljaveo kaudu).

Majanduselu edu ilmneb esijoonel väljaveo suurenemises, mis võimaldas ka suurema sisseveo. Muud jooksvad artiklid on muutunud vähe.

Tulemusel võib märgata ka olukorra muutumist normaalsemaks, mis peegeldub asjaolus, et jooksvate artiklite bilans ületab kapitalide liikumise oma. Teatavasti meil ei ole nimetamisväärsid investeerimisi välismaal, samuti puuduvad ka tõhusad sissetulekud muudest välismaisist allikaist. Suurema osa kapitalide liikumisest maksebilansis moodustavad valitsusvaheliste võlgadega seoses olevad ülekanded ning ülekanded kaubakrediitide arvel. Seega ei tohiks kapitalide sisse- ja väljalikumiste

vahe normaaloludes ületada vahet jooksvate artiklite krediti ja deebeti vahel. Vastupidine nähtus, mis ilmnes eelmisel aastail, lubas oletada nii salakaubitsemise levikut kui ka varushoitud välisvaluuta turuletoomist. Käesolev maksebilans näitab, et mõlemad võimalused ei oma erilist kaalu.

Tab. 14 on koostatud vastavalt Rahvasteliidu majandussektiooni soovidele. 1934. a. arvudes kindlustusseltside eelkõikuvõtted on parandatud lõpptulemustele vastavalt.

Rahvusvahelise võla bilans.
Balance de la dette internationale.

Valitsusvaheliste võlgade summa, mis 1934. a. lõpuks võrdus 125,9 milj. kr, kahanes aasta jooksul 114 milj. kr-le. Võlakohustuste vähenemine on tingitud peamiselt

Rahvusvahelise maksebilans (mlj. kr) 1931—35. a. — Balance des paiements de 1931—35 (millions de kr).

14.	Kreedit — Crédit					Deebet — Débit				
	1935	1934	1933	1932	1931	1935	1934	1933	1932	1931
A. JOOKSVAD ARTIKLID — ARTICLES COURANTS.										
I. Kaubad — Marchandises.										
1. Kaubad — Marchandises	80,1	69,0	45,6	42,6	71,0	68,7	55,3	69,0	36,8	61,2
2. Laevad — Bateaux	0,2	0,2	2,4	—	—	1,3	0,5	0,6	0,5	0,6
II. Protseidid ja dividendid — Int�r�ts et dividendes.										
3. Valitsusvahelistelt v�lgadelt — Int�r�ts sur les dettes intergouvernementales	—	—	—	—	—	1,8	1,8	2,0	1,8	1,0
4. Muudelt laenuidelt — Int�r�ts sur d'autres dettes publiques	—	—	—	—	—	0,5	0,5	0,5	1,5	2,4
5. Kapitali palgutuste % ja dividendid — Autres int�r�ts des capitaux � long et � court terme	0,5	0,5	0,5	0,5	0,9	2,7	2,7	2,7	2,4	2,5
III. Muud jooksvad artiklid — Autres articles cour.										
6. Laevaprahid — Transports maritimes	10,5	10,3	9,1	7,7	8,8	—	—	—	—	—
7. Sadamamaksud ja kulud sadamais — Droits de port et frais aux ports	1,0	1,1	0,5	0,4	0,6	6,8	7,0	6,2	5,2	5,6
8. Transport raudteel — Transport par chemins de fer:										
(a) Transit — Transit	—	—	0,1	0,4	0,8	—	—	—	—	—
(b) Muud — Autres	0,1	0,1	0,3	0,5	1,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
9. Kindlustuspreemiad — Primes d'assurance	1,0	1,6	1,3	1,8	1,7	1,5	1,4	1,8	2,1	2,1
10. Posti-telegraafi- ja telefoniperatsioonid — Poste, télégraphe et téléphone	0,4	0,4	0,3	0,3	0,7	0,2	0,2	0,3	0,6	0,4
11. Vajja- ja sisser�ndajad — Fonds des migrants	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,1	0,2	0,2	0,2	0,5
12. Reisijad ja odas�ppijad — Dépenses des touristes	3,1	2,8	2,5	2,5	3,7	3,0	3,0	2,7	2,9	3,3
13. Diplomaat- ja konsulaarsinduste kulud — Dépenses des services diplomatiques	0,8	1,0	1,0	1,0	1,1	0,6	0,5	0,4	0,5	0,6
14. Rahvusvah. asut. liikmemaksud — Cotisations des assoc. internationales	—	—	—	—	—	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
15. M�jal arvestamata valitsuse kulud ja tulud — Autres recettes et dépenses gouvernementales	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,3	2,5	0,4	0,6	0,7
16. Muud jooksvad tulud — Autres articles	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—
17. Laevade parandus — Réparations des navires	—	—	—	0,1	0,1	—	—	—	—	—
18. Kinofilmid — Films cin�matographiques	—	—	—	—	—	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
IV. Kuld — Or.										
19. Kuld ja kuldraha liikumine — Esp�ces d'or et lingots d'or	—	—	—	0,5	0,1	—	—	—	0,1	—
Üldse jooksvad artiklid — Total pour les marchandises, services et or	98,0	87,2	63,8	59,0	91,2	88,9	76,0	57,2	55,6	81,3
Vahe — Balance (�):										
(a) Kaubad ja teenod — Marchandises et services	+9,1	+11,2	+6,3	+3,1	+9,8	—	—	—	—	—
(b) Kuld — Or	—	—	—	+0,4	+0,1	—	—	—	—	—
(c) Kaubad, teenistused ja kuld — Marchandises, services et or	+9,1	+11,2	+6,3	+3,5	+9,9	—	—	—	—	—
B. KAPITALIDE LIIKUMINE — MOUVEMENT DES CAPITAUX.										
I. Pikaajalsed toimingud — Opérations � long terme.										
1. Amortisatsioon — Amortissement:										
(a) Valitsusvahelistele v�lgadele, kustut. — Amortisem. des dettes intergouvernementales	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,1
(b) Teiste riigiv�lgadele, kustut. — Amortisem. des autres dettes	—	—	—	—	—	0,3	0,3	0,4	0,2	0,5
2. Rahvasteliidu laenuobligatsioonide tagastus — Achat des titres de l'emprunt de SDN	—	—	—	—	—	0,3	0,3	—	0,2	0,2
3. Rootsi tuletiktrusti laenu — Emprunt de Trust d'allumettes	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—
II. L�hlaajalsed toimingud — Opérations � court terme.										
4. Muutused v�hiv�lgade ja varade — Changements des avoirs:										
(a) Eesti Pank — Eesti Pank	—	—	—	2,1	7,8	3,9	12,0	3,6	—	—
(b) Teised pangad — Autres banques	—	—	—	0,1	—	0,2	0,6	4,3	—	5,5
5. Punkt 4. parandus, olenevalt sterlingi langusest — Correction due � la chute de l'argent	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,1
6. Riigivarade suurenemine välismaal — Augmentation des avoirs d'Etat � l'�tranger	—	—	—	—	—	—	—	2,2	—	—
Kokku — Total	—	—	—	2,2	7,8	4,8	13,2	10,5	0,5	13,4
Vahe kapitalide liikumises — Balance de mouvement des capitaux (�)	-4,8	-13,2	-10,5	+1,7	-5,6	—	—	—	—	—
�ldvahe — Balance générale	+4,3	-2,0	-3,6	+5,2	+4,3	—	—	—	—	—

sõjavõlgade protsentide mitteamistamisest. Üldse Panga välisvarade tõusu tagajärjel on tõusnud ka meie kohustused välismaa vastu on aasta jooksul meie varad välismaal. Kokku võiksime hinnata vähenenud ümmarguselt 23 milj. krooni võrra. Eesti meie netovälisvõlgnevust ca 68 milj. kr.

Riigivõlgade summa aasta lõpuks — *Dettes extérieurs de l'État à la fin de l'année.*

15.	Vastavas valuutas — <i>En monnaie correspond.</i>			Ekr. (1 000)			
		1935	1934	1933	1935	1934	1933
Valitsustevahelised võlakohustused — <i>Dettes gouvernementales (de guerre)</i>	£	1 047 220	92 141	85 338	19 217	1 274 717	1 229 261
	\$	16 406 013	—	—	61 747	18 382 300	17 787 279
Raha- ja pangareformi laen — <i>Emprunt contracté sous les susp. de la Soc. de Nations</i>	£	038 300	25 507	24 967	11 713	647 600	656 200
	\$	3 592 500	—	—	13 472	3 641 000	3 096 500
Kokku — Total		—	117 648	110 300	106 149	—	—
Muud riigi- ja omavalitsuste laenud — <i>Autr. dettes</i>	£	18 000	8 250	8 450	349	34 000	49 000
	Rk	7 890 004	—	—	7 473	8 061 835	8 141 280
Üldse — Gr. total		—	125 898	118 756	113 971	—	—
Vahje eelmise aastaga võrreldes (+ või —) — <i>Différence entre l'année précéd.</i>		—	+7 142	+9 194	—	—	—

Olutsi meie rahvusvahelise välisvõlgnevuse kohta 1935. a. lõpuks.

Essais d'établissement du montant de la dette internationale de l'Estonie à la fin de 1935.

16.	Millj. kr	Varad — <i>Avoirs</i>	Millions de kr
Kohustused — <i>Exigibilités</i>			
Riigi võlad — <i>Dettes de l'État.</i>			
Valitsustevahelised võlakohustused — <i>Dettes inter-gouvernementales</i>	81	B. Panga välisvarad — <i>Avoirs étrangers de la Banque d'Estonie</i>	40
Raha- ja pangareformi laen — <i>Emprunt sous les ausp. de la Soc. des Nations</i>	25	Raha- ja pangareformi paberid Eestis — <i>Titres de l'emprunt de la Soc. des Nat. en Estonie</i>	5
Muud riigi- ja omavalitsuste laenud — <i>Autres dettes</i>	8		
Kokku — Total	114	Kapitalipaigutused ja hoiusummad välismaal — <i>Placements à long terme et dépôts à l'étranger</i>	20
Kapitalipaigutused ottevõttele ja pankades — <i>Placements à long terme en entreprises et banques</i>	26*)	Kinnisvarad — <i>Biens immeubles</i>	7
Välismaalaste kinnisvarad — <i>Biens immeubles des étrangers</i>	2	Valitsuse varad välismaal — <i>Avoirs l'État à l'étranger</i>	3
Erapannade lühiajaliste võlgade saldo — <i>Solde des crédits à court. t. des banques priv.</i>	1	Kokku — Total	75
Kokku — Total	143	Vahje — Balance	68

*) Võetud I. I 1936 teostatud ankeedi andmeil kohustuste summa (mitte kaupade sisseveo alal).

Maksebilansi kohta varem Kesktöövo väljasaandeks hinnatud:

Rahvusvaheline maksubilans 1934 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 164(7)—165(8), 1935 a., lhk. 333—390.
 Rahvusvaheline maksubilans 1935 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 151(6), 1934 a., lhk. 281—288.
 Rahvusvaheline maksubilans 1929—32 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 138(5), 1933 a., lhk. 254—268.
 Maksubilans 1928 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 92(7)—93(8), 1929 a., lhk. 420—426.
 Maksubilans 1927 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 78(5), 1928 a., lhk. 303—310.
 Eesti maksubilans 1924—26 a. — A. Tooms, E. Statistika nr. 66(5), 1927 a., lhk. 239—256.

ERA- ja TÄHTSAMATE ÜHISPANKADE TULUD ja KULUD 1935 a.

RECETTES et DÉPENSES des BANQUES PRIVÉES et des BANQUES COOPÉRATIVES en 1935.

Sisu: 1. Pankade arv ja üldseisukord, lhk. 331. 2. Tulude ja kulude koostis, lhk. 331. 3. Puhaskasu jaotus ja makstud dividend, lhk. 336.

1. Pankade arv ja üldseisukord.

Nombre des banques et situation générale.

endised 11 aktsia-, 2 linna- ja 25 tähtsamat ühispanka, mis võeti arvesse tabelite koostamisel. Mujal asuvaid osakondi omaid aasta lõpul 3 aktsiapanka kokku 10 (Krediit pank 8, Tartu pank 1, Tartu

tööstuspank 1) ja 3 ühispanka kokku 3 (Viljandi ühispank, Tallinna laenu- ja hoiukassa ja Põllupidajate ühispank). Osakondade arv vähenes erapankadel 3 võrra ja suurenes ühispankadel 1 võrra eelneva aastaga võrreldes.

Tõususuunaline majanduse arenemine kestis üldiselt ka 1935. a. Panganduse alal kajastus see aktiivsete kui ka passiivsete operatsioonide laienemises.

Arvete seis milj. kr (kuu lõpul).

	Aasta keskmine			1935. a.				1934. a.				1933. a.
	1935	1934	1933	XII	IX	VI	III	XII	IX	VI	III	XII
Erapangad.												
Kassa ja j. a.	6,0	3,9	2,8	8,0	6,0	5,5	4,9	6,7	3,9	4,2	3,5	4,9
Laenu	53,0	53,1	50,3	53,6	53,0	55,0	55,1	52,5	51,0	55,4	54,3	50,0
a) Disk. vekslid	23,9	22,4	18,7	23,1	22,2	25,0	25,2	23,0	21,6	24,1	23,3	19,6
b) Kto-kr. laenu	28,9	29,0	30,3	29,5	29,8	29,0	28,9	28,4	29,3	30,2	29,8	29,2
Korresp. (aktiiva)	2,4	2,0	1,8	3,5	2,5	2,7	2,2	2,2	1,9	2,4	2,0	1,5
Kinnisvara	5,3	6,1	6,1	5,1	5,1	6,2	5,3	5,6	6,3	6,3	6,3	6,5
Garantiid	6,6	4,4	5,2	7,3	8,8	6,8	7,0	6,1	3,8	4,8	5,1	4,0
Bilans	81,7	77,8	74,3	87,0	82,0	83,4	81,2	79,1	75,7	81,6	78,4	74,7
Omakapital	7,5	7,8	7,7	7,4	7,0	7,6	7,5	7,4	7,6	8,0	7,9	7,9
Hoiusummad	39,4	32,0	29,2	42,2	40,8	40,7	37,8	36,8	33,6	34,1	31,1	29,7
a) Tähtajal	0,5	5,8	6,2	7,7	6,9	6,0	6,4	5,8	5,8	5,9	5,7	5,6
b) Jooksvad arved	31,2	25,5	21,6	32,5	32,3	32,3	30,0	29,0	26,0	26,7	24,4	22,0
Võlaarved ja rediskont	8,7	13,0	12,1	10,9	5,4	8,9	10,7	11,2	9,6	14,7	15,7	14,7
Korresp. (passiiva)	11,7	12,2	12,8	12,4	12,6	11,3	11,6	11,4	12,1	12,4	12,5	11,9
Tähtsamad ühispangad.												
Kassa ja j. a.	6,0	3,9	2,4	6,5	6,7	6,6	5,6	5,9	5,0	4,1	3,2	2,8
Laenu	25,0	23,4	23,5	28,1	26,3	25,7	25,2	23,0	23,7	23,2	23,5	23,5
a) Disk. vekslid	15,1	13,2	12,8	16,0	15,0	15,2	14,9	14,1	13,5	13,1	13,0	12,3
b) Kto-kr. laenu	7,0	6,2	6,2	8,4	7,2	7,0	6,7	6,1	6,3	6,1	6,3	6,3
Korresp. (aktiiva)	0,8	0,8	0,7	0,9	0,7	0,9	0,6	0,8	0,6	0,7	0,7	0,7
Kinnisvara	2,2	2,1	2,1	1,8	2,3	2,3	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1
Garantiid	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Bilans	39,7	34,3	32,4	41,5	41,8	40,5	38,2	36,7	35,7	34,3	33,5	32,2
Omakapital	3,1	2,9	2,9	3,1	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0	2,9	2,8
Hoiusummad	30,1	24,2	21,1	32,3	31,7	30,8	29,0	28,1	25,6	24,4	23,0	21,8
a) Tähtajal	0,2	8,0	8,1	9,7	9,0	9,3	8,0	8,2	8,1	7,9	7,9	7,8
b) Jooksvad arved	20,1	16,0	12,7	21,8	21,1	20,6	19,2	19,0	17,0	15,9	14,5	13,5
Võlaarved ja rediskont	2,3	3,3	4,5	2,6	2,1	2,2	2,4	2,2	2,9	3,1	3,7	4,2
Korresp. (passiiva)	0,7	0,5	0,6	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7	0,5

Keskmine hoiuste summa suurenes erapankadel 6,3 milj. kr ja tähtsamail ühispankadel 5,9 milj. kr. Laenude kasv oli tunduvalt aeglasem aktsiapankadel (+0,8 milj. kr) ja ühispankadel (+2,2 milj. kr). Tähtsada oleks, et aasta lõppseisude alusel osutub laenude kasv märksa suuremaks kui see avaldub ülaltoodud keskmisist arvudest, mille peapõhjuseks on kasvu kiirenemine aasta lõppkuul võrreldes eelneva aasta sama ajaga, eriti ühispankadel. Lisahoiusummad, mis ei leidnud rakendust laenukena, kasustati peamiselt väärtpaperite juuresoetamiseks, kassatagavara

täiendamiseks ja võlaarvete vähendamiseks. Suuremad muutused, mis leidsid aset pankade kasustada olevate kapitaliallikate ja kapitali rakendusviiside alal, põhjustasid omakorda mõningaid muudatusi pankade kulude ja tulude koostises.

2. Tulude ja kulude koostis.

Composition des recettes et dépenses.

Tulude summa ulatus erapankadel 5 068 tuh. kr ja tähts. ühispankadel 2 722 tuhande kr, olles suurem eelneva aasta summast vastavalt 7,2% ja 10,8%. Kasv toimus erapankadel peaosas saadud intresside ja väiksemal

Tulud ja tulud era- ja ühispankadel 1934-35. a. — Recettes et dépenses des banques privées et des banques coopératives en 1934 et 1935.

Table with 10 columns: 2 suurpanka -- 2 grandes banques (1934, 1935), 11 väikesemat pankka -- 11 petites banques (1935, 1934), Erapangad (13) kokku Total pour les banques privées (1935, 1934), 25 ühispanka kokku Total pour 25 banques coopératives (1935, 1934). Rows include 1. Saadud %, komisjon ja porto, 2. Diskontoo vasiske protsendid, 3. Tähtsajalised laenu protsendid, 4. Konto-korrald laenu prots., 5. K. Korrespondent. arvete prots., 6. Rohumunade protsendid teist., 7. Kreditaast., 8. Kreditaast. väärtpaberiteid, 9. Mitteruugused protsendid, 10. Mitteruug. komisjon ja porto, 11. Tulud kinnisvarade kasutamiseast, 12. Mitteruugused tulud, 13. Sissetulekud eelm. aastate ma-, 14. Kinnisast. arvel, 15. Kinnisast. arvel, 16. Kinnisast. arvel, 17. Kinnisast. arvel, 18. Kinnisast. arvel, 19. Kinnisast. arvel, 20. Kinnisast. arvel, 21. Kinnisast. arvel, 22. Kinnisast. arvel, 23. Kinnisast. arvel, 24. Kinnisast. arvel, 25. Kinnisast. arvel, 26. Kinnisast. arvel, 27. Kinnisast. arvel, 28. Kinnisast. arvel, 29. Kinnisast. arvel, 30. Kinnisast. arvel, 31. Kinnisast. arvel, 32. Kinnisast. arvel, 33. Kinnisast. arvel, 34. Kinnisast. arvel, 35. Kinnisast. arvel, 36. Kinnisast. arvel, 37. Kinnisast. arvel, 38. Kinnisast. arvel, 39. Kinnisast. arvel, 40. Kinnisast. arvel, 41. Kinnisast. arvel, 42. Kinnisast. arvel, 43. Kinnisast. arvel, 44. Kinnisast. arvel, 45. Kinnisast. arvel, 46. Kinnisast. arvel, 47. Kinnisast. arvel, 48. Kinnisast. arvel, 49. Kinnisast. arvel, 50. Kinnisast. arvel, 51. Kinnisast. arvel, 52. Kinnisast. arvel, 53. Kinnisast. arvel.

Tulud — Recettes.

Table with 10 columns: 2 suurpanka -- 2 grandes banques (1934, 1935), 11 väikesemat pankka -- 11 petites banques (1935, 1934), Erapangad (13) kokku Total pour les banques privées (1935, 1934), 25 ühispanka kokku Total pour 25 banques coopératives (1935, 1934). Rows include 1. Saadud %, komisjon ja porto, 2. Diskontoo vasiske protsendid, 3. Tähtsajalised laenu protsendid, 4. Konto-korrald laenu prots., 5. K. Korrespondent. arvete prots., 6. Rohumunade protsendid teist., 7. Kreditaast., 8. Kreditaast. väärtpaberiteid, 9. Mitteruugused protsendid, 10. Mitteruug. komisjon ja porto, 11. Tulud kinnisvarade kasutamiseast, 12. Mitteruugused tulud, 13. Sissetulekud eelm. aastate ma-, 14. Kinnisast. arvel, 15. Kinnisast. arvel, 16. Kinnisast. arvel, 17. Kinnisast. arvel, 18. Kinnisast. arvel, 19. Kinnisast. arvel, 20. Kinnisast. arvel, 21. Kinnisast. arvel, 22. Kinnisast. arvel, 23. Kinnisast. arvel, 24. Kinnisast. arvel, 25. Kinnisast. arvel, 26. Kinnisast. arvel, 27. Kinnisast. arvel, 28. Kinnisast. arvel, 29. Kinnisast. arvel, 30. Kinnisast. arvel, 31. Kinnisast. arvel, 32. Kinnisast. arvel, 33. Kinnisast. arvel, 34. Kinnisast. arvel, 35. Kinnisast. arvel, 36. Kinnisast. arvel, 37. Kinnisast. arvel, 38. Kinnisast. arvel, 39. Kinnisast. arvel, 40. Kinnisast. arvel, 41. Kinnisast. arvel, 42. Kinnisast. arvel, 43. Kinnisast. arvel, 44. Kinnisast. arvel, 45. Kinnisast. arvel, 46. Kinnisast. arvel, 47. Kinnisast. arvel, 48. Kinnisast. arvel, 49. Kinnisast. arvel, 50. Kinnisast. arvel, 51. Kinnisast. arvel, 52. Kinnisast. arvel, 53. Kinnisast. arvel.

Tulud — Dépenses.

Table with 10 columns: 2 suurpanka -- 2 grandes banques (1934, 1935), 11 väikesemat pankka -- 11 petites banques (1935, 1934), Erapangad (13) kokku Total pour les banques privées (1935, 1934), 25 ühispanka kokku Total pour 25 banques coopératives (1935, 1934). Rows include 1. Välitsemis- ja ärikulud, 2. Valitsemis kulud, 3. Tasu juhatajatele, 4. Tasu ametnikule ja teenijale, 5. Palk ametnikule ja teen., 6. Asjaajamise kulud, 7. Raam., blank. ja kirjutust., 8. Telefon, telegraaf. post., 9. Majanduslikud kulud, 10. Übr. kätte, valvustus ja ruu- mald, 11. Makstud, 12. Pansjon. ja teised riigim., 13. Makstud %, komisjon ja porto, 14. Tähtsajal. hoiusmuna prots., 15. Jooksvate arvete protsendid, 16. Konto-korrald arvete krediid salodone protsendid, 17. Korrespondentide arvete prots., 18. Veksli redokud protsendid, 19. Prots. võlg. teist. kreditaast., 20. Mitteruugused protsendid, 21. Mitteruug. komisjon ja porto, 22. Kinnisvarade kasutamiseast, 23. Amortatsioon, 24. Riigi- ja omaval. maksud, 25. Mitteruugused kulud, 26. Manakirjused, 27. Puhaskulud, 28. Puhaskulud, 29. Puhaskulud, 30. Puhaskulud, 31. Puhaskulud, 32. Puhaskulud, 33. Puhaskulud, 34. Puhaskulud, 35. Puhaskulud, 36. Puhaskulud, 37. Puhaskulud, 38. Puhaskulud, 39. Puhaskulud, 40. Puhaskulud, 41. Puhaskulud, 42. Puhaskulud, 43. Puhaskulud, 44. Puhaskulud, 45. Puhaskulud, 46. Puhaskulud, 47. Puhaskulud, 48. Puhaskulud, 49. Puhaskulud, 50. Puhaskulud, 51. Puhaskulud, 52. Puhaskulud, 53. Puhaskulud.

Beimbe aasta puhtakasu ettekamne

Table with 2 columns: 1934, 1935. Rows include 1. Saadud %, komisjon ja porto, 2. Diskontoo vasiske protsendid, 3. Tähtsajalised laenu protsendid, 4. Konto-korrald laenu prots., 5. K. Korrespondent. arvete prots., 6. Rohumunade protsendid teist., 7. Kreditaast., 8. Kreditaast. väärtpaberiteid, 9. Mitteruugused protsendid, 10. Mitteruug. komisjon ja porto, 11. Tulud kinnisvarade kasutamiseast, 12. Mitteruugused tulud, 13. Sissetulekud eelm. aastate ma-, 14. Kinnisast. arvel, 15. Kinnisast. arvel, 16. Kinnisast. arvel, 17. Kinnisast. arvel, 18. Kinnisast. arvel, 19. Kinnisast. arvel, 20. Kinnisast. arvel, 21. Kinnisast. arvel, 22. Kinnisast. arvel, 23. Kinnisast. arvel, 24. Kinnisast. arvel, 25. Kinnisast. arvel, 26. Kinnisast. arvel, 27. Kinnisast. arvel, 28. Kinnisast. arvel, 29. Kinnisast. arvel, 30. Kinnisast. arvel, 31. Kinnisast. arvel, 32. Kinnisast. arvel, 33. Kinnisast. arvel, 34. Kinnisast. arvel, 35. Kinnisast. arvel, 36. Kinnisast. arvel, 37. Kinnisast. arvel, 38. Kinnisast. arvel, 39. Kinnisast. arvel, 40. Kinnisast. arvel, 41. Kinnisast. arvel, 42. Kinnisast. arvel, 43. Kinnisast. arvel, 44. Kinnisast. arvel, 45. Kinnisast. arvel, 46. Kinnisast. arvel, 47. Kinnisast. arvel, 48. Kinnisast. arvel, 49. Kinnisast. arvel, 50. Kinnisast. arvel, 51. Kinnisast. arvel, 52. Kinnisast. arvel, 53. Kinnisast. arvel.

Puhaskasu

Table with 2 columns: 1934, 1935. Rows include 1. Saadud %, komisjon ja porto, 2. Diskontoo vasiske protsendid, 3. Tähtsajalised laenu protsendid, 4. Konto-korrald laenu prots., 5. K. Korrespondent. arvete prots., 6. Rohumunade protsendid teist., 7. Kreditaast., 8. Kreditaast. väärtpaberiteid, 9. Mitteruugused protsendid, 10. Mitteruug. komisjon ja porto, 11. Tulud kinnisvarade kasutamiseast, 12. Mitteruugused tulud, 13. Sissetulekud eelm. aastate ma-, 14. Kinnisast. arvel, 15. Kinnisast. arvel, 16. Kinnisast. arvel, 17. Kinnisast. arvel, 18. Kinnisast. arvel, 19. Kinnisast. arvel, 20. Kinnisast. arvel, 21. Kinnisast. arvel, 22. Kinnisast. arvel, 23. Kinnisast. arvel, 24. Kinnisast. arvel, 25. Kinnisast. arvel, 26. Kinnisast. arvel, 27. Kinnisast. arvel, 28. Kinnisast. arvel, 29. Kinnisast. arvel, 30. Kinnisast. arvel, 31. Kinnisast. arvel, 32. Kinnisast. arvel, 33. Kinnisast. arvel, 34. Kinnisast. arvel, 35. Kinnisast. arvel, 36. Kinnisast. arvel, 37. Kinnisast. arvel, 38. Kinnisast. arvel, 39. Kinnisast. arvel, 40. Kinnisast. arvel, 41. Kinnisast. arvel, 42. Kinnisast. arvel, 43. Kinnisast. arvel, 44. Kinnisast. arvel, 45. Kinnisast. arvel, 46. Kinnisast. arvel, 47. Kinnisast. arvel, 48. Kinnisast. arvel, 49. Kinnisast. arvel, 50. Kinnisast. arvel, 51. Kinnisast. arvel, 52. Kinnisast. arvel, 53. Kinnisast. arvel.

	Krediid pank	G. Scheel ja Ko	Tartu pank	Tallinna linna-	Tartu linna-	Kauba pank	Besti laenupank	Tallinna aksia-	Pärnu krediid-	Tartu tööstus-	Valga pank	Viru pank
I. Intsürid ja komisjoneid saadud	1 000 402	695 696	636 884	503 878	248 956	144 479	49 914	80 409	66 755	90 080	87 519	51 087
1. Saadud	329 228	251 049	269 073	195 818	151 816	98 151	17 921	20 977	27 513	36 340	42 732	28 039
2. Präs terminaalid	3 004	—	18 827	8 214	—	15	—	—	3 720	19 778	11 718	—
3. Auarid präs	418 070	282 007	248 727	198 351	89 817	28 070	21 861	35 892	23 690	15 711	13 206	19 172
4. Korrespondentid	8 001	19 194	1 616	3 683	4 327	391	202	1 121	446	500	700	5
5. Kompasid saadud	—	4 519	1 323	58 868	18 140	3 898	17	1 674	—	—	85	91
6. Effektid	89 230	17 825	2 380	18 684	8 908	4 277	314	2 808	—	3 223	3 223	959
7. Diverid	50 592	3 099	52 078	210	1 808	1 700	1 217	556	—	1 033	2 137	1 600
8. Komisjoneid saadud	103 073	121 913	81 680	88 757	26 538	13 477	1 314	17 838	11 093	16 118	13 498	7 040
9. Reketteid saadud	137 577	15 025	29 914	3 424	—	25 936	80 629	1 426	—	6 480	7 040	10 100
10. Reketteid saadud	222 842	513 832	222 441	22 293	—	15 717	10 998	14 244	9 418	1 332	9 841	3 944
11. Remboursim. des dettes insupr.	36 753	1 861	7 966	5 218	14 243	613	1 040	4 584	—	378	5 152	995
12. Bénéfice de change	53 108	408 557	95 815	10 530	—	4 838	1 689	7 215	7 780	—	—	2 449
13. —	558	69 200	—	—	—	—	—	7 750	223	1 092	—	—
14. —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total	1 360 940	1 292 153	909 239	529 095	264 673	190 108	144 787	95 256	77 231	98 984	97 360	62 071
I. Fruits d'exploitation	385 728	262 558	253 257	140 728	69 553	55 945	35 155	56 791	27 150	42 883	31 702	17 107
1. Administration	44 881	27 300	37 464	16 580	11 217	10 581	6 627	15 789	9 463	7 429	5 209	2 760
2. Direction	21 450	27 800	27 831	11 209	8 176	5 571	6 000	11 920	9 373	6 439	4 800	2 040
3. Employés et service	296 769	162 904	129 373	56 794	21 766	25 231	18 854	25 829	10 178	18 437	12 910	7 104
4. Salaires	40 018	128 909	106 396	52 440	10 996	21 654	14 416	22 277	10 178	17 417	12 650	6 690
5. Frais de bureaux	48 151	44 033	40 849	15 726	7 121	7 231	6 111	6 538	3 406	9 214	8 753	3 822
6. Lièges, formidaires etc.	14 714	7 927	7 927	6 109	2 620	1 733	1 228	1 901	1 338	2 578	1 819	959
7. Postes, télégraphes, téléphones	21 731	13 540	13 910	5 444	2 231	2 266	1 593	2 697	1 838	2 650	1 182	1 140
8. Frais communaux	29 580	12 403	15 826	11 936	7 206	3 824	3 680	5 678	2 880	3 912	1 192	1 726
9. Loyer, chauffage, éclair., rep.	20 368	17 270	18 692	10 466	4 666	3 096	3 610	5 004	2 725	3 406	1 108	1 716
10. Impôts	36 677	15 718	29 745	39 743	22 243	9 378	2 888	3 040	1 223	3 341	3 647	2 196
11. Tendres et autres impôts	18 810	10 928	20 486	36 338	20 360	8 511	1 873	2 381	1 811	2 883	3 180	1 556
12. Intsürid ja komisjoneid saadud	500 370	461 219	369 271	229 091	121 479	82 778	33 474	24 453	36 484	39 229	36 735	27 743
1. Pour dépôts terminables	104 559	20 367	24 706	59 323	44 277	17 238	5 661	2 909	6 303	2 250	11 831	9 279
2. Pour comptes courants	301 663	105 859	154 739	162 639	73 653	38 669	18 991	15 086	12 294	13 854	20 778	12 001
3. Pour autres dépôts	17 449	224	4 826	2 754	1 066	3 295	415	696	230	239	6	3 652
4. Pour correspondants	7 088	164 858	23 284	—	—	1 012	1 077	1 555	10 617	10 617	1 197	723
5. Pour récomptes	4 547	118 893	53 150	—	—	14 324	4 665	12 693	9 341	—	1 068	888
6. Intsürid de dettes aux autr. inst.	8 737	6 401	11 931	194	—	5 144	3 072	3 637	1 201	—	1 068	753
7. Intsürid divers	50 359	4 849	48 504	86	05	1 810	54	687	7	1 112	1 949	87
8. Pour commissions	35 413	38 286	31 601	2 220	866	1 277	2 539	881	1 786	1 786	355	355
9. Amortissement	19 833	12 500	7 962	5 993	—	15 443	11 711	1 464	1 073	5 191	462	7 649
10. Amortissement	18 060	5 705	6 767	6 883	—	5 793	11 225	—	2 267	2 267	1 550	37
11. Intsürid	295 342	362 507	138 135	69 574	22 983	10 259	9 670	9 445	1 951	1 080	3 733	5 002
12. Intsürid	239 680	200 070	85 227	56 236	14 202	12 524	17 574	882 207	4 592	7 000	1 360	2 806
13. Intsürid	38 310	2 330	1 535	10 175	10 224	—	4 061	355	500	700	1 335	326
14. Präs terminables	2 006	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Präs terminables	174 017	69 788	69 672	25 303	—	—	4 448	—	—	—	—	1 490
16. Comptes divers	24 747	128 852	14 020	16 098	3 978	12 524	9 065	527	142	—	25	899
17. Différid de change	36 648	155 390	34 621	5 418	4 418	2 178	6 275	903	49	49	2 061	1 183
18. Amortisation du mobilier	11 657	5 147	5 147	1 988	1 400	387	3 793	970	972	2 326	312	680
19. Bénéfice net	93 594	98 283	110 975	89 149	50 705	16 853	1 830	2 353	10 550	6 497	25 167	4 570
20. Bénéfice net	563	69 200	—	—	—	—	—	750	223	1 092	—	—
Total	1 360 940	1 292 153	909 239	529 095	264 673	190 108	144 787	95 256	77 231	98 984	97 360	62 071

Total 50

Ühisikte pankade tulud ja kulu 1935. a. (kr) — Recettes et dépenses d'après les banques en 1935 (en kr).

	Eesti rahva-pank	Põllumeeste Keskpank	Tallinna majaj-oman. pank	Eesti laenu-ja hooldamis- Tartus	Tartu majaj-oman. pank	Viijandi ühispank	Põllumeajand. pank	Pärnu Eesti laenu- ja hooldamis
I. Intõrõid ja commissõions reclus	390 575	155 450	472 871	193 900	114 934	125 394	123 935	92 148
1. Eacomplex	105 063	60 074	289 385	69 558	71 836	65 443	63 339	26 487
2. Põets terminabõlõ	5 002	114	—	55 005	4 103	10 450	1 723	22 909
3. Aõtras pões	77 587	30 852	137 560	10 858	24 318	32 582	17 786	19 779
4. Correspondants	11 182	4 854	4 513	10 823	24 301	1 418	1 829	4 486
5. Comptes courants	17 650	9 604	63 123	12 217	2 224	1 878	7 077	7 106
6. Effets	38 935	11 790	—	15 376	900	5 302	3 532	7 510
7. Divers	11 387	—	1 777	10 466	651	369	348	1 060
8. Commissõions diverses	34 864	38 792	20 524	11 107	10 451	7 952	27 701	6 731
II. Recettes d'utilisatiõn d'immeubles	20 398	—	16 342	63 630	16 692	50	450	2 396
III. Recettes diverses	72 185	4 807	8 716	23 608	8 251	18 364	7 462	15 789
1. Remboursen. des dettes inespõrõ.	10 729	2 910	7 355	18 306	5 383	16 546	6 995	10 667
2. Bõnõfice de change	58 280	—	353	—	—	—	—	3 770
Report de bõnõfices de l'ann. prõc.	—	—	41 847	—	—	902	—	—
Total	392 158	160 257	539 776	276 038	138 117	143 808	131 847	110 333
I. Frais d'exploitation	115 082	50 030	113 604	55 817	87 215	36 941	35 653	32 125
1. Administration	17 145	3 157	9 184	6 031	6 031	6 008	3 238	4 433
2. Direction	43 937	1 920	4 100	2 175	3 104	4 800	1 659	2 880
3. Employõs et service	34 822	21 089	56 917	38 914	21 925	14 486	10 961	17 085
4. Salaires	16 870	16 870	47 552	32 370	16 820	17 200	17 200	13 722
5. Frais de bureau	16 445	2 205	12 508	4 024	4 024	10 285	7 137	5 641
a) Intõres, formulaires etc.	4 869	2 661	4 279	2 207	1 100	5 775	1 346	1 724
b) Postes, tõtõgraphes, tõtõphones.	6 204	2 892	4 642	1 808	1 250	1 728	1 546	1 672
c) Loyers, chauffage, cõtõstr., rep.	6 148	3 652	5 120	3 881	1 575	3 350	2 800	1 543
6. Frais économiques	5 145	3 807	4 778	3 806	1 333	3 394	2 157	1 421
7. Impõts	26 400	12 977	30 575	2 568	4 360	2 692	2 472	8 378
a) Tyndre et autres impõts	20 293	11 741	28 906	1 863	3 978	2 046	1 978	2 708
b) Intõrõts et commissõions payõs	178 555	93 008	234 886	157 145	60 726	64 974	61 352	51 088
c) Tyndre et autres impõts	19 693	20 868	73 920	89 607	18 149	21 487	25 790	19 486
II. Intõrõts et commissõions payõs	101 278	47 726	203 271	45 829	38 051	28 275	26 087	24 032
1. Pour comptes courants	8 319	448	4 506	8 319	16	1 985	3 607	1 905
2. Pour autres dõtõs	9 893	4 517	1 720	897	915	1 897	2 132	809
3. Pour correspondants	—	—	—	—	40	0 672	692	—
4. Pour rõtõmpõs	1 670	882	—	20 694	2 682	1 462	166	1 084
5. Intõrõts de dettes aux autr. entõtõ.	25 995	10 732	—	12	440	1 462	155	3 169
6. Intõrõts dõtõres	6 712	2 315	1 469	371	483	1 078	2 388	631
7. Pour commissõions	20 398	—	16 873	32 865	15 683	—	376	2 316
III. Frais d'utilisatiõn d'immeubles	12 300	—	10 371	1 000	9 792	—	—	670
I. Amortissement	2 087	—	2 952	7 135	2 568	—	—	255
2. Impõts	43 056	1 068	18 042	24 088	17 013	31 367	25 689	12 685
III. Autres dõtõres	37 531	448	9 087	22 203	14 573	30 334	19 137	9 677
I. Põets inespõrõs	3 642	448	8 002	13 437	13 086	4 864	4 155	210
a) Effets protestõs	—	—	—	3 698	525	6 621	2 892	6 462
b) Põets terminabõlõs	4 727	—	—	—	—	13 240	11 963	—
c) Autres pões	26 632	—	—	—	—	18 240	11 177	3 005
d) Comptes diverses	2 530	—	1 065	5 073	962	—	1 270	585
2. Dõtõs de charge	427	—	687	—	—	—	—	—
3. Amortisatiõn des mobõliers	2 985	—	1 128	—	—	—	—	—
Rõtõtes net.	40 078	16 151	70 524	6 323	1 240	298	1 293	1 210
Report de bõnõfice de l'ann. prõc.	—	—	41 847	—	—	10 526	8 777	12 241
Total	392 158	160 257	539 776	276 038	138 117	143 808	131 847	110 333

määral mitmesuguste tulude arvel ning ühispankadel intresside ja kinnisvara kasustamisest saadud tulude osas. Intressi tulu suurenemise peapõhjuseks oli operatsioonilise tegevuse laienemine. Teatud määral mõjustas tulude taset siiski ka intressimäär muutus ja nimelt suurendavalt era- ja vähendavalt ühispankadel. Intressitulu paisus kõigi tähtsamate liikide järgi, ulatuslikumalt konto-kr. laenudelt, hoiuarveilt teisis kreditaasutis, väärtpabereilt ja diskonto-veksleilt (ühispankadel), mistõttu tähendatud liigid kerksid samuti osatähtsuset. Suurima tuluallikana esinesid endiselt saadud protsendid, komisjon ja porto, andes erapankadele 3 687 tuh. kr ehk 72,8% ja ühispankadele 2 308 tuh. kr ehk 84,8% tulude üldsummast. Mitmesuguste tuludena said erapangad 1 069 tuh. kr ehk 21,1% ja ühispangad 251 tuh. kr ehk 9,2% kogu tulust. Kursikasu, mis oli mitmesuguste tulude suuremaid liike, suurenes pisut era- ja vähenes ühispankadel. Samal ajal arenes kursikahjude liikumine vastupidises suunas, nimelt vähenes era- ja suurenes ühispankadel, mille tulemusena sel alal saavutatud nettotulu paisus märgatavalt esimesil (1935. a. 346 tuh. kr, 1934. a. 316 tuh. kr) ja kaheks viimaseil (1935. a. 77 tuh. kr, 1934. a. 84 tuh. kr).

Kinnisvara kasustamisest saadud tulu kaheks märksa era- ja suurenes veidi ühispankadel, tingitult valdamisel olnud vara vastavast muutusest. Vastavate kulude samalaadse liikumise tõttu jäi kinnisvara kasutamise alal saadud ülejääk ligikaudu endiseks, ulatudes erapankadel 71 tuh. kr (1934. a. 70 tuh. kr) ja ühispankadel 37 tuh. kr (1934. a. 34 tuh. kr).

Kulud moodustasid erapankadel 4 549 tuh. kr ja tähts. ühispankadel 2 482 tuh. kr ehk vastavalt 106,0% ja 111,0% eelneva aasta kulusummast. Kasv toimus valitsemis- ja ärikulude, operatsioonikulude ja mitmesuguste kulude osas. Ulatuslikum oli mitmesuguste kulude, eriti mahakirjutuste kasv, mis seetõttu kerksid ka osasuurelt teiste kululiikide arvel.

Valitsemis- ja ärikulud, mis nõudsid 30,4% era- ja 31,0% ühispankade kulude üldsummast, kasvasid suhteliselt veidi esimesil (1935. a. 2,6%, 1934. a. 2,5% laenusummast) ja vähenesid viimaseil (1935. a. 3,0%, 1934. a. 3,2%). Muutuse tingis valitsemiskulu paisumine ja asjaajamiskulu ning maksude kaheks vähenemine. Ametnike ja teenijate tasud, milleks kulus üle poole ärikulude üldsummast, suurenesid summalt mõlemal rühmal, olles tingitud erapankadel peamiselt tasude töstmisest ja ühispankadel personaali arvulisest kasvust. Aasta lõpul teenistuses olnud ametnike ja teenijate arv ulatus 416 (1934. a. 461) era- ja 261 tähts. ühispankadel. Personaali koondumise erapankadel põhjustas asetleidnud osakondade likvideerimine. Makstud intressid, komisjon ja porto moodustas endiselt suurima kululiigi, ulatudes erapankadel 43,3% ja ühispankadel 52,8% üldsummast. Operatsioonilise kulu protsent keskmisest laenusummast vähenes pisut era- (1935. a. 3,6%, 1934. a. 3,7%) ja suurenes ühispankadel (1935. a. 5,1%, 1934. a. 5,0%). Võrdlemisi suuremääralise mitmesuguste kulude kasvu põhjuseks oli kahtlaste laenude mahakirjutuste paisumine. Tõenäoliselt toimus see varemalt aastail antud laenude arvel.

Üksikute pankade tulude ja kulude koostis ning kasu % 1935. a. (Tulud üldse = 100.)

	Laenude %	Müüd saadud %	Komisjon ja porto	Tulud kinnisvarade kasustamisest	Mitmesugused sissetulekul	Kulud üldse	Hobusumma %	Müüd maksitud %	Ärikulud	Kinnisvara kasustamise kulud	Müüd kulud	Kasu %
Krediid pank	55,1	10,9	7,6	10,1	16,3	93,1	31,2	5,0	28,3	6,3	21,7	6,9
G. Scheel ja Ko	43,6	3,1	10,0	1,3	42,0	92,0	10,4	27,4	21,4	3,1	29,7	8,0
Tartu pank	56,9	0,3	9,0	3,3	24,5	87,1	20,3	20,3	27,8	3,5	15,2	12,9
Tallinna linna pank	72,4	15,4	7,3	0,7	4,2	83,2	42,5	0,8	26,6	0,1	13,2	16,8
Tartu linna pank	73,5	10,6	10,0	—	5,9	80,8	44,0	0,9	20,3	—	8,7	19,2
Kauba pank	63,8	5,1	7,1	13,6	10,4	91,2	31,2	12,4	29,4	8,1	10,1	8,8
Besti laenu pank	27,5	1,2	5,8	55,7	9,8	98,7	15,2	7,9	24,3	35,7	15,6	1,3
Tallinna aktsiapank	60,2	6,5	13,4	1,5	13,4	97,5	19,8	6,1	60,1	1,5	10,0	2,5
Pärnu krediidipank	70,6	1,0	15,2	1,1	12,2	83,6	25,2	22,2	35,3	1,4	2,5	13,4
Tartu tööstuspank	73,4	2,2	16,5	0,6	1,3	93,4	16,7	23,4	43,3	5,3	4,7	6,6
Valga pank	69,5	6,5	13,9	—	10,1	74,1	33,5	4,2	32,6	—	3,8	25,9
Viru pank	69,0	3,1	9,0	11,3	6,4	92,6	40,3	4,5	27,6	12,3	8,0	7,4
Võru pank	53,5	3,9	18,3	13,6	10,7	83,9	21,1	12,2	34,9	13,8	1,9	16,1
Kokku	56,1	7,6	9,1	6,1	21,1	89,8	25,2	13,7	27,3	4,7	18,9	10,2
25 ühispanka kokku 1935. a.	62,1	12,6	10,1	6,0	9,2	91,2	41,4	6,8	28,3	4,6	10,1	8,8
Besti rahvapank	48,1	18,4	8,9	5,2	13,4	89,8	23,0	11,3	29,3	5,2	11,0	10,2
Põllumeeste keskpank	56,5	16,3	24,2	—	3,0	89,9	40,5	11,5	31,2	—	0,7	10,1
Tall. majaoman. pank	75,7	13,9	5,3	3,3	1,8	85,8	56,6	0,6	22,8	3,2	2,6	14,2
Bestilaenu- ja hoiuüh. Tartus	48,9	17,3	4,0	19,4	10,4	97,7	49,0	7,9	20,2	11,9	3,7	2,3
Tartu majaoman. pank	72,6	3,0	7,6	12,3	4,5	94,6	40,7	3,3	23,9	11,4	12,3	5,4
Viljandi ühispank	75,5	6,2	5,5	0,0	12,8	92,7	30,0	9,2	25,7	—	21,8	7,3
Põllumeesjärgduse pank	62,8	10,2	21,0	0,3	5,7	93,3	42,0	4,5	27,0	0,3	19,5	6,7
Pärnu Bestilaenu- ja hoiuüh.	62,7	14,7	6,1	2,2	14,3	88,9	41,2	5,1	23,1	2,0	11,5	11,1
Tallinna laenu- ja hoiukassa	53,2	9,3	9,3	20,3	7,4	90,4	43,8	1,6	25,1	10,0	11,1	3,6
Põtsamaa ühispank	74,4	5,1	8,8	10,4	1,3	95,2	43,7	6,6	30,8	5,8	8,5	4,8
Võru ühispank	69,3	4,2	12,5	17,6	5,4	100	22,6	23,4	27,8	12,7	13,6	—
Rakvere ühispank	68,4	6,2	7,9	12,2	5,3	90,4	37,8	12,5	28,7	7,2	4,2	9,6
Pärnумаa põllum. ühispank	41,0	27,8	4,4	—	26,8	84,7	36,1	3,1	33,4	—	12,1	15,3
Narva ühispank	80,8	2,4	10,5	4,9	1,9	93,8	41,2	7,8	30,7	4,5	9,6	6,2
Jõgeva ühispank	67,1	11,9	9,5	4,1	7,4	91,4	37,8	1,0	34,4	3,6	14,6	8,6

Mitmesugused kulud ulatusid 21,0% era- ja 11,1% ühispankade kulude üldsummast ning mahakirjutused vastavalt 14,0% ja 9,0% ehk 1,2% ja 0,9% laenusummast.

Tulude ja kulude koostise tähtsamad muudatused olid järgmised: osatähtsusest tuluallikana vähenes erapankadel kinnisvara (−1,8%) ja suurenesid mitmesugused sissetulekud (+1,8%) ning kahanesisid ühispankadel mitmesugused sissetulekud (−1,8%) ja kasvasid intressid (+1,8%). Kulude protsent tulust vähenes erapankadel üldse (−0,9%), makstud intresside (−1,8%), ärikulu (−1,0%) ja kinnisvarade (−1,7%) ning suurenes munde kulude (+3,0%) alal. Ühispankadel vähenesisid osatähtsusest märgatavamalt ärikulu (−1,9%) ja suurenesid kulud üldse (+0,2%) ja muud kulud (+1,9%). Kulude protsent keskmisest

summa ülekaalu. Muude tulude ja kulude vahetõttu halvenes erapankadel kulude tuludest kiirema kasvu ja ühispankadel muude tulude koondumise ning vastavate kulude tunduva paisumise tõttu. Üldiselt saavutasid era- kui ka ühispankad eelnevast aastast paremaid tulemusi. Ülejäägiga lõpetasid aruandeaasta kõik era- ja 24 tähts. ühispanka. Ülejääk ulatus esimesil 519 tuh. kr (1934. a. 438 tuh. kr ilma eelmise aasta puhtakasu ettekandeta) ja viimaseil 240 tuh. kr (1934. a. 220 tuh. kr), mis moodustab vastavalt 9,3% ja 11,0% põhikapitalist. Dividendi maksid 11 erapanka 193 tuh. kr ehk 1,0–12,0% põhikapitalist ja 20 ühispanka 108 tuh. kr ehk 2,8–7,8%.

Puhaskasu jaotus % (puhaskasu = 100¹), dividendi summa ja selle % põhikapitalist 1935. a.

Üldse saadud ja makstud protsendimäärad.

	Saadud	Makstud	Vahe
1935. a. erapangad . . .	6,20	3,11	2,00
Tähts. ühispangad . . .	4,00	3,89	2,11
1934. a. erapangad . . .	5,11	3,12	1,99
Tähts. ühispangad . . .	6,22	4,13	2,00

laenusummast suurenes pisut era- (1935. a. 8,4%, 1934. a. 8,2%) ja ühispankadel (1935. a. 9,7%, 1934. a. 9,0%), peamiselt kahtlaste laenude mahakirjutuste suurenemise järeltulul.

3. Puhaskasu jaotus ja makstud dividend.

Möödunud aastal suurenes pankade intressidena saadud tulu- ja vastav kulusumma, ent ebahühtlaselt. Nimelt osutus

tulu kasv kiiremaks kulu kasvust mõlemas pankade rühmas. Tulude ja kulude kasvu põhjustas üldiselt tegevuse laienemine, erapankadel väikesemal määral veel saadud intresside suhteline kasv. Intressi määr suurenes erapankadel aktiiva operatsioonide (saadud %) ja vähenes vaevast märgatavalt (0,01%) passiva operatsioonide alal. Tähtsamail ühispankadel kahanes intressimäär tulude ja kulude osas, kuid tunduvalt viimaseil. Neil asjaoludel suurenes, ehkki väikesemääraliselt, pankade kasuks minev vahetkasu intresside alal mõlemal rühmal, mis tegevuse laienemise kõrval aitas suurendada saadud intresside

	Tagavara- ja erikapital	Eritasu juhat. ja annetud	Muud	Dividend	Dividendi summa	Dividendi % põhikapitalist
Krediit pank	84,4	—	0,7	14,9	14 000	1,0
G. Scheel ja Ko	22,4	—	50,7	26,9	45 000	6,0
Tartu pank	48,4	—	17,4	34,2	40 000	4,0
Tallinna linnapank	33,7	18,0	3,5	44,8	40 000	7,1
Tartu linnapank	68,4	14,0	2,9	24,7	12 500	7,2
Kauba pank	10,1	—	—	89,9	16 000	5,0
Eesti laenu pank	100	—	—	—	—	—
Tallinna aktsiapank	7,0	—	92,4	—	—	—
Pärnu krediitpank	62,3	2,3	17,0	23,4	3 000	3,0
Tartu tööstuspank	8,6	—	12,4	79,0	6 000	3,0
Valga pank	24,9	—	27,5	47,6	12 000	12,0
Viru pank	17,9	—	—	82,1	3 750	3,0
Võru pank	47,5	—	—	52,5	1 500	3,0
Kokku	42,6	4,0	20,8	32,6	192 750	3,5
1934. a. kokku	42,9	7,5	17,0	32,0	176 165	3,2
25 ühispanka kokku	29,4	7,9	24,4	39,3	198 451	5,0
1935. a.	34,0	—	5,0	60,4	24 190	7,5
Eesti rahvapank	26,0	9,3	12,4	51,7	8 354	7,0
Põllumeeste keskpank	22,3	11,0	40,5	17,2	19 372	7,8
Tall. majaoman. pank	100	—	—	—	—	—
Eesti laenu- ja hoiutühisus Tartus	20,0	—	—	80,0	5 973	3,9
Tartu majaoman. pank	42,8	—	4,0	53,2	5 600	7,4
Viljandi ühispank	20,0	22,3	0,5	57,2	5 023	4,4
Põllumajanduse pank	20,1	23,2	11,0	45,7	5 580	6,5
Pärnu Eesti laenu- ja hoiutühisus	100	—	—	—	—	—
Tall. laenu- ja hoiukassa	20,2	9,4	5,0	65,4	2 134	4,0
Põltsamaa ühispank	—	—	—	—	—	—
Võru ühispank	64,5	—	—	35,5	1 962	4,6
Rakvere ühispank	28,5	10,2	19,9	35,4	3 715	7,1
Pärnumaa põllumeeste ühispank	19,8	—	7,0	73,2	2 550	4,5
Narva ühispank	37,2	—	8,6	64,2	3 148	5,4
Jõgeva ühispank	—	—	—	—	—	—

¹) Ühes eelm. a. üle kantud puhask. osaga.

Erapankade tulude ja kulude kohta varem Keskbüroo väljaandels ilmunud aritkild:

- Era- ja tähtsamate ühispankade kulud ja tulud 1934 a., V. Feldman, E. St. nr. 107(10), lhk. 477—481.
 Era- ja tähtsamate ühispankade kulud ja tulud 1932—1933 a., V. Feldman, E. St. nr. 158(1), 1935 a., lhk. 37—42.
 Erapankade tulud ja kulud 1931 a., V. Feldman, E. Statistika nr. 132(11), 1932 a., lhk. 652—663.
 Erapankade tulud ja kulud 1930 a., V. Feldman, E. Statistika nr. 118(9), 1931 a., lhk. 550—556.
 Erapankade tulud ja kulud 1929 a., V. Feldman, E. Statistika nr. 108(11), 1930 a., lhk. 600—615.

KOHTUARSTLIK TEGEVUS 1931—35. a. MÉDECINE LÉGALE en 1931—35.

Kohtuarstlikke lahanguid ja koolnu ülevaatusi registreeriti 1931—35. a. üle riigi 5 268, neist 2 176 ehk 41,3% linnades, 71 ehk 1,3% alevites linna õigus- tega tervishoiu alal ja 3 021 ehk 57,4% maades. Kohtuarstlikke lahanguid on kohustatud tegema maal maa-arst, linnades linna-arst, arvatud välja Tallinn ja Tartu, kus on ametis erilised kohtuarstid. Maades oli kõige rohkem kohtuarstlikke lahanguid Viru- ja Harjumaal; andmed Kuressaare ja Paldiski kohta on esitatud vastava maakonna aruandega.

Kohtuarstlikus tegevuses lahanguite arv 1935. a. on pea võrdne 1932. a., kuna teistel aastatel see arv oli suurem. Keskmiselt oli 1931—35. a. lahanguid linnades 435, sellest Tallinnas 157 ja Tartus 124 ning maades 618. 10 000 elanikule tuli lahanguid linnades 13,4, sellest Tallinnas 11,6 ja Tartus 21,4; maades 7,8, kogu riigis aga 9,4. Seega on linnades lahanguid 5,6 punkti võrra maadest enam.

Surma põhjustavad linnades õnnetusjuhtudest peamiselt just sõidukite alla jäämised (24,3%). Nime-

Kohtumeditsiinilised lahangud 1931—35. a. — *Autopsies judiciaires en 1931—35.*

1.	Kokku 5 a.			%			10 000 el. kohta Pour 10 000 habitants		
	Linnad	Maad	Kokku	Villes	Arrondiss.	Total	Linnad	Maad	Kokku
Õnnetusjuhud — <i>Accidents</i>	600	1 228	1 828	28,8	39,7	35,4	3,7	3,1	3,3
Sellest: töö juures — <i>Dont: du travail</i>	109	214	323	18,1	17,4	17,7	0,7	0,5	0,6
Enesetappimine — <i>Suicides</i>	577	728	1 305	27,8	23,6	25,3	3,6	1,8	2,3
Tappimised — <i>Homicides</i>	212	378	590	10,2	12,2	11,4	1,3	1,0	1,0
Sellest: süüdlaste tappim. — <i>Dont des nourrissons</i>	23	74	102	13,2	19,6	17,3	0,2	0,2	0,2
Vägivald teadm., kus õnnetus, tappimine või enesetappimine — <i>Violence</i>	132	215	347	6,4	6,9	6,7	0,8	0,5	0,6
Haiguse tagajärjel — <i>Mort à cause de maladie</i>	556	542	1 098	26,8	17,6	21,2	3,4	1,4	2,0
Märkimata — <i>Inconnu</i>	90	1	100	—	—	—	0,6	0,00	0,2
Kokku — Total	2 176	3 092	5 268	100,0	100,0	100,0	13,4	7,8	9,4

tatud asjaolu on tingitud linna elutemperatuurist ja elavast liiklemisest ning suurest veovahendite arvust ning osalt ka sõidukijuhtide vilumatusest. Olgugi, et viimasel ajal on criti suurt rõhku pandud liiklemiskorraldusele, piinlikult jälgitakse veovahendijuhhi kohusetäitmist ja hästi hooldetakse teedeolu eest, siiski pole märgata õnnetusjuhtude arvu vähenemist, mis tingitud liiklemisvahendeist.

Maades oli esikohal uppumine (23,8%). Ka siin on näha vähenemise tendentsi, mida näiliselt tingib spordi levik maal koolides ja üksikutes organisatsioonides, kus korraldatakse vastavaid ujumise ja esmaabiandmise kursusi.

Linnades uppumine (18,3%) on õnnetusjuhtudest teisel kohal, sest ollakse rohkem vilunud ujumises ja teadlikumad veesporid, samuti ka esmaabiandmises.

Teise koha õnnetussurma puhul maades omab äkilise surm (10,3%), mis üksikute aastate viisi näitab suurenemist ja seda tingib vististi raskendatud arstiabi; pea samal kohal on maades ka sõidukite alla jäämisest (10,4%) tingitud õnnetussurmajuhud, millised on aastate viisi võrreldes pea ühel ja samal tasemel.

Kolmanda koha linnades omavad kukkumisest (6,7%) tingitud surmajuhud, millest pea pool on saadud töö juures. Maal aga samal kohal on laske-riistaga haavamise läbi surmajuhud (5,5%), mis tõestab oskamatut ja ettevaatamatut relvadega käitumist.

Ülejäänud õnnetusjuhtudest tingitud surmapõhused ei osuta erilist erinevust, millistest maades rohkem esile kerkivad mürgistused.

Lügitades kohtuarstlikke lahanguid nende tekki- mise põhjuste järgi nähtub, et suurimal arvul lahanguid toimus üle riigi just õnnetusjuhtudel (35,4%)

2. Erakorralised surmajuhud, mille põhjuste seigitamiseks kohtuaresti, lahkam. või üle- vaade võeti ette	Selgitatud surmapõhjus <i>Causes de décès définies</i>					Vägivald teadm., kes cause- tusjuht, tapmine või enese- tapmine — <i>Violence</i>	Haiguste tagajärjel surnud <i>Mort à cause de maladie</i>	Märkimata — <i>Inconnu</i>	Kokku <i>Total</i>	%		
	Õnnetusjuhud <i>Accidents</i>		Enese- tapmine <i>Suicides</i>	Tapmine <i>Homicides</i>						Õnnetusjuhud <i>Accidents</i>	Enesetapmised <i>Suicides</i>	Tapmised <i>Homicides</i>
	Üldarv <i>Nombre</i>	Sellest töö juures <i>Dont du travail</i>		Üldarv <i>Nombre</i>	Sellest laste tapmisil <i>Dont des nourris.</i>							
Linnad — Villes.												
1. Kukkumise läbi	40	15	5	—	—	1	—	—	40	0,7	0,9	—
2. Sõiduki alla jäämisel	149	12	27	—	—	5	1	—	182	24,8	4,7	—
3. Masina vahele jäämisel	19	16	—	—	—	—	—	—	19	3,2	—	—
4. Peksmise läbi	6	—	—	22	—	1	3	—	32	1,0	—	10,4
5. Loomadelt saad. vig. läbi	15	7	—	—	—	—	—	—	15	2,5	—	—
6. Laskoristaga haav. läbi	27	2	172	71	—	4	—	—	274	4,5	20,7	33,4
7. Lõhkeainele plahvatusel	7	3	1	—	—	—	—	—	8	1,2	0,2	—
8. Teraristiga haavam. läbi	20	8	11	54	1	1	1	—	87	3,3	1,0	25,5
9. Uppumise läbi	110	6	20	5	3	28	—	—	169	18,3	4,5	2,3
10. Poomise teel	11	1	278	1	1	—	—	—	200	1,8	48,2	0,5
11. Muu lämmatuse läbi	23	9	—	14	7	3	2	—	42	3,8	—	6,6
12. Mürgituse läbi	25	2	52	3	1	6	2	—	88	4,2	9,0	1,4
13. Külmutamise läbi	10	—	—	—	—	—	—	—	10	1,7	—	—
14. Põletamise läbi	24	2	—	1	—	—	—	—	25	4,0	—	0,5
15. Põkselõõgi läbi	3	1	—	—	—	—	—	—	3	0,6	—	—
16. Elektrivoolu läbi	8	6	4	—	—	—	—	—	12	1,3	0,7	—
17. Muude vahendite läbi	27	17	1	15	3	2	5	—	50	4,5	0,2	7,1
18. Äkilise surma puhul	26	3	—	—	—	7	372	15	420	4,3	—	—
19. Koolnult leitmise puhul	7	—	—	1	1	5	34	—	47	1,2	—	0,5
20. Vastand. ja onnenops. sündinud koolnu leidmise puhul	21	—	—	22	10	51	75	37	206	3,5	—	10,4
21. Enneaegse või salajase sünnit. tagajärjel sure- mise puhul	18	—	—	2	—	18	27	18	81	3,0	—	0,9
22. Ebaarstamise tagaj. sure- mise puhul	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—
23. Surma puhul puudul. hoold. ja arstiabi puu- dum. tagajärjel	1	—	—	1	1	2	8	—	12	0,2	—	0,5
24. Muud	3	—	—	—	—	—	22	29	54	0,5	—	—
Kokku	600	109	577	212	28	132	556	99	2 176	100,0	100,0	100,0
Maad — Arrondissements.												
1. Par chute	58	22	—	—	—	2	5	—	65	4,7	—	—
2. Sous véhicules	127	19	10	1	—	0	2	—	146	10,4	1,4	0,3
3. Machines	26	20	—	—	—	—	1	—	27	2,1	—	—
4. Voies de fait	7	—	—	65	1	2	2	—	76	0,6	—	17,2
5. Violences exercées par les animaux	22	7	—	1	—	—	—	—	23	1,8	—	0,3
6. Par armes à feu	67	2	170	123	—	7	4	—	380	5,5	24,6	32,6
7. Explosion d'explosifs	16	8	—	1	—	—	—	—	17	1,3	0,1	—
8. Par instruments tranchants ou piquants	19	1	15	80	1	4	1	—	110	1,5	2,1	21,2
9. Par submersion	353	58	41	5	3	17	4	—	420	28,8	5,6	1,3
10. Par strangulation	37	—	487	8	—	7	—	—	489	3,0	60,0	2,1
11. Par autre suffocation	50	14	4	16	7	6	2	—	78	4,1	0,5	4,3
12. Par empoisonnements	63	4	36	6	2	4	4	—	113	5,1	4,9	1,6
13. Par froid	28	1	—	—	—	—	2	—	30	2,3	—	—
14. Par brûlure	32	5	—	—	—	2	2	—	36	2,6	—	—
15. Par foudre	23	5	—	—	—	—	—	—	23	1,9	—	—
16. Par accidents dus aux courants électriques	9	4	3	—	—	—	—	—	12	0,7	0,4	—
17. Par autres moyens	19	11	2	9	3	—	2	—	32	1,5	0,3	2,4
18. Mort subite	190	23	—	—	—	17	300	—	507	10,6	—	—
19. A l'occasion de découverte de cadavre	52	5	—	—	—	32	99	1	185	4,2	—	—
20. Decouv. de cad. de nouv. nés et nés prématur	53	3	—	63	52	62	22	—	190	4,9	—	14,0
21. Mort à l'occasion de nais- sance prémat. ou clandest.	21	—	1	9	4	38	18	—	85	1,7	0,1	2,4
22. Mort à l'occasion de tra- ttement faux	1	—	—	—	—	1	5	—	7	0,1	—	—
23. Mort à cause de trait. insuffis. ou absence d'aide médic.	15	2	—	1	1	7	9	—	32	1,2	—	0,8
24. Autres	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total	1 228	214	728	378	74	215	542	1	3 092	100,0	100,0	100,0

saadud surma korral. Enesetapmised moodustasid üle riigi 25,3%, kuna tapmised aga üle riigi 11,4%, sellest vastsündinute tapmised 17,3%; haiguse taga-

järjel üle riigi 21,2%. 10 000 elan. kohta tuli üle riigi 1931—35. a. lahanguid 9,4. Linnades ja maades olid 10 000 elan. suhtes lahanguite põhjusiks õnnetu-

juhud pea võrdselt, kuna enesetapmised linnades ületasid maad poole võrra, samuti ka haiguse tagajärjel 2,0 punktiga.

Tapmised on levinud oma mooduse poolest nii linnades kui maades pea ühtlaselt, arvatud välja peksmine, mis on maal suures ülekaalus.

Enesetapmise mooduse suhtes oli levinuim vahend nii linnades kui maades poimine ja laskeriistaga haavamine. Siis linnades mürgistused, söiduki alla heitmine, ning maal uputamine ja mürgistus.

Kohtuarstlikke ekspertiise elavate juures registreeriti 1931—35. a. üle riigi 10 172, nendest 3 159 linnades ja 7 013 maal alevitega. Esikohal oli linnadest Tartu (1 040) ja Tallinn (582), maade seast Virumaa (2 229).

Kõige sagedamini toimus kohtuarstlik ekspertiis nii linnades (32,9%) kui maal (36,8%) peksmise ja haavamise juures saadud vigastuste kindlakstegemise-

seks. Teise koha omavad linnades vaimuhaiguse kindlakstegemine (16%), maal aga töövõime kindlakstegemine (23,2%), linnades tuleb viimane ette poole võrra harvem (10,2%); sagedamini tuli linnades ekspertiisi korraldada vägistamise puhul ja vastutusvõime kindlakstegemiseks, kuna suguvilja hävitamise puhul ekspertiiside arv on täiesti võrdne (2,5%). Kaunis suurel arvul esineb ka ekspertiiside arv maal vaimuhaiguste kindlakstegemise otstarbel (9,6%).

10 000 elanikule tuli nimetatud aastail kohtuarstlikke ekspertiise üle riigi 18,1, linnades 19,5, maal alevitega 17,7. Sellest näeme, et kohtulikke ekspertiise tehakse linnades maadest enam 1,8 punkti võrra. Ühtlasi peab tähendama, et kohtuarstlikke lahanguid ja kooluu ülevaatusi toimiti 1931. a. 1 155, 1932. a. 897, 1933. a. 1 032, 1934. a. 1 073 ja 1935. a. 965. Kuna kohtuarstlikke ekspertiise elavate juures registreeriti 1931. a. 1 627, 1932. a. 2 034, 1933. a. 2 516, 1934. a. 2 301 ja 1935. a. 1 694.

Elavate juures toimitud kohtuarstlikud ekspertiisid 1931—35. a. — *Expertises médicales légales sur les vivants en 1931—35.*

3.	Kokku 5 a. Total 5 a.			Kokku 5 a. % %			10 000 el. kohta Pour 10 000 habitants		
	Linnad	Maad	Kokku	Villes	Arron- disse- ments	Total	Linnad	Maad	Kokku
Peksmise ja haavamise juures saadud vigastuste kindlakstegemiseks — <i>Définition des contusions etc. causées par les votes de fait et lésions</i>	1 038	2 580	3 618	32,9	36,8	35,0	6,4	6,5	6,4
Loomadelt saad. vigast. kindl. tegem. — <i>Confirmation des contusions causées par les animaux</i>	62	141	203	2,0	2,0	2,0	0,4	0,4	0,4
Töövõime kindlakstegem. — <i>Définition de l'aptitude au travail</i>	322	1 627	1 949	10,2	23,2	19,2	2,0	4,1	3,5
Vastutusvõime kindlakstegem. — <i>Définition de la capacité de responsabilité</i>	372	362	734	11,8	5,2	7,2	2,8	0,9	1,3
Vaimuhaiguse kindlakstegem. — <i>Étude de l'infirmité mentale</i>	508	675	1 181	10,0	9,6	11,6	3,1	1,7	2,1
Olnud sünnituse kindlakstegem. — <i>Lieu ou non-lieu d'une naissance</i>	71	282	353	2,2	4,0	3,5	0,4	0,7	0,6
Suguvilja hävitamise puhul — <i>Destruction d'embryons et avortement</i>	78	177	255	2,5	2,5	2,5	0,5	0,4	0,5
Vägistamise puhul — <i>À l'occasion de viol</i>	86	118	204	2,7	1,7	2,0	0,5	0,3	0,4
Muud — <i>Autres expertises</i>	624	1 051	1 675	19,7	15,0	18,4	3,9	2,7	3,0
Kokku — Total	3 159	7 013	10 172	100,0	100,0	100,0	19,5	17,7	18,1

Kohtuarstliku tegevuse kohta Keskbüroo väljaandels varem ilmunud:

Kohtumeditsiin 1930. a., E. Lasberg, Eesti Statistika nr. 119(10) 1931, lk. 620.

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega aprillis 1936 a.

Commerce extérieur avec les autres pays en avril 1936.

Arvud alla 50 kg on märgitud „0,0“ — Les chiffres moins de 50 kg sont indiqués par „0,0“.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sisseevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
	168. Argentina — Argentine	61,9	28 239	38,8		7 342	167. Curaçao — Curaçao	743,8	79 498
6. Austria — Autriche	2,4	16 158	4,4	10 015	72. Ida-India — Inde	70,3	26 630	10,5	2 243
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgique-luxembourgeoise Union économ.	621,9	132 194	1 008,0	650 059	52. Iraan — Iran	—	—	5,1	787
169. Boliivia — Bolivie	5,1	6 810	2,3	316	44. Irak — Irak	—	—	12,4	1 038
170. Brasiilia — Brésil	27,7	29 734	10,1	1 080	19. Itaalia — Italie	—	—	693,5	43 344
Briti aasmaad ¹⁾ — Colonies britanniques ¹⁾	655,6	240 044	179,5	30 311	45. Jaapan — Japon	26,5	22 437	—	—
182. Austraalia — Australie	15,7	31 268	10,0	3 201	172. Kolumbia — Colombie	1,8	2 174	14,4	3 472
152. Barbados — Barbade	—	—	10,1	1 267	15. Kreeka — Grèce	9,5	17 231	—	—
65. India — Inde	328,5	130 990	82,0	7 543	34. Lõunasaavia — Yougoslavie	6,2	2 750	—	—
154. Jamaika — Jamaïque	4,5	5 541	—	—	Mandukuo — Mandchoukouo	—	—	30,9	8 315
136. Kanada — Canada	181,8	16 439	1,5	2 988	146. Mehhiko — Mexique	0,5	563	—	—
90. Keenia — Uganda — Kenya et Ouganda	0,1	128	—	—	23. Norra — Norvège	51,0	14 552	242,5	168 674
87. Kullaraanik — Côte de l'Or	36,4	18 622	—	—	148. Panama — Panama	—	—	11,2	2 582
63. Kõprus — Chypre	—	—	3,7	503	174. Paragvai — Paraguay	14,8	4 466	1,3	352
93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid — Union Sud-Africaine	20,4	6 920	17,5	9 332	175. Peruu — Pérou	13,2	18 928	27,3	5 888
95. Lõuna-Rodeesia — Rhodésie méridionale	0,2	255	—	—	26. Poola-Danzig — Pologne-Danzig	1 825,5	186 831	421,9	78 896
66. Malaja — Malaisie	0,3	361	17,0	2 541	27. Portugal — Portugal	3,5	2 304	14,7	5 573
32. Malta — Malte	—	—	0,6	630	Prantsuse aasmaad ¹⁾ — Colonies françaises ¹⁾	54,4	24 284	12,0	3 192
88. Nigeeria — Nigéria	—	—	3,1	1 148	121. Elvatoriiaal Aafrika — Afrique Equatoriale	0,8	1 230	—	—
98. Njassamaa — Nyassaland	3,9	4 454	—	—	123. Madagaskar — Madagascar	0,0	230	—	—
51. Palestiina — Palestine	59,1	22 900	21,4	7 710	80. Maroko — Maroc	15,8	2 105	0,3	390
101. Santsibar — Zanzibar	0,1	200	—	—	115. Nigeeria — Niger	1,0	424	—	—
80. Sierra-Leone — Sierra-Leone	—	—	1,1	165	122. Somaalraan — Côte des Somalis	0,8	853	—	—
100. Tanganjika — Tanganyika	0,5	841	2,0	250	54. Süüria — Syrie	36,0	19 337	11,2	2 035
160. Trinidad ja Tobago — Trinité et Tobago	0,1	43	0,8	957	110. Tuneesia — Tunisie	—	—	0,5	717
62. Tseloon — Ceylan	0,8	2 158	3,7	1 070	28. Rumeenia — Roumanie	30,0	0 215	3,3	6 343
185. Uus-Meremaa — Nouvelle-Zélande	3,3	8 864	—	—	142. Santo-Domingo — Dominicaine	—	—	9,9	2 005
3. Bulgaaria — Bulgarie	0,4	13 026	—	—	13. Soome — Finlande	404,2	220 745	2 463,2	415 342
173. Ecuador — Equateur	1,3	1 200	26,6	6 614	36. Šveits — Suisse	6,7	43 807	15,3	10 048
76. Egiptus — Egypte	22,8	32 204	73,0	11 263	9. Taani — Danemark	2 180,1	374 089	312,9	112 479
40. Hiina — Chine	3,2	2 900	16,7	4 400	37. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	34,1	53 351	121,5	36 825
11. Hispaania — Espagne	108,3	40 138	3,0	8 868	171. Tšiih — Tchii	100,0	12 800	—	—
Hispaania aasmaad ¹⁾ — Colonies espagnoles ¹⁾	—	—	26,6	5 045	56. Türgi — Turquie	15,7	15 441	36,1	11 102
107. Kanaariisaared — Iles Canaries	—	—	7,5	1 415	16. Ungari — Hongrie	1,1	2 423	—	—
106. Rio de Oro — Rio de Oro	—	—	19,1	4 530	176. Urugvai — Uruguay	—	—	146,3	18 130
25. Hollandi — Pays-Bas	2 088,7	158 449	354,1	111 022	177. Venetsiaala — Venezuela	1,4	1 584	1,8	390
Hollandi aasmaad ¹⁾ — Colonies néerlandaises ¹⁾	814,1	106 128	10,5	2 243	134. P.-A. Ühendriigid — États-Unis d'Amérique	3 970,0	1001 721	2 188,0	357 244
					P.-A. Ühendriikide aasmaad ¹⁾ — Colonies des États-Unis d'Am. ¹⁾	0,3	421	—	—
					105. Haval — Hawaï	0,3	421	—	—
					Paudulikul märgitud riigid — Pays non indiqués	0,1	60	—	—

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained aprillis 1936 a.

Commerce extérieur des principaux articles en avril 1936.

Järjek. nr. tähtlikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Lätti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. tähtlikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
II. Toit- ja maitseained, joogid		5 642,9	721 333	III. Toor- ja poolvalmisained		22 699,5	2 413 121
2.	Tera- ja jahvatatud vill	2 166,7	210 910	8.	Loomariigilained, peale rasvade	177,9	119 336
30	Riis	40,7	8 751	237—241	Toored loomanahad ern.	89,0	62 057
	Sel.: Hollandi	19,8	4 771		Sel.: Brasiilia	24,6	25 387
	Br-India	20,9	3 980		Argentina	11,8	11 840
3.	Aed- ja juurvill	202,4	89 920		Leedu	20,6	11 216
50	Apelsinid ja mandariinid	134,7	47 156	243—257	Karusnahad	7,0	47 389
60	Sidrunid	54,5	30 764				
69—75	Puuvill ja marjad kuivatatud	5,3	3 483	9.	Seemned, talmed ja nende osad	287,6	206 498
5.	Kala, kalasaadused ja vähid	104,5	13 931	281	Kopra	94,5	17 924
112	Heeringad	80,6	11 910	285	Riisikiheliseadmed	31,0	53 252
6.	Muud toit- ja maitseained ning joogid	3 056,5	395 215	305, 306	Tubak lehtedena, kasvudena	57,4	90 064
167	Kohv toores, ubadena	6,6	9 114		Sel.: Kreeka	9,1	17 032
172, 175	Kakao ubadena ja pulbrina	59,3	33 216		Hollandi	7,0	13 983
176	Tee igasugune	2,5	5 923		Türgi	13,5	18 654
178, 179	Suhkur peenile ja rafinaad	1 817,6	283 424		Bulgaaria	6,4	13 026
	Sel.: Briti	1 536,0	173 481	307	Humalad	5,8	4 058
204—206	Sool	1 145,4	20 820				
213—217	Viinad ja veinid	11,0	32 222	11.	Fabriltoorained	185,4	34 778
221—224	Viljad ja veinid	11,0	32 222	349	Tselluloos kuit	185,4	34 778
7.	Loomasööd	118,7	11 251				
281, 281-a	Kiild igasugused (loomatoit)	—	—	12.	Tekstiiltoorained	825,5	794 993
	Sel.:	—	—	852	Puuvill toores	431,1	568 385
232	Õliskoogid	—	—		Sel.: P.-A. Ühendriigid	424,3	492 400
233	Sojatangud	99,9	9 409	357	Kanep	96,7	32 140
235	Loomalühi	10,0	1 325	359	Sel.: Br-India	90,5	29 390
					Džaut	197,8	62 673

¹⁾ Dominioonid, aasmaad, valdused, protektoraadid, mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorats et territoires de mandat.

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained aprillis 1936 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en avril 1936 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
363	Vill värvimata Sel.: Briti	31,2 16,9	87 730 55 341	743 747, 748	Vaharile ja vahariidest kaup Kõled ja nõõrid	2,7 0,0	9 175 262
367	Kunstvill	1,4	3 584	749	Kalavõrgud	0,1	1 092
368	Toorsid	—	—	762—767	Peakatted igasugused	1,3	27 865
13.	Ärsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	817,4	85 736	20. Metallid	Raud ja teras (vits., latt., sordi jne.)	1 433,2	314 949
376	Malm toores	787,5	48 117	768—772, 775—778	Sel.: Belgia-Luksemb. m. l. Saksa	1 010,0	162 089
389	Inglisma	3,2	12 705	773, 774, 776, 783	Raud- ja terasplekk	461,2	64 863
390	Tina	18,4	6 974	784—788 789—790	Sel.: Saksa Briti	383,5	55 006
14. Mineraalid peale liitside	6 539,7	118 343	791 792	791 792	Raud- ja terastraat igasugune Vaak	2,6 10,8	3 532 10 442
397—399	Vabrik ja ehit. tarvitatav savi	228,7	4 826	800 809	Sel.: Rootsi	6,8	6 904
447	Kivitsüsi	6 076,7	98 024	810, 811	Vaaktoorud	4,0	5 823
	Sel.: Briti	5 796,7	94 339	817, 818	Vaaktoorud isoleer-ta igasugune	4,5	4 275
449	Koks	174,3	4 583	825	21. Põllumajandusmasinad ja riistad	327,7	260 656
15. Keemiatööstuse toorained	3 668,0	1 032 872	830—833	830 834 835	Traktorid Viljapeksugarnituurid jõumasi- naga ja ilma Niidumasinad Viljatid Sõparaatorid ja m. põllumandu- masinad Põlma transportkannud Põllutöömasinate osad	25,3 19,0 93,9 0,6 4,4 25,6 47,2	42 368 16 815 50 754 1 566 19 243 22 128 43 847
a) Õlid, rasvad, valgud, kummi toorelt	1 753,2	219 709	842—848, 851—864	842—848, 851—864	22. Jõu- ja tööstusmasinad Põlvatusjõumasinad Vesikle seadised Kudumismasinad Õmblus- ja plütsimis- masinad ja nende osad Tööstusmasinad ja abinõud igasu- gused Masinate ja aparaatide osad	199,0 2,5 2,0 2,6 12,3 110,1 16,6	398 872 4 023 0 296 51 398 29 352 210 470 77 978
462	Loomarasa tehnilliseks tarbeks	—	—	868	23. Metallkaup	396,3	436 160
468	Sojaõli	8,8	4 185	872	Malmist emallitud nõud	10,4	2 657
473	Palmiteraõli	9,0	4 206	878	Rauast ja terasest tootud, pres- sit. ja valatud kaup ern.	13,5	7 518
474	Kookosõli	1,8	679	880, 886 887, 889	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod	160,6 8,5	71 417 5 617
	Sel.: Taani	1,8	679	893 895	Raudtraatnaelad ja -needid Muu traatud, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	65,3 17,6	80 566 36 730
481	Kakraovõli	12,1	15 483	900—908, 911 909—910	Raudplekk-kaup ern. lihtne Vasktraatkangad Raud- ja terastraatkaup ern. Noakaup igasugune Ern. kahtööritatud Vihid ja keermetsislik. abinõud Vaskkaup igasugune Alumiiniumkaup ern.	2,9 2,0 13,8 5,5 6,8 24,2 4,7 6,3 0,4	15 100 10 608 38 696 59 019 14 596 44 638 2 088
489, 496-a	Nafta ja gaasõli	214,5	12 044	924, 925	24. Elektrimasinad, -aparaadid ja tarbed El.-dünamosid, -mootorid, trans- formatorid El. mootrimasinaadid El. hõõglambid El.-kaablid metallpantseriga El.-juhed isoleeritud El. lüliljad, kaitsjad, lambipesad, roostaadid ja signaalitarbed Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	110,2 10,43	16 815 50 754
484	Masuut	109,9	9 254	928	El. juhtimismasinaadid	4,6	14 630
485	Petroloum	506,9	35 080	932	El. hõõglambid	0,2	3 452
	Sel.: N. S. V. L.	306,9	19 640	934	El. kaablid metallpantseriga	0,0	12 377
	Holl. Curaçao	260,0	15 440	935	El.-juhed isoleeritud	3,4	5 351
487	Bensin	600,7	73 145	939	El.-juhed isoleeritud	15,4	17 308
	Sel.: Holl. Curaçao	445,6	58 216	943	El. lüliljad, kaitsjad, lambipesad, roostaadid ja signaalitarbed Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	2,5 2,0	9 022 26 131
493	Parafiin	6,2	2 100	25. Instrumentid, -aparaadid (peale elektri- apar.) ja laskeristad	8,9	100 367	
495	Märdõli ern.	74,8	13 105	945	Päevapildi apar. ja osad	0,1	5 404
	Sel.: E.-A. Ühendriigid	29,2	5 714	953	Astrilistad, -aparaadid ja -tarbed	1,4	12 621
	Taani	17,6	2 655	958—966	Kellad	1,4	24 186
	N. S. V. L.	13,8	1 706	973—980-a	Muusikariistad	1,7	12 873
515	Kautsuk ja guttapertis toored	0,3	882	981—984	Laskeristad	0,5	4 939
518	Kamp	20,2	3 783	26. Transportvahendid	936—992	255,7	644 058
	Sel.: E.-A. Ühendriigid	20,2	3 783	990—992	Veesõiduristad	1,2 rgt.	83
527, 528	Terpentüünõli	2,2	1 327	999	Sõidautod	69 tk.	193 310
b) Väetised	8 557,2	514 996	1003	1002	Veeautode raamid ühes moo- tori ja ratastega	75 tk.	259 083
535	Tähtsalaapster	100,0	12 800	1006	Mootorrattad	57 tk.	30 916
537	Väevehapue ammoniaak	225,2	27 454	1007	Autode osad	5,6	21 014
541	Superfosfaat	6 001,2	220 683	1008	Jalgratate ja mootorratate osad	5,3	18 418
546, 547	Kaalsoolad	81,0	16 000		Jalgrattad	2 016 tk.	118 165
c) Keemiatööstuse toorained punka ja b nimetatamata	3 358,6	298 167					
549 II	Väevel toores, tükkidena	3 352,8	283 107				
IV. Valmissaadused.		3 899,6	3 923 005				
16. Nahad töötletud ja nahkkaup	4,6	70 614					
560—563	Suurid parknahad	1,3	16 106				
569—576	Töötletud peensood. nahad	1,8	42 778				
580	Masinaühmad	0,0	0 859				
17. Puutööstussaadused	111,5	53 223					
593	Vineer liimimata	0,0	18 095				
600—604	Aami- ja puusepatöö	76,2	20 320				
609—612	Tisleri- ja trelalitöö	1,7	3 788				
18. Paberitööstussaadused	158,5	126 267					
624	Puupapp, värvimata	30,6	4 250				
	Sel.: Soome	30,6	4 250				
638	Paberossipaber	7,7	14 619				
644	Pergament ja pergamiinpaber	12,7	5 948				
646, 647	Päevapildipaber	2,0	9 672				
648	Tapetid ja bordüürid	58,0	39 553				
662, 663	Kaamatud ja muu trükitöö	2,0	7 789				
19. Tekstiilitööstussaadused ¹⁾	72,8	689 344					
667—670	Puuvillaniit ja -lõng	6,8	49 742				
671—676	Puuvillariie ¹⁾	18,8	234 902				
	Sel.: Saksa	8,8	143 981				
	Briti	9,2	85 204				
688	Puuv. masinaühmad	1,4	7 601				
686, 760	Sukad, sokid	0,2	4 382				
687, 708, 751	Muud kujutatud tööd ern.	0,1	1 390				
688	Puuv. kardinatööl	0,2	2 969				
690—701	Villane lõng	23,7	179 332				
702, 703	Villane riie kangastena	3,1	54 595				
	Sel.: Briti	3,1	53 812				
706, 741	Villased ja puuvillased kangad tehn. tarbeks	0,8	5 743				
713, 715	Õh- ja kunstlõnnit ja -lõng	5,6	35 619				
716—719, 721, 731	Õh- ja kunstlõnnit	1,1	29 675				

¹⁾ Sellest: Välismaal töötletud eesti kauba tagasivedu Eesti 11 127 kg 161 244 kr; välismaa kauba ajutine sissevedu täiendavaks töötlemiseks Eesti 991 kg 16 424 kr.

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained aprillis 1936 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en avril 1936 (suite).

Järgok. nr. tähtsimate üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järgok. nr. tähtsimate üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
27.	Keraamika ja muud mineraalkaubad	147,1	110 886	1182	Vävelhape igas.	75,1	6 068
	1025 Kälad, tahud loomulkud	7,0	5 910	1234	Kaltsiumkarbiit	17,4	3 930
	1038 Tulekindlad kivid ja tahvlid (bamotikivid)	11,8	1 810	1200	Saharfin	0,0	10
	1051—1053 Fajanskaup	50,2	28 937	1295	Rohud	0,3	16 738
	1054—1055a Portselankaup	15,0	18 722	1308—1311	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,5	21 810
	1056—1073 Klaaskaup	41,4	35 407	1310—1321	Parkimisokstrikatid	95,1	33 085
28.	Keemiatööstussaadused	718,6	536 791	1322—			
	1102 Kaseiin	—	—	1324, 1325,			
	1103 Albumiin	0,8	8 305	1330—1344	Mineraalvärvid	70,5	27 327
	1104—1109 Pehmetest kummitest teosed	33,9	102 717	1348	Alksariinvärvid ern.	8,1	87 384
	1110 Vecautode massilv-kummiõliidid	—	—	1350	Trüklivärv	3,0	5 044
	1113, 1114 Kummitest jalanõud	5,7	22 022	1360	Prõksipulber	0,3	500
	1140 Väavelhappu alumiinium	0,0	85	1363, 1304	Lõhkeained	0,0	20
	1165 Fosforiit	75,5	9 038	1368	Inoleum	2,6	2 510
	1166 Sõõgisooda	2,7	548	29.	Muud eraldi nimetatud kaubad	5,1	49 012
	1168 Seebikivi puhastamata	06,3	15 178	1386	Nõõbid igas.	1,0	11 884
				1394—1396	Kirjutusmaterjal ern.	0,9	9 301
VÄLJAVEDU — EXPORTATION.							
I.	Elusloomad (arv).	3763 tk	365 019	13.	Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	336,3	15 132
1	Hobused (arv)	64 tk.	23 524	380	Vanaraua	308,0	10 370
2	Veised (välja arvatud vasikad) (arv)	—	—	385, 386	Sel.: Poola-Danzig	308,0	10 370
					Vanavask	12,3	3 787
					Sel.: Rootsi	7,1	1 987
					Saksa	5,2	1 800
II.	Toit- ja maitseained, joogid.	4 553,4	1 581 141	14.	Mineraalid peale ärtside	3 232,5	18 058
3.	Aed- ja juurvih	1 624,4	90 083	400, 407-a	Kips	182,2	3 864
38	Kartul, toores	1 508,7	82 152	417	Kaltsiitkivi (Eesõ)	2 030,0	6 713
41	Sibulad	0,8	121	15.	Keemiatööstuse toorained	844,2	167 426
47	Sigur, värsked ja kuivat.	—	—	a) Õhd, rasvad, vaigud, kummi toorelt	807,1	92 138	
57	Õunad	—	—	487	Eesti bensin	176,6	46 086
4.	Karjasaadused	958,8	1 146 308	497	Põlevkiviõli	304,3	20 066
76	Peekon	113,8	139 043	508-a	Bituumen	245,1	15 622
	Sel.: Briti	103,8	130 478	c) Keemiatööstuse toorained punkt a ja b nimetatuna	37,1	75 288	
77	Seadlha värsked ja soolatud	6,2	5 141	565	Kunstsarv töötlemata	33,1	74 440
79	Loomaliha	46,6	21 324	IV.	Valmissaadused.	2 991,1	1 483 181
	Sel.: Soome	41,7	18 257	16.	Nahad töötletud ja nahkaup	20,4	62 137
81	Lambaliha	47,7	48 622	560, 507	Suured parknahad	20,4	62 137
	Sel.: Rootsi	47,1	46 100	17.	Puutööstussaadused	1 370,9	300 911
93	Pihnapulber	1,5	1 200	593-a	Vineer	1 228,4	241 630
96	Või	560,6	740 045		Sel.: Briti	885,3	148 870
	Sel.: Saksa	325,9	440 716		Saksa	35,8	32 550
	Briti	241,3	287 234	594	Vineerist tootlõpjuhjad	139,1	55 366
99	Munad	431 640 tk.	15 836		Sel.: Saksa	27,0	15 500
5.	Kõhn, kalasaadused ja vähid	234,9	91 492		Frantsuse	47,8	14 010
100—105	Värsked kalad	233,5	90 732		Belgia-Luksemb. m.l.	21,1	8 850
108	Tindikala	0,8	220			1,3	790
116—120	Kalakonservid	0,7	540	18.	Paberitööstussaadused	581,6	119 789
6.	Muud toit- ja maitseained ning joogid	233,8	70 922	634	Pakkimis- ja kirjutuspaber	144,6	31 092
127	Kartulijahu	128,8	26 968	636, 637	Kirjutus- ja trükipaber	386,7	72 502
137	Sokolaad	1,2	1 510	19.	Tekstiilitööstussaadused ¹⁾	338,9	779 202
138	Kompekkid	15,8	11 420	667—670	Puuvilillid ja lõng	44,3	100 944
210	Teralett, pain normal	0,8	253		Sel.: Hollandi	12,0	28 012
218	Pihritus	86,8	30 000		Rootsi	8,9	22 733
					Poola-Danzig	5,7	15 531
III.	Toor- ja poolvalmisained.	20 955,8	3 232 159	671—676	Puuvilillite ¹⁾	127,3	454 474
8.	Loomariigilained, peale rasvade	85,3	160 836		Sel.: Rootsi	75,7	208 426
237—241	Loomanahad kuivat soolatud	2,2	8 500		Norra	42,1	131 002
	Sel.: N. S. V. L.	1,8	7 000	690	Linane lõng	25,8	56 135
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	71,3	128 248	691-a	Linane riie jäme	10,1	21 610
	Sel.: P.-A. Ühendriigid	37,5	69 723	696	Pakkimis- ja kotirioe džundist	95,0	58 944
	N. S. V. L.	23,0	40 549		Sel.: Saksa	43,1	23 286
243—257	Karunahad	0,1	439		Taani	32,0	17 898
260	Jõhvid	0,5	2 464	22.	Jõu- ja tööstusained	8,6	72 631
270	Sooled	10,5	15 237	860	Külmutusainesaadused	—	—
9.	Seemned, talmed ja nende osad	1,0	322	23.	Metalikaup	20,2	10 746
274, 275	Linaseemned	1,0	322	870	Radiaatorid valmist	0,0	75
10.	Metsamaterjal	4 435,8	235 207	24.	Elektrimasinad, aparaadid ja tarbed	4,6	4 905
811	Haavapakud	1120,1 tühm	41 385	042	Telefonl apar. ja n. osad	0,3	2 401
822	Propsid	2484,8	18 744	27.	Keraamika ja muud mineraalkaubad	603,7	82 713
320, 326-329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	1227,6	-10 790	1015	Senont	127,8	5 695
	Sel.: Briti	1215,0	10 250		Sel.: Läti	127,8	5 695
	335	1577,0	72 340		Tahvelkaas lihvimata	471,9	74 732
11.	Paberitööstusained	10 110,8	801 044	28.	Keemiatööstussaadused	27,9	15 969
347	Puumass määrg	3 826,0	94 377	1102	Kaseiin	10,0	7 063
349	Tselluloos	6 283,9	708 667	1318	Tuletikud	10,2	4 084
	Sel.: Briti	3 843,8	420 759	29.	Muud ern. kaubad	2,4	26 249
	P.-A. Ühendriigid	2 124,5	250 125	1392	Kunstsarvkammid	1,6	20 205
12.	Tekstiilitööstusained	1 899,7	1 834 134				
354	Lina	1 694,7	1 647 569				
	Sel.: Briti	738,5	765 156				
	Belgia-Luksemb. m.l.	618,0	619 676				
355	Takud	208,5	173 813				

¹⁾ Sellest Eestis töötletud välismaa kauba tagasivedu välismaale 1 029 kg 10 136 kr väärtuses — Réexportation des marchandises travaillées 1 029 kg 19 136 kr.

Tab. 6. Riiigiraudteed aprillis 1936 — Chemins de fer en avril 1936.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

) Kiisarõõpmisel arvestatakse teljekoormis teljepaari peale.	Tulutoovate rong- km arv (1 000) Trains-km des tr. locomotifs (1 000)	Reisija- km (1000) Voyageurs km (1000)		Istekohtade kasuta- mise % des places occupées	Tulijade vanakrite % vanakrite-km üldarv. Pourcentage de voitures âgées	Laaditud kauba- vank. keskmine teljekoormus) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Keskmine netto- kaal kõigil kau- barongil (üks- ved. ton) — Poids moy. net de train pour march.	Keskmine kauba- rongi bruttokaal (üldv. tn) — Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf. tot. ton)	Keskmine kauba- rongi telgede arv — Nombre moy. d'essieux pour un train de march.	
		Üldarv Total	III kl. III cl.			Üld- veost Traf. total	Maksul. veost Trafic payé				Erakun- padeil March.
a) Laiarõõpmised teed — Voie large.											
Auru- ja mootorronges	261	16 760	14 750	42,1	—	—	—	—	—	—	—
Sell.: Paldiski—Kella	5	87	87	16,8	45,5	6,79	6,23	—	—	—	—
Haapsalu—Kella	16	066	069	33,0	25,4	5,80	5,38	175	8	250	26
Kella—Tallinn	17	810	806	32,1	21,1	3,42	3,02	168	9	150	37
Tallinn—Tapa	47	3 071	3 335	43,0	35,9	6,79	6,40	399	20	821	500
Tapa—Kõhtla	34	1 733	1 570	48,1	37,0	0,87	0,87	237	52	050	508
Kõhtla—Narva	17	917	835	35,0	23,8	4,33	4,10	78	5	271	212
Tapa—Tartu	40	3 926	3 288	44,6	19,0	5,47	4,86	192	27	564	472
Tartu—Petseri	20	1 327	1 288	52,9	27,4	4,10	3,79	118	9	—	—
Tartu—Valga	35	1 856	1 641	36,0	22,7	4,81	2,27	172	33	—	—
Valga—Potseri	21	813	793	31,2	23,1	3,83	3,62	109	7	—	—
Petseri—Irboska	4	93	93	33,9	38,1	6,77	6,37	—	—	—	—
Tähtajalisi kogu raudteel	—	567	361	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrirong. Tall.—Pääsküla	29	2 990	2 990	51,6	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	230	19 756	17 744	43,3	30,1	6,03	5,39	232	26	645	455
Märts — en mars 1936 a.	207	15 918	14 244	36,3	34,1	6,22	5,65	224	24	654	460
Aprill — en avril 1936 a.	240	17 674	16 056	42,9	34,5	6,44	5,92	229	20	612	418
1. IV 1936 — 30. IV 1936	200	19 756	17 740	43,3	30,1	6,03	5,39	232	26	645	455
1. IV 1935 — 30. IV 1935	240	17 674	16 056	42,9	34,5	6,44	5,92	229	20	612	418
1. I — 30. IV 1936	1 172	65 362	58 391	37,5	33,5	6,17	5,54	220	25	649	442
b) Kiisarõõpmised teed — Voie étroite.											
Tallinn—Sad.—Türi	23	2 316	2 020	47,6	20,3	4,06	3,99	145	3	333	250
Türi—Mõisaküla	42	814	747	38,2	29,7	3,48	3,03	38	6	229	88
Mõisaküla—Pärnu	14	402	344	37,1	42,8	4,24	4,05	88	4	116	208
Liiva—Väina	3	59	50	28,1	50,0	5,58	5,20	—	—	—	—
Rapla—Virtsu	12	469	399	39,3	23,9	2,78	2,44	75	11	149	321
Lelle—Papihüde	17	921	485	57,6	41,8	6,45	6,27	138	4	276	296
Türi—Pamsalu	11	358	330	45,4	35,5	3,74	3,06	52	11	140	98
Iida—Kõlme	5	33	33	42,3	46,4	3,49	3,29	77	2	402	135
Mõisaküla—Valga	4	184	149	41,0	3,3	5,53	5,45	—	—	—	—
Valga—Mõniste	6	130	130	69,9	33,3	3,58	3,17	—	—	112	53
Sonda—Mustvee	9	159	153	50,5	47,5	3,75	3,53	83	1	263	146
Tähtajalisi kogu raudteel	—	129	77	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	145	5 674	4 926	45,7	34,1	4,22	4,01	110	5	264	214
Märts — en mars 1936 a.	147	4 212	3 599	37,8	34,0	4,33	4,09	117	7	312	197
Aprill — en avril 1936 a.	122	5 065	4 226	45,6	33,3	4,36	4,10	103	6	282	159
1. IV 1936 — 30. IV 1936	145	5 674	4 926	45,7	34,1	4,22	4,01	110	5	264	214
1. IV 1935 — 30. IV 1935	122	5 065	4 226	45,6	33,3	4,36	4,10	103	6	282	159
1. I — 30. IV 1936	671	17 608	15 223	38,7	33,8	4,22	3,98	99	6	230	157

	Laalarõõpmised teed — Voie large.					Kiisarõõpmised teed — Voie étroite.				
	Aprill — en avril		1/IV— 30./IV	1/IV— 30./IV	1/I— 30./IV	Aprill — en avril		1/IV— 30./IV	1/IV— 30./IV	1/I— 30./IV
	1936	1935	1936/37	1936/36	1936	1936	1935	1936/37	1935/36	1936
2. Kaubarõõpmised (1000) — Transport des marchandises (1 000).										
Kõigi saadetiste kaal — poids: ton	150	125	150	125	015	82	71	82	71	921
Sell.: maksulised saadet. — Dont les march. payables: ton	16 093	14 607	16 093	14 607	68 977	6 559	5 108	6 559	5 108	24 167
Sell.: maksulised saadet. — Dont les march. payables: ton	134	114	134	114	543	78	66	78	66	301
Sell.: maksulised saadet. — Dont les march. payables: ton	14 856	13 421	14 856	13 421	62 006	6 249	4 809	6 249	4 809	22 773
Sell.: maksulised saadet. — Dont les march. payables: ton	128	109	128	109	523	70	65	70	65	297
Sell.: maksulised saadet. — Dont les march. payables: ton	14 350	12 923	14 350	12 923	59 907	6 108	4 686	6 108	4 686	22 444
3. Pagasivedu (1 000) — Transport des bagages (1 000).										
Kaal — poids ton	0,3	0,3	0,3	0,3	1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5
tn-km	34	20	34	20	118	13	12	13	12	43
4. Reisijate vedu (1000) — Transport des voyageurs (1000).										
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	709	664	709	664	2 046	121	111	121	111	398
Sellest (Välistühendus — Communie. avec l'étranger	3	2	3	2	12	0,5	0,4	0,5	0,4	1,5
Dont (Kohalik liikumine — Mouvement local	706	662	706	662	2 634	121	111	121	111	392
Sellest III klassis — III classe	497	654	497	654	2 005	113	103	113	103	363
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	19 756	17 674	19 756	17 674	65 362	5 074	5 065	5 074	5 065	17 698
Sellest-Dont: Elektrirongid — Trains électrig.	2 990	2 925	2 990	2 925	12 061	—	—	—	—	—
Reisijad tee-km-le — Nombre de voyag. par à km expl.	28	23	28	23	80	8	8	8	8	26
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	27,9	26,0	27,9	26,6	24,7	40,9	46,6	46,9	45,6	45,0
Magasinikaartide üldarv — Cart. pour wag.-bits vend.	4	4	4	4	13	0,8	1	0,8	1	3
Ferronipletid — Tickets d'entrée vendus	11	12	11	12	34	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3
Veerevikoosise kasutamise (1000) — Exploitation du matériel roulant (1 000).										
Rong-km üldarv — Trains-km	200	249	290	249	1 175	147	123	147	123	580
Sellest reistronges — Dont trains de voyageurs	225	192	225	192	905	113	105	113	105	456
„ kiirkaubaronges — Dont trains de march. rapides	29	23	29	23	116	8	8	8	8	18
„ kaubaronges — Dont trains de marchand.	30	28	30	28	132	23	14	23	14	88
„ sõbronges — Dont trains ouvriers	1	—	1	—	3	2	1	2	1	9
Telg-km üldarv — Essieux-km	8 102	7 435	8 102	7 435	32 827	7 380	5 869	7 380	5 869	27 303
Sellest (Vaguntelg-km — Voitures à voyageurs	3 638	3 248	3 638	3 248	13 947	2 285	2 042	2 285	2 042	8 491
Dont (Vankritelg-km — Wagons à marchand.	4 464	4 187	4 464	4 187	18 878	5 101	3 827	5 101	3 827	18 812
Keakm. alg. arv rong. — Moyen. des essieux par train	27,9	29,9	27,9	29,9	27,9	50,2	47,7	50,2	47,7	47,1
„ Auru- ja mootorronges — Trains de voyageurs	24,1	25,9	24,1	25,9	22,7	41,2	41,9	41,2	41,9	40,3
„ Elektrironges — Trains électrique	7,7	8,2	7,7	8,2	7,7	—	—	—	—	—
Sellest (Bensin-moot.-ronges — Trains à moteur (benz.)	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	—	—	—	—	—
Dont (Kaubaronges — Trains de marchand.	68,9	73,2	68,9	73,2	70,2	54,6	88,6	54,6	88,6	50,4
„ Tõbronges — Trains de service	21,6	55,5	21,6	55,5	21,3	100,0	84,0	100,0	84,0	59,3
Keakm. kaubar. brutto-kaal üldveost — Poids de tr. march.	490	518	490	518	505	248	231	248	231	224

Tab. 10. Era- ja tähtsamate ühispankade äriseis 1. mail 1936 a.

Situation financières des banques privées et des principales
banques coopératives au 1. mai 1936.

	13	25	13	25	
	erapanka 13 bang. privées	ühispanka 25 bang. coopér.	erapanka 13 bang. privées	ühispanka 25 bang. coopér.	
	1 000 kr		%		
Aktiva — Actif					
1. Kassa — Caisse	942	645	1,0	1,5	
2. Hoelarved teists rahasaat. — Comptes courants	3 143	5 305	3,4	12,0	
a) Sellest Eesti pangas — Dont à la Banque d'Estonie	1 015	1 600	1,1	3,6	
3. Pt. 1 ja 2 kokku — Total p. 1 et 2	4 085	5 950	4,4	18,5	
4. Panga pärralt olevad väärtused — Ef- fets en portfeuille	5 842	3 216	5,8	7,3	
a) Väärtpaberid — Effets	5 226	3 121	5,6	7,1	
1) Sellest riigi- ja riigi poolt garan- teeritud	3 782	2 324	4,1	5,3	
b) Välismaa rahad ja kallismetallid Métaux préc. et effets en valeurs étrang. —	87	94	0,2	0,2	
d) Tšekid ja maksukäud — Chèques et ordres	29	1	0,0	0,0	
5. Laenuid — Prêts	58 325	29 910	62,8	67,7	
a) Disk. vekälid — Escomptes	27 005	17 391	26,1	39,4	
1) Sellest sisemaa vekälid — Dont du pays	23 604	17 391	25,4	39,4	
b) Tähtajal. laenuid — Prêts termin.	1 020	3 457	1,1	7,8	
d) Bilikikud laenuid — Prêts d'Etat	—	282	—	0,6	
c) Kto-krt. laenuid — Autres prêts	30 300	8 780	32,6	19,9	
6. Garantilide deebitorid — Garanties	9 983	932	10,8	2,1	
7. Korrespondendid — Correspondants	3 723	896	4,0	2,0	
a) Sisemaa — en Estonie { Loro	369	621	0,4	1,2	
{ Nostro	290	256	0,3	0,6	
b) Välismaa — à l'étranger { Loro	338	0	0,4	0,0	
{ Nostro	2 726	119	2,9	0,2	
8. Protestitud vekälid — Effets protestés	79	153	0,1	0,3	
9. Osakondade arved — Succursales	1 773	39	1,9	0,1	
10. Kinnisvara — Immovables	5 084	1 871	5,5	4,2	
11. Vallasvara — Mobiliers	409	261	0,4	0,6	
12. 13. Jooksvad kulud, makstud % ja komisj. — Frais courants, intérêts et commissions payés	1 245	357	1,3	0,8	
14. Üleminevad summad — Actifs transi- toires	752	168	0,8	0,4	
15. Muud aktiivad — Actifs divers	2 049	444	2,2	1,0	
a) Mitmesugused deebitorid	1 501	394	1,6	0,8	
Kokku — Total	92 849	44 200	100	100	
Passiva — Passif					
1. Panga kapitalid — Capital et réserves	7 753	3 204	8,4	7,4	
a) Aktiivkapital — Capital versé	5 700	2 237	6,2	5,1	
b) Tagavarakapital — Réserves	1 594	920	1,7	2,1	
d) Muu erikapital — Réserves spéciales	459	107	0,5	0,2	
2. Hofusummad — Dépôts	45 729	38 780	49,3	76,4	
a) Tähtajal. hofusummad — Dépôts termin.	8 479	10 579	9,2	23,0	
b) Jooksvad arved — Comptes courant.	35 472	22 410	38,2	50,7	
d) Kto-krt. arv. kred. saldod — Autres dépôts	1 778	788	1,9	1,8	
3. Bedlakont — Récomptes	7 547	1 266	8,1	2,9	
a) Sellest sisemaal — Dont payables à l'intérieur du pays	4 376	1 266	4,7	2,9	
4. Võlarved teist. asut. — Créditeurs	2 808	1 813	3,0	4,1	
a) Sellest sisemaal — Dont établis- sements du pays	2 808	1 813	3,0	4,1	
5. Pt. 3 ja 4 kokku — Total p. 3, 4	10 355	3 079	11,1	7,0	
6. Korrespondendid — Correspondants	11 140	874	12,0	2,0	
a) Sisemaa — en Estonie { Loro	263	439	0,3	1,0	
{ Nostro	7 555	435	8,1	1,0	
b) Välismaa — à l'étranger { Loro	55	0	0,1	0,0	
{ Nostro	3 267	0	3,5	0,0	
7. 8. Maksumaksud — Transjerts	74	21	0,1	0,0	
9. Väljamaksmata % — % restant à payer	268	180	0,3	0,4	
10. Väljamaksmata osakaau — Dividen- des restant à payer	23	103	0,0	0,4	
11. Garantilide kreditorid — Garanties	9 983	932	10,8	2,1	
12. Osakondade arved — Succursales	1 711	39	1,8	0,1	
13. 14. Saadud prots. ja muud tulud — Intérêts et commissions reçus	1 966	1 019	2,1	2,3	
16. Jagamata puhaskaau — Bénéfice net.	—	—	—	—	
17. Üleminevad summad — Transitoires	554	140	0,6	0,3	
18. Muud passivad — Passifs divers	3 293	703	3,5	1,6	
a) Amortisatsioon kapital	1 289	484	1,4	1,1	
b) Mitmesugused kreditorid	1 519	55	1,6	0,1	
Kokku — Total	92 849	44 200	100	100	

Tab. 11. Üksikute pankade äriseisu summad 1. mail 1936 a. Montant des bilans des banques au 1. mai 1936.

Erapangad — Banques privées.	1. V
	1886 1000 kr
1. Krediidipank a.-s.	30 340
2. G. Scheel ja Ko	19 010
3. Tartu pank	14 750
4. Tallinna linnapank	11 354
5. Tartu linnapank	4 759
6. Kaubapank a.-s.	3 114
7. Eesti laenu-pank a.-s.	2 511
8. Tallinna aktsiapank	1 706
9. Tartu tööstuspank	1 551
10. Valga pank	1 300
11. Pärnu krediidipank	1 205
12. Viru pank	913
13. Võru pank	276
Kokku — Total	92 849
Tähtsamad ühispankad — Principales ban- ques coopératives	
1. Eesti Rahvapank	5 584
2. Põhumeeste Keskpank	3 233
3. Tallinna majaomanikkude pank	10 074
4. Eesti laenu- ja hoiuühisus Tartus	4 087
5. Viljandi ühispank	2 305
6. Tartu majaomanikkude pank 7. Põlumajand. pank	2 260 2 308
8. Pärnu Eesti laenu- ja hoiu- ühisus	1 776
9. Tallinna laenu- ja hoiukassa	1 520
10. Põitsamaa ühispank	1 102
11. Tallinna juudi ühispank	1 153
12. Pärnumaa põhumeeste ühis- pank	897
13. Rakvere ühispank	862
14. Võru ühispank	867
15. Jõgeva ühispank	772
16. Põllupidajate ühispank	797
17. Narva ühispank	720
18. Lääne-Eesti ühispank	651
19. Saarde laenu-hoiu ühisus	639
20. Võhma ühispank	580
21. Tartu juudi ühispank	547
22. Saarte ühispank	447
23. Tõrva ühispank	435
24. Kinnisvaraomanikkude pank	302
25. Patseri laenu- ja hoiuühisus	282
Kokku — Total	44 200

Tab. 29. a) Tööturg mais 1936 a. — Marché du travail en mai 1936.

	A. Töötute arv — Nombre des chômeurs						B. Töövõtjate arv — Demandeurs d'emploi enregistré.				Üldse (A+B) Gr. total (A+B)			
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total							
	I liik	II liik	Kokku	I kateg.	II kateg.	Total	I liik	II liik	Kokku	Mehed		Naised	Kokku	Total
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédent	27	0	30	229	93	322	256	102	358	524	392	916	1274	
Registreeriti I korda aastas ¹⁾ — Enregistrés (1 fois au cours de l'année) ¹⁾	2	2	4	14	16	30	16	18	34	773	508	1271	1405	
Tulnud tagasi töölt — Retirés du travail journal	41	45	86	325	88	413	366	133	499	437	608	1045	1276	
Väljalangenuist registreeriti uuesti — Rayés enreg. de nouveau	11	10	21	24	15	39	35	26	60	87	55	142	202	
Kokku — Total	81	66	147	592	212	804	673	278	951	1 821	1 385	3 206	4 157	
Paigutati tööle I korda aastas ¹⁾ — Placés (1 fois) ¹⁾	3	6	9	22	23	45	25	29	54	771	553	1 324	1 378	
Paigutati tööle teist või enam korda aastas ¹⁾ — Placés (II et plus fois) ¹⁾	40	41	81	246	42	288	286	93	369	442	322	764	1 133	
Langes välja — Rayés de listes	27	13	40	250	119	375	283	132	415	308	251	649	1 084	
Kokku — Total	70	60	130	524	184	708	594	244	838	1 611	1 256	2 837	3 575	
Registreer. 31. V 1936 — Enregistrés au 31. V 1936	11	6	17	68	28	96	70	34	113	210	259	469	582	
Sellest — Dont d'après les sources:														
Tallinna linna tööst.	6	2	8	32	11	43	38	13	51	32	79	111	162	
Tartu	—	—	—	1	3	4	1	3	4	115	160	265	269	

b) Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud — Chômeurs placés et rayés.	M. — H. N. — F.				c) Vabade kohtade arv — Offres du travail.	M. — H. N. — F.				
	Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux:					Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux:				
erastöödele — travaux privés	30	216			Valu kohti 1. V 1936 — Places vacantes au 1. V				1 092	879
avalikele töödele — travaux publics	63	61			Tööpakkumiste arv — Nombre des offres				1 403	1 180
talvistele töödele — trav. organisés p. assist.	7	50			Tööpakkumisi võetud tagasi — Offres retirées				774	607
Kokku — Total	90	333			Rakuldatud tööjõu nõudmistest arv — Offres satisfaites				1 803	1 208
Nimekirjast kustutatud — Rayés de listes	40	375			Neist — (töötutega — par chômeurs				90	333
Tööle paigutamata — Non placés	227	355			Dont: (töövõtjatega — par demandeurs d'emploi				1 213	875
Neist — (töötud — chômeurs	17	96			Vabu kohti 1. VI 1936 — Places vac. au 1. VI 1936				418	244
Dont: (töövõtjaid — demandeurs d'emploi	210	259								

1) Arvestusaasta loetakse 1. VIII. — 31. VII.

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja tööloolu 1-ks mais 1936 a. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. mai 1936.

	Töötajate hildarv — Nombre général des travailleurs										Neist töölisi — Dont ouvriers		Tööstusettevõtte arv — Nombre des accidents
	Ettevõtte arv — N. d'entreprises 1. V 1936												
	Teenistuses 1. I V 1936	Teenistusse astunud 1. I V 1936	Teenistusest lahkunud 1. I V 1936	Ühe päeva	Teenistuses 1. I V 1936	+	Indeks 1. I V 1936 = 100	Teenistuses 1. I V 1936	+	Indeks 1. I V 36 = 100			
a) Suurtööstus — Grandes entreprises (de 20 travailleurs et plus).	16	3 019	1 036	426	3 829	+610	120,2	3 321	+573	120,9	41	111	
I. Murrud ja kaevandused	17	1 419	272	152	1 539	+120	108,5	1 392	+123	109,7	49	33	
II. Metallitööstus	41	4 951	205	173	5 043	+92	101,9	4 481	+88	101,9	80	102	
IV. Keemiatööstus	13	1 413	158	79	1 492	+79	105,6	1 308	+76	106,2	1	28	
V. Nahatööstus	11	505	7	9	503	-2	99,8	435	-4	99,1	6	4	
VII. Tekstilitööstus	42	11 695	253	569	11 279	-416	97,3	10 317	-311	97,1	65	61	
VIII. Puitööstus	56	4 234	848	554	4 528	+294	106,9	4 060	+299	108,0	56	78	
VIII. Paberitööstus	12	2 196	25	20	2 201	+5	100,2	1 956	+4	100,2	27	13	
IX. Poligraafiatööstus	15	1 256	13	24	1 245	-11	99,1	1 054	-14	95,7	33	—	
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	30	3 127	303	211	3 219	+92	102,9	2 728	+91	103,5	25	39	
XI. Kehakatte- ja püdukaupade tööstus	20	1 591	83	41	1 633	+42	102,6	1 422	+30	102,7	15	5	
XII. Ehitisetööstus	86	2 234	1 320	1 012	2 542	+308	113,8	2 178	+283	114,9	25	30	
XIII. Elektri- ja gaasi- ja veevarustus	7	818	16	20	814	-4	99,6	533	-7	95,7	1	7	
XIV. Puhastus- ja veevarustus	3	104	3	1	106	+2	101,9	97	+2	102,1	—	—	
Kokku suurtööstus — Total	331	38 462	4 602	3 291	39 773	+1 311	103,4	35 353	+1 237	103,6	420	511	
Sellest ettevõtteid — Dont les entreprises ayant:													
50 ja enam töötajaga — de 50 trav. et plus	153	32 092	3 594	2 400	33 280	+1 188	103,7	29 500	+1 118	103,9	303	441	
20–49 töötajaga — 20–49 travailleurs	178	6 870	1 008	885	6 493	+123	101,9	5 782	+119	101,9	126	70	
b) Kesktööstus — Entreprises moyennes (de 5–19 travailleurs).	6	61	21	13	59	+8	115,7	57	+8	116,3	—	—	
I. Industries extractives	37	324	110	35	399	+75	123,1	362	+72	124,8	14	2	
II. Industrie minérale	110	1 103	82	95	1 090	-13	98,8	1 031	-12	98,9	93	5	
III. „ des métaux	30	871	126	54	743	+72	110,7	598	+61	111,4	4	4	
IV. „ chimique	24	259	12	11	260	+1	100,4	234	+1	100,4	—	—	
V. „ des cuirs et peaux	63	608	33	47	594	-14	97,7	540	-14	97,5	8	2	
VII. „ textile	131	1 402	180	208	1 374	-28	98,0	1 294	-29	97,8	34	12	
VIII. „ du bois	13	138	19	6	151	+13	109,4	138	+11	108,7	1	—	
VIII. „ du papier	48	686	14	28	572	-14	97,6	525	-14	97,4	28	—	
IX. „ polygraphique	246	2 035	90	205	1 920	-115	94,3	1 524	-87	94,6	23	1	
X. „ de l'alimentation, des boissons etc.	96	928	140	59	1 015	+87	109,4	914	+32	103,6	19	—	
XII. Constructions	28	404	225	89	540	+136	133,7	492	+135	137,8	7	4	
XIII. Usines électr., à gaz d'éol. et distrib. d'eau	7	52	7	—	59	+7	113,6	46	+6	115,0	—	—	
XIV. Industrie du nettoyage	24	169	15	5	179	+10	105,9	165	+9	105,8	—	1	
Kokku kesktööstus — Total	853	8 739	1 060	855	8 955	+225	102,6	7 920	+179	102,3	227	31	
Üldse suur- ja kesktööstus — Grand total (a+b)	1 184	47 192	5 662	4 146	48 728	+1 536	103,3	43 272	+1 416	103,4	656	542	

Koondtabel (ajutiselt ärajäetud standardtabelite tähtsamaid arve).
Tableau synoptique (données principales des tableaux temporairement suspendus).

Stand. tab. nr		1936	1935	1936	1935	Stand. tab. nr		1936	1935	1936	1935
7	Tallinna sadama tegevus. Mouvement du port de Tallinn.										
	Välissõit — Long cours.	Mal	Mai	1. I	— 31. V						
	Saabusid — Entrées:										
	arv — nombre	139	134	464	301						
	maht — ton. net.	84 760	77 510	281 608	246 666						
	Sisseveetud kaup — Marchandises importées — tn.	21 926	26 208	110 830	83 205						
	Saabusid reisisjad — Voyageurs transportés										
	Väljunud laevad — Navires sorties: arv	170	141	460	382						
	maht	104 267	81 177	278 010	236 981						
	Väljaveetud kaup — March. exportées — tn	28 239	28 700	115 865	133 730						
	Väljunud reisisjad — Voyageurs transportés										
	arv — nombre	2 017	1 438	5 499	3 326	10	Liikvelolev raha 1000 kr				
	Rannasõit — Cabotage.						Circulation fiduciaire en 1000 kr				
	Saabusid — Entrées: arv	319	245	387	298						
	maht	15 770	16 283	20 006	22 500						
	Väljunud laevad — Navires sorties: arv	329	241	404	300						
	maht	19 124	20 133	25 050	27 520						
12	Riigi sissetulekud 1000 kr										
	Recettes de l'Etat. en 1000 kr	April	Avril	1. IV	— 29. II						
				1936/30	1934/35	18	Pankade vaheline arve-				
	Korralised tulud — Recettes ordinaires	8 308	7 489	73 018	64 603		koda — Mouvem. de la				
	Otsamaksud — Contributions directes	617	470	7 762	7 137		chambre de compensation.				
	Lõivud ja tasumaksud — Timbres et enregistrement.	401	381	4 340	3 095		Tšekide arv — Nombre				
	Kaudsed maksud — Impôts indirects	2 150	1 710	22 036	18 277	10	des chèques				
	Sellest — Dont:						Summa 1000 kr — Montant en 1000 kr				
	Tollid — Douanes	1 581	1 361	16 983	13 937						
	Riigimonopolid — Monopoles de l'Etat	1 347	1 182	12 406	10 923	20	Kapitali emissioonid — Emissions des capitaux.				
	Riigi ettevõtted ja varadused — Entreprises et propriétés de l'Etat	3 061	3 712	25 283	23 072		Aktiaühisused ja osalühisused				
	Sellest — Dont:						asutatud — Sociétés par actions et anonymes				
	Raudteed — Chem. de fer	1 168	973	11 247	11 440		fondées:				
	Segatulud — Recettes diverses	44	50	700	1 381		Arv — Nombre				
	Kokku — Total	8 319	7 517	73 243	64 790	27	Summa 1 000 kr — Montant en 1 000 kr				
	Tagasimakud — Reversements des années précédentes	11	23	225	182		Elatusmaksumiss (1913 = 100) — Nombres-indices				
	Erakorralised tulud — Recettes extraordin.	5	0	186	3 317		au coût de la vie (1913 = 100).				
	Üldse sissetulekuid — Total des recettes	8 313	7 495	73 204	67 925		Toitus — Alimentation				
	Pitritusmonopol — Vente d'alcool.						Korter — Logement				
	Müük 1000 l. (100%) — Vente en 1000 l.:	271,6	200,3	253,4	287,5		Küte ja valgustus — Chauffage et éclair.				
	Joogiks — Pour consom.	225,9	173,6	213,0	235,7		Riietus — Habillement				
	Sellest viin — Dont eau-de-vie	41,5	39,2	28,7	43,1		Puhastus — Hygiène et nettoyage				
	Erlotstarb. — Pour les besoins spéc.	36,3	30,6	30,6	31,7		Liiklemine, post — Voyages et				
	Denaturaat — Esprit du vin dénaturé	2,1	2,2	1,8	1,3		Haridus — Instructions				
	Väljaveoks — Pour l'exp.	351,5	272,3	314,5	363,6		Lõustus — Divertissem.				
	Kokku — Total	1 290,0	967,7	1 189,5	1 359,0		Üldindeks — N.-ind. général au coût de la vie				
	1 000 kr — En 1 000 kr	1 290,0	967,7	1 189,5	1 359,0		(1913 = 100) — Nombres-indices des prix de gros.				
	Sellest joogiks — Dont pour consommation	1 195,6	882,3	1 114,4	1 205,2	28	Toitained — Denrées al.				
	Vabariigi piiridest ülesõitnute arv — Personnes ayant passé les confins de la République.						Tööstussaad. — Matières prem. et prod. industr.				
	Siseseõitnuid — Entrées	17 934	16 179	63 283	64 200		Üldindeks — Nombres-indices général				
	Väljaseõitnuid — Sorties	16 519	16 520	62 583	65 250	32	Tööstustähtsuste arvu liikumise indeksid. — N.-indices du mouvement de la main-d'oeuvre (entrepr. grandes et moyennes.)				
	Linnade rahvastik — Mouvement de la population dans les villes.						1. I 1927 = 100.				
	Siseregistr. — Enregistrés	15 014	15 050	66 058	62 578		Töötajad — Travailleurs en général				
	Väljaregistr. — Rayés	15 995	16 241	65 950	63 542		Töölisid — Ouvriers.				
	Rahvastiku üldarv linnades 31. V — Nombre de la popul. dans les villes	385 232	328 793	—	—	33	Registreeritud nakknshalgused — Maladies contagieuses.				
	Sellest — Dont: Tallinn	142 852	139 364	—	—		Üldarv — Total				
							Sellest { Scarlatina				
							Dont: { Tuberculosis				

1) 1. IV 1936 a. linnaks.

PRINCIPAUX ARTICLES PUBLIÉS DANS LE RECUEIL MENSUEL.

MÉTHODOLOGIE.

La vie économique de l'Estonie en 1930	Nr. 112(3),	page 133—147
Recensement agricole de 1929	" 88(3),	" 133—141
Convention concernant l'unification des méthodes des statistiques économiques	" 87(2),	" 69—80
Influences internationales sur l'organisation des statistiques nationales	" 76(3),	" 161—170
Développement des statistiques en Estonie	" 75(2),	" 65—72
Relation de la population aux travaux statistiques en Estonie	" 75(2),	" 72—81
La IV conférence estono-lettonne des statisticiens	" 94(9),	" 481—485

DONNÉES INTERNATIONALES.

Production et commerce du monde dans le seigle et froment	Nr. 100(3),	page 169—175
Commerce extérieur des pays Baltes de 1924—29	" 99(2),	" 57—69

POPULATION.

Population en qualité des travailleurs et consommateurs	Nr. 174(5),	page 221—253
Densité et changements dans le nombre de la population en Estonie	" 173(4),	" 169—176
Composition démographique de la population	" 173(4),	" 176—190
Natalité, mortalité, mariages et nombre de la population en 1935	" 172(3),	" 160
Tables de mortalité pour l'Estonie	" 170(1),	" 1—6
Naissances, décès, mariages et mouvement de la population en 1934	" 168(11),	" 541—563
Changements de domicile entre 1922 et 1934	" 166(9),	" 421—426
Émigration en 1934	Nr. 164(7)-165(8),	" 367—370
Population des villes et bourgs en 1933—34	Nr. 164(7)-165(8),	" 361—366
Nationalité (ethnique) de la population	Nr. 164(7)-165(8),	" 353—361
Divorces de 1929—33	Nr. 162(5),	" 260—264
Langue habituelle et connaissance des langues étrangères	" 162(5),	" 229—233
Mouvement de la population traversant la frontière en 1934	" 160(3),	" 154—157

INSTRUCTION PUBLIQUE.

Progrès des élèves des écoles primaires et secondaires	Nr. 172(3),	page 149—160
Bibliothèques populaires en 1934/35	" 171(2),	" 65—69
Écoles primaires et secondaires en 1934/35	" 170(1),	" 601—626
État économique des étudiants de l'Université de Tartu en 1932/33	Nr. 164(7)-165(8),	" 347—353
Jardins d'enfants de 1933/34	Nr. 161(4),	" 195—200
Écoles de continuation en 1933/34	" 159(2),	" 91—98
Marché du livre et la presse périodique	" 156(11),	" 573—581
Bibliothèques scolaires	" 145(12),	" 628—634
Internats des écoles primaires à la campagne	" 143(10),	" 523—528
Établissements scolaires pendant l'année scolaire de 1930/31	" 134(1),	" 15—26
Bâtiments et terrain des écoles primaires et secondaires en 1930/31	" 127(6),	" 355—368
Université de Tartu en 1934	" 163(6),	" 296—304
Sociétés de culture intellectuelle	" 137(4),	" 189—193

TRAVAIL ET SALAIRES.

Gains dans l'industrie en 1934	Nr. 162(5),	page 236—250
Grèves dans l'industrie en 1934	" 162(5),	" 233—235
Chômage en hiver 1933/34	" 153(1),	" 1—14
Accidents du travail de 1932—33	Nr. 152(7)-153(8),	" 372—379
Travaux publics de 1932/33—1933/34	152(7)-153(8),	" 363—368
Inspection du travail en 1933	Nr. 150(5),	" 251—261
Conditions du travail dans l'industrie en I semestre de 1933	" 144(11),	" 532—537
Chômage à la campagne en hiver de 1931/32	Nr. 128(7)-129(8),	" 385—396
Assurance-maladie en 1931	Nr. 133(12),	" 713—724
Activité industrielle en 1931	" 124(3),	" 169—160
Nombre des salariés et l'emploi de la main-d'oeuvre	" 114(5),	" 257—263
Chômage dans les villes en 1931/3	Nr. 128(7)-129(8),	" 396—412
Jeunes chômeurs	" 128(7)-129(8),	" 412—419
Durée du travail dans l'industrie en 1932	Nr. 139(6),	" 314—321
Salaires des ouvriers agricoles	" 114(5),	" 312—316
Conditions du travail et salaires des marins de 1932/33	Nr. 140(7)-141(8),	" 362—364
Femmes, mineurs et vieillards dans la grande industrie	Nr. 114(5),	" 322—327

HYGIÈNE PUBLIQUE.

Tuberculose de 1932—35	Nr. 174(5),	page 272—275
Maladies contagieuses en 1935	" 173(4),	" 197—200
Causes de décès en 1934	" 170(1),	" 30—39
Cas des infirmités d'après les données du recensement de I. III 1934	" 170(1),	" 646—649

Activité des établissements des bains de boue et de mer en 1925—34	Nr. 162(5),	page 266—260
Mortalité des nourrissons en 1933	" 161(4),	" 206—209
Activité des pharmacies en 1929—32	" 159(2),	" 64—66
État hygiénique des écoliers en 1930/31—1932/33	" 156(11),	" 563—572
Sages-femmes de 1931—34	" 151(6),	" 324—325
Maladies vénériennes de 1928—32	" 147(2),	" 85—90
Maladies et morbidité des membres des caisses-maladie	Nr. 140(7)-141(8),	" 371—380
Médecins en Estonie en 1932	Nr. 131(10),	" 535—538
État sanitaire de l'armée en 1931	" 131(10),	" 537—602

ASSISTANCE.

Assistance publique et protection de l'enfance en 1929/30	Nr. 123(2),	page 104—112
---	-------------	--------------

CRIMINALITÉ ET SINISTRES.

Incendies en 1935	Nr. 173(4),	page 200—205
Accidents des voitures à moteur et infractions aux règlements de route en 1934	" 167(10),	" 484—486
Délits et infractions aux lois en 1934	Nr. 164(7)-165(8),	" 379—383
Accidents de 1930—33	Nr. 152(7)-153(8),	" 392—397
Suicides en 1933	" 152(7)-153(8),	" 380—382
Justice criminelle et civile	Nr. 126(5),	" 261—271
Prisonniers de 1930—32	" 130(9),	" 532—534

INDUSTRIE.

Production et main-d'oeuvre dans les grandes entreprises industrielles en 1934	Nr. 171(2),	page 84—100
Importances relatives des entreprises moyennes et petites et de l'artisan dans l'industrie	" 144(11),	" 580—581
Industrie moyenne en 1928	" 161(4),	" 218—220
Consommation des combustibles dans l'industrie en 1928	Nr. 104(7)-105(8),	" 411—414
Machines motrices et emploi de la force mécanique dans les grandes entreprises industrielles en 1928	Nr. 105(11),	" 605—608
Localisation des entreprises industrielles d'après des villes, bourgs et campagne en 1930	" 130(9),	" 524—531

COMMERCE EXTÉRIEUR.

Droits de douane et commerce extérieur d'après le tarif douanier en 1934	Nr. 170(1),	page 18—29
Influence des traités commerciaux dans l'importation de l'Estonie	" 115(6),	" 393—404
Exportation des produits industriels en 1927 et 1928	" 95(10),	" 554—557

PRIX.

Coût de la vie en villes 1922—29	Nr. 90(5),	page 265—280
Prix forains du détail en 1928	" 89(4),	" 329—331
Nombre indices des prix de gros et du coût de la vie de 1913—28	" 77(4),	" 261—269
Coût comparé des diverses denrées alimentaires d'après leur valeur nutritive 1922—27	" 68(7),	" 389—392
Nombres-indices pondérés des prix des produits agricoles	" 65(4),	" 219—220

TRANSPORTS ET COMMUNICATIONS.

Votes navigables intérieures en 1935	Nr. 173(4),	page 203—212
Transports aériens en 1935	" 173(4),	" 206—207
Lignes d'autobus de 1934/35	" 163(11),	" 575—579
Postes, télégraphes, téléphones et radio pendant l'année budgétaire de 1933/34	" 167(10),	" 487—526
Véhicules à moteur, le I. V 1935	" 167(10),	" 482—484
Exercice des chemins de fer en 1934/35	" 166(9),	" 427—462
Mouvement des voitures automobiles traversant la frontière	" 161(4),	" 219—213
Actes enregistrés dans les eaux estoniennes en 1933	Nr. 152(7)-153(8),	" 359
Marine marchande le I. V 1934	" 152(7)-153(8),	" 361—356
Navigation et transports maritimes en 1934	Nr. 163(6),	" 307—320
Trafic des marchandises par chemins de fer en 1929/30	" 110(1),	" 31—43

ASSURANCES.

Sociétés d'assurance en 1934	Nr. 172(3),	page 117—131
Pensions le I. V 1933	" 137(4),	" 214—219
Assurance-maladie en 1927 et 1928	" 96(10),	" 567—574

CREDIT ET CAPITAL.

Lombards en 1935	Nr. 174(5),	page 267—271
Recettes et dépenses des banques privées et des banques coopératives en 1934	" 167(10),	" 477—481
Crédits accordés aux exploit. nouvellem. fondées de 1921—28	" 94(9),	" 464—525
Banque nationale de crédit à long terme 1928	" 89(4),	" 243

FINANCES.

Recettes et dépenses des administrations d'arrondissement en 1934/35	Nr. 171(5),	page 254—263
Recettes et dépenses des administrations de commune en 1933/34	109(12),	627—641
Recettes et dépenses des villes et bourgs en 1933/34	168(11),	564—575
Balance de paiements en 1934	Nr. 164(7)—165(8),	333—390
Charge des impôts en 1930/31 et encaissement des impôts pour l'Etat de 1929/30—31/33	Nr. 139(6),	306—310
Impôt sur patentes commerciales	130(9),	506—510
Impôt sur les revenus en 1930	113(4),	215—224
Impôts des entreprises anonymes et coopératives de 1927—29	113(4),	225—235

AGRICOLE.

Pêches en 1935	Nr. 172(3),	page 140—148
Mouvement, parcellement et prix des propriétés agricoles en 1934	172(3),	132—140

Forêts de l'Etat et l'économie forestière en 1934/35	Nr. 171(2),	page 77—84
Rentabilité de l'élevage de poules en 1935	171(2),	70—76
Rentabilité des exploitations agricoles en 1934/35	170(1),	40—48
Vente aux enchères des propriétés agricoles en 1934	169(12),	641—645

VARIA.

Statistique des noms de famille	Nr. 174(5),	page 264—267
La vie religieuse de 1930—34	160(3),	126—130
Production et consommation des boissons alcooliques en 1933	Nr. 162(7)—163(8),	382—387
Tourisme de 1927—30	Nr. 112(3),	174—176
Construction des maisons d'habitation dans les villes et bourgs de 1930—31	132(11),	666—669
Stations balnéaires, estivales et de villégiature en 1932	139(6),	310—313
Fonctionnement du fond de culture	124(3),	161—168

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE.

Type A. DÉMOGRAPHIE.

Volume I. Annuaire de la statistique d'instruction publique	Pages	288+186, 1924.	Kr. 6.—
II. Naissances, décès, mariages et mouvem. de la population	52+54, 1925.	5.—	
III. Statistique de l'hygiène publique	132+80, 1925.	5.—	
IV. Population et l'hygiène publique	306, 1930.	8.—	

STATISTIQUE ÉCONOMIQUE.

Volume I. Commerce extérieur en 1923	20+72, 1924.	2.—
II. Ports, marine marchande et navigation en 1924	102, 1925.	2.50
III. Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphone en Estonie	64, 1925.	2.—
IV. Commerce extérieur en 1924	82+92, 1925.	3.—
V. Industrie en Estonie en 1924	80, 1926.	2.50
VI. Chemins de fer de l'Etat en 1924	38, 1926.	2.—
VII. Commerce extérieur en 1925	109, 1926.	3.25
VIII. Commerce extérieur en 1926	IV+106, 1927.	3.25
IX. Situation financière des sociétés anonymes et des sociétés coopér.	32+34, 1927.	2.—
X. Commerce extérieur en 1927	106, 1928.	3.25
XI. Commerce extérieur en 1928	120, 1929.	3.50
XII. Commerce extérieur en 1929	152, 1930.	6.—
XIII. Commerce extérieur en 1930	144, 1931.	5.—
XIV. Commerce extérieur en 1931	140, 1932.	4.—
XV. Commerce extérieur en 1932	124, 1933.	4.—
XVI. Commerce extérieur en 1933	124, 1934.	4.—
XVII. Commerce extérieur en 1934	120, 1935.	4.—
XVIII. Commerce extérieur en 1935	120, 1936.	—

STATISTIQUE AGRICOLE.

Volume II. Annuaire de la statistique agricole II (1923)	Pages	132, 1924.	Kr. 2.25
III. Élevage du bétail en Estonie en 1924	17+105, 1925.	1.50	
IV. Annuaire de la statistique agricole (1925)	3+201, 1926.	3.—	
V. Annuaire de la statistique agricole (1926)	VIII+254, 1927.	3.—	
VI. Annuaire de la statistique agricole (1927)	VIII+207, 1928.	2.75	
VII. Annuaire de la statistique agricole (1928)	VIII+218, 1929.	2.75	
VIII. Annuaire de la statistique agricole (1929)	VIII+264, 1930.	3.50	
IX. Annuaire de la statistique agricole (1930)	VIII+239, 1931.	3.50	
X. Annuaire de la statistique agricole (1931)	VIII+222, 1932.	3.50	
XI. Annuaire de la statistique agricole (1932)	VIII+207, 1933.	3.—	
XII. Annuaire de la statistique agricole (1933)	VIII+280, 1934.	3.50	
XIII. Annuaire de la statistique agricole (1934)	VIII+163, 1935.	3.50	
XIV. Annuaire de la statistique agricole (1935)	Sous presse	—	

Type B. 1. Résultats préliminaires du recensement de 1922	78, 1923.	2.—
2. Les enfants infirmes en Estonie	164, 1923.	3.75
3. Elections au Parlement en mai 1923	78, 1923.	3.—
4. Commerce extérieur de l'Estonie en 1921—1922	60+38, 1923.	2.50
5. Résultats du recensement de 1922:	—	—

Volume I. Répartit. démograph. de la popul. et conditions de logement	Pages	83, 1925.	Kr. 2.—
II. Répartit. démograph. de la popul. (tableaux)	8+183, 1924.	4.—	
III. Répartition de la population par occupations	88+84, 1925.	3.—	
IV. Arrond. Viru	24+52, 1924.	2.—	
V. Jüra	52+60, 1925.	3.—	
VI. Harju et la ville de Tallinn	40+56, 1924.	3.—	
VII. a) Lääne	20+56, 1924.	2.—	
b) Saare	30+56, 1924.	2.—	
VIII. Pärnu	40+84, 1924.	3.50	
IX. Viljandi	36+84, 1924.	3.50	
X. Tartu et Valga	40+92, 1924.	3.—	
XI. Voru et Põlva	30+46, 1927.	3.—	

6. Dépouillement des données du recensement de 1922 et le contenu des tableaux de résultats définitifs	Pages	43, 1923.	Kr. 1.—
7. Les exploitations agricoles nouvellement fondées de 1919—23	46+60, 1924.	3.50	
8. Résultats du recensement agricole de 1925	4+219, 1926.	3.75	
9. Album statistique, vol. I. Territoire et populat. (38 dia- et cartogram. en couleurs)	1925.	6.—	
Album statistique, vol. II. Économie (24 dia- et cartogram. en coul.)	1926.	6.—	
Album statistique, vol. III. Agriculture	112, 1928.	7.50	
10. Elections au III. Parlement	43, 1927.	1.75	
11. Elections au IV. Parlement	52, 1929.	1.75	
12. Résultats du recensement agricole de 1929, v. I	XI+233, 1930.	7.50	
13. Population et biens des exploitations agricoles (v. II)	IV+96+44, 1932.	3.—	
14. Estonie de 1920—1930 (Résumé rétrospectif)	XV+405, 1931.	7.—	
15. Elections au V. Parlement	52, 1933.	1.50	
16. Données du Recensement de 1. III. 1934:	—	—	
Vol. I. Population des communes rurales	IV+104, 1934.	Kr. 3.—	
Vol. II. Composition démographique de la population et logements	VIII+152, 1935.	3.—	
Vol. III. Occupations et familles	228, 1935.	6.—	

Type G. RECUEIL MENSUEL	1927 Nr. 62—73	Prix total Kr. 15.—	1933 Nr. 134—145	Prix total Kr. 15.—	
1923 Nr. 1—11	Prix total Kr. 10.—	1928 „ 74—85	„ „ „ 15.—	1934 „ 146—157	„ „ „ 15.—
1924 „ 12—21	„ „ „ 15.—	1929 „ 86—97	„ „ „ 15.—	1935 „ 158—169	„ „ „ 15.—
1924 „ 22—33	„ „ „ 15.—	1930 „ 98—109	„ „ „ 15.—	1936 „ à partir du Nr. 170 à Kr. 1.50	„ „ „ 15.—
1925 „ 34—45	„ „ „ 15.—	1931 „ 110—121	„ „ „ 15.—		
1926 „ 46—61	„ „ „ 15.—	1932 „ 122—133	„ „ „ 15.—		